LIBRARY OF THE THEOLOGICAL SEMINARY

PRINCETON, N. J.

Division BS308

Section .2
1896

10/6

502

595

Ty Mawr, Wybrnant, lle y ganwyd yr Esgob William Morgan,
fel yr oedd yn y flwyddyn 1888.

Ty Mawr, Wyb[illegible]

[illegible] oedd [illegible]

Bible. O.T. Psalms. Welsh. 1896.

LIBRARY OF PRINCETON
MAR 31 1942
THEOLOGICAL SEMINARY

PSALMAU DAFYDD

O'r vn cyfieithiad a'r Beibl Cyffredin.

THE PSALMS,

TRANSLATED INTO WELSH,

BY

WILLIAM MORGAN, D.D.,

AND ORIGINALLY PRINTED IN THE YEAR 1588;

REPRODUCED IN PHOTOGRAPHIC FACSIMILE

FOR

THOMAS POWEL, M.A.,

PROFESSOR OF CELTIC IN THE UNIVERSITY COLLEGE OF SOUTH WALES AND MONMOUTHSHIRE,

BY

CHARLES J. CLARK,

4, LINCOLN'S INN FIELDS, LONDON, W.C.

PHILLIMORE AND CO., 36, ESSEX STREET, STRAND, W.C.

1896.

CYFLWYNIR

I

BAWB A GARANT GYMRU A CHYMRAEG,

YN

GOFFADWRIAETH FECHAN

AM

Y CYFIEITHYDD,

WILLIAM MORGAN, D.D.,

YSGOLAIG, GWLADGARWR, A CHRISTION,

AC

UN O BRIF GYMWYNASWYR LLENOROL A CHREFYDDOL

CENEDL Y CYMRY.

"*CUMQUE ESSET SAPIENTISSIMUS ECCLESIASTES DOCUIT POPULUM. QUAESIVIT VERBA UTILIA, ET CONSCRIPSIT SERMONES RECTISSIMOS AC VERITATE PLENOS.*"

CYNWYSIAD.

RHAGNODIADAU.

I. Blaenffrwythau y Wasg Gymreig, 1546-1588 - 7-10

II. Psalmau Dafydd o'r un Cyfieithiad a'r Beibl Cyffredin, 1588 - - - - - 11, 12

III. Y Sallwyr a'r Beibl, 1588 - - - 13-31

HEFELYCHIADAU, ETC.

1. Y Ty Mawr, Wybrnant, lle y ganwyd yr Esgob Morgan, fel yr oedd yn y flwyddyn 1888. *Ar gyfer y rhagwyneb.*

2. Llawysgrif yr Esgob Morgan oddiwrth lythyr yn llyfrgell Eglwys Gadeiriol Llanelwy - *Ar gyfer t.d.* 6

3. Llawysgrif yr Esgob Morgan eto - - *Yn canlyn* 6

4. Rhagwyneb y Beibl a roddwyd gan Dr. Morgan i lyfrgell Abatty Westminster, gyd ag ysgrif gyflwyn yn llaw Iaspar Gryffydd - - - *Ar gyfer t.d.* 10

5. Haner tu dalen o Feibl Dr. Morgan - *Yn canlyn* 10

6. Rhagwyneb yr ail gyfargraff o Sallwyr 1588 yn yr Amgueddfa Brydeinig *(872. k. 2)* yn dwyn enwau Morys Kyffin a Rhisiart Morys - *Ar gyfer t.d.* 12

7. Rhagwyneb y trydydd argraffiad o'r Llyfr Gweddi Gyffredin, 1599, yn dangos yr un cerfaddurniadau ag a geir ar ragwyneb Sallwyr 1588 - *Yn canlyn* 12

8. Tudalen o'r Salmau yn Llyfr Gweddi 1599 yn dangos cyfieithiad Dr. Morgan wedi ei osod yn lle cyfieithiad William Salesbury a Richard Davies, a geir yn yr argraffiad cyntaf (1567) a'r ail (1586) o'r Llyfr Gweddi - - - - *Yn canlyn* 12

9. Ochr gyntaf y ddalen o gywiriadau ym Meibl Dr. Morgan, a geir yn y cyfargraff yn Abatty Westminster, yr unig un y gwyddys am dano sydd yn cynwys y cywiriadau hyn · *Ar gyfer t.d.* 32

10. Gwrthochr y ddalen o gywiriadau - - *Yn canlyn* 32

PSALMAU DAFYDD o'r vn cyfieithiad a'r Beibl cyffredin . . . . Anno 1588. Hefelychiad gwawlargraff o'r copi *C. 51. c. 3.* (1.) yn yr Amgueddfa Brydeinig.

Am ganiatad i gymeryd yr hefelychiadau yn y gyfrol hon yr ydys yn rhwymedig i awdurdodau yr Amgueddfa Brydeinig, Eglwys Gadeiriol Llanelwy, ac Abatty Westminster. Mae diolchgarwch y golygydd yn ddyledus yn neillduol i'r ddau lyfrgellydd, y Parch. T. Ll. L. Williams, M.A., o Lanelwy, a'r Parch. T. Greatorex, B.A., Isganon, o Westminster.

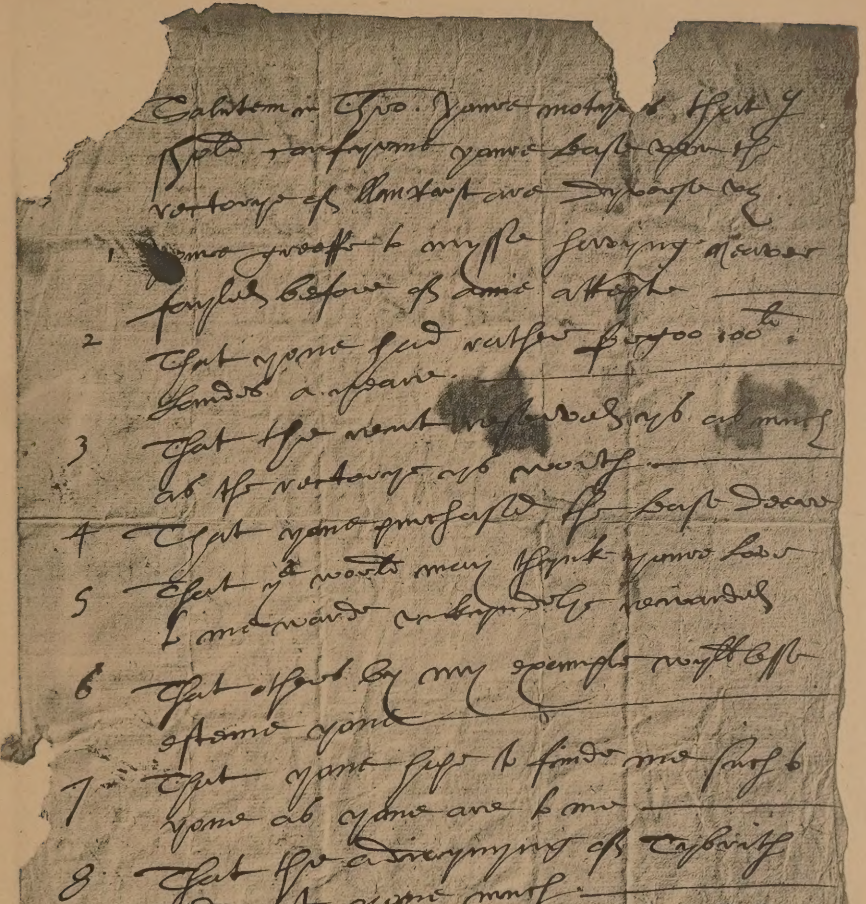

Llawysgrif yr Esgob William Morgan oddiwrth lythyr yn llyfrgell Eglwys Gadeiriol Llanelwy. (1.)

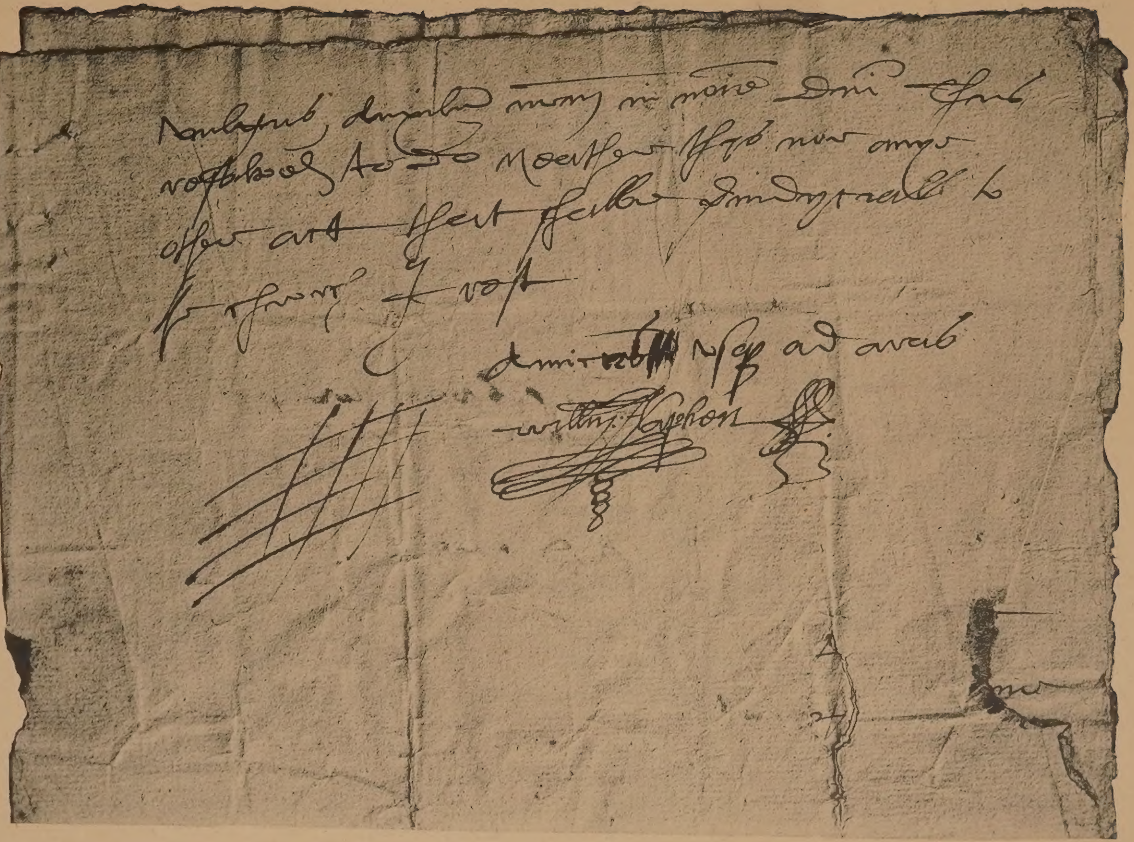

Llawysgrif yr Esgob William Morgan oddiwrth lythyr yn llyfrgell Eglwys Gadeiriol Llanelwy. (2.)

RHAGNODIADAU.

I.—Blaenffrwythau y Wasg Grefyddol Gymreig.

1546. Yn y llyvyr hwnn y traethir Gwyδor Kymraeg Kalandyr Y gredo, ney bynkeu yr ffyδ gatholig. Y Pader, neu weδi yr Arglwyδ. Y deng air deδyf. Saith rinweδ yr Eglwys y kampey arveradwy ar . . wyδieu gochladwy ae keingeu.

M. D. X L V I.

1551. Kynniver llith a ban or yscrythur ac a ddarlleir yr Ecleis pryd Commun y Sulieu a'r Gwilieu trwy'r vlwyddyn ; o Cambereiciat W. S. . . . .

Imprinted at London by Roberte Crowley for William Salesbury . . . . . . M.D.L.I.

1555. Y Pader, y Credo, a'r Deg Gorchymyn.

[Cyhoeddwyd gan Sir John Price, o Frycheiniog, awdwr yr *Historiæ Britannicæ Defensio.* Gweler "Epistol" yr Esgob Richard Davies "At y Cembru" yn Nhestament Salesbury.]

1564. **Y Litani.**

[Yn *Llyfryddiaeth y Cymry* gosodir "The Letanye in Welshe" i lawr dan y flwyddyn 1564-5 ar awdurdod Timperley, *Dictionary of Printing and Printers.* Cadarnheir y mynegiad gan y gofnod hon yn *Register* y *Stationers' Company* dan y flwyddyn rhwng "Gorphenaf 22, 1562, a Gorph. 22, 1563":

"master **Wally** Recevyd of master **wally** for his lycense for pryntinge of *the lateny* in welshe iiij^{d}"]

1567. (1) **Y Catecism.**

[Ni wyddys am hwn ddim ond i'r argraffydd, Richard Jones, dalu pedair ceiniog am drwydded i'w argraffu, rywbryd yn ystod y flwyddyn rhwng Gorph. 22, 1566, a Gorph. 22, 1567, fel y coffheir yn llyfr gwyn y *Stationers' Company:*

"**R Jonnes** Recevyd of **Rycharde Jonnes** for his lycense for pryntinge of *a cathechesme* in Welshe and poynted by my lorde of LONDON iiij^d^"

Esgob Llundain, yr hwn a awdurdododd gyhoeddiad y Catecism hwn oedd Edmund Grindal. Daliodd Esgobaeth Llundain o 1559 hyd 1570.]

(2) Testament Newydd ein Arglwydd Iesu Christ. Gwedy ei dynnu, yd y gadei yr ancyfiaith 'air yn ei gylydd or Groec a'r Llatin.

(3) Lliver Gweddi Gyffredin, a Gweinidogaeth y Sacramentae, etc.

[Gweithiau adnabyddus yr hyglod William Salesbury a'r Esgob Richard Davies o Dyddewi. Argraffwyd y ddau "at London by Henry Denham at the costes and charges of Humfrey Toye". Cofnodir y trwyddedlad yn llyfr y *Stationers' Company* fel hyn:

"**Toye** Recevyd of **humffre Toye** for his lycense for pryntinge of *the servis boke* in Welshe auctorysshed by my lorde of LONDON iij^s^ iiij^d^"

"**Toye** Recevyd of **humffrey Toye** for his lycense for pryntinge of *the newe testament* in welshe xij^d^"]

1567 neu 1568. **Y Deg Gorchymyn.**

[Yr unig hysbysrwydd sydd genym am y llyfryn hwn a geir yn y gofnod hon yn llyfr y *Stationers' Company* eto:

"**greffeth** Recevyd of **Wylliam greffeth** for his lycense for the pryntinge of *the x commandementes* in welshe pervsed by master Doctour YEALE iiij^d^"

Ni ddywed y cofianwyr Cymreig ddim wrthym am Dr. Yale, er ei fod yn wr o gryn enwogrwydd yn ei ddydd. Perthynai i deulu Plas yn Ial, Sir Ddinbych, a chafodd ei addysg athrofaol yng Nghaergrawnt, lle y graddiodd yn B.A. yn 154⅔, y gwnaed ef yn gymrawd o Goleg y Frenhines yn 1544, ac yn LL. D. yn 1557. Ymddengys ei fod yn wr egnïol a diwyd, a llanwodd gryn nifer o swyddi yn yr athrofa ac yn yr eglwys. Yn 1555 enwir ef fel ceidwad y cyllidau esgobol ym Mangor, tra fu yr esgobaeth yn wag wedi marwolaeth

Dr. Bulkeley. Yn 1556 penodwyd ef i reithoriaeth Llantrisant ym Môn, yr hon a ddaliodd hyd ei farwolaeth. (Rowlands' *Mona Antiqua*, 2nd ed., p. 353.) Yn 1560 derbyniodd brebenduriaeth Offley, yn esgobaeth Lichfield, a rheithoriaeth Leverington, Isle of Ely. Yn 1561 penodwyd ef dros ei oes yn farnwr llys y gwrandaw, yn ficer cyffredinol, ac yn ganghellwr i Archesgob Caergaint; a chyfarfyddir â'i enw fel aelod o nifer o ddirprwyaethau a anfonwyd o bryd i bryd i ymweled ag amryw o esgobaethau, eglwysi, a cholegau yr archesgobaeth. Cafodd brebenduriaeth y Faenol, yn esgobaeth Llanelwy yn 1564, yr hon a ddaliodd yng nghyd â'r buddianau eraill tra fu byw. Bu hefyd yn ganghellwr Bangor, yn ddeon y *Court of Arches*, llys adfarnau neu lys apêl yr archesgobaeth, ac am lawer o flynyddoedd yn aelod o lys yr uchel ddirprwyaeth, *Court of High Commission*. Bu farw, yn ol tystiolaeth Le Neve, ym mis Tachwedd neu Ragfyr, 1577.]

1568. Athravaeth Gristnogavl, Lle cair wedi cynnwys yn grynno'r holl brifbynciau sydd i gyfarwyddo dyn ar y phordd i baradwys.

[Gwaith Morys Clynog, a gyhoeddwyd gyda Rhag-anerchiad gan "Gruphydd fab Rhobert", sef y Dr. Gruffydd Roberts, "Ymylen", hyny yw, ym Milan yn yr Eidal, yn y flwyddyn 1568, ac a adgyhoeddwyd gan Gymdeithas y Cymmrodorion yn Llundain, yn y fl. 1880.]

1585. Y Drych Cristianogawl yn yr hwn y dichon pob Cristion ganfod gwreiddin a dechreuad pob daioni sprydawl, sef, gwybod modd i wasanaethu Duw, drwy ei garu a'i ofni yn fwy na dim, ag i daflu ymaith beth bynnag ar a fo rwystr i hynny.

[Gwaith "yr Athro mawr o Dhinas Fulan yngwlad yr Idal", Dr. Gruffydd Roberts, a argraffwyd yn "Roan", h. y. Rouen yn Ffrainc, dan olygiad un a ymgyfenwa "Eych gwladwr caredig, R. S." Tybir mai offeiriad Pabaidd o'r enw Roger Smith, a dderbyniodd ei addysg yn Douay, oedd yr "R. S." yma.]

1586. Lliver Gweddi Gyffredin, etc.

[Yr ail argraffiad: "At London imprinted by John Windet at the costes and charges of Thomas Chard."]

1587. Cân ar **ddiddanwch pechadur** gan Huw Gruffudd.

Ni wyr yr ysgrifenydd ddim am y gân neu y gerdd hon, ond yr

A

hyn a fynegir yn y dyfyniad canlynol o Goflyfr y *Stationers' Company* :

"xx^mo^ marcij [1587]

"**Richard Jones.** Receaued of him for pryntinge of a *Sonett or a synners solace* made by HUGHE GRYFFYTHE prysoner, both in Welche and Englishe iiij^d^"]

1588 (1) Y Beibl Cyssegr-lan. Sef yr Hen Destament a'r Newydd, etc. . . . . .

Imprinted at London by the Deputies of Christopher Barker, etc. . . . . .

(2) Psalmau Dafydd o'r vn cyfieithiad a'r Beibl cyffredin.

Y BEIBL CYSSEGR-LAN. SEF YR HEN DESTAMENT, A'R NEWYDD.

2. Timoth. 3. 14, 15.

Eithr aros di yn y pethau a ddyſcaiſt, ac a ymddyriedwyd i ti, gan wybod gan bwy y dyſcaiſt.
Ac i'ti er yn fachgen wybod yr ſcrythur lân, yr hon ſydd abl i'th wneuthur yn ddoeth i iechydwriaeth, trwy'r ffydd yr hon ſydd yng-Hriſt Ieſu.

Imprinted at London by the Deputies of CHRISTOPHER BARKER, Printer to the Queenes moſt excellent Maieſtie.

31st of Elizabeth

1588.

Gwilielmus Morgan, sacræ Theologiæ professor, hanc Britannicam sacrorum Bibliorum translationem Westmonasteriensi bibliothecæ dono dedit; Vicesimo die mensis Nouembris, Anno restaurationis humani generis, Millesimo, quingentesimo octogesimo octauo

אֱלֹהַי בְּךָ בָטַחְתִּי ! Teste Iaspar Gryffyd

2 Llawenhaed Israel yn yr hwn ai gwna-
eth: gorfoledded meibion Sion yn eu brenin.
3 Molant ei enw ef ar y dawns: canant
iddo ar dympan a thelyn.
4 O herwydd hoffodd yr Arglwydd ei bobl:
efe a brydfertha y rhai llednais ag iechydwri-
aeth.
5 Gorfoledded y sainct mewn gogoniant: a
chânant yn eu gwelau.
6 [Bydded] arddershog weithredoedd Duw
yn eu genau: a chleddyf [dau] finioc yn eu dwy-
lo,
7 I beri dial ar genhedloedd, a chosb ar bo-
bloedd:
8 I rwymo eu brenhinoedd â chadwynau:
ai pendefigion â gefynnau heirn.
9 I wneuthur arnynt farn scrifennedic: yr
arddershawgrwydd hyn fydd iw holl sainct ef.
Molwch yr Arglwydd.

Psalm. cl.

Molwch yr Arglwydd.

MOlwch Dduw yn ei sancteiddrwydd:
molwch ef yn ffurfafen ei nerth.
2 Molwch ef yn ei gadernid: molwch ef yn
ôl amlder ei fawredd.
3 Molwch ef â llais udcorn: molwch ef â
nabl, ac â thelyn.
4 Molwch ef â thympan, ac â dawns: mo-
lwch ef â thannau, ac ag organ.
5 Molwch ef â symbalau soniarus: mo-
lwch ef â symbalau llafar.
6 Pob [perchen] anadl molianned yr Ar-
glwydd. Molwch yr Arglwydd.

Terfyn Psalmau Dafydd.

HANER TÛ DALEN O FEIBL DR MORGAN. 1588.

II.—Psalmau Dafydd o'r vn Cyfieithiad a'r Beibl Cyffredin. 1588.

Er bod y gyfrol hon wedi ei chofnodi yn *Llyfryddiaeth y Cymry* (t. 56) ar awdurdod Johnson, yr hwn a'i gesyd i lawr yn ei *Typographia* (vol. i, p. 591) "ym mhlith y llyfrau a argraffwyd gan y Barkeriaid", mae wedi aros hyd yma bron yn hollol anadnabyddus i lyfrofyddion Cymru. Ni wyr ysgrifenydd y llinellau hyn ond am bedwar copi ar gael,—dau yn yr Amgueddfa Brydeinig, un yn llyfrgell Arglwydd Macclesfield yn Shirburn Castle, ac un yn ei feddiant ei hun.[1]

Fel y dywedir yn y teitl, mae y Salmau yma "o'r un cyfieithiad a'r Beibl cyffredin", hyny yw, cyfieithiad Dr. Morgan. Bwriadwyd y Sallwyr hwn, mae yn debyg, i'w ddefnyddio yn y gwasanaeth eglwysig yn lle y cyfieithiad a geid yn y Llyfr Gweddi Gyffredin, o waith William Salesbury a'r Esgob Richard Davies (1567). Yr oedd argraffiad newydd o'r Llyfr Gweddi wedi ymddangos ddwy flynedd yn flaenorol (1586), ond yr oedd y cyfieithiad yn hwn yn amhoblogaidd o herwydd ei arddull henafol a neillduolrwydd ei orgraff. Yn y trydydd argraffiad o'r Llyfr Gweddi yn y flwyddyn 1599 ymddengys y Salmau fel y ceir hwynt yn y gyfrol hon.

Dengys y rhagwyneb i'r llyfr gael ei argraffu yn 1588, pan oedd Dr. Morgan yn Llundain yn arolygu argraffu y Beibl,

[1] Wedi anfon y llinellau uchod i'r argraffydd derbyniodd yr ysgrifenydd hysbysrwydd am ddau gopi arall. Mae un o'r rhai hyn ym meddiant Syr John Williams, Barwnig, M.D., yn Llundain, ac mewn cadwraeth dda. Mae y llall yn y llyfrgell archesgobol yn Lambeth, fel yr ysgrifena Mr. Kershaw, y llyfrgellydd, "bound in white vellum, with *Archbishop Whitgift's* arms on outside". Diolchir yn garedig i'r ddau foneddwr a enwyd am yr hysbysrwydd.

gwaith a gymerodd yn ol tystiolaeth y cyfieithydd ei hun "flwyddyn gyfan" i'w orffen. Yn ystod y flwyddyn hono cyhoeddodd Dr. Morgan bregeth hefyd, a draddodasai yn angladd Syr Iefan Llwyd o Iâl, fel y profa y dyfyniad hwn o Goflyfr y *Stationers:*

"xix. ffebruarij [1588]

"**Richard Jones.** Receaued of him for printinge *a Sermon preached by master Doctor* MORGAN *at the funerall of Sir YEVAN LLOYD knight*, to be prynted in Welche, aucthorysed vnder the handes of the Archbishop of CANTERBURY and bothe the wardens vj[d]"

Gellir casglu, fe allai, oddi wrth y geiriad ar y rhagwyneb, "o'r un cyfieithiad â'r Beibl cyffredin", mai wedi argraffu y Beibl y gosodwyd y gyfrol fechan hon yn y wasg.

Gwelir nad oes enw argraffydd wrth y llyfr, ond nid oes un achos i ameu cywirdeb yr hyn a draetha Johnson mai gan Ddirprwywyr Christopher Barker yr argraffwyd ef. Yr oedd Barker yn argraffydd i'w mawrhydi y Frenhines ac yn dal brein-lythyr yn rhoddi iddo ef yn unig yr hawl i argraffu y Beibl yn yr iaith Seisneg, y Llyfr Gweddi, a llyfrau ereill—yn ei eiriau ef ei hun, "in general words, all matters for the Church." Gan ei Ddirprwywyr ef yr argraffwyd Beibl Dr. Morgan, ac hefyd y trydydd argraffiad o'r Llyfr Gweddi Gyffredin, a ymddangosodd yn y fl. 1599. Yn y flwyddyn hon, 1588, cyhoeddodd Barker, drwy ei ddirprwywyr, argraffiad mawr godidog o'r Beibl Seisneg, a elwir yn gyffredin "Beibl yr Esgobion". Canfyddir rhai o'r un addurniadau a phrif lythyrenau cerfiedig yn hwn ac ym Meibl Dr. Morgan.

Pa nifer o gopïau a argraffwyd o'r "Psalmau" hyn ni wyddys; ac nid yw yn amlwg chwaith pa un a fwriedid y gyfrol i'w defnyddio gan yr offeiriaid yn y gwasanaeth yn benaf, neu a amcenid gwasgaru y llyfr yn fwy cyffredinol ym mhlith y bobl. Oddiwrth fychandra y nifer sydd ar gael, gellid meddwl nad oedd yr argraffiad ond bychan.

Llyfr Rhis. Morys, o'r Nafi Offis Llundain, 1761.

LLYFR
GWEDDI
Gyffredin, a Gweni-
dogaeth y Sacramentau,
ac eraill gynneddfau a Ce-
remoniau yn Eglwys
Loegr.

¶ Printiedig yn Llun-
dain gan Ddeputiaid Chri-
stopher Barker Printiwr i arddder-
choccaf Fawrhydi y
Frenhines.
1599.

Cum gratia & privilegio Regiæ Maiestatis.

RHAGWYNEB Y TRYDYDD ARGRAFFIAD O'R LLYFR GWEDDI.

Mauricy Kyffin Liber Ex dono Mri Joannis Price. 1588.

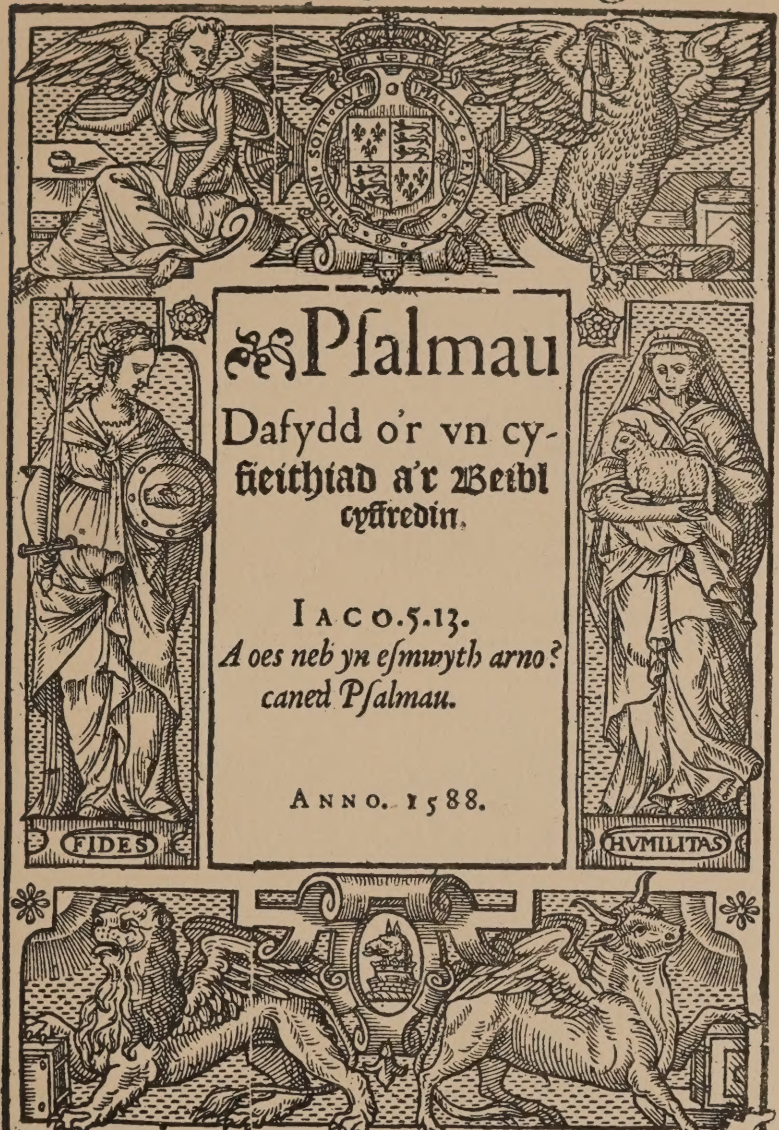

Pſalmau

Dafydd o'r vn cyfieithiad a'r Beibl cyffredin.

IACO.5.13.
A oes neb yn eſmwyth arno? caned Pſalmau.

ANNO. 1588.

Llyfr Rhis: Morys o'r Nafi Offis. Llundain; 1761.

O'R SALLWYR 872. k. 2 YN YR AMGUEDDFA BRYDEINIG.

10 Pwy a ddyry iechyd i Israel o Sion? pan
ddychwel yr Arglwydd gaethiwed ei bobl, yr hyfry-
da Iacob, ac y llawenhâ Israel.

Domine quis habitabit. Psal. xv.

ARglwydd pwy a drig yn dy babell: Boreuol
pwy a breswylia yn mynydd dy sanc- weddi.
teiddrwydd?
2 Yr hwn a rodia yn berffaith,
ac a wnêl gyfiawnder, ac a ddywed
wir o i galon:
3 Heb absennu â'i dafod: heb wneuthur drwg i'w
gyfell, ac heb dderbyn enllib yn erbyn ei gymmydog.
4 Yr hwn sydd ddirmygus a diystyr yn ei olwg ei
hun, ac a anrhydedda y rhai a ofnant yr Argl-
wydd: yr hwn os twng, (ie i'w niwed ei hun) etto ni
newidia.
5 Yr hwn ni roddes ei arian ar usuriaeth, ac ni
chymmer obr yn erbyn y gwirion: a wnélo hyn ni
lithr yn dragywydd.

Conserua me Domine. Psal. xvj.

CAdw fi ô Dduw, canys ynot yr ymddyriedais.
2 Fy enaid, dywedaist wrth yr Arglwydd, fy
Arglwydd ydwyt ti: fy nâ nid yw ddim i ti.
3 Ar y saint y rhai ydynt ar y ddaiar, a'r rhai
rhagorawl, y mae fy holl ewyllys.
4 Gofidiau a amlhânt i'r rhai a frysiant ar ôl
duw dieithr, eu diod offrwm o'waed ni offrymmaf
fi: ac ni chymmeraf eu henwau yn fyng-wefusau.
5 Yr Arglwydd yw rhann fy etifeddiaeth a'm
phiol: ti a gynheli fyng-hoelbren i.
6 Etifeddiaeth a syrthiodd i mi mewn lleoedd
hyfryd: ac y mae i mi etifeddiaeth dêg.
7 Bendithiaf yr Arglwydd yr hwn a'm cynghô-
rodd: fy arennau hefyd a'm dyscant drwy'r nôs.
8 Gosa-

O'R SALLWYR YN Y TRYDYDD ARGRAFFIAD O'R
LLYFR GWEDDI.

III.—Y SALLWYR A'R BEIBL.

WRTH gymharu y Sallwyr hwn a Beibl 1588 canfyddir amrywiaeth yn y modd y mae y Salmau wedi eu hargraffu yn y ddwy gyfrol.

1. Mae peniad y Salmau yn gwahaniaethu. Uwchben pob Salm yn y Beibl ceir ei rhif, a than hyny mewn llythyrenau Idalaidd rhoddir cyfieithad o'r arysgrif Hebraeg (os bydd un); ond yn y Sallwyr rhoddir y geiriau cyntaf o'r Salm yn y cyfieithad Lladin cyffredin, ac ar ol hyny rif y Salm. Er engraifft, mae peniad Salm 60 yn y Beibl fel hyn :—

Pfalm. lx.

At y pen-cerdd ar chwe-thant, teftiolaeth [ac] euroc Pfalm Dafydd i ddyfcu. Pan aeth efe vn erbyn Syriaid Mefopotamia, a Syriaid Zo-
Sam. 8. 1. *ba * pan ddychwelodd Ioab a llad deuddeng*
Cron. 18. 3. *mil o'r Edomiaid yn nyffryn yr halen.*

Ond yn y Sallwyr y peniad yw—

Deus repulisti nos. Pfal. lx.

2. Ceir yn y Beibl yma a thraw gyfeiriadau ar ymyl y ddalen, a gelwir sylw atynt yn y testyn drwy osod serenig (*) neu weithiau fidogyn dwbl (‡) o flaen y frawddeg y bwriedir y cyfeiriad i'w hegluro. Ond yn y Sallwyr nid oes ar yr ymyl ddim ond "Boreuol Weddi" a "Prydnhawnol Weddi" yn y lleoedd priodol.

3. Yn y Beibl dodir y geiriau a ychwanegwyd gan y cyfieithydd er mwyn eglurhad neu yn unol a gofynion priodwedd y Gymraeg (y rhai a ddynodir yn ein Beiblau ni heddyw drwy lythyrenau *Idalaidd*) mewn crymfachau [fel hyn], neu weithiau nodir hwy drwy lythyrenau Rhufeinaidd fel yn Salm 90, 2, 5, 6, &c. Ond yn y Sallwyr, fel y gwel y darllenydd, ni nodir yr ychwanegiadau hyn o gwbl.

Nid amherthynasol, fe allai, yw sylwi bod y Sallwyr yn

cytuno yn y tri pheth hyn â'r argraffiad mawr o "Feibl yr Esgobion", a gyhoeddwyd yn yr un flwyddyn, 1588.

Heblaw y pethau hyn, wrth gymharu y ddau argraffiad canfyddir ynddynt gryn nifer o wahaniaethau mwy neu lai pwysig yn y testyn ei hun. Nid yw y rhan fwyaf ond amrywiaethau mewn orgraff, atalnodiad, &c., ond weithiau cyfarfyddir a gwahaniaeth pwysicach yn effeithio ar yr ystyr. Gosodir i lawr yma yr holl brif amrywiaethau y sylwyd arnynt, yng nghyd â rhai neillduolion eraill a welir yn y naill argraffiad neu y llall neu yn y ddau.

Psalm	Darlleniad y Sallwyr.	Darlleniad y Beibl.
i, 3.	prẽn	prenn
	a'i	ai
4.	y ddaiar	y ddaiar.]
ij, 4.	au	ai
10.	synhwyrol,	synhwyrol :
	ddysc.	ddŷsc.
iij, 1.	nhrallod-wŷr !	nhrallod-wŷr
1 a 2.	sy yn	sy'n
4.	o'i	oi
7.	annuwolion.	annwolion.
iv, 6.	sy yn	sy'n
v, 4.	Dduw yn	Dduw'n
	drwg	y drwg

Mae y gair arweiniol ar waelod y ddalen yn y Sallwyr wedi ei gam-argraffu Ynfyddion *yn lle* Ynfydion.

9.	gweniaithant	gweniaithiant
11.	dy enw a	dy enw, a
vj, 6.	ydwyfi yn	ydwyfi'n
8.	weithred-wyr	weithred-wŷr
vij, 3.	hyn,	hynn,
12 a 16.	a'i	ai
viii, 1.	fŷd !	fŷd :
4.	i ti ymweled	i ti i ymweled
5.	nâ'r	na r
	gogoniant,	gogoniaut,

Darlleniad y Sallwyr.		Darlleniad y Beibl.
Psalm		
ix, 1.	â'm	a'm
2.	di y Goruchaf.	di, y Goruchaf.
3.	dychwelir	dychwelid
11.	Canmolwch	Can-molwch
18.	Canys	Canis
	Mae yr adnod nesaf wedi ei rhifnodi yn anghywir yn y Sallwyr, 9 *yn lle* 19.	
x, 4.	gã	gan
7.	dichel (*yn y ddau.*)	
9.	rwyd.	rwyd
13.	annuwiol	annuwol
17.	hwynt:	hwynt,
xij, 3.	gwenhieithus,	gwẽhieithus,
4.	â'n	a'n
xiij, 5.	Arglwydd, am	Arglwydd am
	arnaf, îe . . . . goruchaf.	arnaf [îe . . . . goruchaf.]
xiv, 4.	âi	ai
	Yn y Beibl argreffir yr adnodau 4-6 *mewn llythyrenau Rhufeinaidd. Ni cheir yr adnodau hyn yn yr Hebraeg, ond ymddangosant mewn hen ysgrifau o gyfieithad Groeg y* LXX, *ac yn y Lladin cyffredin wedi eu cymeryd o Rhuf.* iii, 13-18.	
xv, 2.	o'i	oi
xvj, 10.	yn uffern, ac	yn uffern ac
xvij, 3.	ynof anwiredd :	[ynof anwiredd]
14.	dy law, sef	dy law [sef]
	â'th	a'th
xviij, 6 ac 8.	o'i	oi
20.	tâl efe i mi.	tâl efe:
22.	a'i	ai
24.	gobrwyodd yn ôl purdeb	gobrwyodd yn ôl fyng-hyfiawnder: [ac] yn ôl purdeb
28.	fyng-hannwyll	fyng-hãnwyll
xix, 2.	i ddydd	i dydd
3.	*Yma yn lle y rhifnod priodol* "3" *gwelir* "o"	

Psalm		Darlleniad y Sallwyr.	Darlleniad y Beibl.
xix,	8.	golêuo	goleûo
	12.	cuddiedic :	cuddiedic.
xx,	5.	faner	fâner
xxj,	2.	dymuniad	dymyniad
	6.	tragywyddol,	tragywyddôl,
	7.	ymddyried	ymddyriet
		Goruchaf ni	Goruchaf, ni
	10.	a'i	ai
	12.	paratoi saethau	paratoi di [saethau]
xxii,	12.	Basan a'm	Basan, a'm
	19.	fynghadernid.	fyng=hadernid
	20.	ci.	cî.
	26.	fwyttant,	fwyttânt,
	27.	ddychwelant	ddychwêlant
xxiij,	5.	fy mron yn phiol	fy mron, yn phîol
xxiv,	1, 2 *bis*, a 6.	a'i	ai
	8.	hwnnw :	hwnnw ?
		a chadarn ?	a chadarn :
xxv,	10.	ydynt	[yddynt]
		destilaethau	destiolaethau
	12.	sy yn	sy'n
	22.	o'i	oi
xxvij,	1.	fŷ mywyd,	fy mywyd,
	3.	gwerssylle	gwersylle
		pê	pe
xxx,	3.	yn fyw oddi	yn fyw, oddi
	8.	â'r	a'r
xxxj,	19.	dynion !	dynnion.
	23.	ffyddloniaid,	ffyddlonniaid,
xxxij,		*Peniad y Salm hon yn y Beibl ydyw,* "Pſalm *Dafydd er athrawaieth.*"	
	6.	gweddia	gweddîa
	10.	a'i	ai
xxxiij,	2.	ar y nabel, ac ar y	ar y nabel [ac ar y]

Psalm	Darlleniad y Sallwyr.	Darlleniad y Beibl.
xxxiij, 9.	at felly	ac[felly]
11.	o genhedlaeth i genhedlaeth.	o genhedlaeth, i genhenlaeth.
17.	nid achub	ac nid achub
xxxiv, 2.	y rhai	yr rhai
5.	ni chywilyddir, eithr dywedant:	ni chywilyddir [eithr dywedant:]
6.	clybn,	clybu,
17.	Y rhai cyfiawn a	[Yr rhai cyfiawn] a
xxxv, 1.	a'i rhai	a'r rhai
13.	i'm mynwes	i'm, mynwes
14.	pe buase yn gyfaill,	[pe buase]'n gyfaill,
21.	gan ddywedyd:	gan ddyweded:
28.	inne a	inne, a
xxxvj, 10.	inawn	iniawn
12.	anwiredd, gwthiwyd	anwiredd gwthiwyd
xxxvij, 3.	y tîr, â	y tir, a
5.	ac efe	a efe
14.	anelâlant (*yn y ddau yn wallus*)	
33.	Ni âd	Ni ad
35.	gwŷrdd	gwŷrdd.
36.	â mi	a mi
xxxviij, 13.	ni clywn (*yn wallus yn y ddau.*)	
16.	fy nhroed,	fy nhroed
20.	*Yn y Beibl gwneir i'r adnod hon ddarllen*—"Ar rhai a dâlant ddrwg dros ddâ a'm thwynêbant": &c. *drwy fod y dangosair* "gwrthwy-" *ar waelod y naill ddalen heb ei ychwanegu yn llawn ar ben y ddalen nesaf.*	
xxxix, 12.	a chlyw	a clyw
xl, 2.	terfyscus, allan	terfyscus allan
3.	Arglwydd.	Arglwydd,
10.	fyng- halon, na'th wirionedd	fyng- halõ, na'th wiriônedd

Darlleniad y Sallwyr.			Darlleniad y Beibl.
Psalm			
xlj,	1.	Gwyn ei fyd	Gwyn ei fydd
	5.	ddrŵg	ddrwg
xlij,	4.	fel] *yn y Beibl yn lle* [fel]	
	6.	bychan, *yn lle* bychan. *yn y ddau.*	
xliv,	2.	a ddygaist (*cam-argraff, fe allai, yn lle* a ddrygaist)	
	26.	a gwaret	ac gwaret
xlv,	11.	ymmostwng	ymostwng
xlvij,	1.	llafar- genwch	llafar genwch
	4.	haffodd	hoffodd
xlviij,	11.	Llawenyched	Llawenched
	13.	ôl.	ôl
xlix,	8.	byth	byth.
	9.	welo'r bedd,)	welo'r bedd,
	11.	am hynny] *yn y Beibl yn lle* [am hynny]	
	15.	derbyn i, *yn lle* derbyn i. *yn y ddau.*	
	20.	ddeall, a	ddeall a
l,	1.	fachludiad.	fachludiad,
	16.	Duw, beth	Duw beth
	19.	ddichell.	ddichel.
lj,	1.	(*ail linell*) ôll	ôl
	8.	llawenydd fel	llawenydd, [fel]
	13.	Discaf	Dyscaf
lij,	1.	beunydd?	beunydd.
liv,	4.	: yr Arglwydd	:'r Arglwydd
	5.	wirionedd·	wirionedd.
lv,	15.	marŵolaeth	marwolaeth
lvj,	9.	fyng-elynnion ..... gwrthol :	fyng-elynniõ .... gwrthôl :
lvij,	3.	llyngce Selah (*yn y ddau, heb un atalnod o flaen y Selah fel arferol*).	
	5.	Ymddercha	Ymdercha
lviij,	3.	cyfeiliornasant	cyfeiliornâsant
	7.	[a phan *yn y Beibl yn lle* [a] phan	
	8.	new	[neu]
lix,	13.	lid,	lid,

Darlleniad y Sallwyr.		Darlleniad y Beibl.
Psalm		
lix, 13.	y ddaiar·	y ddaiar.
lxij, 6.	ni'm, hyscogir. (*atalnod yn wallus yn y ddau*).	
9.	geudab yŵ	geudab [yw]
10.	cynnydda, golud,	cynnydda golud,
lxiij, 3.	folianant	foliannant
8.	ddehaulaw	ddehau-law
10.	fin	fîn
lxiv, 1.	fyng-weddi :	fyng weddi :
2.	cyfrinâch	cyfrinach
	gweithred-wŷr	gweithrdwŷr
4 a 7.	ddisymmwth	ddisymmwch
6.	yng-heudod a	[yng-heudod,] a
lxv, 8.	glodfori.	glodfôri.
lxvj. 3.	weithredoedd :	weithredoedd ?
6.	sychdir,	sych-dir,
lxviij, 17.	mil, sef	mil [sef]
30.	gwaiw-ffyn	gwaiwffyn
	bobl, fel	bobl fel
	â darnau	a darnau
31.	dwylo yn	dwylo'n
lxix, 13.	iechydwrieth.	iechydwriaeth.
17.	arnaf :	arnaf,
25.	presŵylfod	preswylfod
34.	a'i	ai
lxx, 5.	ti ô	ti, ô
lxxj, 3.	i mi yn	i mi'n
11.	a'i	ai
19.	uchel, yr hwn	uchel yr hwn
lxxij, 1.	i fab	î fab
3.	i'r bobl, a'r	i'r bobl a'r
12.	cynnorth-wr	cynnorthwy-wr
14.	ef, (*yr atalnod yn anghywir yn y ddau*).	
15.	gweddiant	gweddiãt

lxxiij, *Ar ymyl y ddalen yn y Sallwyr ceir camargraff*, Prydnhawulo weddi.

B 2

Psalm		Darlleniad y Sallwyr.	Darlleniad y Beibl.
lxxiij,	6.	hwynt, ac	hwynt [ac]
	7.	gan frasder, aethant	gan frasder : aethāt
	11.	gwŷr	gŵyr
	12.	lwyddianus	lwyddiannus
	18.	llithric, a anghyfannedd-dra.	llithric [a] anghyfānedd-dra.
	19.	aruthrol !	aruthrol.
	28.	nessau	nessaû
lxxiv,	1.	dragywydd ? ac	dragywydd, [ac]
	3.	gelyn, yr hwn	gelyn yr hwn
	5.	dyrys- goed,	dyrys-goed.
	10.	îth (*yn lle* i'th, *h. y.* y'th *yn y ddau*).	
	13.	dreîgiau (*yn y ddau*).	
	15.	ffynnon,	ffynnõ,
	16.	oleuni	o leuni
	17.	luniaist	lunniaist
lxxv,	3.	Ymddattododd	Ymddatododd
	6.	goruchafiaeth.	goruchafiaeth,
	8.	ac a yfant	[ac] yfant
	10.	annuwiol :	annuwiol,
lxxvj,	8.	nefôedd	nefoedd
lxxvij,		*Uwch ben y salm hon rhoddir yn y Sallwyr,* Pfal. lxxviij.	
	1.	â'm llef	a'm llef
	3.	derfyscid	derfyscer
	7.	Arglwydd :	Arglwydd ?
	9.	soriant ?	sorriant ?
	13.	fford (*yn y ddau*).	
	19.	ôl·	ôl.
		(*Rhifnodir yr adnod hon* "12" *yn y Beibl.*)	
lxxviij,	2.	cyn-fyd.	cynfyd.
	23.	ŷ	y

Psalm	Darlleniad y Sallwyr.	Darlleniad y Beibl.
lxxviij, 25.	lynniaeth o'r nêfoedd	fwyd yn ddigonol.
30.	flysiasant,	flysiasãt,
35.	Duw oedd	Duw [oddd]
49.	Anfonodd	Anfônodd
50.	î'r	i'r
71.	cyfebron	cyfebrion
lxxix, 5.	di yn	di'n
10.	ni, pa ddial a ddaw am	ni [pa] ddial [addaw am]
lxxx, 10.	cedrwŷdd	cedr-wŷdd.
13.	pôrodd, (*atalnodiad anghywir yn y ddau.*)	
lxxxj, 3.	uchel-ŵyl	uchelŵyl
14.	llaw yn	llaw'n
15.	gymmerant	gymmerent
	fydde yn dragywydd	fydde'n dragywydd.
lxxxiij, 6.	Ismaeliaid	Imaeliaid
lxxxiv, 1.	lluoedd !	lluoedd.
2.	chwennychodd	chwẽnychodd
4.	Gwynfyd (*yn y ddau: felly hefyd yn y* 12fed *adnod*).	
6.	wylofain, ai	wylofain ai
8.	fyng-weddi	fyng-weddi,
lxxxv, 3.	lid	lîd
5.	soriant	sorriant
6.	ni :	ni,
12.	ddaioni, a'n	ddaioni a'n
lxxxvj, 4.	dderchafaf	derchafaf
15.	hwyrfridic	hwyrfrydic
lxxxvij, 3.	Gogoneddus	Gogonêddus
5.	anwid	anwyd
6.	eni	êni
lxxxviij, 4.	gwr	gŵr
lxxxix, 1.	â'm	a'm

Psalm	Darlleniad y Sallwyr.	Darlleniad y Beibl.
lxxxix, 4.	orsedd-faingc	orseddfaingc
18.	tarian, ac	tarian ac
19.	â'th	a'th
34.	thoraf	thorraf
35.	un-waith	unwaith
42.	wrthwynebwŷr	wrthwyneb-wŷr
43.	fîn	fin
46.	ai yn	[ai]'n
49.	Arglwydd, y rhai	Arglwydd [y rhai]
52.	Bendigedic	Bendigêdic
xc, 5.	wascarech	wascareth
	cyfnewidiant	cyf-newidiant
7.	ddig	ddîg
12.	Dysc ni felly i gyfrif	Dysc i ni felly i gyfrif
16.	weision, a'th	weision a'th
xcj, 6.	Na rhâg	[Na] rhag
9.	fyng-obaith : uchel	fyng-obaith uchel
13.	ar genw	ar genew
xcij, 5.	weithredoedd !	weithredoedd,
8.	Tithê	Tithe
12.	cedr-wydden	cedr-wŷdden
xciij, 1.	teyrnasu, ac	teyrnasu [ac]
	Arglwydd, ac	Arglwydd [ac]
	siccrhaodd	sicrhaodd
xciv, 1.	Dduw yr dial	Dduw'r dial
8.	chwi rhai (*yn y ddau*).	
	a'r ynfydion,	ac ynfydion,
9.	luniodd	lunniodd
10.	cenhedloedd : oni ŵyr	cenhedloedd ? [oni ŵyr]
10.	i ddŷn ?	i ddŷn.
21.	finteioedd	finteîoedd
xcv, 3.	Brenin	brenin
7.	ein Duw ni,	ein Duw mi,

Psalm		Darlleniad y Sallwyr.	Darlleniad y Beibl.
xcv,	9.	profâsant,	profâsant fi,
	10.	â'r	a'r
xcvj,	11.	nefoedd, a	nefoedd a
	13.	farnu yr	farnu'r
		farna yr	farna'r
xcvij,	10.	drygioni (*yn lle* ddrygioni *yn y ddau*).	
xcviij,	1.	âi ddeheulaw, ac âi	ai ddeheu-law, ac ai
	2.	iechydwriaeth, a	iechydwriaeth [a]
	9.	ar bobloedd (*yn lle*	a'r b. *yn y ddau*)
xcix,	1.	yu	yn
	6.	alŵent	alwent
c,	2.	â chân.	â chan.
cj,	6.	ffyddlonniaid	ffyddlõniaid
		: yr hwn	: 'r hwn
cij,	5.	*Mae yr adnod hon wedi ei rhifnodi* "6" *yn y Sallwyr.*	
	6.	anialwch, ydwyf	anialwch ydwyf
	7.	ydwyf fel	ydwyf : fel
	10.	lid	lîd
	11.	glas-welltyn	glaswelltyn
	16.	ef	efe
	21.	a'i	ai
ciij,	7, 13, a 17.	a'i	ai
	15.	glas-welltyn	glas-welltun
	20.	ef, gan	ef gan
civ,	3.	tŷlathau	tŷlathu
	7.	frawchus. (*yn y ddau*)	
	14.	o'r ddaiar.	o'r ddaiar.
	15.	dŷn, gan	dŷn gan
	24.	Arglwydd !	Arglwydd :
	26.	luniaist	lunniaist
	34.	Arglwydd,	Arglwydd.
cv,	4.	cesiwch (*yn y ddau*).	
	19.	a'i	ai
	21.	gyfoeth,	gyfoeth.

Psalm		Darlleniad y Sallwyr.	Darlleniad y Beibl.
cv,	26.	ddewîsase	ddewisase
	42.	wâs,	wâs.
cvj,	7.	lusogrwydd	luosogrwydd
		môr, sef	môr [sef]
	9, 15.	îddynt	iddynt
	23.	lidiawgrwydd	llidiawgrwydd
	29, 43.	âi	ai
	31.	i genhedlaeh	i genhedlaeth
	33.	cam-ddywedodd âi	camddywedodd ai
	35.	â'r	a'r
	38.	ac a halogwyd y tîr â'r (a'r B.) gwaed.	
	42.	tann	tãn
	46.	a'u	ai
cvij,	1.	da	dâ
	3.	dwyrain, ac o'r gogledd,	dwyrain, ac o'r gorllewyn, o'r gogledd,
	10.	haiarn.	haiarn,
	16.	barau	barrau
	21.	dynniõ,	dynnion,
	23.	eu	ei
	29.	ai tonnau (*yn y ddau.*)	
	31.	dynion	dynnion
	37.	win-llannoedd	win-llãnoedd
	38.	amlhâsant	amlhâsãt
	42.	lawenŷchant	lawenŷchãt
cviij,	1.	â'm	a'm
	8.	neddf-wr :	neddf-wr.
cix,	5.	am dda	a'm dda
	9.	a'i	ai
	16.	erlid	erlyd
	21.	drûgaredd (*yn y ddau.*)	
	22.	*yn y Beibl rhifnodir hon yn anghywir* "12"	
	24.	a eisieu	o eisieu
	25.	fi, siglent	fi siglent

Psalm		Darlleniad y Sallwyr.	Darlleniad y beibl.
cx,	1.	neheu-law	neheulaw
	7.	a'r . . . . benin.	ar . . . . benn.
cxj,	6.	weithredoedd	weithredoedd :
cxij,	6.	y cyfiawn fydd	y cyfiawn, fydd
	10.	ei dannedd (*yn y ddau*)	
cxiv,	1.	Aipht, a	Aipht [a]
	5.	Beth a ddarfu	Beth [ddarfu]
cxv,	8.	I rhai	Y rhai
	14.	arnoch, sef	arnoch [sef]
	16.	Y nefoedd, îe'r	Y nefoedd [îe]'r
cxvj,	1.	ar	a'r
	8.	llithro.	llithro :
	10.	fi yn	fi'n
	16.	mab dŷ	mab dy
		dottodaist (*yn y ddau.*)	
cxviij,	3, 4.	mai yn	mai'n
	9.	tŷwysogion	tywysogion
	10.	hamgylchynasant	hamgylchynâsant
	20.	iddo, (*yn y ddau.*)	
cxix,	5.	ddeddfan	ddeddfau
	6.	i'm	ni'm
	18.	gyfraith	gyfraith.
	21.	melldigedic	melltigêdic
	25 a 28.	fi yn ôl	fi'n ôl
	30.	fford	ffordd
	36.	gubydd-dra	gybydd-dra
	44.	wastadol, byth	wastadol byth
	45.	â	a
	48.	fyfyriaf	fefyriaf
	50.	bywhâ	bywha
	56.	am	a'm
	63.	ac ir rhai	ac i'r rhai
	73.	lluniasant	llunniasant
	78.	plygent : ond	plygent [ond]
		fyfyrriaf	fefyrriaf

Psalm		Darlleniad y Sallwyr.	Darlleniad y Beibl.
cxix,	79.	destiolaethau	destiolaethâu
	81.	disgwil,	disgwil.
	83.	mŵg : ond	mŵg [ond]
	86.	fi	fi.
	90.	dros genhedlaeth :	dros genhedlaeth a chenhedlaeth :
	92.	darfuse	darfuase
	94.	ô herwydd (*yn y ddau.*)	
	113.	gaseais	gasêais
	139.	difaodd, o herwydd	difaodd o herwydd
	142.	Dy gyfiawnder sydd	Dy gyfiawnder [fydd]
	148.	y nos, i fyfyrio	y [nos] i fyfyrrio
	159.	fi yn ôl	fi 'n ôl
	163.	hoffais, (*yn y ddau.*)	
	164.	herwydd	o herwydd
	170.	fron gwaret	fron : gwaret
	171.	foliant pan	foliant : pan
	176.	dŷ wâs, (*yn y ddau.*)	
cxx,	6.	Rhy-hir	Rhyhir
cxxiij,	2.	y mae llawforwyn	[y mae] llygaid llawforwyn
		eu meistres : (*yn y ddau.*)	
cxxiv,	2.	gyd â	gyd a
		ein herbyn.	ein herbyn ni,
	7.	a ddianghasom.	a ddianghasom :
cxxv,	5.	ymdroânt (*yn y ddau.*)	
cxxvj,	1.	oeddem	oeddẽ
	6.	ŵylo, gan	ŵylo gan
cxxvij,	3.	ffrwth	ffrwyth
cxxix,	1.	yn awr)	yn awr.)
	4.	dorodd	dorrodd
	5.	gŵradwydder (*yn y ddau. Rhifnodir yr adnod hon* "6" *yn y Sallwyr.*)	

Psalm		Darlleniad y Sallwyr.	Darlleniad y Beibl.
cxxix,	6.	Byddant fel glas-wellt penn tai, yr hwn a wywa cynn y tynner ef ymmaith. (*Felly yn y Beibl : gadewir hi allan yn y Sallwyr.*)	
	7.	yscubau, ei	yscubau ei
cxxx,	2.	ystyried	ystyrried
	5.	gobeithiaîs. (*yn y ddau.*)	
	6.	mae y boreu wilwŷr	mâe y boreu wil-wŷr
cxxxj,	3.	fam :	fam ?
cxxxij,	3.	fyng-wely.	fyng-wely,
	12.	a'm testiolaeth y rhai a ddyscwyf iddynt: eu	a'm testiolaeth : eu
cxxxiij,	2.	ei wiscoedd.	ei wiscoedd ef.
cxxxiv,	1.	nôs, sef yng-hynteddoedd tŷ yr Arglwydd.	nôs [sef yng-hynteddoedd tŷ yr Arglwydd.]
	3.	daiar, a'th	daiar a'th
cxxxv,	1.	Arglwydd, gweision	Arglwydd gweision
	12.	hwynt yu	hwynt yn
	15.	dŷn·	dŷn.
cxxxvj,	1.	yn dragywydd.	yn ddragywydd.
	13.	yn ddau :	yn dau :
	21.	etifeddiaeth :	etifediaeth :
cxxxvij,	3.	ganidau	ganiadau
cxxxviij,	2.	am y	am dy
		uwch-law	uwchlaw
	5.	a'm (*yn lle* am *yn y ddau.*)	
	6.	hirbell.	hir-bell.
cxxxix,	5.	gosodaist	a gosodaist
	9.	y wawr, a	y wawr [a
	14.	gwnaed,	gwnaed :
	15.	y ddaiar.	yn ddaiar.
	17.	gynghorau	gyng-horau

Psalm		Darlleniad y Sallwyr.	Darlleniad y Beibl.
cxxxix,	17.	Dduw? . . . . hwynt? (*Gofynnod* (?) *yn lle rhyfeddnod* (!) *yn y ddau.*)	
	19.	wrth y rhai y dywedais, ciliwch	[wrth y rhai y dywedais] ciliwch
cxlj,	1.	arnat,	arnat:
	5.	eu holew pennaf	[eu] holew, pennaf
cxlij,	1.	â'm llef yr ymbiliais â'r	a'm llef yr ymbiliais a'r
	4.	am	a'm
	6.	ydwyf,	ydwyf:
		erlid-wŷr, canys	erlid-wŷr canys
cxliij,	5.	myfyriaf.	myfyrriaf.
	6.	tir	tîr
cxliv,	2.	amddeffynnudd	amddeffynnud
	6.	saethau, a	saethau a
	13.	llawn, ac	llawn [ac]
	14.	i mewn, na	i mewn na
cxlv,	5.	fyfyrriaf.	fefyrriaf.
cxlvj,	5.	ei Dduw	ei Dduw.
	8.	codi y rai	codi y rhai
cxlvij,	5.	nerth :	nerth,
	8.	mynyddoedd, a llysiau i wasanaeth dŷn.	mynyddoedd [a llysiau i wasanaeth dŷn.]
	11.	hofnant :	hofnant ef:
	16.	yn roddi (*yn y ddau.*)	
	17.	a erys	â erys
	18.	âi wynt	ai wynt
	19.	a'i	ai
cxlviij,	7.	ar y	a'r y
	9.	cedr-wŷdd·	cedr-wŷdd.
	14.	sainct, sef	sainct [sef]
cxlix,	2.	a'i	ai
	3.	cânant	canant
cl,	3.	ud·corn	udcorn

Sylwyd bod y frawddeg ar y rhagddalen, " o'r vn cyfieithiad a'r Beibl cyffredin," yn awgrymu i'r gyfrol hon gael ei hargraffu gan Dr. Morgan ar ol y Beibl. Mae ystyried y darlleniadau gwahanol uchod yn arwain i'r un casgliad.

Yn y Sallwyr cywirir llawer o gam-argraffiadau a ddigwyddant yn y Beibl ; ond ni ellir gosod pwys mawr ar hyn, oherwydd o'r tu arall mae lliaws o wallau argraffyddol yn y blaenaf na cheir yn yr olaf. Eto ymddengys yn debygol fod lliaws o'r amrywiaethau a welir yn y Sallwyr yn gyfnewidiadau bwriadol, ffrwyth ail-ystyriaeth ac adolygiad. Ym mysg eraill gellir sylwi ar y pethau hyn.

1. Mae y Sallwyr yn fwy rheolaidd yn y defnydd a wneir o'r sill-goll (') a'r fforch-nod (^) ac mewn gwahaniaethu rhwng *eu* ac *ei* a'u cyfuniadau.

(*a*) Y sill-goll: Rhydd y Sallwyr *a'i* yn aml iawn lle y ceir *ai* yn y Beibl (i, 3 ; vii, 12, 16, &c.), ac *o'i* yn lle *oi* (iii, 4, &c.). Ac o'r tu arall rhydd *am* yn gywir yn lle *a'm* (cix, 5 ; cxix, 56, &c.) ac *ar* yn lle *a'r* (cxvi, 1).

(*b*) Yr acen fforchog: Dodir hon i fewn yn bur aml yn y Sallwyr: er. eng.—*âi* (yn lle *ai* yn y Beibl), xiv, 4, &c. ; *â'm* (*a'm*, B.), ix, 1 ; *â'n* (*a'n*, B.), xii, 4 ; *â'r* (*a'r*, B.), xxx, 8, &c. ; *â'th* (*a'th*, B.), xvii, 14 ; *nâ'r* (*na'r*, B.), viii, 5, &c.

(*c*) Hefyd ceir *eu* yn lle *ei*, cvii, 23 ; *au* yn lle *ai*, ii, 4 ; *a'u* yn lle *ai*, cvi, 46, &c.

Eto iawn yw cofio bod y Sallwyr ym mhell o wneyd y cyfnewidiadau hyn yn gyson.

2. Rhoddir ffurfiau cyflawn yn fynych yn lle rhai talfyredig: *sy yn* (yn lle *sy'n* y Beibl), iii, 1, 2: iv, 6, &c. ; *Dduw yn* (*Dduw'n*, B.), v, 4; *ydwyfi yn* (*ydwyfi'n*, B.), vi, 6 ; *dwylo yn bryssur* (*dwylo'n bryssur*, B.), lxviii, 31 ; *i mi yn graig* (*i mi'n graig*, B.), lxxi, 3 ; *yn fyng-hynnorthwyo : yr Arglwydd &c.*, yn lle *yn fyng-hynnorthwyo : 'r Arglwydd &c.*, liv, 4 ; *gyd â mi: yr hwn &c.*, yn lle *gyd â mi: 'r hwn &c.*, ci, 6.

3. Defnyddir rhyfeddnod (!) yn y Sallwyr yma a thraw tra na cheir y nod yn y Beibl: Gweler Salmau, iii, 1; viii, 1 ; xxxi, 19, &c.

4. Cyfarfyddir hefyd â nifer o amrywiaethau yn ffurf y

brawddegau neu ystyr yr ymadrodd. Mewn rhai o'r cyfryw ymddengys darlleniadau y Sallwyr fel cyfnewidiadau bwriadol yn arwyddo adolygiad. Er engraifft: *drwg* yn lle *y drwg*, v, 4: *dychwelir* yn lle *dychwelid*, ix, 3; *tâl efe i mi.* (*tâl efe*: B.), xviii, 20; *ymddyried* yn lle *ymddyriet*, xxi, 7: [*ymddyried*, (xi, 1, &c.) yw ffurf y modd anherfynol, ac *ymddyriet* (xxvii, 14, &c.) yw y gorchymynol: felly *gosot* (ix, 20), *gwrthot* (xxvii, 9), *ymwrthot* (xxxiv, 14) yw y ffurfiau gorchymynol, *gosod* (xviii, 33), *gwrthod* (xxvii, 10), &c., yr anherfynol]; *pan derfyscid* (*p. derfyscer*, B.), lxxvii, 3; *Beth a ddarfu* (*Beth* [*ddarfu*], B.), cxiv, 5. Gweler hefyd yr amrywiaethau yn xxi, 12; lxvi, 3; lxxv, 8; cii, 16; cxxxi, 3 a cxxxii, 12.

5. Fel yr awgrymwyd eisoes ceir yn y Sallwyr nifer o wallau argraffyddol, rhai o honynt yn bur bwysig. Eto gwallau yw y rhai hyn y gellir yn hawdd gyfrif am danynt yn unol a'r dybiaeth bod y Sallwyr yn cael ei argraffu oddiwrth y Beibl. Yn viii, 4, darllenir yn wallus *i ti ymweled* yn lle *i ti i ymweled:* ac y mae y gwall yma, gadael allan lythyren a ddigwyddo ddwywaith yn ddigyfrwng, yn un cyffredin iawn. Eto yn xviii, 24, gadawyd allan *yn ôl fyng-hyfiawnder: ac* drwy i lygad y cysodydd syrthio ar yr ail *yn ôl* yn lle ar y cyntaf. Yn gyffelyb gellir cyfrif am y gwall yn lxxviii, 25: wedi i'r argraffydd gyraedd y gair *iddynt*, trodd ei lygad yn ol at *iddynt* yn yr adnod flaenorol, ac felly trosglwyddwyd diwedd adn. 24 i adn. 25. Digwyddodd amryfusedd o'r un fath yn cvii, 3 (lle y gadawyd allan *ac o'r gorllewyn*), ac yn cxix, 90 (lle y gadawyd allan *a chenhedlaeth*): cam-arweiniwyd y cysodydd yn y flaenaf drwy fynychiad y cyfuniad *o'r*, ac yn yr olaf drwy unrhywiaeth y terfyniad.

Ceir un gwall pwysig arall yn y Sallwyr. Yn Salm 129 rhifnodwyd y 5ed adnod yn "6" ac fel canlyniad gadawyd allan y 6ed adnod yn gyfan. Mae y gwallau hyn ac eraill a nodir uchod yn arwyddo i'r Sallwyr gael ei argraffu yn frysiog. Pa fath oedd yr amgylchiadau ni wyddys. Efallai fod galw ar Dr. Morgan i brysuro adref; o leiaf hawdd yw credu ei fod yn awyddus i ddychwelyd i'w gartref ac at ei bobl ar ol bod cyhyd oddi wrthynt. Ac os oedd i raddau

wedi blino ar ei lafur gorthrwm, nid rhyfedd. Yr oedd y gwaith yn llawer helaethach a phwysicach na dim yr ymgymerasid ag ef yn Gymraeg o'i flaen. Heb son am waith pryderus y cyfieithydd yr oedd y llafur golygyddol yn unig yn fawr iawn. Yr oedd orgraff y iaith i raddau yn ansefydlog, ac yn wyneb hyn ni roddai gwaith ei ragflaenyddion, William Salesbury a Richard Davies, arweiniad na chymorth iddo, ond yn hytrach tueddai i ychwanegu dyryswch. Mae yn bur debyg bod yr argraffyddion yn anwybodus o'r iaith Gymraeg, ac ni wyddys iddo gael dim cymorth yn y gwaith o gywiro ac adolygu. Gallasai fabwysiadu a chymhwyso at ei waith ei hun eiriau yr Esgob Richard Davies am y Testament Newydd a gyhoeddesid un flynedd ar hugain yn gynt; "Llyfr yw hwn y bywyd tragwyddol, 'r hwn a dreiglwyd it' yn Gymraeg yn ffyddlon, ac yn gywir, trwy ofal a diwydrwydd. Eto o dygwydda it' gyfwrdd ag ambell fai allai ddiangc, naill ai ar orgraff, ai camosodiad gair, neu lythyren, neu yn amryfus gadael gair, neu sillaf allan neu'r cyfryw: maddeu hyny: hwn yw'r" Beibl "cyntaf a fu erioed yn Gymraeg, a'r printwyr heb ddeall ungair o'r iaith, ac am hyny yn anhawdd iddynt ddeall y Copi yn iawn."

I ambell un yma a thraw y caniateir y rhagorfraint yr anrhydeddwyd William Morgan â hi, sef cael rhoddi gair Duw i genedl gyfan yn ei hiaith ei hun. Drwyddo ef—

"Rhynges bodd i'r Iôn roddi
Haul nef i'n goleuo ni;
Ei ddoeth AIR coeth, ATHRAW cain,
Yn ein hen-iaith wiw'n hunain."

"Gwnaed yr oes hon ei rhan yn adeiladu ar y sail Ysgrythyrol a osododd yr oes ddiweddaf, ac yn cynnyddu 'r gwaith a ddechreuwyd drwy gymmaint o anhawsdra, fel y torro goleuni Cymru allan fel y wawr, ac na ddiffodder ei phentewyn."

"Gymru dirion,

Bendith nef orphwyso arnad,
Tra fo llewyrch haul a lleuad,
Cyd-deyrnased hedd a chariad
Rhwng dy fryniau di.
Meithrin ddysg a rhinwedd,
A rhodia mewn anrhydedd;
Gochel ffol fyn'd ar ol
Gwag farwol goeg oferedd.
Tra bo 'r môr yn golchi 'th lanau,
Tra Eryri ar ei gwadnau,
Nac anghofia iaith dy dadau—
Cadw, coledd hi."

GWir yw, a mynych y gwelwyd (y Cymro anwyl) na pherffeithir vn gwaith ar vnwaith.
yn y mawr, a'r anhawdd, a'r poenus waith o Gymraegiad y Beibl: megis y diangodd y
clodfawr a chan-moledig. Ac yn y Testament newydd i hwn y mae mwy o amryfusedd
nam y digwyddodd hynny, ti a gei wybod (trwy Dduw) ar fyrder, pan brintier y Testam
a'i bris. Os canfyddi di feiau eraill, er mwyn duw, a'r wlâd, a'th enaid hyspysa hwynt i'r c
fôd cyn bured ac y mae efe (megis y dylit tithe fôd) yn ewyllysio, ac yn ceisio ei wneuthur. Y rhif
a'r al, y wers lle y mae yr bai. D: ar ei phen ei hun, yn lle darllen.

GENESIS. 16.7. *wrth ffynnon yn ffordd Sur:* darllen: *wrth ffynnon y dyfroedd yn y*
ffordd Sur. 31.30. *Am dy dad.* d. *Am dy dy dad &c.* 33.2. *y ddwy law-forwyn:* d. *y llaw*
dd, d. *Arhoddiad.* 37.9. *Wele yr haul a'r lleuad:* d. *wele breuddwydiais freuddwyd e*
holl wledydd yr Aipht: d. *yr holl wledydd i'r Aipht.*

EXOD. 10.24. *Am Moſes ac Aaron:* d. *Am Moſes.* 16.16. *yn y gwerſyll* d. *yn ei*
cynteddfa: d. *a morteiſiau y cynteddfa o amgylch, a morteiſiau drws y cynteddfa: a hol*
d. *yn y ddau foglyn:* yn yr vn wers: *o'r tu blaen:* d. *o'i thu blaen. &c.*

LEVIT. 6.17. *o'r aberth tros bechod* d. *yr aberth tros bechod &c.* 25.50. *o' flwydd*
thwyd ef, hyd flwyddyn y Iubili &c.

NVM. 4.34. *Cynnulleidfa meibiō Cehath.* d. *y gynnulleidfa, feibion Cehath &c.* 31.5

DEVTERONOM. 4.12. *A chwithau nid oeddych:* d. *A chwithau oeddych yn clywe*
gweled &c. 12.11. *ei ddewis iddo i beri,* d. *ei ddewis, i beri &c.*

IOSVAH. 13.11. *a holl Iacſon:* d. *a holl Baſan &c.* 30. *wers: tri vgain nhinas:*
yn Baſan, (ſef) tri vgain nhinas. 14.9. *dy Dduw:* d. *fy Nuw.* 22.7. *yr Arglwydd:* d.
d. *i'r afon.*

BARNVVYR. 3.8. *a waſanaethant,* d. *a waſanaethaſant &c.* 4.11. *Waſtaedd;* d.
Cedes. 18.24. *y duwiau:* d. *fy nuwiau &c.* 19.5. *dos ymaith:* d. *ewch ymaith.*

2. SAMVEL. 15.27. *a'th ddau fab gyd a thi,* d. *a'ch dau fab gyd â chwi &c.* 24.2.

1. BRENHINOEDD. 16.21. *y bobl.* d. *pobl Iſrael.* 23. *wers: ar hugain:* d. *ar ddec*

2. BRENH. 6.11. *Pwy o honoch:* d. *pwy o honom ni &c.* 10.9. *byddwch gyfiawn.* d.

1. CRON. 7.21. *Gad,* d. *Gath.*

2. CRON. 24.5. *tŷ ein Duw ni:* darl. *tŷ eich Duw &c.* 28.23. *fyng-hynnorthwy*
vn wers [*etto*] d. [*innef.*] 34.6. *yn yr anghyfannedd leoedd:* d. *yn eu hanghyfannedd*
ith fedd &c. 35.9. *a thry-chant.* d. *a phum-cant &c.*

IOB. 14.21. *a gyfoethogi:* d. *a gyfoethogir &c.*

PSALM. 18.12. *Cwmylau:* d. *ei gwmylau.* *Pſal.* 32.11. *clodforwch* d. *gorfoleddw*
ob na roddid. *Pſal.* 76.3. *y ſaethau, y bwa:* d. *ſaethau y bwa.* *Pſal.* 79.12. *Tâl i'm:* d
cabledd. *Pſal.* 86.2. *o Dduw:* d. *o fy Nuw.* *Pſal.* 119.153. *dy air di:* d. *dy gyfraith di.*

DIHAREB. 7.5. *y fenyw:* d. *yr eſtrones.* 11.21. *euog.* d. *dieuog.*

PREGETHVVR. 7.26. *a welais.* d. *a gefais.* *Gwraig.* d. *y wraig.*

ESAY. 25.9. *y dywedi:* d. *y dywedir.* 34.7. *o'i gwaed hwynt:* d. *ganwaed.* 36.18. *n*
ni: 40.24. *ei foncyph:* d. *eu bon-cyph.* 45.2. *o'i flaen ef:* d. *o'th flaen di.* 50.8. *ſafant:* d

IEREMI. 22.26. *nith anwyd:* d. *ni'ch ganwyd.* *Y byddi farw:* d. *y byddwch feirw.* 2
wydi. Tn eu hôl bellach: d. *yn eu hôl o Fabilon bellach,* 34.21. *ei elynion:* d. *eu gelynion*
brenhinawl hâd. 49.14. *cennad ym myſc:* d. *cennad wedi ei anfon ym myſc.*

EZECIEL. 3.16. *attat:* d. *attaf.* 8.1. *Iſrael.* d. *Iuda.* 11.8. *a ddaw:* d. *a ddygaf.*
dygont allan. 14.8. *ei bobl:* d. *fy-mhobl.* 16.55. *ai Sodoma,* d. *Sodoma ai.* 32.27. *mewn*
chwelais: d. *a chwalwyd.* 47.3. *dehau:* d. *dwyrain.* 12. *wers. a'i afalan:* d. *a'i ddail.*

DANIEL. 6.14. *yn ei achub:* d. *yn ceiſio ei achub.* 9.19. *y ddinas hon:* d. *dy ddina*

1. MACHAB. 1.62. Ar vnfed: d. ar pumed &c. gwers 67. yn Ieruſalem: d. yn erb
hwynt: d. yngwydd pawb. 3.38. a chyfeillion, d. o gyfeillion. gwers 56. efe a ddywedodd:
ddiofaſyn: d. ddiogel. gwers 40. aweddiaſant: d. awaeddaſant. 5.30. ystolion: d. yſcolion
erbyn eu hoffer, &c. 7.7. credadwy: d. credadwy gennyt: 9.1. gyd ag ef: d. gyd a hwynt.
cynhwrf. 10.79 gant; d. fil. 11.3. Ptolomeus: d. Ptolomais 12.10. Rhag eich myned yn
nedyn ddieithr i chwi. gwers 22. gwnaethoch: d. gwnewch. 13.20. yn Adora: d. i Adora
ddeuddec myrddiwn.

2. MACHAB. 1.7. Am y blinder: d. yn y blinder. 2.4. y pebyll: d. y babell. gwers 5. d
fod yno, a gafodd ogof &c. 3.26. yn ffrewyllu y rhai oeddynt yn ſefyll o bobtu: d. yn ei ff
llawer gwialennod arno. 5.21. a phedwar vgain; d. ac wyth gant. 6.3. ond llywodraeth y
ddrygionus hon &c. gwers. 30. ſyng waredu ſyhun: d. gael ſyngwaredu. yno ar hydſyng
yn doſt. &c. 7.10. ei freichiau: d. ei ddwylo. gwers, 25. ei mab: d. y llangc. 10.30. erbyn ei
cenhedloedd: d. y genedl. 12.14. y rhain am eu bod: d. y rhai oeddynt o fewn, am eu bod
Bethſura. 14.4. a blodeu; d. phalm-wydden. 14.7. yr offeiriadaeth: d. yr arch offeiri
Nicanor d. a gyhuddwyd i Nicanor. 15.12. A'r breuddwyd: d. a breuddwyd: 15.32. a
yr allore &c: d. ar y twr, fel y bydde yn arwydd hyſpys eglur &c.

MATH. Pennod 5.44 wrthych chwi, d. wrthych chwi, cerwch eich gelynion, bendithiw
eth. 10.30. eich holl wallt: d. holl wallt eich pennau. 14. 8. dyſcu: d. rhacddyſcu. 15. yn
ſaith. 16.10. ſaith mil: d. pedair mil. 17.14. ei ddyfod: d. eu dyfod hwy, yno: ac a ofynnod
&c: 23.20. i'r hyn: d. iddi, ac i'r hyn oll ſydd arni. 26.56. 'r ſcrythurau a'r prophwydi:
10. y delant: d. yr elont.

MARC. 1.24. O Sanct: d. [ſef] Sanct. 8.23. ei law: d. ei ddwy law. 9.14 o'i ogylch:
lyn: d. dilyn fi. 13, 23. dywedais: d. rhacddywedais. 14.54. oedd yn ei ddilyn: d. a'i dilyn
gabledd. gwers: 44. cyn gynted: d. euſys. yn niwedd 44. euſys: d. erys meityn.

LVC. 2.15. a ddangoſodd: d. a ddarfu yr hwn a ddangoſodd. 6.4. ac a'i rhoddes: d. ac
35. yr hwn a wnelſid yn iuch: d. yr hyn a wnelſid. 13.34. nis mynnit ti: d. nis mynnych chw
ieuangaf. 20.1. pennaethiaid: d. henuriaid. gwers 31. a fuant feirw, tynner ymmaith hy
haf.

IOAN. 7.1. i Galilea d. yn Galilea. gwers 23. dorri y Sabboth: d. dorri cyfraith Moſ
buost. 19.23. i bob milwr: d. i bob milwr ran. 20.19. yr oedd y dyſcyblion wedi ymgaſclu yn
a'r dryſau yn gaead lle yr oedd y diſcyblion wedi ymgaſclu ynghyd &c. gwers 29. weled: d.

ACTAV. 1.18. gobrwy: d. â gobrwy. 9.6. a ddywedodd, cyfot: d. [a ddywedodd] wrt
d. rodio yn ofn, 11.22. pethau: d. pethau [hyn]. 13.10. ffydd: d. ffyrdd. gwers. 31. i lawer
y daeth: d. y daeth yng-hyd. & 47. o honaw: d. o honot. 15.6. i edryrh; d. yng-hyd i edry
wyſau. 16.13. w afon: d. afon. yno: gyd â rhai gwragedd: d. [ac] y llefaraſom wrth y gw
enychodd yn Nuw: d. a lawenychodd. 19.26. onid tros: d. onid agos tros. 22.4. ffordd y fu
7. a ddaeth rhyngom ni ac ef: d. a ddaeth arnom.

RHVFEIN. 3.5. chenmyl: d. ni a genmyl. gwers. 20. gan weithredoedd y cnawd:
4.9. darllen ſel hyn [A ddaeth] y dedwydddwch hyn ar yr enwaediad, ynte ar y dienwaediad
d. gyfrif. 6.9. a gyfodwyd: d. a gyfodwyd o feirw 11.14. os: d. ar. 15.15. yn hyfach; d. yn hy
dloedd: d. y cenhedloedd. & 24. yn gyntaf, d. yn gyntaf o ran 16.16. eglwys: d. eglwyſi.

1. CORINTH. 2:14 ni wyr beth ydynt: d. ni all [eu] gwybod. 4.5. y galon: d. y cal

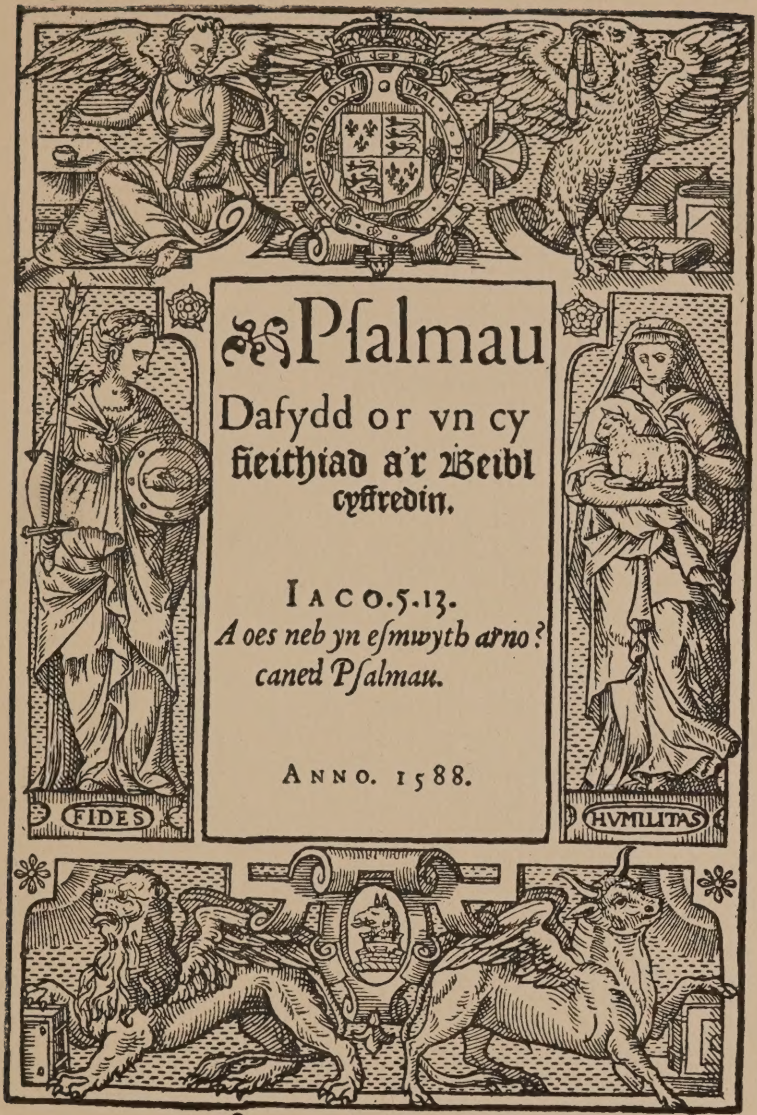

Pſalmau

Dafydd or vn cy
fieithiad a'r Beibl
cyffredin.

IACO.5.13.
A oes neb yn eſmwyth arno?
caned Pſalmau.

ANNO. 1588.

Pſalmau Dafydd.

Beatus vir qui non abijt. Pſal.j.

GWyn ei fyd y gŵr ni rodiodd ying-hyngor yr annuwolion, ac ni ſafodd yn ffordd pecha- Boreuol weddi.
duriaid, ac nid eiſteddodd yn
eiſteddfa gwatwar-wŷr:
2 Onid bod ei ewyllys ef
yng-hyfraith yr Arglwydd: a
meſyrio o honaw yn ei gyfra-
ith ef ddydd a nôs.
3 Canys efe a fydd fel prên
wedi ei blannu ar lann dy-
froedd, yr hwn a rydd ei ffrw-
yth yn ei brŷd: a'i ddalen ni ŵywa, a pha beth bynnac a
wnêl, efe a lwydda.
4 Nid felly y bydd yr annuwiol, onid fel mân us yr
hwn a chwâl y gwynt ymmaith oddi ar wyneb y ddaiar
5 Am hynny yr annuwolion ni ſafant yn y farn,
na'r pechaduriaid yng-hynnulleidfa y rhai cyfiawn.
6 Canys yr Arglwydd a edwyn ffordd y rhai cyfiawn,
a ffordd yr annuwolion a ddifethir.

Quare fremuerunt. Pſal.ij.

PA ham y terfyſca y cenhedloedd? ac y bwriâda y bo-
bloedd yn ofer?
2 Y mae brenhînoedd y ddaiar yn codi i fynu, a'r pen-
naethiaid yn ymgyngori yng-hyd, yn erbyn yr Argl-
wydd, ac yn erbyn ei Griſt ef.
3 Drylliwn eu rhwymau hwy: a thaflwn eu rhe-

ffynnau oddi wrthym.
4 Yr hwn sydd yn preswylio yn y nefoedd a chwardd:
yr Arglwydd au gwatwar hwynt.
5 Yna y llefara efe wrthynt yn ei lîd, ac yn ei ddig-
llonrwydd y dychryna efe hwynt.
6 Minne a osodais fy Mrenin ar Sion fy mynydd
sanctaidd.
7 Mynegaf y ddeddf yr hon a ddywedodd yr Arglw-
ydd wrthif: fy Mab ydwyt ti, myfi heddyw a'th genhed-
lais.
8 Gofyn i mi, a rhoddaf y cenhedloedd yn etifeddia-
eth i ti: a therfynau y ddaiar i'th feddiant.
9 Briwi hwynt â gwialen haiarn, maluri hwynt
fel llestr pridd.
10 Gan hynny 'r awr hon ô frenhinoedd byddwch
synhwyrol, barn-wŷr y ddaiar cymmerwch ddysc.
11 Gwasanaethwch yr Arglwydd mewn ofn: ac
ymlawenhewch mewn dychryn.
12 Cussenwch y mâb rhag iddo ddigio, a'ch difetha
chwi o'r fordd, pan gynneuo ei lid ef ddim: gwyn eu
byd pawb a ymddyriedant ynddo ef.

Domine quid multiplicati sunt. Psal iij.

ARglwydd mor aml yw fy nhrallod-wŷr! llawer sy
yn codi i'm herbyn.
2 Llawer sy yn dywedyd am fy enaid, nid oes iechyd-
wriaeth iddo yn ei Dduw. Selah.
3 Tithe Arglwydd ydwyt darian i mi: fyng-ogoni-
ant, a derchafudd fy mhenn.
4 A'm llef y gelwais ar yr Arglwydd, ac efe a'm cly-
bu o i fynydd sanctaidd. Selah.
5 Mi a orweddais, ac a gyscais, ac a ddeffroais: ca-
nys yr Arglwydd a'm cynhaliodd.
6 Nid ofnaf fyrddi wn o bobl: y rhai o amgylch a ym-
osodâsant i'm herbyn.

7 Cyfot

7 Cyfot Arglwydd, achub fi fy Duw, canys tare-
waist fy holl elynnion ar garr yr ên: torraist ddannedd
yr annuwolion.
8 Iechydwriaeth sydd eiddo'r Arglwydd: dy fendith
sydd ar dy bobl. Selah.

Cum inuocarem. Psal.iiij.

Gwrando fi pan alwyf ô Dduw fyng-hyfiawnder,
mewn cyfyngder yr ehengaist arnaf: trugarhâ wr-
thif, ac erglyw fyng-weddi.
2 O feibion dynnion pa hŷd y troi'wch fyng-ogoni-
ant yn warth? yr hoffwch wêgi, ac yr argeisi'wch gel-
wydd? Selah.
3 Gwybyddwch hefyd i'r Arglwydd ethol y duwiol
iddo ei hun: yr Arglwydd a wrendu pan alwyf arno.
4 Ofnwch, ac na phechwch, meddyliwch yn eich ca-
lon ar eich gwely, a thewch. Selah.
5 Aberthwch ebyrth cyfiawnder, a gobeithiwch yn
yr Arglwydd.
6 Llaweroedd sy yn dywedyd, pwy a ddengys i ni
ddaioni? Arglwydd dercha arnom lewyrch dy wyneb.
7 Rhoddaist lawenydd yn fyng-halon, er pan yr am-
lhâodd eu hŷd, ai gwin ai holew hwynt.
8 Mewn heddwch hefyd y gorweddaf, ac yr hunaf:
canys ti Arglwydd yn unic a'm cyfleaist mewn diogel-
wch.

Verba mea auribus percipe. Psal.v.

Gwrando fyng-eiriau Arglwydd: deall fy myfyr-
dod.
2 Erglyw ar lêf fyng-waedd, fy Mrenin, a'm Duw:
canys arnat y gweddiaf.
3 Yn forau Arglwydd y clywi fy llêf: yn forau y cyfei-
riaf attat, ac y disgwiliaf.
4 O herwydd nad wyt ti Dduw yn ewyllysio an-
wiredd: drwg ni thrig gyd â thi.

5 Ynfydion ni safant yn dy olwg: caseaist holl wei-
thred-wyr anwiredd.
6 Difethi y rhai a ddywedant gelwydd: yr Arglwydd
a ffieiddia y gwr gwaedlyd, a'r twyllodrus.
7 A minne a ddeuaf i'th dŷ di yn amlder dy drugaredd:
ac a addolaf tu a'th Deml sanctaidd yn dy ofn di.
8 Arglwydd arwain fi yn dy gyfiawnder o achos
fyng-elynnion: a gwastadhâ dy ffordd o'm blaen.
9 Canys nid oes iniondeb yn eu genau, eu ceudod
sydd lwgredigaeth, bedd agored yw eu gwddf hwynt,
gweniaithant ai tafod.
10 Destruwia hwynt ô Dduw, syrthiant oddi wrth
eu cynghorion, gyrr ymmaith hwynt yn amlder eu
camweddau: canys gwrthryfelâsant i'th erbyn di.
11 A llawenhaed y rhai oll a ymddyriedant ynot, yn
dragywydd y canmolant, am i ti orchguddio trostynt
hwy: a'r rhai a gârant dy enw a orfoleddant ynot.
12 Canys ti Arglwydd a fendithi y cyfiawn: â cha-
redigrwydd megis tarian y corôni di ef.

Domine ne in furore. Psal.vj.

Prydnhaw-
nol weddi.

ARglwydd na cherydda fi yn dy lidiaw-
grwydd, ac na chospa fi yn dy lîd.
2 Trugarhâ wrthif Arglwydd, ca-
nys llesc ydwyfi: iachâ fi ô Arglwydd,
canys fy escyrn a gystuddiwyd.
3 A'm henaid a ddychrynwyd yn
ddirfawr: tithe Arglwydd pa hŷd i'm cystuddi?
4 Dychwel Arglwydd, gwaret fy enaid: iachâ fi er
mwyn dy drugaredd.
5 Canys yn angeu nid oes goffa am danat: yn y
bêdd pwy a'th fawl?
6 Deffygiais gan fy ochain, pob nos yr ydwyf yn
gwneuthur fyng-wely yn foddfa: yr ydwyfi yn gwly-
chu

chu fyng-orweddfa a'm dagrau.
7 Tywyllodd fy llygad gan ddigter: heneiddiodd o
her wydd fy holl elynnion.
8 Ciliwch oddi wrthif holl weithred-wyr anwir-
redd: canys yr Arglwydd a glywodd lêf fy wylofain.
9 Clybu 'r Arglwydd fy neisyfiad: yr Arglwydd a
dderbyn fyng-weddi.
10 Fy holl elynnion a wradwyddir, ac a drallodir
yn ddirfawr: dychwelir, a chywilyddir hwynt yn
ddisymmwth.

Domine Deus in te speraui. Psal.vij.

ARglwydd fy Nuw, ynot yr ymddyriedais: achub fi
rhag fy holl erlid-wŷr, a gwaret fi.
2 Rhag iddo larpio fy enaid fel llew: gan ei rwy-
go, pryd na byddo gwaredudd.
3 Fy Arglwydd Dduw os gwneuthum hyn, od oes
anwiredd yn fy nwylaw:
4 O thêlais ddrwg i'r neb oedd heddychol â mi: oni
waredais y rhai a'm gwyrthwynebent heb achos:
5 Erlidied y gelyn fy enaid, a goddiwedded fi: sathred
hefyd fy mywyd i'r llawr, a gosoded fyng-ogoniant i
drigo yn y llŵch. Selah.
6 Cyfot Arglwydd yn dy ddigllonedd, ymddercha o
herwydd llid fyng-elynnion: deffro hefyd drosof yn y
farn a orchymynnaist.
7 Felly cynnulleidfa y bobloedd a'th amgylchynant:
er eu mwyn dychwel dithe i'r uchelder.
8 Yr Arglwydd a farn y bobloedd: barna di fi ô Ar-
glwydd yn ôl fyng-hyfiawnder, ac yn ôl fy mherffeithr-
wydd sydd ynof.
9 Darfydded weithian anwiredd yr annuwolion,
eithr cyfarwydda di y cyfiawn: canys y Duw cyfiawn
a chwilia y calonnau, a'r arennau.
10 Fy amddeffyn sydd yn Nuw, iachawdur y rhai

iniawn o galon.
11 Duw sydd farnudd cyfiawn, a Duw sydd ddig-
llon beunydd wrth yr annuwiol.
12 Oni ddychwel yr annuwiol, efe a hôga ei gleddyf,
efe a annelodd ei fwa, ac a'i paratôdd.
13 Paratôdd efe hefyd iddo arfau anghefol, efe a wei-
thiodd ei saethau yn erbyn yr erlid-wŷr.
14 Wele efe a ymddwg anwiredd, canys beichio-
godd ar gamwedd, ac efe a escor ar gelwydd.
15 Cloddiodd bwll, trychodd ef, syrthiodd hefyd yn y
destruw a wnaethe efe.
16 Ei anwiredd a ymchwel ar ei ben ef ei hun: a'i
gamwedd a ddescyn ar ei goppa ei hun.
17 Clodforaf yr Arglwydd yn ôl ei gyfiawnder: a
chan-molaf enw'r Arglwydd goruchaf.

Domine Dominus noster. Psal, viij.

ARglwydd ein Iôr ni, mor ardderchog yw dy enw yn
yr holl fŷd! yr hwn a roddaist dy ogoniant uwch y
nefoedd.
2 O enau bechgyn, a rhai yn sugno y peraist nerth
o achos dy elynnion: i ostegu y gelyn, a'r ymddialudd.
3 Pan edrychwyf ar y nefoedd gwaith dy fysedd, sef
y lloer a r sêr y rhai a ordeiniaist,
4 Pa beth yw dŷn i ti iw goffau? a mab dŷn i ti ym-
weled ag ef?
5 Gwnaethost ef ychydig is na'r angelion: coronaist
ef hefyd â gogoniant, ac â phrydferthwch.
6 Gwnaethost ef i arglwyddiaethu ar weithredoedd
dy ddwylo: gosodaist bôb peth dann ei draed ef.
7 Defaid, ac ŷchen oll, ac anifeiliaid y maes hefyd:
8 Ehediaid y nefoedd, a physc y môr: y rhai a ydynt
yn trammwyo llwybrau y moroedd.
9 Arglwydd ein Iôr mor ardderchog yw dy enw yn
yr holl fŷd.

Con-

Confitebor tibi Domine. Pſal. ix.

CLodforaf yr Arglwydd â'm holl galon: my- Boreuol weddi.
negaf dy holl ryfeddodau.
2 Llawenychaf, a gorfoleddaf ynot: ca-
naf i'th enw di y Goruchaf.
3 Tra y dychwelid fyng-elynnion yn eu
hôl, y llithrant, ac y difethir hwynt o'th flaen di.
4 Canys gwnaethoſt fy marn a'm matter yn dda: ei-
ſteddaiſt ar orſedd-faingc ô farnudd cyfiawn.
5 Ceryddaiſt y cenhedloedd, deſtrywiaiſt yr annuwi-
ol: eu henw hwynt a ddelêaiſt hefyd byth bythol.
6 Yr elyn, darfu am ddiniſtr yn dragywydd, diwrei-
ddiaiſt y dinaſoedd, darfu eu coffadwriaeth gyd â hwynt.
7 Yr Arglwydd a erys yn dragywydd: efe a bara-
tôdd ei orſedd-faingc i farn.
8 Canys efe a farn y bŷd mewn cyfiawnder: efe a
farn y bobloedd mewn iniondeb.
9 Yr Arglwydd hefyd fydd amddeffyn i'r truan, a
nawddfa mewn prŷd, ſef mewn cyfyngder.
10 A'r rhai a adwaenant dy enw a ymddyriedant
ynot: canys ni adewaiſt ô Arglwydd y rhai a'th geiſient.
11 Canmolwch yr Arglwydd yr hwn ſydd yn pres-
ſwylio yn Sion: a mynegwch i'r bobloedd ei weithre-
doedd ef
12 Canys pan ymofynno efe am waed, y cofia efe am
danynt: ac nid anghofia waedd y tlodion.
13 Trugarhà wrthif Arglwydd, fy nerchafudd o
byrth angeu: gwêl fy mlinder gan fyng-haſeion,
14 Fel y mynegwyf dy holl foliant ym mhyrth merch
Sion: ac y llawenychwyf yn dy iechydwriaeth.
15 Y cenhedloedd a ſoddaſant yn y ffôs yr hon a wna-
ethant: yn y rhwyd a guddiaſant, y daliwyd eu troed
hwynt.

16 Adweinir

16 Adweinir yr Arglwydd, canys efe a wnaeth farn:
yr annuwiol a faglwyd yng-weithredoedd ei ddwylo.
Higaion Selah.
17 Y rhai drygionus a ymchwelant i uffern : ſef yr
holl genhedloedd a anghofiant Dduw.
18 Canys nid anghofir y tlawd byth, gobaith y true-
niaid ni chollir byth.
9 Cyfot Arglwydd, na orfydded dŷn : barner y cen-
hedloedd ger dy fron di.
20 Goſot Arglwydd ofn arnynt, gŵybydded y cen-
hedloedd mai dynnion ydynt hwy. Selah.

Vtquid Domine receſsiſti. Pſal.x.

PA ham Arglwydd y ſefi o bell, yr ymguddi yn yr amſe-
roedd pan ydym mewn cyfyng-der?
2 Yr annuwiol mewn balchder a erlid y tlawd : da-
lier hwynt yn y dichellion a ddychymmygaſant.
3 Canys yr annuwiol a ffroſtiodd wrth ewyllys ei
galon : a'r cybydd a ymfendithiodd : dirmygu y mae efe
yr Arglwydd.
4 Yr annuwiol gã ei falchder ni chais Dduw : nid
ydyw Duw yn ei holl feddyliau ef.
5 Ei ffyrdd ef ydynt flin bôb amſer, uchel yw dy far-
nedigaethau oi olwg ef : efe a chwyth yn erbyn ei holl
elynnion.
6 Dywedodd yn ei galon ni'm ſymmudir, o herwydd
ni byddaf mewn drygfyd hyd genhedlaeth, a chenhed-
laeth.
7 Ei enau ſydd yn llawn melldith, a dichel, a thwyll:
tann ei dafod y mae camwedd, ac anwiredd.
8 Y mae efe yn eiſtedd yng-hynllwynfa yr heolydd,
mewn cilfacheu y lladd efe y gwirion : ei lygaid a drem-
miant ar y tlâwd.
9 Efe a gynllwyna mewn dirgelwch megis llew yn
ei ffau, bwriadu y bydd i dreiſio yr tlawd : treiſia efe y
tlawd

tlawd gan ei dynnu iw rwyd.
10 Efe a ymgyſtuddia, ac a ymoſtwng: fel y cwympo
tyrfa trueniaid ym myſc ei gedyrn ef.
11 Dywedodd yn ei galon, anghofiodd Duw: cuddi-
odd ei wyneb, ni wêl efe byth.
12 Cyfot Arglwydd Dduw, dercha dy law: nac ang-
hofia y tlodion.
13 Pa ham y cabla'r annuwiol Dduw? gan ddywe-
dyd yn ei galon, nad ymofynni.
14 Gwelaiſt hyn, canys ti a genfyddi anwiredd, a
cham, i roddi tâl a'th ddwylo dy hun: arnat ti y gedu
y tlawd ei obaith, ti ydwyt gynnorthwy-wr yr ym-
ddifad.
15 Torr fraich yr annuwiol, a'r drygionus: cais ei
ddrygioni ef, ac nis cei.
16 Yr Arglwydd ſydd ffrenin byth, ac yn dragywydd:
diniſtriwyd y cenhedloedd oi dir ef.
17 Arglwydd clywaiſt ddymuniad y tlodion, cywei-
ria di eu calon hwynt: gwrandawed dy gluſt arnynt.
18 I farnu yr ymddifad a'r tlawd: fel na chwanego
dŷn daiarol beri ofn mwyach.

In Domine confido. Pſal. xj.

YN yr Arglwydd yr ydwyf yn ymddyried, pa fodd y
dywedwch wrth fy enaid, eheda i'ch mynydd fel a-
deryn?
2 Canys wele y drygionus a anelâſant fwa, paratoâ-
ſant eu ſaetheu tu a'r llinin, i ſaethu mewn dirgelwch
y rhai iniawn o galon.
3 Canys y ſeiliau a ddiniſtriwyd: pa beth a wnaeth
y cyfiawn?
4 Yr Arglwydd ſydd yn Nheml ei ſancteiddrwydd,
gorſeddfa yr Arglwydd ſydd yn y nefoedd, y mae ei lygaid
ef yn gweled y tlawd: ei amrantau yn chwilio meibion
dynnion.

5 Yr

5 Yr Arglwydd a brawf y cyfiawn : eithr câs gan ei
enaid ef y drygionus, a'r hwn sydd hoff ganddo anwi-
redd.
6 Ar yr annuwolion y glawia efe faglau, tân, a
brwmstan, a gwynt ystormus fydd rhan eu phiol hwy.
7 Canys yr Arglwydd cyfiawn a gâr gyfiawnder : ai
wyneb a genfydd y rhai iniawn.

Saluum me fac Domine. Psal. xij.

Prydnhawnol weddi.

ACHub Arglwydd, canys darfu y rhai truga-
rog: o herwydd pallodd y ffyddloniaid o blith
meibion dynnion.
2 Oferedd a ddywedant bôb vn wrth ei
gymmydog, â gwefus wenhieithgar: ac â chalon ddau
ddyblyg y llefárant.
3 Torred yr Arglwydd yr holl wefusau gwenhiei-
thus, a'r tafod a ddywedo fawrhydry.
4 Y rhai a ddywedant, â'n tafod y gorfyddwn : nyni
a allwn ddywedyd a fynnom, pwy sydd Arglwydd ar-
nom ni?
5 O herwydd anrhaith y rhai cystuddiedic, ac o her-
wydd vchenaid y tlodion, y cyfodaf yn awr medd yr Ar-
glwydd : rhoddaf mewn iechydwriaeth yr hwn y ma-
gler iddo.
6 Geiriau yr Arglwydd ydynt eiriau purion, fel ari-
an wedi ei goethi mewn ffwrn bridd, wedi ei buro
seith-waith.
7 Ti Arglwydd ai cedwi hwynt: cedwi hwynt rhag
y genhedlaeth hon yn dragywydd.
8 Yr annuwolion a rodiant o amgylch : pan eu der-
chefir, gwarth fydd i feibion dynnion.

Vsquequo Domine obliuisceris. Psal. xiij.

PA hyd Arglwydd i'm anghofi? ai yn dragywydd? pa
hyd y cuddi dy wyneb rhagof?

2 Pa hŷd y goſodaf gynghorion yn fy meddwl, a blin-
der beunydd yn fyng-halon? pa hyd y dercheſir fyng-e-
lyn arnaf?
3 Edrych, a chlyw fi ô Arglwydd fy Nuw: goleua fy
llygaid rhag i m hûno yn yr angeu.
4 Rhag dywedyd o m gelyn, gorchfygais ef: canys
fyng-wrthwyneb-wŷr a lawenychant os llithraf.
5 Minne hefyd a ymddyriedais yn dy drugaredd di,
fyng-halon a ymlawenycha yn dy iechydwriaeth: canaf
i'r Arglwydd, am iddo ſynnio arnaf, ie mi a ganaf i'r Ar-
glwydd goruchaf.

Dixit inſipiens in corde ſuo.　　Pſal, xiiij.

YR ynfyd a ddywedodd yn ei galon, nid oes vn Duw:
ymlygrâſant, a ffieidd-waith a wnaethant: nid oes
a wnêl ddaioni.
2 Yr Arglwydd a edrychodd o'r nefoedd ar feibion
dynnion, i weled a oedd neb deallgar yn ymgeiſio â
Duw.
3 Ciliodd pawb, cŷd-ymddifwynâſant, nid oes a w-
nêl ddaioni, nac oes vn.
4 Bedd agored yw eu gwddf, a i tafodau y ſiomment:
gwenwyn lindis y ſydd dann eu gwefuſau.
5 Eu genau ſydd yn llawn o felldith, a chwerwedd:
eu traed ſy fuan i dywallt gwaed.
6 Deſtruw, ac anhap ſydd ar eu ffyrdd, a ffordd tang-
neddyf nid adnabûant: nid oes ofn Duw yn eu golwg.
7 Oni ŵyr holl weithred-wŷr anwiredd, eu bod yn
bwytta fy mhobl fel y bwyttaent fara? ni alwâſant ar
yr Arglwydd.
8 Yno y dechrynant gan ofn lle nid oedd ofn, am fod
Duw yng-henhedlaeth y cyfiawn.
9 Cyngor y tlawd a wradwyddech chwi, am fod yr
Arglwydd yn obaith iddo.
10 Pwy a ddyry iechyd i Iſrael o Sion? pan ddych-
wel

wel yr Arglwydd gaethiwed ei bobl, yr hyfryda Iacob,
ac y llawenhâ Israel.

Domine quis habitabit. Psal.xv.

Boreuol weddi.

ARglwydd pwy a drîg yn dy babell: pwy a
bresswylia ym mynydd dy sancteiddrwydd?
2 Yr hwn a rodia yn berffaith, ac a wnêl
gyfiawnder, ac a ddywed wir o'i galon:
3 Heb absennu ai dafod: heb wneuthur drwg i'w gy-
fell, ac heb dderbyn enllyb yn erbyn ei gymmydog.
4 Yr hwn sydd ddirmygus a diystyr yn ei olwg ei hun,
ac a anrhydedda y rhai a ofnant yr Arglwydd: yr hwn
os twng, (ie i'w niwed ei hun) etto ni newidia.
5 Yr hwn ni roddes ei arian ar usuriaeth, ac ni
chymmer obr yn erbyn y gwirion: a wnêlo hyn ni lithr
yn dragywydd.

Conserua me Domine. Psal. xvj.

CAdw fi ô Dduw, canys ynot yr ymddyriedais.
2 Fy enaid, dywedaist wrth yr Arglwydd, fy Ar-
glwydd ydwyt ti: fy nâ nid yw ddim i ti.
3 Ar y sainct y rhai ydynt ar y ddaiar, a'r rhai rhago-
rawl, y mae fy holl ewyllys.
4 Gofidiau a amlhânt i'r rhai a frysiant ar ôl duw
dieithr: eu diod offrwm o waed ni offrymmaf fi: ac ni
chymmeraf eu henwau yn fyng-wefusau.
5 Yr Arglwydd yw rhann fy etifeddiaeth a'm phiol:
ti a gynheli fyng-hoelbren i.
6 Etifeddiaeth a syrthiodd i mi mewn lleoedd hyfryd:
ac y mae i mi etifeddiaeth dég.
7 Bendithiaf yr Arglwydd yr hwn a'm cynghôrodd:
fy arennau hefyd a'm dyscant drwy'r nôs.
8 Gosodais yr Arglwydd bôb amser ger fy mron: ca-
nys y mae efe ar fy neheu-law fel na lithraf.
9 O herwydd hynny y llawenychodd fyng-halon,

ac yr ymhyfrydodd fyng-ogoniant : fyng-nhawd hefyd
a orphywys mewn gobaith.
10 Canys, ni adewi fy enaid yn uffern, ac ni adewi
i'th Sanct weled llwgredigaeth.
11 Dangosi i mi lwybr bywyd : digonolrwydd lla-
wenydd sydd ger dy fron : ar dy ddeheu-law y mae digri-
fwch yn dragywydd.

Exaudi Domine iustitiam. Psal. xvij.

CLyw Arglwydd gyfiawnder : ystyria fy llefain,
gwrando fyng-weddi o wefusau didwyll.
2 Deued fy marn oddi ger dy fron, edryched dy lygaid
ar uniondeb.
3 Profaist fyng-halon, gofwyaist fi y nôs, chwiliaist
fi, ni chefaist ynof anwiredd: bwriedais na throsedde
fyng-enau.
4 Tu ag at am weithredoedd dynnion, wrth eiriau
dy wefusau yr ymgedwais o lwybrau yr speiludd.
5 Cynnal fyng-herddediad yn dy lwybrau fel na li-
thro fy nhraed.
6 Mi a elwais arnat, canys gwrandewi arnafi ô
Dduw : gostwng dy glust attaf, ac erglyw fy ymadrodd.
7 Dangos dy ryfedd drugareddau, ô achubudd y
rhai a ymddyriedant ynot, rhag y sawl a ymgyfodant
yn erbyn dy ddeheu-law.
8 Cadw fi fel cannwyll llygad : cudd di fi dann gys-
cod dy adenydd,
9 Rhag yr annuwolion y rhai a'm gorthrymment :
rhag fyng-elynnion y rhai am yr enaid a amgylchant
i'm herbyn.
10 Caeâsant gan frasder, ai genau a lefarant mewn
balchder.
11 Ein cymmiweirfa ni a gylchynâsant hwy yr awr
hon, gosodâsant eu llygaid i dynnu i'r ddaiar.
12 Eu dull sydd fel llew yr hwn a chwennyche scly-
faethu,

faethu, ac megis llew ieuangc yn aros mewn lloches.
13 Cyfod Arglwydd, achub flaen iddo, a chwympa ef:
gwaret fy enaid rhag yr annuwiol yr hwn yw dy gle-
ddyf di.
14 Oh Arglwydd gwaret fi oddi wrth ddynion dy
law, sef oddi wrth ddynion y bŷd, y rhai y mae eu rhann
yn y bywyd ymma, ac yn llenwi eu boliau â'th guddie-
dic drysor: llawn ydynt o feibion, a gadawant eu gwe-
ddill i'w rhai bychain.
15 Myfi a edrychaf ar dy wyneb mewn cyfiawnder:
pan ddihunwyf, digonir fi gan dy ddelw.

Diligam te Domine. Psal. xviij.

Prydnhawnol weddi.

Caraf di Arglwydd fyng-hadernid.
2 Yr Arglwydd yw fyng-hraig, a'm
hamddeffynfa, a'm gwaredudd, fy Nuw
fyng-hadernid, ynddo ef yr ymddyriedaf:
fy nharian, a chorn fy iechydwriaeth, a'm
noddfa.
3 Galwaf ar yr Arglwydd canmoladwy: felly i'm
cedwir rhag fyng-elynnion.
4 Gofidion angeu a'm cylchynâsant: ac afonydd y
fall a'm dychrynnâsant i.
5 Gofidion uffern a'm gogylchynâsant: maglau
angeu a achubasant fy mlaen.
6 Yn fyng-hyfyngder y gelwais ar yr Arglwydd, ac
y gwaeddais ar fy Nuw: efe a glybu fy llef o'i Deml,
a'm gwaedd ger ei fron ef a ddaeth i'w glustiau ef.
7 Yna y cynhyrfodd, ac y crynodd y ddaiar, a seiliau y
mynyddoedd a gyffroâsant: ac a ymsiglâsant, am iddo ef
ddigio.
8 Dyrchafodd mŵg o'i ffroenau, a thân a yssodd o'i
enau ef: glô a enynnâsant ganddo ef.
9 Efe hefyd a ostyngodd y nefoedd, ac a ddescynnodd:

a

a thywyllwch oedd tann ei draed ef.
10 Marchogodd efe hefyd ar y Cerub, ac a ehedodd:
ie efe a ehedodd ar adenydd y gwynt.
11 Efe a osododd y tywyllwch yn ddirgelfa iddo ef, ai
babell oi amgylch: sef tywyllwch y dyfroedd, a chwmy-
lau yr awyr.
12 Gan y discleirdeb yr hwn sydd ger ei fron ef, cw-
mylau a aethant heibio: cenllysc a marwor tanllyd.
13 Yr Arglwydd hefyd a darânodd yn y nefoedd: a'r
Goruchaf a roddes ei lef: cenllysc a marwor tanllyd.
14 Anfonodd hefyd ei saethau, a gwascârodd hwynt:
amlhâodd hefyd ei fellt, a dinistriodd hwynt.
15 Gwaelodion y dyfroedd a welwyd, a seiliau y bŷd
a ddinoethwyd gan dy gerydd di ô Arglwydd, a chan
chwythad anadl dy ffroenau di.
16 Anfonodd oddi uchod, cymmerodd fi, a thynnodd
fi o ddyfroedd lawer.
17 Efe a'm gwaredodd oddi wrth fyng-elyn cadarn, a
rhag fyng-haseion: canys y maent yn drech nâ mi.
18 Achubâsant fy mlaen yn nydd fyng-ofid: ond yr
Arglwydd oedd yn gynhaliad i mi.
19 Dûg fi i ehangder, gwaredodd fi: canys ymho-
ffodd ynof.
20 Yr Arglwydd a'm gobrwya yn ôl fyng-hyfiawn-
der: yn ôl glendid fy nwylo y tâl efe i mi.
21 Canys cedwais ffyrdd yr Arglwydd: ac ni wneu-
thum yn annuwiol yn erbyn fy Nuw.
22 O herwydd ei holl farnedigaethau ef ydynt ger fy
mron i: a'i ddeddfau ni fwriais oddi wrthif.
23 Bum hefyd yn berffaith gyd ag ef: ac ymgedwais
rhag fy anwiredd.
24 A'r Arglwydd a'm gobrwyodd yn ôl purdeb fy
nwylo o flaen ei lygaid ef.
25 A'r trugarog y gwnei drugaredd: a'r gŵr perffaith

y gwnei berffeithrwydd.
26 A'r glân, y gwnei lendid: ac a'r cyndyn yr ymgyn-
dynni.
27 Canys ti a waredi y bobl gystuddiedic: ac a ost-
yngi olygon uchel.
28 O herwydd ti a oleui fyng-hannwyll: yr Arglw-
ydd fy Duw a lewyrcha fy nhywyllwch.
29 O blegit ynot ti y rhedaf trwy fyddin: ie yn fy
Duw y llammaf dros fûr.
30 Duw sydd berffaith ei ffordd, gair yr Arglwydd
sydd buredic: tarian yw efe i bawb a ymddyriedant yn-
ddo.
31 Canys pwy sydd Dduw heb-law yr Arglwydd? a
phwy sydd graig eithr ein Duw ni?
32 Duw a'm gwregyssodd â nerth: ac a roddes fy
ffordd yn berffaith.
33 Gosod y mae efe fy nhraed fel traed ewigod: ac ar
fy uchel-fannau i'm sefydlodd.
34 Efe sy yn dyscu fy nwylo i ryfel: fel y dryllid bwa
dûr yn fy mreichiau.
35 Rhoddaist hefyd i mi darian dy iechydwriaeth,
a'th ddeheu-law a'm cynhaliodd: a'th fwynder a'm lluo-
sogodd.
36 Ehengaist fyng-herddediad tanaf: fel na lithrodd
fy sodlau.
37 Erlidiais fyng-elynnion, ac ai goddiweddais: ac
ni ddychwelais nes i mi eu difa hwynt.
38 Archollais hwy fel na allent sefyll: syrthiasant
dann fy nhraed.
39 Canys gwregysaist fi â nerth i ryfel: cwympaist
tanaf y rhai a ymgododd i'm herbyn.
40 Rhoddaist hefyd i mi warrau fyng-elynnion: fel
y difethwn fyng-haseion.
41 Gwaeddâsant, ac nid oedd achubudd: sef ar yr Ar-
glwydd,

glwydd, ond nid attebodd efe hwynt.
42 Maluriais hwynt hefyd fel llŵch o flaen y gwynt:
melais hwynt megis pridd yr heolydd.
43 Gwarêdaist fi rhag cynhennau y bobl, gosodaist
fi yn ben cenhedloedd: pobl ni's adnabum a'm gwasa-
naethent.
44 Pan glywant, gwrandawant arnaf: meibion
dieithr a gymmerant arnynt ymddarostwng i mi.
45 Meibion dieithr a ballant: ac a ddychrynant oi
carchârau.
46 Byw fyddo'r Arglwydd, a bendithier fyng-hraig:
a derchafer Duw fy iechydwriaeth.
47 Duw sydd yn rhoddi i mi allu ymddial: ac a dy-
wys y bobloedd tanaf fi.
48 Fyng-waredudd oddi wrth fyng-elynnion ydwyt:
canys ti a'm derchefaist hefyd oddi wrth y rhai a gyfo-
dent i'm herbyn: achubaist fi rhag y gŵr traws.
49 Am hynny y moliannaf di ô Arglwydd ym mhlith
y cenhedloedd: ac y cânaf i'th enw.
50 Efe sydd yn mawrhau iechydwriaeth ei frenin, ac
yn gwneuthur trugàredd iw eneiniog, i Ddafydd, ac
iw hâd ef byth.

Cœli enarrant. Psal. xix.

YNefoedd sy yn dadcanu gogoniant Duw: a'r
ffurfafen sy yn mynegu gwaith ei ddwy-law ef. Boreuol weddi.
2 Dydd i ddydd a draetha ymadrodd: a nôs i
nôs a ddengys wybodaeth.
o Nid oes air nac ymadrodd, lle ni chlywyd eu llefe-
rydd hwynt.
4 I bob tir yr aeth eu sain hwynt, ai geiriau hyd ei-
thafoedd bŷd: i'r haul y gosododd efe babell ynddynt.
5 Ac efe fel gŵr priod a ddaw allan oi stafell: ac a ym-
lawenhâ fel cawr yn rhedeg gyrfa.

6 O eithaf y nefoedd y mae ei fynediad ef allan, ai
amgylchiad hyd eu heithafoedd hwynt: ac nid ymgudd
dim oddi wrth ei wrês ef.
7 Cyfraith yr Arglwydd sydd berffaith yn troi yr e-
naid: testiolaeth yr Arglwydd sydd sicr, ac yn peri doe-
thineb i'r ehud.
8 Deddfau yr Arglwydd ydynt iniawn yn llawen-
haû y galon: gorchymyn yr Arglwydd sydd bûr, ac yn
golêuo y llygaid.
9 Ofn yr Arglwydd sydd lân, ac yn parhau yn dragy-
wydd: barnau'r Arglwydd ydynt wirionedd, cyfiawn
ydynt eu gyd.
10 Mwy dymunol ynt nag aur, ie nag aur coeth la-
wer: melysach hefyd na'r mêl, ac na diferiad diliau mêl.
11 Ynddynt hwy hefyd y dyscir dy wâs: oi cadw y
mae gobr lawer.
12 Pwy a ddeall ei gamweddau? glanhâ fi oddi wrth
fy meiau cuddiedic:
13 Attal hefyd dy wâs oddi wrth bechodau rhyfy-
gus, na arglwyddiaethant arnaf: yna i'm perffeithir,
ac i'm glanheir oddi wrth anwiredd lawer.
14 Bydded ymadroddion fyng-enau, a myfyrdod
fyng-halon yn gymmeradwy ger dy fron, ô Arglwydd
fyng-hraig, a'm gwaredudd.

Exaudiat te Dominus. Psal. xx.

GWrandawed yr Arglwydd arnat yn nydd cyfyng-
der: enw Duw Jacob a'th ddeffynno.
2 Anfoned i ti gymmorth o'r cyssegr: a nerthed di o
Sion.
3 Cofied dy holl offrymmau: a bydded fodlon i'th bo-
eth offrwm. Selah.
4 Rhodded i ti wrth fodd dy galon: a chyflawned dy
holl arfaeth.
5 Gorfoleddwn yn dy iechydwriaeth di, a dercha-
fwn

fwn faner yn enw ein Duw : cyflawned yr Arglwydd
dy holl ddymuniadau.
6 Yr awr hon y gwn y gwared yr Arglwydd ei enei-
niog, ac y gwrendu arno ef o nefoedd ei sancteiddrwydd,
yn nerth iechyd ei ddeheu-law ef.
7 Ymddyried rhai mewn cerbydau, ac eraill mewn
meirch : ond nyni a goffwn enw yr Arglwydd ein
Duw.
8 Hwynt a gwympasant, ac a syrthiasant : a nynneu
a gyfodasom, ac a safasom.
9 Cadw Arglwydd : gwrandawed y Brenin arnom
yn y dydd y llefom.

Domine in virtute tua. Psal.xxj.

ARglwydd yn dy nerth y llawenycha y brenin : ac
yn dy iechydwriaeth yr ymhyfryda efe yn ddirfawr.
2 Deisyfiad ei galon a roddaist iddo : a dymuniad ei
wefusau ni's gommeddaist. Selah.
3 Canys achubaist ei flaen ef â bendithion daioni :
gosodaist ar ei ben ef goron o aur coeth.
4 Gofynnodd oes gennit : a rhoddaist iddo hir-oes
byth ac yn dragywydd.
5 Mawr yw ei ogoniant yn dy iechydwriaeth : go-
sodi arno ogoniant a phrydferthwch.
6 Canys gosodi ef yn fendithion tragywyddol, lla-
wenychi ef â llawenydd dy wyneb.
7 O herwydd bod y brenin yn ymddyried yn yr Argl-
wydd, ac yn-hrugaredd y Goruchaf ni lithr efe.
8 Dy law a gaiff allan dy holl elynnion : dy ddeheu-
law a gaiff allan dy gaseion.
9 Gosodi hwynt fel ffwrn danllyd yn amser dy lid :
yr Arglwydd yn ei ddigllonedd ai difa hwynt, a'r tân ai
hyssa hwynt.
10 Eu ffrwyth hwynt a ddinistri di oddi ar y ddaiar :
a'i had o blith meibion dynnion.

11 Canys bwriadasant ddrwg i'th erbyn: meddyliasant amcan heb allu o honynt ei gwplau.

12 Canys gosodi hwy ar naill du: yn dy linynnau y paratoi saethau yn erbyn eu hwynebau.

13 Ymddercha Arglwydd yn dy nerth: canwn, a chan-molwn dy gadernid.

Deus, Deus meus. Psal. xxij.

Prydnhawnol weddi.

FY Nuw, fy Nuw, pa ham i'm gadewaist? pell ydwyt oddi wrth fy iechydwriaeth, a geiriau fy llefain.

2 Fy Nuw llefain yr ydwyf y dydd, ac ni attebi: y nôs hefyd, ac nid oes osteg i mi.

3 A thithe moliant Israel ydwyt yn parhau yn sanctaidd.

4 Ein tadau a obeithiâsant ynot: gobeithiasant, a gwaredaist hwynt.

5 Arnat ti y llefâsant, ac achubwyd hwynt: ynot yr ymddyriedâsant, ac ni's gwradwyddwyd hwynt.

6 A minne ydwyf fel pryf, ac nid gŵr: gwarthrudd dynnion, a dirmyg y bobl.

7 Pawb a'r a'm gwêlant a'm gwatwârant: llaesant wefl, ac escydwant bennau gan ddywedyd,

8 Ymddyriedodd yn yr Arglwydd, gwareded ef: achubed ef, gan ei fod yn ddâ ganddo.

9 Canys ti a'm tynnaist o'r grôth: gwnaethost i mi obeithio pan oeddwn ar fronnau fy mam.

10 Arnat ti i'm bwriwyd o'r brû: o grôth fy mam fy Nuw ydwyt.

11 Nac ymbellhâ di oddi wrthif, o herwydd cyfyngder sydd agos: ac nid oes gynnorthwy-wr.

12 Bustych lawer a'm cylchynâsant: gwrdd deirw Basan a'm hamgylchâsant.

13 Agorâsant arnaf eu gênau: fel llew rheipus, a rhuadwy.

14 Fel

14 Fel dwfr i'm tywalltwyd, a'm hescyrn oll a ym-
wahanâsant : fyng-halon sydd doddedic fel cŵyr yng-
hanol fy mherfedd.
15 Fy nerth a ŵywodd fel pridd-lestr, a'm tafod a ly-
nodd wrth daflod fyng-enau : ac yn llŵch angeu i'm cy-
fleaist.
16 Canys cŵn a'm cylchynâsant, a chynnulleidfa y
drygionus a'm hamgylchynâsant : cloddiâsant fy nwy-
law a'm traed.
17 Gallaf gyfrif fy holl escyrn : y maent yn tremmio,
ac yn edrych arnaf fi.
18 Y maent yn rhannu fy nillad yn eu mysc : ac ar
fyng-wisc y maent yn bwrw coel-bren.
19 A thithe Arglwydd nac ymbellhâ : fynghadernid
brysia i'm cynnorthwyo.
20 Gwaret fy enaid rhag y cleddyf : fy unic enaid o
feddiant y ci.
21 Achub fi rhag safn y llew : o blith cyrn unicorni-
aid atteb fi.
22 Mynegaf dy enw i'm brodyr : yng-hanol y gyn-
nulleidfa i'th folaf.
23 Y rhai syy yn ofni'r Arglwydd molwch ef, holl hâd
Iacob gogoneddwch ef : holl hâd Israel ofnwch ef.
24 Canys ni ddirmygodd, ac ni ffieiddiodd gystudd y
tlawd, ac ni chuddiodd ei wyneb rhagddo : ond pan le-
fodd efe arno y gwrandawodd ef.
25 Fy mawl fydd o honot ti yn y gynnulleidfa fawr :
fy addunedau a dâlaf ger bron y rhai ai hofnant ef.
26 Y tlodion a fwyttant, ac a ddiwellir, y rhai a gei-
siant yr Arglwydd ai moliannant ef : eich calon fydd
byw yn dragywydd.
27 Holl derfynau y ddaiar a gofiant, ac a ddychwe-
lant at yr Arglwydd : a holl dylwythau y cenhedloedd a
addôlant ger dy fron di.

28 Canys eiddo 'r Arglwydd yw 'r deyrnas : ac efe
sydd yn llywodraethu ym mhlith y cenhedloedd.
29 Yr holl rai breision ar y ddaiar a swyttânt, ac a a-
ddôlant : y rhai a ddescynnant i'r llŵch a gwympant
ger ei fron ef : hyd yn oed yr hwn ni fywhâ ei enaid.
30 Eu hâd ai gwasanaetha ef : cyfrifir ef i'r Arglw-
ydd yn genhedlaeth.
31 Deuant, ac adroddant ei gyfiawnder ef i'r bobl a
enir : gan iddo ef eu gwneuthur.

Dominus regit me & nihil. Psal. xxiii.

YR Arglwydd yw fy mugail : ni bydd eisieu arnaf.
2 Efe a bar i'm orwedd mewn porfeudd gwell-
toc : efe a'm tywys ger llaw dyfroedd tawel.
3 Efe a ddychwel fy enaid, ac a'm harwain ar hŷd
llwybrau cyfiawnder er mwyn ei enw.
4 A phe rhodiwn ar hŷd glynn cyscod angeu nid of-
naf niwed, o herwydd dy fod ti gyd â mi : dy wialen, a'th
ffon a'm cyssurant.
5 Ti a arlwyi fort ger fy mron yn erbyn fyng-wrth-
wyneb-wŷr : iraist fy mhen ag olew, fy phiol sydd lawn.
6 Daioni, a thrugâredd yn ddiau a'm canlynant oll
ddyddiau fy mywyd : a phressywyliaf yn nhŷ 'r Arglw-
ydd yn dragywydd.

Domini est terra, et plenitudo. Psal. xxiiij.

Boreuol weddi.

EIddo yr Arglwydd y ddaiar, a'i chyflawn-
der : y bŷd, ac a bressywylia ynddo.
2 Canys efe a'i seiliodd ar y môroedd :
ac a'i paratôdd ar yr afonydd.
3 Pwy a escyn i fynydd yr Arglwydd,
a phwy a saif yn ei le sanctaidd ef?
4 Y diniwed ei ddwylo, a'r glân ei galon : yr hwn ni
dderchafodd ei feddwl at wagedd, ac ni thyngodd i
dwyllo ei gymmydog.

5 Efe

5 Efe a dderbyn fendith gan yr Arglwydd, a chyfi-
awnder gan Dduw ei iechydwriaeth.
6 Dymma genhedlaeth y rhai a'i ceisiant ef: sef y
rhai a geisiant dy wyneb di ô Jacob. Selah.
7 O byrth derchefwch eich pennau, ac ymdderchef-
wch ddrysau tragywyddol: a Brenin y gogoniant a
ddaw i mewn.
8 Pwy yw yr Brenin gogoneddus hwnnw: yr Ar-
glwydd nerthol, a chadarn: yr Arglwydd cadarn me-
wn rhyfel.
9 O byrth derchefwch eich pennau, ac ymdderchef-
wch ddrysau tragywyddol, a Brenin y gogoniant a
ddaw i mewn.
10 Pwy yw 'r Brenin gogoneddus hwnnw? Ar-
glwydd y lluoedd, efe yw Brenin y gogoniant. Selah.

Ad te Domine leuaui animam. Psal.xxv.

ATtat ti ô Arglwydd y derchafaf fy enaid.
2 Fy Duw, ynot ti 'r ymddyriedais, na'm gw-
radwydder: na lawenyched fyng-elynnion o'm plegit.
3 Hefyd pawb a'r a obeithiant ynot ti ni wradwy-
ddir hwynt: gwradwyddir y rhai a droseddant heb
achos.
4 Par di i mi wybod dy ffyrdd ô Arglwydd; dysc i
mi dy lwybrau.
5 Tywys fi yn dy wirionedd, a dysc fi: canys ti yw
Duw fy iechydwriaeth, ynot y gobeithiais ar hyd y
dydd.
6 Cofia Arglwydd dy dosturiaethau, a'th drugaredd-
au: canys er ioed y maent hwy.
7 Na chofia bechodau fy ieuengctid, na'm camwe-
ddau: yn ôl dy drugaredd meddwl di am danaf er mw-
yn dy ddaioni Arglwydd.
8 Da ac iniawn yw yr Arglwydd: o herwydd hyn-
ny y dysc efe bechaduriaid yn y ffordd.

9 Y rhai difalch a hyffordda efe mewn barn: ai
fforđd a ddysc efe i'r rhai gostyngedic.
10 Holl lwybrau'r Arglwydd ydynt drugaredd, a
gwirionedd i'r rhai a gadwant ei gyfammod, ai desti-
laethau ef.
11 Er mwyn dy enw Arglwydd maddeu di fy an-
wiredd: canys mawr yw.
12 Pa wr yw efe sy yn ofni yr Arglwydd? efe ai
dysc ef yn y fforđd a ddewiso.
13 Ei enaid ef a erys mewn daioni: ai hâd a etife-
dda y ddaiar.
14 Dirgelrwydd yr Arglwydd a ddatcuddir i'r rhai
ai hofnant ef: ai gyfammod hefyd iw cyfarwyddo hw-
ynt.
15 Fy llygaid ydynt yn wastad ar yr Arglwydd:
canys efe a ddwg fy nhraed allan o'r rhwyd.
16 Trô attaf, a thrugarhâ di wrthif: canys unic, a
thlawd ydwyf.
17 Gofidion fyng-halon a ymehangasant: dwg fi
allan o'm cyfyngderau.
18 Gwêl fyng-hystudd, a'm helbul: a maddeu di fy
holl bechodau.
19 Censydd fyng-elynnion, canys amlhausant: â
chasineb traws hefyd i'm casausant.
20 Cadw fy enaid, ac achub fi: na'm gwradwydder,
canys ymddyriedais ynot.
21 Cadwed perffeithrwydd, ac iniondeb fi, canys go-
beithiais ynot.
22 O Dduw gwaret Israel o'i holl gyfyngderau.

Iudica me Domine. Psal. xxvj.

Barn fi Arglwydd, o herwydd rhodio o honof me-
wn perffeithrwydd, ac ymddyried o honof yn yr
Arglwydd, ni lithraf.
2 Hôla fi Arglwydd, a phrawf di fi: chwilia fy a-
rennau,

rennau, a'm calon.
3 Canys dy drugaredd sydd o flaen fy llygaid: am hynny y rhodiais yn dy wirionedd.
4 Nid eisteddais gyd â dynnion celwyddoc: a chyd a'r rhai dichellgar nid aethum.
5 Caseais gynnulleidfa y drygionus: a chyd a'r annuwolion nid ydwyf yn eistedd.
6 Golchaf fy nwylo mewn gwiriondeb: a'th allor ô Arglwydd a amgylchŷnaf,
7 I draethu mewn llef clodforedd: ac i fynegu dy holl ryfeddodau.
8 Arglwydd hoffais drigfan dy dŷ: a llê preswylfa dy ogoniant.
9 Na chasgl fy enaid gyd a'r pechaduriaid: na'm bywyd gyd a'r dynnion gwaedlyd:
10 Y rhai y mae scelerder yn eu dwylo: ai deheulaw yn llawn gobr.
11 Eithr mi a rodiaf yn fy mherffeithrwydd: gwaret fi, a thrugarhâ wrthif.
12 Fy nhroed sydd yn sefyll mewn iniondeb: yn y cynnulleidfaoedd i'th glodforaf ô Arglwydd.

Dominus illuminatio. Psal. xxvij.

YR Arglwydd yw fyng-oleuni, a'm iechydwriaeth, rhag pwy yr ofnaf? yr Arglwydd yw nerth fŷ mywyd, rhag pwy y dychrynaf? Prydnhawnol weddi.
2 Pan nessaodd y rhai drygionus, sef fyng-wrthwyneb-wŷr, a'm gelynnion i'm herbyn i fwytta fyngnhawd: hwynt a dramgwyddâsant, ac a syrthiâsant.
3 Pe gwersylle llu i'm herbyn, nid ofne fyng-halon: pe cyfode câd i'm herbyn, er hyn mi a fyddwn hyderus.
4 Un peth a ddeisyfiais i gan yr Arglwydd, hynny a geisiaf, sef caffel trigo yn nhŷ'r Arglwydd holl ddyddiau.

ddiau fy mywyd : i edrych ar brydferthwch yr Arglwydd, ac i ymweled ai Deml.

5 Canys yn y dydd drwg efe a'm cuddia o fewn ei babell : yn nirgelfa ei breswylfod y cuddia efe fi, ar graig i'm dercha efe fi.

6 Ac yn awr y dercha efe fy mhen goruwch fyngelynnion o'm hamgylch : am hynny 'r aberthaf yn ei babell ef ebyrth gorfoledd : canaf a chan-molaf yr Arglwydd.

7 Clyw ô Arglwydd fy lleferydd, trugarha hefyd wrthif, a gwrando arnaf pan lefwyf arnat.

8 Y mae fyng-halon yn ymddiddan â thi fel hyn, ceisiwch fy wyneb : dy wyneb a geisiaf ô Arglwydd.

9 Na chuddia dy wyneb oddi wrthif, na fwrw ymmaith dy wâs mewn soriant: fyng-hymmorth i fuost: gan hynny na âd fi, ac na wrthot fi ô Dduw fy iechydwriaeth.

10 Er fy'm tâd, a'm mam fyng-wrthod : etto yr Arglwydd a'm derbynnie.

11 Dysc i mi dy ffordd Arglwydd : ac arwain fi ar hŷd llwybr iniondeb, o herwydd fyng-elynnion.

12 Na ddyro fi wrth ewyllys fyng-wrthwyneb-wyr: canys gau dystion, a rhai a adroddant drawster a gyfodâsant i'm herbyn.

13 Deffygiaswn, pe na chredaswn weled daioni 'r Arglwydd yn nhir y rhai byw.

14 Disgwil wrth yr Arglwydd, ymwrola, ac efe a nertha dy galon : ac ymddyriet yn yr Arglwydd.

Ad te Domine clamabo. Psal.xxviij.

ARnat ti Arglwydd y galwaf, fyng-hadernid na fydd fyddar wrthif : rhag o thewi yna i'm cyffelybir i rai yn descyn i'r pwll.

2 Erglyw lef fy ymbil, pan waeddwyf arnat, pan dderchafwyf fy nwylo tu ag at dy gafell sanctaidd.

3 Na

3 Na thynn fi gyd a'r annuwolion, a chyd â gwei
thred-wŷr anwiredd, y rhai a lefârant heddwch wrth
eu cymmydogion, a drwg yn eu calon.
4 Dyro iddynt yn ôl eu gweithred, ac yn ôl drygioni
eu dychymmygion, dyro iddynt yn ôl gweithredoedd
eu dwylo: tâl iddynt eu gobr.
5 Am nad ystyriant weithredoedd yr Arglwydd, na
gwaith ei ddwylo ef, y dinistria efe hwynt, ac nis a-
dailada hwynt.
6 Bendigêdic fyddo 'r Arglwydd: canys clybu lêf
fyng-weddiau.
7 Yr Arglwydd yw fy nerth a'm tarian, ynddo ef
yr ymddyriedodd fyng-halon, ac i'm cynnorthwywyd:
o herwydd hyn y llawenychodd fyng-halon, ac ar fyng-
hân y clodforaf ef.
8 Yr Arglwydd sydd nerth i'r cyfryw rai, a chader-
nid iechydwriaeth ei eneiniog yw efe.
9 Cadw dy bobl, a bendithia dy etifeddiaeth: por-
tha hwynt hefyd, a dercha hwynt yn dragywydd.

Afferte Domino filij Dei. Psal.xxix.

MOeswch i'r Arglwydd chwi feibion cedyrn: Mo-
eswch i'r Arglwydd hyrddod ieuaingc, moeswch
i'r Arglwydd ogoniant, a nerth.
2 Moeswch i'r Arglwydd ogoniant ei enw: addo-
lwch yr Arglwydd ym mhrydferthwch ei gyssegr.
3 Llef yr Arglwydd sydd ar y dyfroedd, Duw y go-
goniant a darana: yr Arglwydd sydd ar y dyfroedd
mawrion.
4 Llef yr Arglwydd sydd mewn grym: llêf yr Ar-
glwydd mewn prydferchwch.
5 Llef yr Arglwydd sy yn dryllio y cedr-wŷdd: ie
dryllia 'r Arglwydd cedr-wŷdd Libanus.
6 Efe a wna iddynt lammu fel llô: Libanus a
Syrion fel llwdn unicorn.

7 Llef

7 Llef yr Arglwydd a wascâra y fflammau
tân.
8 Llef yr Arglwydd a ddychrryna yr anialwch: yr
Arglwydd a ddychryn anialwch Cades.
9 Llef yr Arglwydd a wnaeth i'r ewîgod lydnu, ac
a ddinoethodd y coedydd: gan hynny ei holl bobl yn ei
Deml ef a draethant ei ogoniant.
10 Yr Arglwydd sydd yn eistedd ar y llifeiri-
ant, yr Arglwydd hefyd a eistedd yn Frenin yn dra-
gywydd.
11 Yr Arglwydd a ddyry nerth iw bobl: yr Ar-
glwydd a fendithia ei bobl â thangneddyf.

Exaltabo te Domine. Psal.xxx.

Boreuol weddi.

MAwrygaf di ô Arglwydd, canys
derchefaist fi: ac ni lawenhêaist
fyng-elynnion o'm plegit.
2 Arglwydd fy Duw, llefais
arnat: a thithe a'm hiachêaist.
3 Arglwydd derchefaist fy enaid
o uffern: cedwaist fi yn fyw oddi
wrth y rhai sy yn descyn i'r pwll.
4 Cenwch i'r Arglwydd ei sainct ef: a chlodfor-
wch ger bron coffadwriaeth ei sanctaidd rwydd ef.
5 Canys ennyd fechan y bydd yn ei lid, ac yn ei
fodlonrwydd y mae bywyd: tros brŷd nawn yr erys
wylofain, ac erbyn y boreu y bydd gorfoledd.
6 A mi a ddywedais yn fy llwyddiant, ni'm syflir
yn dragywydd.
7 O'th ddaioni Arglwydd y cyfleaist gryfder yn
fy mynydd: cuddiaist dy wyneb, a bum helbulus.
8 Yna arnat ti Arglwydd y llefais: ac â'r Argl-
wydd

wydd yr ymbiliais.

9 Pa fudd sydd yn fyng-waed pan ddescynnwyf
i'r ffôs? a glodfora y llwch-di? neu a fynêga efe dy
wirionedd?

10 Clyw Arglwydd, a thrugarhâ wrthif: Arglw-
ydd bydd gynnorthwy i mi.

11 Troaist fyng-alar yn llawenydd: dattodaist fy
sach-wisc, a gwregysaist fi â llawenydd.

12 Am hynny fy nhafod a gân i ti, ac ni thau:
ô Arglwydd fy Nuw yn dragywyddol i'th glodfo-
raf.

In te Domine speraui. Psal.xxxj.

YNot ti Arglwydd yr ymddyriedais, na'm gwrad-
wydder yn dragywydd: gwaret fi yn dy gyfiawn-
der.

2 Gogwydda dy glust attaf, bryssia i'm gwarê-
du: bydd i mi yn graig gadarn, yn dŷ amddeffyn i'm
cadw.

3 Canys fyng-hraig a'm castell ydwyt ti: gan
hynny er mwyn dy enw, tywys fi, ac arwain fi.

4 Dwg fi allan o'r rhwyd yr hon a guddiâsant
i'm herbyn: canys ti yw fy nerth.

5 J'th law y gorchymynnaf fy yspryd: gwaredaist
fi ô Arglwydd Dduw y gwirionedd.

6 Caseais y rhai sy yn cadw ofer-wagedd: minne
hefyd a obeithiaf yn yr Arglwydd.

7 Ymlawenhaf, ac ymhyfrydaf yn dy drugaredd,
yr hwn a welaist fy adfyd: adnabuost fy enaid mewn
cyfyngder.

8 Ac ni warcheaist fi yn llaw y gelyn, ond sefyd-
laist fy nhraed mewn ehangder.

9 Trugarhâ

9 Trugarhâ wrthif Arglwydd canys cyfyng yw
arnaf: dadwinodd fy llygaid, fy enaid, a'm bol gan
gystudd:
10 Canys fy mywyd a ballodd gan ofid, a'm bly-
nyddoedd gan alar: fy nerth a fyrthiodd o herwydd
fy anwiredd, a'm hescyrn a bydrâsant.
11 Yn warthrudd yr ydwyf gan fy holl elynnion,
a hynny yn ddirfawr gan fyng-hymmydogion: ac yn
ddychryn i'r rhai a'm hadwaenant, y rhai a'm gwelent
allan a gilient oddi wrthif.
12 Anghofiwyd fi allan o feddwl, fel un marw: yr
ydwyf fel llestr methedic.
13 Canys clywais ogan llaweroedd, dychryn oedd
o bob parth: pan gyd-ymgynghorâsant yn fy erbyn, yr
amcanásant fy nieneidio.
14 Ond mi a obeithiais ynot ti Arglwydd, dywe-
dais, fy Nuw ydwyt.
15 Yn dy law di y mae fy amserau: gwaret fi oddi
wrth law fyng-elynnion, ac oddi wrth fy erlid-
wyr.
16 Llewyrcha dy wyneb ár dy wâs: achub fi yn
dy drugaredd.
17 Arglwydd na wradwydder fi, canys gelwais ar-
nat: gwradwydder yr annuwolion, torrer hwynt i'r
bedd.
18 Gosteger eu gwefusau celwyddoc, y rhai a ddy-
wedant yn galed drwy falchder, a diystyrwch yn er-
byn y cyfiawn.
19 Mor fawr yw dy ddaioni yr hwn a roddaist i
gadw i'r sawl a'th ofnant, ac a wnaethost i'r rhai a
ymddyriedant ynot ger bron meibion dynion!
20 Cuddi di hwynt yn ddirgel ger dy fron rhag
balchder dynnion: cuddi hwynt mewn pabell rhag
cynnen tafôdau.

21 Bendigêdic

21 Bendigêdic fyddo 'r Arglwydd, canys dango-
sodd yn rhyfedd ei garedigrwydd i mi mewn dinas
gadarn.
22 A mi a ddywedais yn fy ffrwst, fo'm bwriwyd
allan o'th olwg: er hynny ti a wrandewaist lais fyng-
weddiau pan lefais arnat.
23 Cerwch yr Arglwydd ei holl sainct ef: yr Argl-
wydd a geidw ei ffyddloniaid, ac a dâl yn ehelaeth i'r
neb a wnant falchder.
24 Ymnerthwch oll a'r sydd yn gobeithio yn yr
Arglwydd: ac efe a gryfhâ eich calon.

Beati quorum. Psal.xxxij.

Gwyn ei fyd y neb y maddeuwyd ei dross- Prydnhawnol weddi.
edd: ac y cuddiwyd ei bechod.
2 Gwyn ei fyd y dŷn ni chyfrif yr Ar-
glwydd iddo anwiredd: ac ni bo dichell
yn ei yspryd.
3 Tra y tewais, heneiddiodd fy escyrn
gan fy rhuad bob dydd.
4 Canys trwmhâodd dy law arnaf ddydd a nos: fy
irder a droiwyd yn sychter haf. Selah.
5 Cydnabyddaf fy mhechod wrthit, a'm hanwiredd
ni chuddiais: dywedais, cyffessaf yn fy erbyn fy hun
fy anwireddau i'r Arglwydd, a thi a faddeuaist boen
fy mhechod. Selah.
6 Am hynny y gweddia pob duwiol arnat ti yn yr
amser i'th geffir: eithr yn llifeiriant dyfroedd mawri-
on ni chânt nessau atto ef.
7 Ti ydwyt loches i mi, cedwi fi rhag ing: am-
gylchyni fi â chaniâdau ymwared. Selah.
8 Cyfarwyddaf di, a dyscaf di yn y ffordd yr elech:
a'm llygad arnat i'th gynghorâf.
9 Na fyddwch fel march neu fûl heb ddeall yr hwn
y mae rhaid attal ei ên â genfa, ac â ffrwyn, rhag ei

ddinesau attat.
10 Gofidiau lawer sydd i'r annuwiol, a'r neb a ym-
ddyriedo yn yr Arglwydd trugaredd a'i cylchyna ef.
11 Y rhai cyfiawn byddwch lawen, a hyfryd yn yr
Arglwydd: a'r rhai iniawn o galon oll, clodforwch.

Exultate iusti in Domino. Psal.xxxiij.

YMlawenhewch y rhai cyfiawn yn yr Arglwydd: i'r
rhai iniawn gweddus yw diolchgarwch.
2 Molwch yr Arglwydd ar y delyn: cênwch iddo ar
y nabel, ac ar y dectant.
3 Cènwch iddo ganiad newydd: cênwch yn gerdd-
gar, ac yn soniarus.
4 Canys iniawn yw gair yr Arglwydd, ai holl wei-
thredoedd ydynt ffyddlon.
5 Efe a gâr gyfiawnder, a barn: o drugaredd yr Ar-
glwydd y mae y ddaiar yn gyfiawn.
6 Trwy air yr Arglwydd y gwnaethpwyd y nefoedd:
ai holl luoedd hwy trwy yspryd ei enau ef.
7 Casclu y mae efe ddyfroedd y môr yng-hyd, megis
yn ben-twrr: gan roddi y dyfnderoedd mewn tryso-
rau.
8 Ofned yr holl ddaiar yr Arglwydd: holl drigolion
y byd arswydant ef.
9 Can ys efe a ddywedodd, at felly y bu: efe a orchy-
mynnodd, a hynny a safodd.
10 Yr Arglwydd sydd yn diddymmu cyngor y cenhed-
loedd: y mae efe yn diddymmu amcannion pobloedd, ac
yn llysu cyngor tywysogion.
11 Cyngor yr Arglwydd a saif yn dragywydd: a me-
ddyliau ei galon o genhedlaeth i genhedlaeth.
12 Gwyn ei fyd y genedl yr hon y mae yr Arglwydd
yn Dduw iddi: a'r bobl a ddetholes efe yn etifeddiaeth
iddo ei hun.
13 Yr Arglwydd sy yn edrych i lawr o'r nefoedd: ac
yn gweled holl feibion dynnion.

14 O breſſwyl ei drigfa yr edrych efe ar holl drigoli-
on y ddaiar.
15 Yr hwn a gyd-lunniodd eu calon hwynt: gan dde-
all eu holl weithredoedd.
16 Ni warêdir brenin gan liaws llu: ni ddiangc
cadarn drwy amlder cryfder.
17 Palledic yw'r march i ymwared: nid achub efe
neb drwy ei fawr-gryfder.
18 Wele lygad yr Arglwydd ar y rhai ai hofnant ef:
ſef ar y rhai a ymddyriedant yn ei drugaredd ef,
19 Er mwyn gwaredu eu heneidiau rhag angeu:
ac i'w cadw yn fyw yn amser newyn.
20 Ein henaid ſydd yn diſgwil am yr Arglwydd: efe
yw ein porth a'n tarian.
21 Canys ynddo ef y llawenycha ein calon, o her-
wydd i nî obeithio yn ei enw ſanctaidd ef.
22 Bydded dy drugaredd Arglwydd arnom ni, me-
gis yr ymddyriedom ynot.

Benedicam Domino. Pſal. xxxiiij.

DIolchaf i'r Arglwydd bob amſer: ei foliant ſydd yn
fyng-ênau yn waſtad.
2 Yn yr Arglwydd y gorfoledda fy enaid: y rhai
goſtyngedic a glywant hyn, ac a lawenychant.
3 Mawrygwch yr Arglwydd gyd â mi: a chyd-
dderchafwn ei enw ef.
4 Ceiſiais yr Arglwydd, ac efe a'm gwrandawodd:
gwaredodd fi hefyd o'm holl ofn.
5 Edrychant arno, a hwynt a eglurir: ai hwynebau
ni chywilyddir, eithr dywedant:
6 Y tlawd hwn a lefodd, a'r Arglwydd ai clybu, ac ai
gwaredodd oi holl drallodau.
7 Angel yr Arglwydd a gaſtella o amgylch y rhai ai
hofnant ef, ac ai gwared hwynt.
8 Profwch, a gwelwch mor ddâ yw'r Arglwydd:
gwyn ei fyd y gŵr a ymddyriedo ynddo.

9 Ofnwch yr Arglwydd ei sainct ef: canys nid oes
eisieu ar y rhai ai hofnant ef.
10 Y mae eisieu, a newyn ar y llewod, a'r sawl a
geisiant yr Arglwydd, ni bydd arnynt eisieu dim daioni.
11 Deuwch feibion, gwrandewch arnaf: dyscaf i
chwi ofn yr Arglwydd.
12 Pwy yw'r gwr a chwennych fywyd, gan garu
hir ddyddiau i weled daioni?
13 Cadw dy dafod rhag drwg: a'th wefusau rhag
traethu twyll.
14 Ymwrthot a'r drwg, a gwna ddà: ymgais a
thangneddyf, a dilyn hi.
15 Llygaid yr Arglwydd ydynt ar y rhai cyfiawn:
ai glustiau ydynt yn agored iw llefain hwynt.
16 Wyneb yr Arglwydd sydd yn erbyn y rhai a wna
ddrwg: i dorri eu coffa oddi ar y ddaiar.
17 Y rhai cyfiawn a lefâsant, a'r Arglwydd a gly-
bu, ac ai gwarêdodd oi holl drallodion.
18 Agos yw'r Arglwydd at y rhai drylliedic o ga-
lon: ac efe a geidw y rhai briwedic o yspryd.
19 Llawer o ddrygau a gaiff y cyfiawn: ond yr Ar-
glwydd ai gwared ef oddi wrthynt oll.
20 Efe a geidw ei holl escyrn: ni ddryllir vn o hon-
ynt.
21 Drygioni a ladd yr annuwiol: a'r rhai a gasânt
y cyfiawn a anrheithir.
22 Yr Arglwydd a warêda eneidiau ei weision: a'r
rhai oll a ymddyriedant ynddo ef nid anrheithir hw-
ynt.

Iudica Domine. Psal.xxxv.

Boreuol weddi.

DAdle Arglwydd a'i rhai a ddadleuant i'm
herbyn: rhyfêla yn erbyn y rhai a ryfe-
lant á mi.
2 Ymâfel yn y tarian a'r astalch, a chy-
fot

lot i'm cymmorth.
3 Dwg allan y waiw-ffon, ac argaea yn erbyn fy
erlid-wŷr: dywet wrth fy enaid, mysi yw dy iechyd.
4 Cywilyddier, a gwradwydder y rhai a geisiant
fy enaid: ymchweler yn eu hôl, a gwarthaer y sawl a
fwriadant fy nrygu.
5 Byddant fel vs o flaen y gwynt: ac angel yr Ar-
glwydd yn eu gwascâru.
6 Bydd eu ffordd yn dywyllwch, ac yn llithrigfa:
ac angel yr Arglwydd yn eu hymlid.
7 Canys heb achos y cuddiasant bydew ai rhwyd
i mi: heb achos y cloddiasant bydew i'm henaid.
8 Deued arno ddestruw ni wypo, ai rwyd yr hon
a guddiodd efe ai dalio: syrthied yn y destruw hynny.
9 Eithr llawenyched fy enaid yn yr Arglwydd: ac
ymhyfryded yn ei iechydwriaeth ef.
10 Fy holl escyrn a ddywedant, ô Arglwydd, pwy
sydd fel tydi, yn gwaredu y tlawd rhag yr hwn a fyddo
trêch nag ef? y truan hefyd a'r tlawd rhag y neb ai
hyspeilio?
11 Tystion gau a gyfodasant: holasant i mi yr hyn
nis gwn oddi wrtho.
12 Talâsant i mi ddrwg dros dda, gan yspeilio fy
enaid.
13 A minne pan glefychent hwy oeddwn a'm gwisc
o sach-len, gostyngais fy enaid ag ympryd: a'm gwe-
ddi a ddymchwelodd i'm mynwes fy hun.
14 Ymddygwn fel pe buase yn gyfaill, neu fel pe
buase yn frawd i mi: ymostyngwn mewn galar-wisc
fel vn yn galâru am ei fam.
15 Ond ymlawenhasant hwy yn fy adfyd i, ac ym-
gasclasant, ymgasclodd efryddion yn fy erbyn, ac nis
gwyddwn: min-gammasant fi, ac ni pheidient.
16 Ym mysc y rhag-rithwŷr yr oedd gwattwarwyr
mwys-air yn escyrnygu eu dannedd arnaf.

17 Arglwydd hyd pa bryd yr edrychi di ar hyn? gwa-
ret fy enaid rhag eu destruw hwynt, fy unic enaid
rhag y llewod.
18 Yna i'th glodforaf mewn cynnulleidfa fawr: mo-
liannaf di ym mhlith pobl lawer.
19 Na lawenyched fyng-elynnion i'm herbyn yn
anghyfiawn: y sawl a'm casânt yn ddiachos nac am-
neidiant â llygad.
20 Can nad ymddiddanant yn dangneddyfus: eithr
dychymmygant eiriau dichellgar yn erbyn y rhai llon-
ydd ar y ddaiar.
21 Lledâsant eu safn arnaf, gan ddywedyd: ffei, ffei,
gwelodd ein llygad.
22 Gwelaist hyn Arglwydd, na thaw dithe: nac
ymbellhâ oddi wrthif ô Arglwydd.
23 Cyfod, a deffro i'm barn sef i ddadle gyd â mi, fy
Nuw, a'm Harglwydd.
24 Barn fi Arglwydd fy Nuw, yn ôl dy gyfiawnder:
ac na lawenhânt o'm plegit.
25 Na ddywedant yn eu calon, ô ein gwynfyd: ac na
ddywedant, llyngcasom ef.
26 Cywilyddier, a gwradwydder hwy eu gyd y rhai
sy lawen am fy nryg-fyd: gwisger â gwarth, ac â chy-
wilydd y rhai a ymfawrygant i'm herbyn.
27 Caned a llawenyched y rhai a hoffant fyng-hyfi-
awnder, a dywedant hefyd yn wastad, mawryger yr
Arglwydd yr hwn a gâr lwyddiant ei wâs.
28 Fy nhafod inne a fyfyria ar dy gyfiawnder, a'th
foliant bob dydd.

Dixit iniustus. Psal.xxxvj.

Y Mae anwiredd yr annuwiol yn dywedyd o fewn
fyng-halon, nad oes ofn Duw o flaen ei lygaid ef.
2 O herwydd ymwenheithio y mae efe iddo ei hun,
yn ei olwg ei hunan, nes cael allan ei anwiredd ef yr
hwn sydd i'w gasâu.

3 Geiriau

3 Geiriau ei enau ydynt anwiredd, a thwyll : peidi-
odd a bod yn gall i wneuthur daioni.
4 Anwiredd a ddychymmyg efe ar ei wely, efe ai ge-
syd ei hun ar ffordd nid yw ddâ: ni wrthyd efe ddrygioni.
5 Dy drugaredd Arglwydd sydd hyd y nefoedd, a'th
wirionedd hyd yr wybrennau.
6 Fel mynyddoedd cedyrn y mae dy gyfiawnder, dyfn-
der mawr yw dy farnedigaethau : dŷn, ac anifail a a-
chubi di Arglwydd.
7 Morr werth-fawr yw dy drugaredd ô Dduw, am
hynny 'r ymddyried meibion dynnion yng-hyscod dy
adênydd.
8 Llenwir hwynt â braster dy dŷ: ac ag afon dy hyfr-
ydwch y diodi hwynt.
9 Canys gyd â thi y mae ffynnon y bywyd : yn dy o-
leuni di y gwêlwn oleuni.
10 Estyn dy drugaredd i'r rhai a'th adwaenant, a'th
gyfiawnder i'r rhai inawn o galon.
11 Na ddeued troed balchder i'm herbyn : ac na sy-
fled llaw y rhai annuwiol fi.
12 Yno y syrthiodd gweith-wŷr anwiredd, gwthiwyd
hwynt i lawr, ac ni allant gyfodi.

Noli æmulari. Psal. xxxvij.

NAc ymddigia o herwydd yr annuwolion, ac na chenfigenna wrth y rhai a wnant anwiredd. Prydnhawnol weddi.
2 Canys yn ebrwydd y torrir hwynt
i'r llawr fel glas-wellt, ac y gwywant fel
gwyrdd lyssiau.
3 Gobeithia yn yr Arglwydd, a gwna ddâ : trig yn y
tir, â thi a borthir yn ddiau.
4 Ymddigrifa yn yr Arglwydd, ac efe a ddyru i ti ddy-
muniadau dy galon.
5 Treigla dy ffordd ar yr Arglwydd, ac ymddyried

ynddo, ac efe a gyflawna dy ewyllys.
6 Efe a ddwg allan dy gyfiawnder fel y goleuni:
a'th iniondeb di fel yr haul hanner dydd.
7 Disgwil yn ddistaw wrth yr Arglwydd, ac ym-
ddyried ynddo: nac ymddigia wrth yr hwn a lwyddo
ganddo ei ffordd, nac wrth y gŵr yr hwn sydd yn gw-
neuthur ei amcan.
8 Paid â digofaint, a gad ymmaith gynddaredd:
nac ymofidia chwaith i ddrygu.
9 Canys torrir ymmaith y drwg-ddynnion, a'r rhai
a ddisgwiliant wrth yr Arglwydd, hwynt wy a etife-
ddant y tir.
10 Am hynny etto ychydigyn, ac ni welir yr annu-
wiol, a thi a edrychi am y lle y bu efe, ac ni bydd dim
o honaw.
11 Eithr y rhai gostyngedic a feddant y ddaiar, ac
ai diddenir gan liaws tagneddyf.
12 Yr annuwiol a amcâna yn erbyn y cyfiawn, ac
a escyrnyga ei ddannedd arno.
13 Yr Arglwydd ai gwatwar ef, canys gwelodd
fod ei ddydd ar ddyfod.
14 Yr annuwolion a dynnâsant eu cleddyf, ac a
annelâsant eu bŵa, i fwrw i lawr y tlawd, a'r ang-
henog, ac i ladd y rhai iniawn eu ffordd.
15 Eithr eu cleddyf a aiff yn eu calon eu hunain,
ai bwâu a ddryllir.
16 Gwell yw prinder y cyfiawn, na mawr olud yr
annuwolion cedyrn.
17 Canys breichiau 'r annuwolion a ddryllir: a'r
Arglwydd a gynnal y rhai cyfiawn.
18 Yr Arglwydd a edwyn ddyddiau y rhai perffaith,
ai hetifeddiaeth hwy fydd yn dragywydd.
19 Ni's gwradwyddir hwy yn amser y dryg-fyd, ac
yn amser newyn y cânt ddigon.
20 Eithr collir yr annuwolion, a gelynnion yr Ar-
glwydd

glwydd fel braster wyn a ddiflannant : fel gyd a'r mwg
y diflannant.
21 Yr annuwiol a echwyna, ac ni thâl adref : a'r cyfi-
awn sydd drugarog, ac yn rhoddi.
22 Canys y rhai a fendigo efe a etifeddant y tir : a'r
rhai a felldithio efe a dorrir ymmaith.
23 Yr Arglwydd a fforddia gerddediad gwr : a da fydd
ganddo ei ffordd ef.
24 Er iddo gwympo, ni fwrir ef ymmaith : canys yr
Arglwydd sydd yn ei gynnal ef ai law.
25 Mi a fum ieuangc, ac yr ydwyf yn hên : ac ni we-
lais er ioed y cyfiawn wedi ei adu, nai hâd yn cardota eu
bara.
26 Pob amser y mae y cyfiawn yn drugarog, ac yn
rhoddi benthyg : ai hâd a fwynhâ y fendith.
27 Cilia di oddi wrth ddrwg, a gwna ddâ, a chyfan-
nedda yn dragywydd.
28 Canys yr Arglwydd a gâr farn, ac ni edu ei saint :
cedwir hwynt yn dragywydd, a hâd yr annuwolion a
dorrir ymmaith.
29 Y rhai cyfiawn a etifeddant y ddaiar, ac a bres-
swyliant arni yn dragywydd.
30 Genau y cyfiawn a fynêga ddoethineb, ai dafod a
draetha farn.
31 Deddf ei Dduw sydd yn ei galon ef, ai draed ni li-
thrant.
32 Yr annuwiol a graffa ar y cyfiawn, ac a gais ei
ladd ef.
33 Ni âd yr Arglwydd ef yn ei law ef, ac ni âd ef yn
euog pan ei barner.
34 Gobeithia yn yr Arglwydd, a chadw ei ffordd ef,
ac efe a'th dderchafa fel yr etifeddech y tir : gweli pan
ddifether yr annuwolion.
35 Gwelais yr annuwiol yn gadarn, ac yn frigee, fel
y lawryf gwyrdd

36 Er

36 Er hynny efe a aeth ymmaith, ac wele nid oedd
mwy o honaw: â mi ai ceisiais, ac ni cheid ef.
37 Ystyr yr hyn sydd berffaith, ac edrych ar yr iniawn,
canys diwedd y gŵr hwnnw fydd tangneddyf.
38 Canys y trawsion a gŷd-ddestruwir, a diwedd yr
annuwolion a ddiwreiddir.
39 Ac iechydwriaeth y rhai cyfiawn fydd gan yr Arg-
lwydd: efe fydd eu nerth hwynt yn amser trallod.
40 Canys yr Arglwydd ai cymmorth hwynt, ac ai
gwared, efe ai gwared hwynt rhag yr annuwolion, ac
ai ceidw hwynt, gan iddynt ymddyried ynddo.

Domine ne in furore. Psal. xxxviij.

Boreuol weddi.

ARglwydd na cherydda fi yn dy lid: ac na chos-
pa fi yn dy ddigllonedd.
2 Canys dy saethau a ddescynnasant y-
nof: a'th law a ddescynnodd arnaf.
3 Nid oes iechyd yn fyng-nhawd o herwydd dy ddig-
llonedd: ac nid oes hedd wch i'm hescyrn o blegit fy mhe-
chod.
4 Canys fyng-hamweddau a aethant dros fy mhen,
megis baich gorthrwm y maent yn rhy drwm i mi.
5 Fyng-hleisiau a bydrâsant, ac a lygrâsant gan fy
ynfydrwydd.
6 Crymmwyd a darostyngwyd fi 'n ddirfawr: beu-
nydd yr ydwyf yn myned yn alârus.
7 Canys fy lwynau a lawnwyd o boethder, ac nid
oes iechyd yn fyng-nhawd.
8 Gwanhauwyd, a drylliwyd fi 'n dramawr: rhuais
gan ofid fyng-halon.
9 O'th flaen di Arglwydd y mae fy holl ddymuniad,
ac ni chuddiwyd fy vchenaid oddi wrthit.
10 Fyng-halon sydd yn cynhyrfu, fy nerth a'm gadâ-
wodd, a llewyrch fy llygaid nid yw ychwaith gennif.
11 Fyng-haredigion, a'm cyfeillion a safent oddi ar

gyfer

gyfer fy mhlâ, a'm cyfnesefiaid a safent o hir-bell.
12 Yna y rhai a geisient fy enaid a osodasant faglau,
a'r rhai a geisient fy niwed a draethent anwireddau, ac
a ddychymmygent ddichellion beunydd.
13 A minne fel byddar ni clywn, eithr oeddwn fel
mudan heb agoryd ei enau.
14 Felly 'r oeddwn fel gŵr yr hwn ni chlywe, ac heb
argyoeddion yn ei enau.
15 O herwydd i'm obeithio ynot Arglwydd, ti fy Ar-
glwydd Dduw a wrandewi.
16 Canys dywedais, edrych rhag llawenychu o'm
gelynnion i'm herbyn, pan lithre fy nhroed, ymfawry-
gent i'm herbyn.
17 Yn ddiau i ddiaiedd i'm paratoiwyd, a'm dolur
sydd ger fy mron yn wastad.
18 Diau y mynegaf fy anwiredd, ac y prydêraf o her-
wydd fy mhechod.
19 Ac y mae fyng-elynnion yn fyw, ac yn gedyrn,
amlhawyd hefyd y rhai a'm casânt ar gam:
20 A'r rhai a dâlant ddrwg dros ddà a'm gwrthwy-
nêbant: am ddilyn o honof ddaioni.
21 Na ad ti fi ô Arglwydd fy Duw, nac ymbellhâ
oddi wrthif.
22 Brysia i'm cynnorthwyo ô Arglwydd fy iechyd.

Dixi,cuſtodiam vias. Pſal. xxxix.

Dywedais, cadwaf fy ffyrdd rhag pechu a'm tafod:
cadwaf ffrwyn yn fyng-enau tra fyddo 'r annuwi-
ol yn yng-olwg.
2 Tewais yn ddistaw, ie tewais a dywedyd daioni:
a'm dolur a gyffrôdd.
3 Gwresôgodd fyng-halon o'm mewn: tra y myfyri-
ais, enynnodd tân, a mi a leferais a'm tafod,
4 Arglwydd gâd ti i mi wybod fy niwedd, a pheth
yw niser fy nyddiau: gad ti i mi wybod o ba oedran y
byddaf fi.

5 Wele rhoddaist fy nyddiau fel dyrnfedd, a'm heni-
oes sydd megis diddim yn dy olwg di : diau mai cwbl
wagedd yw pôb dŷn byw. Selah.
6 Dyn yn ddiau sydd yn rhodio mewn cyscod, ac yn
ymdrafferthu yn ofer : efe a dyrra olud, ac ni's gŵyr
pwy ai cascl.
7 Ac yn awr beth a obeithiaf ô Arglwydd : fyng-o-
baith sydd ynot ti.
8 Gwaret fi o'm holl gamweddau : ac na osot fi yn
wradwydd i'r ynfyd.
9 Aethum yn fûd, ac nid agorais fyng-enau : canys
ti a wnaethost hyn.
10 Tynn dy bla oddi wrthif : canys gan ddyrnod dy
law y darfûm i.
11 Pan gospit ddyn â cheryddon am anwiredd, dat-
todit fel gwyfyn ei ardderchawgrwydd ef : gwagedd
am hynny yw pôb dŷn. Selah.
12 Gwrando fyng-weddi Arglwydd, a chlyw fy llef,
na thaw wrth fy wylofain : canys ymdeithudd ydwyf
gyd â thi, ac alltud fel fy holl dadau.
13 Paid ti â mi, fel y cryfhawyf cyn fy myned: ac na
byddwyf mwy.

Expectans expectaui. Psal. xl.

DIsgwiliais yn ddyfal am yr Arglwydd, ac efe a ost-
yngodd ei glust attaf : ac a glybu fy llefain.
2 Cyfododd fi hefyd o'r pydew terfyscus, allan o'r
pridd tomlyd : ac a osododd fy nhraed ar graig, gan hwy-
lio fyng-herddediad.
3 A rhoddodd yn fyng-enau ganiad newŷdd o foli-
ant i'n Duw ni : llawer a wêlant hyn, ac a ofnant, ac a
ymddyriedant yn yr Arglwydd.
4 Gwyn ei fyd y gŵr yr hwn a osodo 'r Arglwydd yn
ymddyried iddo : ac ni thrŷ at feilchion, nac at y rhai a
droant at gelwydd.
5 Lluosog y gwnaethost ti fy Arglwydd Dduw dy
ryfe-

rhyfeddodau, a'th amcannion i ni, ni ellir yn drefnus eu
cyfrif hwynt i ti: mi ai mynegwn, ac ai traethwn hw-
ynt, eithr amlach ydynt nag y gellir eu rhifo hwynt.
6 Aberth a bwyd offrwm ni's ewyllysiaist, eithr ago-
raist i'm glustiau: poeth offrwm a phech aberth ni's go-
fynnaist.
7 Yna y dywedais, wele'r ydwyf yn dyfod, yn rhol y
llyfr yr scrifennwyd am danaf.
8 Ewyllysiais wneuthur dy fodd fy Nuw: a'th gy-
fraith sydd o fewn fyng-halon.
9 Pregêthais dy gyfiawnder yn y gynnulleidfa
fawr: wele nid attaliaf fyng-wefusau, ti Arglwydd ai
gwyddost.
10 Ni chuddiais dy gyfiawnder o fewn fyng-halon,
treuthais dy wirionedd a'th iechydwriaeth: ni chelais
dy drugâredd na'th wirionedd yn y gynnulleidfa luosog.
11 Tithe Arglwydd nac attal dy drugarêddau oddi
wrthif: cadwed dy drugaredd, a'th wirionedd fi bŷth.
12 Canys drŷgau aniseiriol a gylchynâsant o'm
hamgylch, fy mhechodau a'm daliasant fel na allwn e-
drych i fynu: amlach ydynt nâ gwallt fy mhen, am hyn-
ny y pallodd fyng-halon gennif.
13 Rhynged bodd it Arglwydd fyng-waredu: brysia
Arglwydd i'm cymmorth.
14 Cyd-gywilyddier, a gwradwydder y rhai a geisi-
ant fy enioes i'w difetha, troer yn eu hôl, a chywilyddier
y rhai a ewyllysiant i mi ddrwg.
15 Diffeithier yn lle gobrwy eu gwradwydd, y rhai
a ddywedant wrthif, ffei, ffei.
16 Llawenyched, ac ymhyfryded ynot ti y rhai oll
a'th geisiant di: dyweded y rhai a garant dy iechydwri-
aeth bôb amser, mawryger yr Arglwydd.
17 Er fy mod i yn wann, ac yn druan, yr Arglwydd a
feddwl am danaf, fyng-hymmorth a'm gwaredudd yd-
wyt ti: fy Nuw na hir driga.

Beatus qui intelligit. Psal. xlj.

Pryd-nhawnol weddi.

GWyn ei fyd a ystyria wrth y tlawd, yr Arg-
lwydd ai gwared ef yn amser adfyd.
2 Yr Arglwydd ai ceidw, ac ai bywhâ,
gwynfydedic fydd ar y ddaiar: na ddod ti-
the ef wrth ewyllys ei elynnion.
3 Yr Arglwydd ai nertha ef ar ei glaf-wely: cyweiri
ei holl wely ef yn ei glefyd.
4 Mi a ddywedais, Arglwydd trugarhâ wrthif: ia-
châ fy enaid, canys pechais i'th erbyn.
5 Fyng-elynnion a lefarent ddrŵg am danaf gan
ddywedyd: pa bryd y bydd efe farw, ac y derfydd am ei e-
nw ef?
6 Ac os daw i'm hedrych efe a ddywed gelwydd, ei ga-
lon a gascl ynddo anwiredd: efe a aiff allan, ac ai trae-
tha.
7 Fy holl gaseion a gyd-hustyngant i'm herbyn: ac a
ddychymmygant ddrwg i mi.
8 Aflwydd a dywalltwyd arno ef: a'r hwn sydd yn
gorwedd ni chyfyd mwy.
9 Hefyd y gŵr am wylaf gennif, yr hwn yr ymddy-
riedais iddo, ac a fwytaodd fy mâra, a dderchafodd ei
sodl i'm herbyn.
10 Eithr ti Arglwydd trugarhâ wrthif, a chyfot fi, fel
y talwyf iddynt.
11 Wrth hyn y gwn hoffi o honot fi: am na chaiff
fyng-elyn orfolaethu i'm herbyn.
12 Ond am danaf fi yn fy mherffeithrwydd i'm cyn-
heli, ac i'm gosodi ger dy fron yn dragywydd.
13 Bendigedic fyddo Arglwydd Dduw Israel o dra-
gywyddoldeb hyd dragywyddoldeb, Amen, Amen.

Quemadmodum desiderat. Psal. xlij.

FEl y brefa'r hŷdd am yr afônydd dyfroedd: felly'r hi-
raetha fy enaid am danat ti ô Dduw.

2 Sychedic

2 Sychedic yw fy enaid am Dduw, ſef am Dduw
byw: pa bryd y deuaf, ac yr ymddangoſaf ger bron
Duw?
3 Fy neigr oedd fwyd i'm ddydd a nôs: pan ddywe-
dyd wrthif bôb dydd, pa le y mae dy Dduw?
4 Tywalltwn fy enaid wrthif fy hun pan goſ̄wn
hynny: ſef mai gyd a'r gynnulleidfa 'r awn, ac y cer-
ddwn gyd â hwynt hyd ty Dduw mewn ſain cân, a mo-
liant, fel tyrfa yn cadw gŵyl.
5 Pa ham fy enaid i'th ddaroſtyngir, ac yr ymder-
fyſci ynof? gobeithia yn Nuw, o blegit moliannaf ef et-
to am iechyd wriaeth ei wyneb-pryd.
6 Fy Nuw, fy enaid a ymddarcſtwng ynof: am hyn-
ny y coſ̄iaf di o dir yr Iorddonen, a Hermon y mynydd
bychan,
7 Dyfnder a eilw ar ddyfnder, wrth ſŵn dy biſtyllo-
edd di: dy holl donnau a'th lifeiriant a aethant troſof̄.
8 Yr Arglwydd a orchymyn i mi ei drugaredd liw
dydd, ai gân liw nôs, ſef gweddi ar Dduw fy einioes.
9 Dywedaf wrth Dduw fyng-hadernid, pa ham yr
anghofiaiſt fi, pa ham y rhodiaf yn alârus trwy or-
thrymder y gelyn?
10 Caro â chleddyf trwy fy eſcyrn y mae fyng-wrth-
wyneb-wŷr a'm gwradwyddent, pan ddywedant wr-
thif bôb dydd, pâ le y mae dy Dduw?
11 Pa ham i'th ddaroſtyngir fy enaid? a pha ham y
terfyſci ynof? ymddyriet yn Nuw, canys etto y molian-
naf ef, ſef iechyd wriaeth fy wyneb, a'm Duw.

Iudica me Deus. Pſal. xliij.

BArn fi ô Dduw, a dadle fy nadl yn èrbyn y genhed-
laeth anrhugarog: gwaret fi rhag y dŷn twyllodrus,
ac anwir.
2 Canys ti ydwyt Dduw fy nerth, pa ham i'm ffiei-
ddiaiſt? pa ham yr âf morr alarus trwy orthrymder y
gelyn?

3 Anfon

3 Anfon dy oleuni, a'th wirionedd, tywysant hwy fi,
ac arweiniant fi i fynydd dy sancteiddrwydd, ac i'th
breswylfod.
4 Yna'r âf at allor Duw, at Dduw hyfrydwch fyng-
orfoledd, ac mi a'th foliannaf ar delyn ô Dduw, fy
Nuw.
5 Pa ham i'th ddarostyngir fy enaid? a pha ham y
terfysci ynof? gobeithia yn Nuw, canys etto y molian-
naf ef, sef iechydwriaeth fy wyneb, a'm Duw.

Deus auribus nostris. Psal. xliiij.

Boreuol weddi.

DUw clywsom a'n clustiau, ein tadau a fy-
negâsant i ni y gweithredoedd a wnae-
thost yn eu hamser hwynt, yn y dyddiau
gynt.
2 Ti a'th law a orescynnaist y cenhed-
loedd, ac ai plennaist hwythau, ti a ddygaist y bobloedd,
ac ai cynnyddaist hwythau.
3 Canys nid ai cleddyf eu hun y goresgynnasant y
tir, nid eu braich a barodd iechydwriaeth iddynt, eithr
dy ddeheu-law di, a'th fraich, a llewyrch dy wyneb, o
herwydd it eu hoffi hwynt.
4 Ti Dduw yw fy Mrenin: gorchymyn iechydwri-
aeth i Jacob.
5 Ynot ti y difethwn ni ein gelynnion: yn dy enw
di y sathrwn y rhai a gyfodant i'n herbyn.
6 O herwydd nid yn fy mwa'r ymddyriedaf, nid
fyng-hleddyf hefyd a'm hachub.
7 Eithr ti a'n hachubaist ni oddi wrth ein gwrth-
wyneb-wyr, ac a wradwyddaist ein caseion:
8 Am hynny y moliannwn Dduw bôb dydd: ac y
clodforwn dy enw yn dragywydd. Selah.
9 Ond ti a giliaist, ac a'n gwradwyddaist ni, ac nid
wyt yn myned allan gyd a'n lluoedd ni.
10 Gwnaethost i ni droi yn ôl oddi wrth y gelyn: a'n
caseion

caseion a anrhaithiásant ein da ni iddynt eu hun.
11 Rhoddaist ni fel defaid i'w bwytta, a gwascaraist
ni ym mysc y cenhedlqedd.
12 Gwerthaist dy bobl heb êlw, ac ni chwanêgaist
olud o'i gwerth hwynt.
13 Gosodaist ni yn warthrudd i'n cymmydogion, yn
watwargerdd, ac yn ddiystyrwch ym mhlith y rhai y dy-
ynt o'n hamgylch.
14 Gosodaist ni yn ddihareb ym mysc y cenhedloedd,
ac yn rhai i escwyd pen arnynt ym mysc y bobloedd.
15 Fyng-warthrudd sydd beunydd ger sy mron, a
chywilydd sy wyneb a'm tôdd.
16 Gan lais y gwarthrudd-wr, a'r cabl-wr, o her-
wydd y gelyn, a'r ymddial-wr.
17 Hyn oll a ddaeth arnom: etto ni'th anghofiasom
di, ac ni buom anffyddlon yn dy gyfammod.
18 Ni thrôdd ein calon yn ei hôl, ac ni lithrodd ein
cerddediad o'th lwybr di.
19 Er i ti ein cûro i drig-fa dreigiau, a thoi trosom â
chysgod angeu.
20 Os anghofiasom enw ein Duw: neu estyn ein
dwylo at Dduw dieithr:
21 Oni chwilia Duw hyn allan? canys efe a wyr
ddirgêloedd calon.
22 O herwydd mai er dy fwyn di i'n lleddir beunydd,
ac i'n cyfrifir fel defaid i'w lladd:
23 Cyfot i fynu, pa ham y cysci ô Arglwydd? deffro,
na chilia yn dragywydd.
24 Pa ham y cuddi dy wyneb, ac yr anghofi ein cy-
studd, a'n gorthrymder?
25 Canys gostyngwyd ein henaid i'r llwch: glŷnodd
ein bol wrth y ddaiar.
26 Cyfot yn gynnorthwy i ni, a gwaret ni er mwy-
yn dy drugaredd.

Eructauit cor meum. Pſal. xlv.

TRaethodd fyng-halon beth dâ, dywedyd yr ydwyf
am fyng-weithredoedd i'r Brenin, fy nhafod ſydd
fel pin ſcrifennudd buan.
2 Tegach ydwyt na meibion dynnion, tywalltwyd
rhâd ar dy wefuſau, o herwydd i Dduw dy fendithio di
yn dragywydd.
3 Gwregyſa dy gleddyf ar dy glûn ô gadarn, ſef dy o-
goniant, a'th harddwch.
4 Llwydda hefyd a'th ogoniant, marchog di ar air y
gwirionedd, a lledneiſrwydd a chyfiawnder: a'th dde-
heu-law a ddyſc i ti bethau ofnadwy.
5 Pobl a ſyrthiant tanat: o herwydd dy ſaethau
llymmion yn glynu yng-halon gelynnion y brenin.
6 Dy orſedd di ô Dduw a beru byth, ac yn dragy-
wydd: teyrn-wialen iniondeb yw teyrn-wialen dy fren-
hiniaeth di.
7 Ceraiſt gyfiawnder, a chaſeaiſt ddrygioni: am
hynny i'th eneiniodd Duw, ſef dy Dduw di ag olew lla-
wenydd yn fwy na'th gyfeillion.
8 Arogl Myrr, Aloes, a Chaſia ſydd ar dy holl wiſco-
edd: pan ddelech o'r palâſau Iſori, lle i'th lawenhau-
ſant,
9 Merched brenhinoedd oedd ym mhlith dy bende-
figeſau, ſafe y frenhines ar dy ddeheu-law mewn aur
coeth o Ophir.
10 Gwrando ferch, a gwêl hefyd, a goſtwng dy gluſt:
anghofia dy bobl, a thŷ dy dâd.
11 A'r brenin a chwennych dy degwch: canys efe yw
dy Ior di: ymmoſtwng dithe iddo ef.
12 Merch Tyrus hefyd a chyfoethogion y bobl a ym-
biliant a'th wyneb ag anrheg.
13 Merch y brenin ſydd oll yn anrhydeddus o fewn:
gem-waith aur yw ei gwiſc hi.

14 Mewn

14 Mewn gwaith edyf a nodwydd y dygir hi at y bre-
nin: y morwynion y rhai a ddeuant ar ei hôl yn gyfei-
llesau iddi a ddygir attat ti.
15 Mewn llawenydd, a gorfoledd y dygir hwynt, ac
y deuant i lŷs y brenin.
16 Dy feibion fyddant yn lle dy dadau: gosodi hwynt
yn dywysogion ym mhob gwlâd.
17 Coffâf dy enw ym mhob cenhedlaeth, ac oes: am
hynny y bobl a'th foliannant byth, ac yn dragywydd.

Deus noster refugium. Psal. xlvj.

DUw sydd obaith, a nerth i ni, hawdd ei gael mewn
cyfyngder.
2 Am hynny nid ofnem pe syfle y ddaiar, a phe sym-
mude y mynyddoedd i ganol y môr.
3 Pe terfysce, a chymmysce ei ddyfroedd, pe cynhyrfe
y mynyddoedd gan ei fordwy ef. Selah.
4 Ffrydiau ei afon ef a lawenhânt ddinas Dduw:
sef cyssegr presswylfeudd y Goruchaf.
5 Duw sydd oi mewn hi, nid yscog hi: Duw ai cyn-
northwya yn foreu iawn.
6 Y cenhedloedd a derfyscâsant, y teyrnasoedd a ysco-
gâsant pan roddes efe ei lef, toddodd y ddaiar.
7 Y mae Arglwydd y lluoedd gyd â ni: y mae Duw
Jacob yn amddeffynfa i ni. Selah.
8 Deuwch, gwelwch weithredoedd yr Arglwydd
pa anghyfannedd-dra a osododd efe ar y ddaiar.
9 Gwnaiff i ryfeloedd beidio hyd eithaf y ddaiar, efe
a ddryllia'r bŵa, ac a dyrr y waiw-ffon, ac a lysc y cerby-
dau â thân.
10 Peidiwch, a gwybyddwch mai myfi sydd Dduw:
derchefir fi ym mysc y cenhedloedd, derchefir fi ar y
ddaiar.
11 Y mae Arglwydd y lluoedd gyd â ni: amddeffynfa
i ni yw Duw Jacob. Selah.

Omnes gentes. Psal. xlvij.

Prydnhawnol weddi.

YR holl bobl curwch ddwylo : llafar-genwch i
Dduw â llef gorfoledd.
2 Canys yr Arglwydd goruchaf sydd ofnad-
wy : a Brenin mawr ar yr holl ddaiar.
3 Efe a ddwg y bobl tanom ni : a'r cenhedloedd tann
ein traed.
4 Efe a ddethol ein etifeddiaeth i ni, sef ardderchaw-
grwydd Jacob, yr hwn a hoffodd efe. Selah.
5 Derchafodd Duw mewn gorfoledd, sef yr Arglw-
ydd â sain udcorn.
6 Cenwch, cenwch i Dduw : cenwch, cenwch i'n
Brenin.
7 Canys Brenin yr holl ddaiar yw Duw : cenwch
yn ddeallus,
8 Teyrnasodd Duw ar y cenhedloedd : eisteddodd
Duw ar orsedd-faingc ei sancteiddrwydd.
9 Pendefigion y bobl a ymgasclâsant at bobl Duw
Abraham : canys tariannau y byd ydynt eiddo Duw,
dirfawr y derchafwyd ef.

Magnus Dominus. Psal. xlviij.

MAwr yw'r Arglwydd, a thra moliannus yn ninas
ein Duw ni, sef yn ei fynydd sanctaidd.
2 Tegwch bro a llawenydd yr holl wlâd yw mynydd
Sion yn ystlysau y gogledd : sef dinas y Brenin mawr.
3 Duw yn ei phalâsau a adwaenir yn amddeffynfa.
4 Canys wele y brenhinoedd a ymgyfarfuant : ac a
aethant yng-hyd.
5 Hwynt a welsant, felly y rhyfeddâsant : brawy-
chasant ac aethant ymmaith ar ffrwst.
6 Dychryn a ddaeth arnynt hwy yno, a dolur megis
gwraig yn escor.
7 A gwynt y dwyrain y drylli longau y mor.
8 Megis y clywsom, felly y gwelsom yn ninas Ar-
glwydd

glwydd y lluoedd, sef yn ninas ein Duw ni: Duw ai
siccrhâ hi yn dragywydd. Selah.
9 Disgwiliasom ô Dduw am dy drugaredd o fewn
dy Deml.
10 Megis y mae dy enw ô Dduw, felly y mae dy
fawl hyd eithafoedd y tir: cyflawn o gyfiawnder yw dy
ddeheu-law.
11 Llawenyched mynydd Sion: ac ymhyfryded
merched Juda, o herwydd dy farnedigaethau.
12 Amgylchwch Sion, a chylchŷnwch hi, rhifwch
ei thŷrau hi.
13 Ystyriwch ar ei magŵyr, cadarnhewch ei phalâ-
sau, fel y mynegoch i'r oes a ddêlo yn ôl.
14 Canys y Duw hwn yw ein Duw ni byth, ac yn
dragywydd: efe a'n tywys ni hyd angeu.

Audite hæc omnes, Psal. xlix.

CLywch hyn yr holl bobloedd, gwrandewch hyn
holl drigolion y bŷd.
2 Yn gystal gwerin a boneddigion, cyfoethog a
thlawd yng-hyd.
3 Fyng-enau a draetha ddoethineb: a myfyrdod
fyng-halon fydd am ddeall.
4 Gostyngaf fyng-hlust at ddihareb, fy nammeg a
ddatganaf gyd a'r dêlyn.
5 Pa ham yr ofnaf yn amser adfyd, pan ymgylchyno
anwiredd fy sodlau i?
6 Rhai a ymddyriedant yn eu golud: ac a ymffrosti-
ant yn lluosogrwydd eu cyfoeth.
7 Gan warêdu ni wareda neb ei frawd: ac ni all efe
roddi iawn trosto ef i Dduw.
8 (Canys gwerth-fawr yw prynniad eu henaid, fel
y gorfyddo peidio â hynny byth
9 Fel y byddo efe byw byth, ac na welo'r bedd,)
10 Canys efe a wêl fod y doethion yn meirw, y cyd-
dderfydd am ffôl, ac ynfyd: ac y gadawant eu golud i

erail :
11 Eu meddwl yw y peru eu tai yn dragywydd, ai
trigfeudd hyd genhedlaeth, a chenhedlaeth : am hynny
yr henwasant eu henwau eu hun ar eu tiroedd.
12 Eithr nid erys dyn mewn anrhydedd : tebyg yw i
anifeiliaid a ddifethir.
13 Dymma eu ffordd yn ynfydrwydd iddynt : etto eu
hiliogaeth ydynt fodlon iw hymadrodd. Selah.
14 Fel defaid y gosodir hwynt yn uffern, angeu a ym-
borth arnynt a'r rhai cyfiawn ai llywodraethant y bo-
reu : ai tegwch aiff i ddarfod i'r bedd oi cartref.
15 Etto Duw a wared fy enaid o feddiant uffern : ca-
nys efe a'm derbyn i, Selah.
16 Nac ofna pan gyfoethogo un, pan chwanêgo go-
goniant ei dy ef.
17 Canys wrth farw ni ddwg efe ddim, ac ni ddescyn
ei ogoniant ar ei ôl ef.
18 O herwydd yn ei fyw iddo wneuthur yn fawr
am ei enioes : can-molant dithe o byddi ddâ wrthit dy
hun.
19 Efe a aiff at genhedloedd ei dâdau, ac ni welant
oleuni byth.
20 Dyn mewn anrhydedd, ac heb ddeall, a gyffelybir
i anifeiliaid a ddifethir.

Deus deorum Dominus. Psal. l.

Boreuol weddi.

DUw y duwiau, sef yr Arglwydd a lefarodd,
ac a alwodd y ddaiar o godiad haul hyd ei
fachludiad.
2 O Sion mewn perffeithrwydd te-
gwch y llewyrchodd Duw.
3 Ein Duw ni a ddaw, ac ni bydd ddistaw, tân a
ysa oi flaen ef : a themhestl fydd oi amgylch ef yn ddir-
fawr.
4 Geilw am y nefoedd oddi uchod : ac am y ddaiar i
farnu

farnu ei bobl.
5 Cesclwch fy sainct attafi, y rhai a wnaethant gy-
fammod â mi trwy aberth.
6 A'r nefoedd a fynêgant ei gyfiawnder ef, canys
Duw ei hun sydd farn-wr. Selah.
7 Clywch fy mhobl, a mi a lefaraf, testiolaethaf i'th
erbyn dithe Israel: Duw sef dy Dduw di ydwyf fi.
8 Nid am dy aberthau i'th geryddaf, na'th boeth
offrymmau am nad oeddynt ger fy mron i yn wa-
stad.
9 Ni chymmeraf fustach o'th dŷ, na bychod o'th gor-
lannau.
10 Canys holl fwyst-filod y coed ydynt eiddo fi: a'r a-
nifeiliaid ar fil o fynyddoedd.
11 Adwen holl adar y mynyddoedd: a gwyllt anifei-
liaid y maes ydynt gyd â mi.
12 Os bydd newyn arnaf ni ddywedaf i ti: canys y
bŷd ai gyflawnder sydd eiddo fi.
13 A fwyttafi gig teirw? neu a ŷfaf fi waed by-
chod?
14 Abertha foliant i Dduw, a thâl i'r Goruchaf dy
addunedau.
15 A galw arnafi yn nydd trallod, yna i'th waredaf,
a thi a'm gogoneddi.
16 Ond wrth yr annuwiol y dywedodd Duw, beth
sydd i ti a fynêgech ar fy neddfau mau fi? ac a gym-
merech ar fyng-hyfammod yn dy enau?
17 Canys ti a gaseaist addysc, ac a deflaist fyng-eiriau
i'th ôl.
18 Pan welaist leidr, rhedaist gyd ag ef: a'th gyfran
oedd gyd a'r godineb-wŷr.
19 Gollyngaist dy safn i ddrygioni, ac â'th dafod y cyd-
blethaist ddichell.
20 Eisteddaist, a dywedaist yn erbyn dy frawd: rho-
ddaist enllib i fab dy fam.

21 Hyn a wnaethoſt, a mi a dewais, tybiaiſt dithe fy
mod yn gwbl fel ti dy hun: ond mi a th argyoeddaf, ac a
oſodaf yr hyn a wnaethoſt o flaen dy lygaid.
22 Dehallwch hyn yn awr, y rhai ydych yn anghofio
Duw, rhag i mi eich rhwygo, ac na byddo gware-
dudd.
23 Yr hwn a abertho foliant a'm gogoneddafi: a'r
neb a oſodo ei ffordd yn iawn dangoſaf iddo iechydwria-
eth Dduw.

Miſerere mei Deus. Pſal. lj.

TRugarhâ wrthif ô Dduw yn ôl dy drugarogrw-
ydd: yn ôll lliaws dy doſturiaethau delea fy anwi-
reddau.
2 Golch fi yn llwyr-ddwys oddi wrth fy anwiredd: a
glanhâ fi oddi wrth fy mhechod.
3 Canys adwen fyng-hamweddau: a'm pechod
ſydd yn waſtad ger fy mron.
4 Yn dy erbyn di dy hunan y pechais, ac y gwneu-
thum yr hyn oedd ddrwg yn dy olwg di: fel i th gyfiawn-
haer pan leferech, ac y byddit bûr pan farnech.
5 Wele mewn anwiredd i'm llunniwyd, ac mewn
pechod y beichiogodd fy mam arnaf.
6 Wele ceraiſt wirionedd oddi mewn: a pheri i mi
wybod doethineb yn ddirgel.
7 Glanhâ fi ag Yſſop, a mi a lanheuir: golch fi, a by-
ddaf wynnach na'r eira.
8 Pâr di i mi glywed gorfoledd, a llawenydd fel y
llawenycho'r eſcyrn a ddrylliaiſt di.
9 Cuddia dy wyneb oddi wrth fy mhechodau: a de-
lea fy holl anwireddau.
10 Crea galon lân ynof ô Dduw, ac adnewydda yſ-
pryd iniawn o'm mewn.
11 Na fwrw fi ymmaith oddi ger dy fron: ac na
chymmer dy Yſpryd ſanctaidd oddi wrthif.
12 Dwg trachefn i mi orfoledd dy iechydwriaeth: ac

a th

a'th hael Yspryd cynnal fi.
13 Dyscaf dy ffyrdd i rai anwir: a phechaduriaid a
droant attat.
14 Gwaret fi oddi wrth waed ô Dduw sef Duw fy
iechydwriaeth: a'm tafod a gân o'th gyfiawnder.
15 Arglwydd agor fyng-wefusau, a'm genau a fyne-
ga dy foliant.
16 Canys ni chwennychi aberth, pe amgen, mi ai
rhoddwn, a phoeth offrwm ni fynni.
17 Aberthau Duw ydynt yspryd drylliedic: calon
ddryllioc gystuddiedic ô Dduw ni ddirmygi.
18 Bydd ddâ wrth Sion o herwydd dy ewyllyfca-
rwch: adailada furau Jerusalem.
19 Yna y byddi fodlon i ebyrth cyfiawnder sef poeth
offrwm, ac aberth llosc: yna'r offrymmant fustych ar dy
allor.

Quid gloriaris in malicia. Psal.lij.

PA ham yr ymffrosti ô gadarn mewn drygioni? gan
fod trugaredd Dduw beunydd?
2 Dy dafod a ddychymmyg scelerder: ac fel ellyn
llym sydd yn gwneuthur twyll.
3 Hoffaist ddrygioni yn fwy nâ daioni: a chelwydd
yn fwy nâ thraethu cyfiawnder. Selah.
4 Hoffaist bob geiriau destruw, ô dafod twyllodrus.
5 Duw a'th ddestruwia dithe yn dragywydd, a'th
ddryllia, ac a'th ddelea o'th babell: ac a'th ddiwreiddia o
dir y bywyd. Selah.
6 Y cyfiawn a wêlant hyn, ac a ofnant, ac a chwar-
ddant am ei ben gan ddywedyd,
7 Wele'r gwr ni osododd Dduw yn gadernid iddo:
eithr ymddyriedodd yn lluosogrwydd ei olud, ac ymner-
thodd yn ei ddrygioni.
8 Minne a fyddaf fel olîwydden werdd yn nhŷ
Dduw: ymddyriedais yn nhrugaredd Dduw byth, ac
yn dragywydd.

9 Clodforaf

9 Clodforaf di yn dragywydd, o herwydd i ti wneu-
thur hyn: gobeithiaf hefyd yn dy enw: canys da yw
hyn ger bron dy sainct.

Dixit insipiens. Psal. liij.

Prydnhawnol weddi.

Dywedodd yr ynfyd yn ei galon nid oes
Duw: ymlygrasant a gwnaethant ffi-
aidd anwiredd, nid oes vn yn gwneu-
thur daioni.
2 Edrychodd Duw i lawr o'r nefoedd
ar feibion dynnion, i edrych a oedd neb yn ddeallus, ac
yn ceisio Duw.
3 Ciliase pob vn yn wysc ei gefn, cyd-ymddifwyna-
sent, nid oedd a wnele ddaioni nac oedd vn.
4 Oni wydde gweithred-wyr anwiredd eu bod yn
bwytta fy mhobl fel y bwytaent fara? ni alwasant ar
Dduw.
5 Yno 'r ofnasant gan ofn, lle nid oedd ofn: canys
Duw a wascarodd escyrn yr hwn a'th warchaodd,
gwradwyddaist hwynt, am i Dduw eu gwrthod
hwy.
6 Oh na roddit iechydwriaeth i Israel o Sion, pan
ymchwelo Duw gaethiwed ei bobl, yna y llawenycha
Iacob, ac y gorfoledda Israel.

Deus in nomine tuo. Psal. liiij.

Achub fi o Dduw yn dy enw: a barna fi yn dy ga-
dernid.
2 Duw clyw fyng-weddi, gwrando ymadrodd fyng-
enau.
3 Canys dieithriaid a gyfodasant i'm herbyn: a che-
dyrn a geisiasant fy enaid, y rhai ni osodasant Dduw o i
blaen. Selah.
4 Wele Duw sydd yn fyng-hynnorthwyo: yr Arg-
lwydd sydd ym mysc y rhai a gynhaliant fy enaid.

5 Efe a dâl ddrwg i'm gelynnion: torr di hwynt ym-
maith yn dy wirionedd.
6 Aberthaf it yn ewyllyscar, clodforaf dy enw ô Arg-
lwydd canys dâ yw.
7 Canys efe a'm gwaredodd o bob trallod, a'm lly-
gad a welodd ei wynfyd ar fyng-elynnion.

Exaudi Deus. Psal. lv.

Gwrando fyng-weddi ô Dduw, ac nac ymguddia
rhag fy neisyfiad.
2 Grando arnaf ac erglyw fi, cwynfan yr ydwyf yn
fyng-weddi, a thuchan.
3 Gan lais y gelyn, a chan orthrymder yr annuwi-
ol, o herwydd iddynt ddywedyd celwydd arnaf, a'm
gwrthwynebu yn llidioc.
4 Fyng-halon a ofidia o'm mewn: ac ofn angeu a
syrthiodd arnaf fi.
5 Ofn, ac arswyd a ddaeth arnaf: a dychryn a'm
gorchguddiodd.
6 A dywedais, ô na bai i mi adenydd fel colommen:
yna 'r ehedwn, ac y gorphywyswn.
7 Wele cyrwydrwn ym mhell, ac arhoswn yn yr ani-
alwch. Selah.
8 Brysiwn i ddiangc rhag y gwynt ystormus, a'r
demhestl.
9 Dinistria ô Arglwydd, a gwahan eu tafodau, ca-
nys gwelais drawsder, a chynnen yn y ddinas.
10 Dydd a nôs yr ymgylchant hi ar ei muriau, ac y
mae anwiredd a blinder oi mewn.
11 Anwireddau ydynt oi mewn, ac ni chilia twyll a
dichell oi heolydd hi.
12 Nid gelyn yn ddiau a'm difenwodd, canys diodde-
faswn hynny: nid fyng-has-ddyn a ymfawrygodd i'm
herbyn, canys ond odit mi a ymguddiaswn rhagddo ef.
13 Eithr tydi fyng-hydymmaith, fy ffordd wr, a'm
cydnabod.

14 Y rhai oedd felys gennym gyd gyfrinachu: ac a rodiasom yn gymydeithgar yn nhy Dduw.

15 Rhuthred marwolaeth arnynt: fel y descynnant i uffern yn fyw, canys drygioni sydd yn eu cartref oi mewn.

16 Myfi a waeddaf ar Dduw, a'r Arglwydd a'm hachub i.

17 Hwyr a boreu, a hanner dydd y gweddiaf, a byddaf daer: ac efe a glyw fy lleferydd.

18 Efe a waredodd fy enaid mewn heddwch oddi wrth y rhyfel yr hwn oedd i'm herbyn: canys llawer oedd gyd â mi.

19 Duw a glyw, ac ai darostwng hwynt yr hwn sydd yn teyrnasu er ioed, Selah: am nad oes symmudiadau iddynt, am hynny nid ofnant Dduw.

20 Efe a estynnodd ei law yn erbyn y rhai oeddynt heddychlon ag ef, ac a dorrodd ei gyfammod.

21 Llyfnach oedd ei enau nag ymenyn: a rhyfel yn ei galon, tynêrach oedd ei eiriau nag olew, a hwynt yn gleddyfau noethion.

22 Bwrw dy ofal ar yr Arglwydd, ac efe a'th faetha di, ni âd i'r cyfiawn syrthio byth.

23 Tithe Dduw ai descynni hwynt i bydew llwgr: gwŷr gwaedlyd a thwyllodrus ni byddant byw hanner eu dyddiau, onid myfi a obeithiaf ynot ti.

Miserere mei Deus. Psal. lvj.

Boreuol weddi.

TRugarhâ wrthif ô Dduw, canys dŷn a'm llyngce: beunydd yr ymladd, ac i'm gorthrymma.

2 Beunydd i'm llyngce fyng-elynnion, canys llawer ydynt yn rhyfela i'm herbyn ô Dduw goruchaf.

3 Y dydd yr ofnwn, mi a ymddyriedwn ynot ti.

4 Duw a glodforaf o herwydd ei air, yn Nuw y gobeithiaf,

beithiaf,ac nid ofnaf beth a wnêl cnawd i mi.
5 Beunydd i'm cyſtuddiant a'm geiriau fy hun, eu
holl feddyliau ydynt i'm herbyn er drwg i mi.
6 Hwynt a ymgaſclant, a lechant, ac a wiliant fyng-
hamrau, pan ddiſgwiliant am fy enaid.
7 A ddiangant hwy am eu hanwiredd? deſcyn y bo-
bloedd hyn ô Dduw yn dy lidiawgrwydd.
8 Ti a gyfrifaiſt fy ſymmudiad, goſot fy nagrau yn
dy goſtrel: onid yw hyn yn dy lyfr di?
9 Y dydd y llefwyf arnat yna y dychwelir fyng-elyn-
nion yn eu gwrthol: hyn a wn am fod Duw gyd â mi.
10 Yng-air Duw y gorfoleddaf, yng-air yr Arglwydd
y gorfoleddaf.
11 Yn Nuw 'r ymddyriedais, nid ofnaf beth a wnêl
dyn i mi.
12 Arnafi ô Dduw y mae dy addunedau: talaf i ti fo-
liant.
13 Gan waredu o honot fy enaid rhag angeu, a'm
traed rhag llithro, fel y rhodiwyf ger bron Duw yng-o-
leuni y rhai byw.

Miſerere mei Deus. Pſal. lvij.

TRugarhâ wrthif ô Dduw, trugarhâ wrthif, canys
ynot y gobeithiodd fy enaid: îe yng-hyſcod dy ade-
nydd y gobeithiaf, hyd onid êl yr aflwydd hyn heibio.
2 Galwaf ar Dduw goruchaf, ſef ar y Duw a gwplâ
â mi.
3 Efe a enfyn o'r nefoedd, ac a'm gwared, oddi wrth
warthrudd yr hwn a'm llyngce Selah: denfyn Duw ei
drugaredd, ai wirionedd.
4 Fy enaid ſydd ym myſc llewod, gorwedd yr wyf ym
myſc dynnion poethion: ai dannedd fel gwaiw-ffyn,
neu ſaethau, ai tafod fel cleddyf llym.
5 Ymddercha Dduw uwch y nefoedd: a bydded dy o-
goniant ar yr holl ddaiar.
6 Darparâſant rwyd i'm traed, crymmwyd fy enaid,
cloddiâſant

cloddiâsant bydew o'm blaen, a syrthiâsant yn ei ganol.
Selah.
7 Parod yw fyng-halon o Dduw, parod yw fyng-
halon: canaf, a chan-molaf.
8 Deffro fyng-ogoniant, deffro Nabl a thêlyn, de-
ffroaf yn fore.
9 Clodforaf di Arglwydd ym mysc y bobloedd: can-
molaf di ym mysc y cenhedloedd.
10 Canys mawr yw dy drugaredd hyd y nefoedd, a'th
wirionedd hyd yr wybrau.
11 Ymddercha Dduw uwch y nefoedd: a bydded dy
ogoniant ar yr holl ddaiar.

Si vere vtique. Psal. lviij.

AI cyfiawnder yn ddiau a draethwch chwi ô gyn-
nulleidfa? ac a fernwch chwi iniondeb ô feibion
dynnion?
2 Anwiredd yn hyttrach a weithredwch yn eich ca-
lon: trawster y mae eich dwylo yn ei drino ar y ddaiar.
3 O'r groth yr ymddieithrodd y rhai annuwiol, o'r
brû y cyfeiliornasant gan ddywedyd celwydd.
4 Gwenwyn sydd ganddynt fel gwenwyn sarph:
megis y neidr fyddar yr hon a gae ei chlustiau.
5 Yr hon ni wrendu ar lais y rhin-wŷr, na'r cyfar-
wydd swyn-wr swynion.
6 Dryllia ô Dduw eu dannedd yn eu geneuau: di-
nistria ô Arglwydd gil-ddannedd y llewod ieuaingc.
7 Todder hwynt fel dwfr, a diflannant, a phan sae-
thant eu saethau, byddant fel pe torrid hwynt.
8 Aed ymmaith fel malwoden dawdd, new erthyl
gwraig: ac na wêlont yr haul.
9 Cythryblied ef megis mewn llid, fel peth amrwd
cynn i'ch crochanau glywed gwrês y mieri.
10 Y cyfiawn a lawenycha pan wêlo ddial: ac a ylch
ei draed yng-waed yr annuwiol.

11 Yna

11 Yna y dyweid dyn, diau fod ffrwyth i'r cyfiawn:
diau fod Duw a farna ar y ddaiar.

Eripe me Domine. Psal. lix.

Fy Nuw gwaret fi oddi wrth fyng-elynnion: Prydnhawnol weddi.
amddeffyn fi oddi wrth y rhai a ymgyfodant
i'm herbyn.
2 Gwaret fi oddi wrth weithred-wyr an-
wiredd: ac achub fi rhag y gwŷr gwaedlyd.
3 Canys wele cynllwynâsant yn erbyn fy enaid, ac
ymgasclodd cedyrn i'm herbyn: nid ar fy mai na'm pe-
chod mau fi ô Arglwydd.
4 Rhedant ymbarâtoant heb anwiredd ynof: cyfod
tithe i'm cyfarfod, ac edrych.
5 A thi Arglwydd Dduw'r lluoedd sef Duw Israel,
deffro i ymweled a'r holl genhedloedd: na thrugarhâ
wrth neb a'r a wnânt anwiredd yn falisus. Selah.
6 Ymdroant gyd a'r hwyr, cyfarthant fel cŵn, ac am-
gylchant y ddinas.
7 Wele llefarant a'i genau, a chleddyfau fyddant yn
eu gwefusau: canys pwy meddant a glyw?
8 Ond tydi ô Arglwydd a'i gwattwari hwynt, ac a
chwerddi am ben yr holl genhedloedd.
9 I ti y cadwaf ei nerth ef: canys Duw yw fy am-
ddeffynfa.
10 Fy Nuw trugarog a'm rhagflaena: Duw a wnâ
i mi weled fy ewyllys ar fyng-elynnion.
11 Na ladd hwynt rhag i'm pobl anghofio hynny,
eithr gwascar hwynt yn dy nerth, a darostwng hwynt
ô Arglwydd ein tarian.
12 Am bechod eu genau, ac ymadrodd eu gwefusau
y delir hwynt yn eu balchder: canys melldith, a chel-
wydd a draethant hwy.
13 Difa hwynt yn dy lid, difa fel na byddant hwy
mwyach:

mwyach: ac y gwybyddant mai Duw sydd yn llywo-
draethu yn Jacob, ac hyd eithafoedd y ddaiar. Selah.
14 A hwy a droant gyd a'r hwyr, ac a gyfarthant fel
cŵn, ac a amgylchant y ddinas.
15 Hwynt a gyrwydrant i fwytta, ac onis digonir,
grwgnach a wnânt.
16 Minne a gânaf am dy nerth, ac a ddadcanaf dy
drugaredd yn forau: canys buost yn amddeffynfa i mi,
ac yn noddfa yn y dydd y bu cyfyngder arnaf.
17 I ti fy nerth y canaf: canys Duw yw fy amdde-
ffynfa, sef fy Nuw trugarog.

Deus repulisti nos. Psal. lx.

O Dduw ffieiddiaist ni, gwascaraist ni, a sorraist: dych-
wel attom.
2 Gwnaethost i'r ddaiar grynu, a holltaist hi: iachâ
ei briwiau, canys y mae yn siglo.
3 Dangôsaist i'th bobl galedi: diodaist ni a gwin ma-
dronddod.
4 Rhoddaist faner i'r rhai a'th ofnant, i fuddugoliae-
thu o herwydd y gwirionedd. Selah.
5 Fel y gwareder dy rai annwyl: achub a'th dde-
heu-law, a gwrando fi.
6 Duw a lefârodd yn ei sancteiddrwydd, (am hynny
y llawenychaf) rhannaf Sichem, a mesuraf ddyffryn
Succoth.
7 Eiddo fi yw Gilead, ac eiddo fi Manasses: Ephra-
im hefyd yw nerth fy mhen, Juda yw fy neddf-wr.
8 Moab yw fyng-hrochan golchi: ar Edom y bwri-
af fy escid, Palestina ymorfoledda di ynofi.
9 Pwy a'm dwg i'r ddinas gadarn? pwy a'm har-
wain hyd yn Edom?
10 Onid tydi Dduw 'r hwn a'n ffieiddiaist? ac nid
eit ti allan ô Dduw gyd a'n lluoedd?
11 Dod ti i mi gynhorthwy rhag cyfyngder: canys
ofer yw ymwared dyn.

12 Yn Nuw y gwnawn wroldeb, canys efe a sathr
ein cystudd-wyr.

Exaudi Deus. Psal.lxj.

CLyw ô Dduw fy llefain, a gwrando di fyng-we-
ddi.
2 O eithaf y ddaiar y llefaf attat, pan lesmeirio
fyng-halon: arwain fi i graig a fyddo vwch nâ mi.
3 Canys buost obaith i mi, a thŵr nerthol rhag y ge-
lyn.
4 Presswyliaf yn dy babell byth: a'm ymddyried
fydd dann orchudd dy adenydd. Selah.
5 Canys ti Dduw a glywaist fy addunedau, rhodd-
aist etifeddiaeth i'r rhai a ofnant dy enw.
6 Hir-oes a roddi i'r brenin, ei flynyddoedd fyddant
lawer oes.
7 Efe a bresswylia byth ger bron Duw: darpar dru-
garedd a gwirionedd, fel y cadwant ef.
8 Felly y can-molaf dy enw yn dragywydd: gan da-
lu fy addunedau beunydd.

Nónne Deo subiecta. Psal.lxij.

VRth Dduw yn vnic y disgwil fy enaid, o Boreuol weddi.
honaw ef y daw fy iechydwriaeth.
2 Efe yn vnic yw fyng-hraig, a'm
hiechydwriaeth: a'm hamddeffyn: am
hynny ni'm mawr yscogir.
3 Pa hŷd y bwriedwch aflwydd i
bawb: lleddir chwi oll, a byddwch fel magwyr ogwy-
ddedic, neu bared ar ei ogwydd.
4 Ymgynghorâsant yn vnic i'w fwrw ef i lawr oi
fawredd, hoffâsant gelwydd, ai geneuau y bendithia-
sant, ac oi mewn y melldithiâsant. Selah.
5 Oh fy enaid ymlonydda yn Nuw yn vnic, canys
ynddo ef y mae fyng-obaith.
6 Efe yn vnic yw fyng-hraig a'm hiechydwriaeth:

a'm hamddeffynfa, am hynny ni'm, hyscogir.
7 Yn Nuw y mae fy iechydwriaeth a'm gogoniant:
sef craig fyng-hadernid: yn Nuw y mae fyng-obaith.
8 Gobeithiwch ynddo ef bob amser ô bobl, tywellt-
wch eich calon ger ei fron ef: Duw sydd obaith i ni.
Selah.
9 Gwâgedd yn unic yw meibion dynion, geudab yw
meibion gwŷr: pan gyfodant yn y clorian yscafnach
ydynt hwy eu gyd na gwêgi.
10 Nac ymddyriedwch mewn camwedd, ac mewn
trawsedd na ddisienwch: os cynnydda, golud, na rodd-
wch eich calon arno.
11 Un-waith y dywedodd Duw, clywais hynny
ddwy-waith, mai eiddo Duw yw cadernid.
12 Trugaredd hefyd sydd eiddo ti ô Arglwydd: ca-
nys ti a dâli i bawb yn ôl ei weithred.

Deus Deus meus. Psal. lxiij.

TI ô Dduw wyt fy Nuw mau fi, yn foreu i'th geisi-
af, sychêdodd fy enaid am danat, hiraethodd fyng-
nhawd am danat mewn tir crâs a sychêdic heb ddwfr.
2 Felly i'th welais megis mewn cyssegr, wrth we-
led dy nerth, a'th ogoniant.
3 Canys gwell yw dy drugâredd di na'r bywyd,
fyng-wefusau a'th folianant di.
4 Felly i'th glodforaf yn fy mywyd, ac y derchafaf fy
nwylo yn dy enw.
5 Megis â mêr, ac â brasder y digonir fy enaid:
a'm genau a'th fawl â gwefusau llafar:
6 Pan i'th gofiwyf ar fyng-wely, mefyriaf am da-
nat yn y gwiliadwriaethau.
7 Canys buost gynnorthwy i mi, am hynny yng-
hyscod dy adenydd y gorfoleddaf.
8 Fy enaid a lynodd wrthit, a'th ddehaulaw a'm
cynhaliodd.

9 A'r

9 A'r rhai a geisiant fy enaid i ddestruw, a ânt i issel-
derau y ddaiar.
10 Syrthiant ar fin y cleddyf: a rhan llwynôgod
fyddant hwy.
11 Ond y brenin a lawenycha yn Nuw: gorfoledda
pob vn a dyngo iddo ef, canys caeir genau y rhai a ddy-
wedant gelwydd.

Exaudi Deus. Psal.lxiiij.

CLyw fy llef ô Dduw yn fyng-weddi: cadw fy ein-
oes rhag ofn y gelyn.
2 Cuddia fi rhag cyfrinâch y rhai drygionus, a rhag
terfysc gweithred-wyr anwiredd.
3 Y rhai a hogâsant eu tafod fel cleddyf, ac a saetha-
sant saeth geiriau chwerwon:
4 I seuthu'r perffaith yn ddirgel, yn ddisymmwth
y saethant ef, ac nid ofnant.
5 Ymnerthant mewn peth drygionus, ymchwed-
leuant am guddio y rhwydau: dywedant, pwy ai
gwêl hwynt?
6 Chwiliasant allan anwireddau, a chwplasant y
dirgelwch, a chwiliwyd yng-heudod a dyfnder calon
pob vn o honynt.
7 Eithr Duw ai saetha hwynt â saeth ddisym-
mwth, fel yr archoller hwynt.
8 Ac hwy a wnant iw tafodau eu hun syrthio ar-
nynt: pob vn ai gwêlo a giliant.
9 Pob dyn ai gwelo a fynêgant mai gweithred Duw
yw hyn: canys deallant mai ei waith ef yw hyn.
10 Y cyfiawn a lawenycha yn yr Arglwydd, ac a
obeithia ynddo ef: a'r rhai iniawn o galon oll a orfo-
leddant.

Te decet hymnus. Pſal.lxv.

Pꝛydnhawnol weddi.

MAwl a'th erys di yn Sion ô Dduw: ac i ti
y telir yꝛ adduned yn Jeruſalem.
2 Ti 'r hwn a wꝛandewi weddi, attat
ti y daw pob cnawd.
3 Pethau anwir a'm goꝛchfygâſant, ti
a dꝛugarhei wꝛth ein camweddau.
4 Gwyn ei fyd yꝛ hwn a ddewiſech, ac a neſſâech at-
tat: efe a dꝛig yn dy gynteddoedd, ac ni a ddigonir â dai-
oni dy dŷ, ſef dy Deml ſanctaidd.
5 Attebi i ni bethau ofnadwy yn dy gyfiawnder ô
Dduw ein iechydwꝛiaeth: gobaith holl gꝛrau y ddai-
ar, ac eithafoedd y môꝛ.
6 Yꝛ hwn a ſiccrhâ y mynyddoedd yn ei nerth, ac a
wꝛegyſſir â chadernid.
7 Yꝛ hwn a oſtêga dwꝛf y moꝛoedd, twꝛf eu tonnau,
a therfyſc y bobloedd.
8 A phꝛeſſwyl-wŷꝛ eithafoedd y bŷd a ofnant rhag
dy arwyddion, gwnei i derfyn boꝛeu a hwyꝛ dy glod-
foꝛi.
9 Yꝛ wyt yn gofwyo y ddaiar, ac yn ei dwfrhau hi,
yꝛ ydwyt yn ei chyfoethogi hi yn ddirfawꝛ, afon Duw
ſydd yn llawn dwfr: yꝛ wyt yn paratoi ŷd iddynt, canys
felly y darperaiſt hi.
10 Gan ddwfrhau ei rhychau, a goſtwng ei chwy-
ſau, yꝛ ydwyt yn ei mwydo hi â chafodau, ac yn bendi-
thio ei chnŵd hi.
11 Coꝛôni yꝛ ydwyt y flwyddyn a'th ddaioni, a'th
lwybꝛau a ddiferant fraſter.
12 Diferant ar lanherchoedd yꝛ anialwch: a'r bꝛyn-
nau a ymwꝛegyſant â hyfrydwch.
13 Y dolydd a wiſcir â defaid, a'r dyffrynnoedd a oꝛ-
chguddir ag ŷd, am hynny y bloeddiant, ac y cânant.

Iubilate

Iubilate Deo. Psal.lxvj.

Y Mlawenhewch yn Nuw yr holl fyd.
2 Dadcenwch ogoniant ei enw: gosodwch ei fo-
liant yn ogoneddus.
3 Dywedwch wrth Dduw, mor ofnadwy ydwyt yn
dy weithredoedd: o herwydd amlder dy nerth y cymmer
dy elynnion arnynt fod yn ddarostyngedic i ti.
4 Yr holl fyd a ymostyngant i ti, ac a gânant i ti, ie
canant i'th enw. Selah.
5 Deuwch, a gwêlwch weithredoedd Duw, ofna-
dwy yw yn ei weithred tu ag at feibion dynnion.
6 Trôdd efe y môr yn sychdir, aethant drwy 'r afon
ar draed: yna y llawenychâsom ynddo.
7 Efe a lywodraetha yn ei gadernid byth, ei lygaid a
edrychant ar y cenhedloedd, y rhai annufydd nid ym-
dderchafant. Selah.
8 Oh bobloedd molwch ein Duw, a phêrwch gly-
wed llais ei fawl ef.
9 Yr hwn sydd yn gosod ein henaid mewn bywyd,
ac ni âd i'n troed lithro.
10 Canys profaist ni ô Dduw, a choethaist ni fel
coethi arian.
11 Dygaist ni i'r rhwyd, gosodaist wascfa ar ein
llwynau.
12 Peraist i ddynnion farchogeth ar vcha ein pen-
nau, aethom drwy yr tân, a'r dwfr: a thi a'n dygaist
allan i le diwall.
13 Deuaf i'th dŷ ag offrymmau poeth, talaf it fy
addunedau,
14 Y rhai a addawodd fyng-wefusau, ac a ddywedodd
fyng-enau yn fyng-hyfyngder.
15 Offrymmaf it boeth offrymmau breiuon yng-
hyd ag arogl darth hyrddod: aberthaf ŷchen, a bychod.
Selah.
16 Deuwch, gwrandewch y rhai oll a ofnwch

Dduw: a mynegaf yr hyn a wnaeth efe i'm henaid.
17 Llefais arno a'm genau, ac efe a dderchafwyd
a'm tafod.
18 Pe edrychaswn ar anwiredd yn fyng-halon, ni
wrandawse 'r Arglwydd.
19 Duw yn ddiau a glybu, ac a wrandawodd ar
lais fyng-weddi.
20 Bendigedic fyddo Duw 'r hwn ni fwriodd fyng-
weddi oddi wrtho, nai drugaredd ef oddi wrthif inne.

Deus misereatur. Psal.lxvij.

Duw a drugarhao wrthym, ac a'n bendithio, a thy-
wynned ei wyneb arnom, a thrugarhaed wrthym.
Selah.
2 Fel yr adwaener dy ffordd ar y ddaiar, a'th iech-
ydwriaeth ym mhlith yr holl genhedloedd.
3 Molianned y bobl di ô Dduw: molianned yr holl
bobl dy di.
4 Llawenhaed y cenhedloedd, a byddant hyfryd:
canys ti a ferni y bobl yn iniawn, ac a lywodraethi y
cenhedloedd ar y ddaiar. Selah.
5 Molianned y bobl di ô Dduw: molianned yr
holl bobl di.
6 Yna 'r ddaiar a rydd ei ffrwyth: a Duw sef ein
Duw ni a'n bendithia.
7 Duw a'n bendithio, a holl derfynau'r ddaiar ai
hofnant ef.

Exurgat Deus. Psal.lxviij.

Boreuol weddi.

Cyfoded Duw a gwascerir ei elynnion:
ffoed ei gaseion oi flaen ef.
2 Chwelî hwynt fel chwalu mŵg: fel
y tawdd cŵyr wrth y tân difether y rhai
annuwiol o flaen Duw.
3 Ond llawenycher y rhai cyfiawn, a gorfoleddant
ger bron Duw: a byddant hyfryd o lawenydd.

4 Cenwch

4 Cenwch i Dduw, can-molwch ei enw, derchef-
wch yr hwn sydd yn marchogeth ar y nefoedd, yr Ar-
glwydd yw ei enw: gorfoleddwch ger ei fron ef.
5 Tâd yr ymddifaid, a barn-wr y gweddwon yw
Duw yn ei breswylfa sanctaidd.
6 Duw sydd yn gosod rhai i fod yn gydtun mewn
tŷ, ac yn dwyn allan y rhai a rwymwyd mewn gefyn-
nau: ond y rhai cyndyn a breswyliant graf-dir.
7 Pan aethost ô Dduw o flaen dy bobl: pan gerddaist
trwy yr anialwch, Selah.
8 Y ddaiar a grynodd, a'r nefoedd a ddiferâsant o
flaen Duw: felly Sinai yntef o flaen Duw, sef Duw
Israel.
9 Dihidlaist law graslawn ô Dduw ar dy etifeddi-
aeth: ti ai gwrteithiaist wedi ei blino.
10 Dy gynnulleidfa di sydd yn trigo ynddi, yn dy
ddaioni ô Dduw yr wyt yn darparu i'r tlawd.
11 Yr Arglwydd a roddes y gair, mawr oedd min-
tai y rhai a bregethent.
12 Brenhinoedd byddinoc a ffoasant, ac a yrrwyd i
gilio: a'r hon a drigodd yn tŷ a rannodd yr yspail.
13 Er gorwedd o honoch rhwng y crochânau, bydd-
wch fel escyll colomen wedi eu gwisco ag arian, ai
hadenydd o aur melyn.
14 Pan wascarodd yr Holl-alluog frenhinoedd yn-
ddi, yr oedd hi cyn wynned ag eira yn Salmon.
15 Mynydd Duw sydd fel mynydd Basan, yn fy-
nydd cribog fel mynydd Basan.
16 Pa ham y llemmwch chwi fynyddoedd cribog?
y mynydd hwn a chwenychodd Duw ei breswylio,
ac a breswylia'r Arglwydd byth.
17 Cerbydau Duw ydynt ugain mil, sef miloedd o
angelion: a'r Arglwydd yn eu plith megis yng-hyssegr
Sinai.
18 Derchefaist fyr uchelder, caeth-gludaist gae-

chiwed, derbynnaist roddion i ddynion: a'r rhai cyndyn
hefyd a gaethiwaist, gan breswylio ô Arglwydd Dduw
yno.
19 Bendigedic fyddo 'r Arglwydd beunydd, yr hwn
a'n llwytha ni â daioni: sef Duw ein iechydwriaeth
ni. Selah.
20 Efe yw ein Duw ni sef Duw iechydwriaeth: a
thrwy 'r Arglwydd Dduw y mae diangc oddi wrth far-
wolaeth.
21 Duw yn ddiau a archolla benn ei elynnion, a
choppa walltoc yr hwn a rodio yn ei gamweddau.
22 Dywedodd yr Arglwydd, dygaf fy mhobl trachefn
megis o Basan, dygaf hwynt yn eu hôl megis o ddyfn-
der y môr.
23 Fel y trochech dy droed mewn gwaed, a thafod
dy gŵn yn y gwaed yr hwn a ddaw oddi wrth y gelyn-
nion.
24 Gwelsant dy fynediad ô Dduw, sef mynediad fy
Nuw a'm Brenin yn y cyssegr.
25 Y cantorion a aethant o'r blaen, a'r cerddorion
ar ôl: yn y canol yr oedd y llangcêsau yn canu tympa-
nau.
26 Clodforwch Dduw yn y cynnulleidfaoedd, clod-
forwch yr Arglwydd y rhai ydych o ffynnon Israel.
27 Yno y mae Beniamin fychan eu llywydd, a thy-
wysogion Iuda eu cynnulleidfa: tywysogion Zabulon,
a thywysogion Nephthali.
28 Dy Dduw a ordeiniodd nerth i ti, cadarnhâ ô
Dduw yr hyn a wnaethost ynom ni.
29 Brenhinoedd a ddygant i ti anrheg er mwyn dy
Deml yn Jerusalem.
30 Difetha dyrfa y gwaiw-ffyn, sef cynnulleidfa
gwrdd deirw, ym mysc lloi y bobl, fel y delont yn ost-
yngedic â darnau arian: gwascar y bobl a ewyllysi-
ant ryfel.

31 Yna pendefigion a ddeuant o'r Aipht, Ethiopia a
estyn ei dwylo yn brysur at Dduw.
32 Teyrnasoedd y ddaiar cênwch i Dduw, can-mo-
lwch yr Arglwydd, Selah.
33 Yr hwn a ferchyg ar y nefoedd goruchaf o'r de-
chreu: wele efe a ddyry ai leferydd sain nerthol.
34 Rhoddwch i Dduw gadernid: ei oruchelder
fydd ar Israel, ai nerth yn yr wybrennau.
35 Ofnadwy wyt ô Dduw o'th gyssegr, Duw Is-
rael yw efe, yn rhoddi nerth, a chadernid i'r bobl: ben-
digedic fyddo Duw.

Saluum me fac. Psal.lxix.

Achub fi ô Dduw, canys y dyfroedd a dda- Prydnhawnol weddi.
thant hyd at fy enaid.
2 Glynais yn y domm dyfn, lle ni cha-
wn sefyllfa: deuthum i ddyfnder y dyfro-
edd, a'r ffrŵd a lifodd trosof.
3 Blinais yn llefain, sychodd fyng-hêg, a phallodd
fy llygaid: a mi yn disgwil wrth fy Nuw.
4 Amlach na gwallt fy mhenn yw y rhai a'm ca-
sant heb achos: cedyrn yw fyng-elynnion y rhai a'm
difethent ar gamm: yna y têlais yr hyn ni chymme-
rais.
5 O Dduw ti a adwaenost fy ynfydrwydd, ac nid
yw fyng-hamweddau guddiedic oddi wrthit ti.
6 Na chywilydddier o'm plegit i y rhai a obeithiant
ynot ti Arglwydd Dduw y lluoedd: na wradwydder
o'm plegit i y rhai a'th geissiant ti ô Dduw Israel.
7 Canys er dy fwyn di y dygais warthrudd, ac y tôdd
cywilydd fy wyneb,
8 Euthym yn ddieithr i'm brodyr, ac fel estron gan
blant fy mam.
9 Canys zêl dy dŷ a'm hyssodd, a gwradwyddiad y
rhai a'th wradwyddent di a syrthiodd arnafi.
10 Wylais gan gystuddio fy enaid ag ympryd, a bu
hynny

hynny yn wradwydd i mi.
11 Gwiscais hefyd sach-liain, ac euthym yn ddiha-
reb iddynt.
12 Am danafi y chwedleue y rhai a eisteddent yn y
porth, ac y gwnae y rhai meddwon wawd.
13 Ond mi a wnaf fyng-weddi attat ti ô Arglwydd
mewn amser cymmeradwy ô Dduw, yn lluosogrwydd
dy drugaredd: gwrando fi yng-wirionedd dy iechydw-
rieth.
14 Gwaret fi o'r domm fel na soddwyf, rhyddhaer
fi oddi wrth fyng-haseion, ac o'r dyfroedd dyfnion.
15 Na lifed y ffrwd ddwfr trosof, ac na lyncced y
dyfnder fi: na chaeued pydew ychwaith ei safn arnaf.
16 Clyw fi Arglwydd, canys dâ yw dy drugaredd:
yn ôl amlder dy dosturiaethau edrych arnaf.
17 Ac na chuddia dy wyneb oddi wrth dy wâs, canys
y mae cyfyngder arnaf: bryssia, gwrando fi.
18 Nesâ at fy enaid, a gwaret ef, rhyddhâ fi o her-
wydd fyng-elynnion.
19 Ti a adwaenost fyng-warthrudd, a'm cywilydd,
a'm gwradwydd: fy holl elynnion ydynt ger dy fron
di.
20 Gwarthrudd a ddrylliodd fyng-halon, yr ydwyf
yn gofidio: canys disgwiliais am rai i dosturio wrthif,
ac nid oedd neb: ac am gyssur-wyr, ac ni chefais neb.
21 Eithr rhoddâsant fustl yn fy mwyd, ac a'm dio-
dâsant yn fy syched â finegr.
22 Bydded eu bwrdd hwythau yn fagl ger eu bron,
ai llwyddiant yn dramgwydd.
23 Tywyller eu llygaid fel na welont, a gwna iw
cefnau grymmu bob amser.
24 Tywallt dy ddig arnynt, a goddiwedded llidi-
awgrwydd dy ddigofaint hwynt.
25 Bydded eu preswylfod yn anghyfannedd, ac na
fydded a drigo yn eu pebyll:

26 Canys

26 Canys erlidiâsant yr hwn a darawsi ti, ac am
ofid y rhai a archollaist ti y crybwyllant.
27 Dod ti anwiredd ar anwiredd iddynt, ac na ddelont yn dy gyfiawnder di.
28 Tynner hwynt ymmaith o lyfr y bywyd: ac nac
scrifenner hwynt gyd a'r rhai cyfiawn.
29 Pan fyddwyf druan, a gofidus, dy iechydwriaeth di ô Dduw a'm cyfyd fi.
30 Moliannaf enw Duw ar gân, a mawrygaf ef
mewn mawl.
31 A hyn fydd gwell gan yr Arglwydd nag ŷch, neu
fustach corniog, carnol.
32 Y trueniaid a lawenychant pan welant hyn: eich
calon chwithau y rhai a geisiwch Dduw a fydd byw.
33 Canys gwrendu'r Arglwydd ar dlodion, ac ni
ddiystyra efe ei garcharorion.
34 Nefoedd, a daiar, y môr a'r hyn oll a ymlusco ynddo a'i molant ef.
35 Canys Duw a achub Sion, ac a adailada ddinasoedd Juda, fel y triger yno, ac y meddianner hi.
36 Je hiliogaeth ei weision ai meddiannant hi:
a'r rhai a hoffant ei enw ef a breswyliant ynddi.

Deus in adiutorium. Psal.lxx.

O Dduw prysura i'm gwarêdu, brysia Arglwydd
i'm cymmorth.
2 Cywilyddier, a gwarthrudder y rhai a geisiant fy
enaid: troer yn eu hôl, a gwradwydder y rhai a ewyllysiant ddrwg i mi.
3 Datroer yn lle gwobr am eu cywilydd, y rhai a
ddywedant, ha, ha.
4 Llawenyched, a gorfoledded ynot ti y rhai oll a'th
geisiant, a dyweded y rhai a gârant dy iechydwriaeth
yn wastad, mawryger Duw.
5 Minne ydwyf druan a thlawd, ô Dduw brysia
attaf, fyng-hymmorth a m gwaredudd ydwyt ti ô Arglwydd

glwydd na hir drig.

In te Domine speraui. Psal. lxxj.

Boreuol weddi.

YNot ti ô Arglwydd y gobeithiais, na'm cy-
wilyddier byth.
2 Achub fi, a gwaret fi yn dy gyfiawnder:
gostwng dy glust attaf, ac achub fi.
3 Bydd i mi yn graig gadarn, i ddyfod
iddi bob amser: addewaist fy achub, canys ti yw fyng-
hraig a'm hamddeffynfa.
4 Gwaret fi ô Dduw o law 'r annuwiol, o law y
trofaus, a'r traws.
5 Canys ti yw fyng-obaith ô Arglwydd Dduw, sef
fyng-obaith o'm ieuengctid.
6 Wrthit ti i'm cynhaliwyd o'r bru, ti a'm tynnaist o
grôth fy mam: fy mawl fydd yn wastad am danat ti.
7 Oeddwn i lawer megis yn anghenfil, eithr ty di
wyt fyng-hadarn obaith.
8 Llanwer fyng-enau a'th foliant, dy ogoniant a
ddadcanaf beunydd, a'th anrhydedd.
9 Na fwrw fi ymmaith yn amser henaint: na wr-
thot fi pan ddarfyddo fy nerth.
10 Canys fyng-elynnion ydynt yn chwedleua i'm
herbyn, a'r rhai a ddisgwiliasant am fy enaid, a gyd-ym-
gynghorâsant
11 Gan ddywedyd, Duw a'i gwrthododd ef, erlidi-
wch, a deliwch ef, canys nid oes gwaredudd.
12 O Dduw na fydd bell oddi wrthif, fy Duw brysia
i'm cymmorth.
13 Cywilyddier, a difether y rhai a wrthwynebant
fy enaid, â gwarth ac â gwradwydd y gorchguddier y
rhai a geisiant ddrwg i mi.
14 Minne a obeithiaf yn wastad, ac a'th foliannaf di
fwy-fwy.
15 Fyng-enau a fynêga dy gyfiawnder a'th iechyd-
wriaeth

wriaeth beunydd: canys ni wn rifedi arnynt.
16 Yng-hadernid yr Arglwydd Dduw y cerddaf, dy
gyfiawnder di yn vnic a goffaf fi.
17 O'm ieuengctid i'm dyscaist ô Dduw, am hynny
y mynegaf dy ryfeddodau hyd yn hyn.
18 Na wrthot fi ychwaith ô Dduw mewn henaint,
a phen-llwydni, hyd oni fynegwyf dy nerth i'r genhed-
laeth hon, a'th gadernid i bob vn a ddelo.
19 Dy gyfiawnder ô Dduw a aeth yn vchel, yr hwn
a wnaethost bethau mawrion, pwy ô Dduw sydd fel
tydi?
20 Yr hwn a wnaethost i mi weled aml a drygionus
gystudd, etto dychwelaist a bywheaist fi, dychwelaist a
chyfodaist fi o orddyfnder y ddaiar.
21 Amlhei fy mawredd, troi hefyd a chyssuri fi.
22 Minne a'th foliannaf ô Dduw ar offeryn nabl
am dy wirionedd: cânaf it ar delyn ô Sanct Israel.
23 Fyng-wefusau fyddant hyfryd pan ganwyf i ti,
a'm henaid yr hwn a warêdaist.
24 Fy nhafod hefyd a draetha dy gyfiawnder beu-
nydd, o herwydd cywilyddio, ac am wradwyddo y rhai
a geisiant niwed i mi.

Deus iudicium. Psal.lxxij.

O Dduw dod ti i'r brenin dy farnedigaethau: ac i fab
y brenin dy gyfiawnder.
2 Yna y barn efe dy bobl mewn cyfiawnder: a'th
drueniaid mewn iniondeb.
3 Y mynyddoedd a ddygant heddwch i'r bobl, a'r
brynnau gyfiawnder.
4 Efe a farn drueniaid y bobl, efe a achub feibion yr
anghênus: ac a ddryllia y gorthrymmudd.
5 Tra fyddo haul a lleuad i'th ofnant, yn oes oeso-
edd.
6 Efe a ddescyn fel glaw ar gnû gwlân, fel cafodydd
yn

yn dyfrhau y ddaiar
7 Yn ei ddyddiau ef y blodeua y cyfiawn, ac amlder
o heddwch fydd tra fyddo lleuad.
8 Ac efe a lywodraetha o fôr hyd fôr, ac o'r afon hyd
derfynau y ddaiar.
9 Di flaen ef yr ymgrymma trigolion yr anialwch:
ai elynnion a lyfant y llwch.
10 Brenhinoedd Tharsis, a'r ynysoedd a dâlant
anrheg, brenhinoedd Saba, ac Arabia a ddygant rodd.
11 Je 'r holl frenhinoedd a ymgrymmant iddo ef:
yr holl genhedloedd ai gwasanaethant ef.
12 Canys efe a wared yr anghenog pan waeddo,
a'r truan hefyd, a'r hwn ni byddo cynnorth-wr iddo.
13 Efe a arbed y tlawd a'r rheidus: ac a achub enaid
y rhai anghenus.
14 Efe a wareda eu henaid oddi wrth dwyll, a
thrawsder: a gwerthfawr fydd eu gwaed yn ei olwg ef,
15 Byw hefyd fydd efe, a rhoddir iddo o aur Ara-
bia: gweddiant hefyd atto ef yn wastad: beunydd y
clodforir ef.
16 Bydd dyrned o ŷd ar y ddaiar ym mhen y my-
nyddoedd, ei ffrwyth a escwyd fel Libanus: a phobl a
darddant o'r ddinas fel gwellt y ddaiar.
17 Ei enw fydd yn dragywydd, ei enw a beru tra
fyddo haul, yr holl genhedloedd a fendithir ynddo ef,
ac ai clodforant ef.
18 Bendigedic fyddo 'r Arglwydd Dduw sef Duw
Israel, yr hwn yn unic sydd yn gwneuthur rhyfeddo-
dau.
19 Bendigedic hefyd fyddo enw ei ogoniant ef yn
dragywydd: a'r holl ddaiar a lanwer oi ogoniant, A-
men, Amen.

YMMA y gorphennir gweddiau Dafydd fab Isai.

Quàm

Quam bonus. Psal.lxx iij.

YN ddiau dâ yw Duw i Israel: sef i'r rhai
glân o galon.
2 Etto braidd na lithrodd fy nhraed,
prinn na thrippiodd fyng-herddediad.
3 Canys cenfigennais wrth y rhai yn-
fyd, pan welais lwyddiant y rhai annuwiol.
4 Canys heb ofid y deuant iw marwolaeth, ai cryf-
der sydd heini.
5 Nid ydynt mewn blinder dynawl, ac ni ddiale-
ddir arnynt hwy gyd â dynnion eraill.
6 Am hynny y cadwynodd balchder hwynt, ac y
gwisc trawsder am danynt fel dilledyn.
7 Eu llygad a saif allan gan frasder, aethant tros
feddwl calon o gyfoeth.
8 Y maent yn llygru, yn chwedleua yn ddrygionus
am drawsder: ac yn dywedyd yn vchel.
9 Gosodâsant eu genau yn erbyn y nefoedd, ai tafod
a gerdd trwy'r ddaiar.
10 Am hynny y dychwel ei bobl ef ymma, ac y
gwescir iddynt ddwfr phiol lawn.
11 Dywedant hefyd, pa fodd y gwŷr Duw, a oes
gwybodaeth gan y Goruchaf?
12 Wele dymma y rhai annuwiol, a'r rhai ydynt
lwyddianus yn wastad: ac a amlhâsant olud.
13 Diau mai yn ofer y glanhêais fyng-halon, ac y
golchais fy nwylo mewn gwirionedd.
14 Canys ar hyd y dydd i'm maeddwyd, fyng-hosp
a ddeue bôb boreu.
15 Os dywedwn, mynega fel hyn, wele â chenhed-
laeth dy blant di y gwnawn gam.
16 Pan amcânwn ddeall hyn, blin oedd hynny yn
fyng-olwg mau fi,
17 Hyd onid euthum i gyssegr Duw: yna y deallais
eu

Prydnhaw-
nol weddi.

eu diwedd hwynt.
18 Diau osod o honot hwynt yn llithric, a chwympo
o honot ti hwynt i anghyfannedd-dra.
19 Mor ddisymmwth yr aethant yn anghyfannedd,
y pallhâsant, ac y darfuant yn aruthrol!
20 Fel breuddwyd wrth ddihuno vn, y gwnei eu gw-
edd hwynt yn ddirmygus yn y ddinas ô Arglwydd.
21 Diau lidio fyng-halon: a'm trywanu trwy fy a-
rennau.
22 Canys yr oeddwn i yn ynfyd, ac heb wybod dim:
anifail oeddwn o'th flaen di.
23 Etto yr oeddwn yn wastad gyd â thi: ymaflaist
yn fy llaw ddehau.
24 Yn dy gyngor i'm harweini: ac wedi hynny i'm
cymmeri i ogoniant.
25 Pwy sydd gennifi yn y nefoedd ond tydi? ac ni
ewyllysiais ar y ddaiar neb gyd â thydi.
26 Pallodd fyng-nhawd a'm calon, nerth fyng-ha-
lon, a'm rhan yw Duw yn dragywydd.
27 Canys wele difethir y rhai a bellhânt oddi wrthit,
peraist dorri ymmaith bôb vn a butteinio oddi wrthit.
28 Minne, nessau at Dduw sydd dda i mi, yn yr
Arglwydd Dduw y gosodais fyng-obaith, i draethu dy
holl weithredoedd ym mhyrth merch Sion.

Vt quid Deus. Psal.lxxiiij.

PA ham Dduw y ciliaist yn dragywydd? ac y myga dy
ddigofaint yn erbyn defaid dy borfa?
2 Cofia dy gynnulleidfa'r hon a brynaist gynt, a llw-
yth dy etifeddiaeth yr hwn a warêdaist: sef mynydd
Sion yr hwn y preswyliaist ynddo.
3 Dercha dy draed i ddinistrio yn dragywydd bôb
gelyn, yr hwn a wnaeth niwed yn dy gyssegr.
4 Dy wrthwynebwyr a ruâsant o fewn dy gynnu-
lleidfa: gosodasant eu banêrau yn arwyddion.
5 Hynod fydde (fel vn yn dwyn peth i odidogrwydd)
yr

yr hwn a gode fwyill mewn dyrys-goed.
6 Ac yn awr y maent yn dryllio ei cherfiadau eu gyd
â bwyill, ac â morthwylion.
7 Bwriasant dy gyssegroedd yn tân, hyd lawr yr
halogâsant breswylfa dy enw.
8 Dywedàsant yn eu calonnau, cyd-anrheithiwn
hwynt, felly y llosgâsant holl Demlau Duw yn y tîr.
9 Ni welwn ein harwyddion, nid oes brophwyd
mwy, nid oes gennym a ŵyr ddim mwyach.
10 Pa hŷd Dduw ith warthrudda 'r gwrthwyneb-
wr? a gabla 'r gelyn dy enw yn dragywydd?
11 Pa ham y tynni yn ei hôl dy law? sef dy ddeheu-
law? tynn hi allan o ganol dy fonwes, a difetha hw-
ynt.
12 Canys Duw yw fy Mrenin o'r dechreuad, gw-
neuthur-wr pôb iechydwriaeth o fewn y tîr.
13 Ti yn dy nerth a barthaist y môr, dryllaist ben-
nau dreigiau yn y dyfroedd.
14 Ti a ddrylliaist ben Lefiathan, rhoddaist ef yn
fwyd i'r bobl yn yr anialwch.
15 Ti a holltaist y graig i fod yn ffynnon, ac yn a-
fon, ti a ddiyspyddaist afonydd cedyrn.
16 Y dydd sydd eiddo ti, y nôs hefyd sydd eiddo ti:
ti a baratoaist oleuni, a haul.
17 Ti a osodaist holl derfynau 'r ddaiar, ti a lun-
iaist hâf, a gaiaf.
18 Cofia hyn, y gelyn a gablodd yr Arglwydd, a
phobl ynfyd a ddifenwasant dy enw.
19 Na ddyro enaid dy durtur i gynnulleidfa y ge-
lynnion, nac anghofia gynnulleidfa dy drueniaid byth.
20 Edrych ar y cyfammod, canys llawnwyd ty-
wyll-leoedd y tìr o gorlannau trawster.
21 Na ddychweled y tlawd yn wradwyddus, moli-
anned y truan, a'r anghênus dy enw.
22 Cyfot ô Dduw dadleu dy ddadl, coffa dy gabledd

yr hon a dderbynni gan yr ynfyd beunydd.
23 Nac anghofia lais dy elynnion, dadwrdd y rhai
a godant i'th erbyn sydd yn dringo yn wastadol.

Confitebimur tibi. Psal.lxxv.

Borcuol weddi.

CLodforwn dydi ô Dduw, clodforwn, ca-
nys agos yw dy enw: dy ryfeddôdau a fy-
negant hynny.
2 Pan dderbynniwyf y gynnulleidfa,
mi a farnaf yn iniawn.
3 Ymddattododd y ddaiar, ai holl drigolion: a mi
a siccrheais ei cholofnau. Selah.
4 Dywedais wrth y rhai ynfyd, nac ynfydwch: ac
wrth y rhai annuwiol, na dderchefwch eich corn.
5 Na dderchefwch eich corn yn vchel, na ddywed-
wch yn war-syth.
6 Canys nid o'r dwyrain, nac o'r gorllewyn, nac
o'r dehau y daw goruchafiaeth.
7 O herwydd Duw sydd yn barnu, efe a ostwng y
naill, ac a gyfyd y llall.
8 O blegit y mae phiol yn llaw 'r Arglwydd, a'r
gwîn sydd gôch yn llawn cymmysc, ac efe a dywalltodd
o hwnnw: etto holl annuwolion y tîr a wascant, ac
a yfant ei waelodion.
9 Minne a fynegaf yn dragywydd, ac a ganaf i
Dduw Jacob.
10 Torraf hefyd holl gyrn y rhai annuwiol: a chyrn
y rhai cyfiawn a dderchefir.

Notus in Iudæa. Psal.lxxvj.

HYnod yw Duw yn Juda, a mawr yw ei enw ef
yn Israel.
2 Ei babell hefyd sydd yn Salem, ai drigfa yn Sion.
3 Yna y drylliodd efe y saethau, y bwa, a'r tarian: y
cleddyf hefyd a'r frwydr. Selah.
4 Discleiriach wyt ti, a chadarnach na mynyddoedd
yr

yr yspeil-wyr.
5 Yspeiliwyd y cedyrn galon, hunâsant eu hûn, a'r
holl wŷr cedyrn o nerth ni chawsant ddim.
6 Gan dy gerydd di ô Dduw Iacob, y rhoed y cer-
byd a'r march i gysgu.
7 Tydi, tydi wyt ofnadwy, pwy a saif o'th flaen pan
enynno dy ddigter?
8 O'r nefoedd y cyhoeddaist dy farn, ofnodd, a goste-
godd y ddaiar.
9 Pan gyfododd Duw i farnu, ac i achub holl rai
llednais y tîr. Selah.
10 Canys cynddaredd dŷn a'th foliannа di, a gwe-
ddill eu cynddaredd a ostêgi di.
11 Addunedwch, a thêlwch i'r Arglwydd eich Duw:
y rhai oll ydych oi amgylch ef dygwch anrheg i'r ofna-
dwy.
12 Efe a dynn ymmaith yspryd tywysogion, ac efe
sydd ofnadwy i frenhinoedd y ddaiar.

Voce mea ad Dominum. Psal.lxxvij.

A'M llef y gwaeddaf ar Dduw: â'm llef y gwae-
ddaf ar Dduw, ac efe a'm gwrendu.
2 Yn nydd fy nghralloď y ceisiais yr Arglwydd, fy
archoll a redodd liw nôs, ac ni pheidiodd: fy enaid a
wrthododd ei ddiddânu.
3 Meddyliwn am Dduw pan i'm cythryblid, gwe-
ddiwn, pan derfysgid fy yspryd. Selah.
4 Daliaist fy llygaid yn neffro, fe synnodd arnaf,
dychrynnais fel nad allwn lefaru.
5 Yna 'r ystyriais y dyddiau gynt, a blynyddoedd yr
hên oesoedd.
6 Meddylio yr ydwyf am fyng-hân, y nôs yr ydwyf
yn myfyrio wrthif fy hun: fy yspryd sydd yn chwilio
fel hyn:
7 Ai yn dragywydd y cilia 'r Arglwydd: ac oni bydd
efe bodlon mwy?

8 A ddarfu ei drugaredd ef tros byth? a ballagair
ei addewid ef yn oes oesoedd?
9 A anghofiodd Duw drugarhaû, a gaeuodd efe ei
drugareddau mewn soriant? Selah.
10 A dywedais, dymma fyng-wendid, etto cofiaf
flynyddoedd deheu-law y Goruchaf.
11 Cofiaf weithredoedd yr Arglwydd, ie cofiaf dy
wrthiau gynt.
12 Myfyriaf hefyd am dy holl weithredoedd, ac
am dy ddychymmygion y chwedleuaf.
13 Dy ffordd ô Dduw sydd mewn sancteiddrwydd,
pa Dduw sydd mor fawr a'n Duw ni?
14 Ti Dduw yd'wyt yn gwneuthur rhyfeddod, ys-
pyssaist dy nerth ym mysc y bobloedd.
15 Gwarêdaist y bobl yn nerthol, sef meibion Ja-
cob, ac Joseph, Selah.
16 Y dyfroedd a'th welsant ô Dduw, y dyfroedd
a'th welsant, ac a ofnasant: y dyfnderau hefyd a gyn-
hyrfwyd.
17 Y cwmylau a bistyllasant ddwfr, yr wybren-
nau a roddâsant dwrwf: dy saethau hefyd a gerddâsant.
18 Twrf dy daran a glywyd o amgylch, mellt a o-
leuâsant y byd: cyffrôdd, a chrynodd y ddaiar.
19 Dy ffordd sydd yn y môr, a'th lwybrau yn y dy-
froedd mawrion: ac nid adweinir dy ôl'
20 Tywysaist dy bobl fel defaid drwy law Moses,
ac Aaron.

Exurgat Deus. Psal.lxxviij.

Prydnhawnol weddi.

Gwrando fyng-hyfraith fy mhobl, gostyng-
wch eich clust at eiriau fyng-enau.
2 Agoraf fyng-enau mewn dihareb, a
thraethaf ddammegion o'r cyn-fyd.
3 Y rhai a glywsoni, ac a wybûom, ac a
fynegodd ein tadau i ni.

4 Ni

4 Ni chêlwn rhag eu meibion, eithr mynegwn i'r
oes nesaf foliant yr Arglwydd ai nerth, ai ryfeddodau,
y rhai a wnaeth efe.
5 Fel y cyfododd efe destiolaeth yn Jacob, ac y goso-
dodd gyfraith yn Israel: y rhai a orchymynnodd efe i'n
tadau eu dyscu i'w plant.
6 Fel y gwybydde'r oes nesaf, sef y plant a ênyd, a
phan̄ gyfodent y mynegent hwy i'w plant hwythau.
7 Fel y gosodent eu gobaith ar Dduw, heb angho-
fio gweithredoedd Duw, eithr cadw ei orchymynni-
on ef.
8 Ac na byddent fel eu tadau yn genhedlaeth gyn-
dyn, ac annufydd, yn genhedlaeth nid yw iniawn ei
chalon, ac nid yw ei hyspryd ffyddlon i Dduw.
9 Meibion Ephraim yn arfog ac yn saethu â bwa
a droesant yn nydd y frwydr.
10 Ni chadwâsant gyfammod Duw, eithr gwrth-
odâsant rodio yn ei gyfraith ef.
11 Ac anghofiâsant ei weithredoedd, ai ryfeddodau
y rhai a ddangosâse efe iddynt.
12 Efe a wnaethe wrthiau o flaen eu tadau hw-
ynt yn nhir yr Aipht, ym maes Zoan.
13 Efe a barthodd y môr, ac aeth â hwynt drwodd,
gwnaeth hefyd i'r dwfr sefyll fel pen-twr.
14 Y dydd hefyd y tywysodd efe hwynt mewn cw-
mwl, ac ar hŷd y nos wrth oleuni tân.
15 Holltodd efe y creigiau yn yr anialwch, a rho-
ddes ddiod oddi yno megis o ddyfnderau dirfawr:
16 Canys efe a ddug lifeiriant o'r graig, ac a dyn-
nodd i lawr megis afonydd o ddyfroedd.
17 Er hynny chwanegâsant etto bechu yn ei erbyn
ef, gan ddigio y Goruchaf yn y diffaethwch:
18 A themptiâsant Dduw yn eu calon, gan ofyn
bwyd wrth eu blys.
19 Llefarâsant hefyd yn erbyn Duw, ac a ddywe-

dâsant, a ddichon Duw arlwyo bwrdd yn yr anialwch?
20 Wele efe a darawodd y graig, fel y pistyllodd dw-
fr, ac y llifodd afonydd, a ddichon efe roddi bâra hefyd?
a ddarpara efe gîg iw bobl?
21 Am hynny y clybu 'r Arglwydd, ac y digiodd, a
thân a enynnodd yn Jacob, a digofaint hefyd a gyn-
neuodd yn Israel,
22 Am na chredent yn Nuw, ac na obeithient yn
ei iechydwriaeth ef.
23 Er hynny efe a orchymynnase i'r wybrennau
oddi vchod, ac a agorâse ddrysau ŷ nefoedd:
24 Ac a lawiase Manna arnynt iw fwytta: ac a
roddâse iddynt lynniaeth o'r nêfoedd.
25 Dŷn a fwyttaodd fara angelion, anfonodd iddynt
lynniaeth o'r nêfoedd.
26 Gyrrodd y dwyrein-wynt hyd y nefoedd: ac yn
ei nerth y dûg efe ddeheu-wynt.
27 Glawiodd hefyd gîg arnynt fel llwch: ac adar
ascelloc fel tywod y môr.
28 Ac a wnaeth iddynt gwympo o fewn eu gwer-
syll, o amgylch eu presswylfeudd.
29 Felly y bwyttasant, ac y llwyr ddiwallwyd hw-
ynt, ac efe a barodd eu dymuniad iddynt.
30 Ni omeddwyd hwynt o'r hyn a flysiasant, er hyn-
ny tra yr ydoedd bwyd yn eu safnau,
31 Digllonedd Duw a gynneuodd yn eu herbyn
hwynt, ac efe a laddodd o'r rhai brasaf o honynt, ac a
ostyngodd etholedigion Israel:
32 Er hyn oll pechâsant etto, ac ni chredâsant iw
ryfeddodau ef,
33 Am hynny y treuliodd efe eu dyddiau hwynt
mewn oferedd, ai blynyddoedd mewn dychryn.
34 Pan lladde efe hwynt, os ceisient ef, a dychwe-
lyd, a cheisio Duw yn foreu:
35 Os cofient mai Duw oedd eu craig, mai y Go-
ruchaf

ruchaf Dduw oedd eu gwaredudd,
36 Er iddynt ragrithio iddo ef ai genau,a dywedyd
celwydd wrtho ai tafod,
37 Ai calon heb fod yn iniawn gyd ag ef,nai bod yn
ffyddlon yn ei gyfammod ef:
38 Er hynny efe yn drugarog a faddeuodd eu han-
wiredd, ac ni ddifethodd hwynt: eithr trôdd ymmaith
ei ddigofaint yn fynych, ac ni chyffrôdd ei holl lid.
39 Eithr efe a gofie mai cnawd oeddynt hwy,a gwy-
ynt yn myned, ac heb ddychwelyd.
40 Pa sawl gwaith y digiasant ef yn yr anialwch,
ac y gofidiasant ef yn y diffaethwch?
41 Canys troasant,a phrofasant Dduw, a themp-
tiasant Sanct yr Israel.
42 Ni chofiasant ei nerth ef, na'r dydd y gwared-
odd efe hwynt oddi wrth y gelyn.
43 Yr hwn a osododd ei arwyddion yn yr Aipht, ai
ryfeddodau ym maes Zoan.
44 Ac a drôdd eu hafonydd ai ffrydau yn waed,fel na
allent yfed.
45 Anfonodd gymmysc-blâ yn eu plith, ac ai difâ-
odd hwynt: a llyffaint iw difetha hwynt.
46 Efe a roddodd eu cnŵd hwynt i'r Locust, ai
llafur i'r celioc rhedyn.
47 Destruwiodd eu gwin-wŷdd â chenllysc, ai Sy-
comor-wŷdd â chesair.
48 Rhoddodd hefyd eu hanifeiliaid i'r cenllysc,ai cy-
foeth i'r mellt.
49 Anfonodd arnynt gynddaredd ei lid, llidiawgrw-
ydd, a digter,a chyfyngder, trwy anfon angelion drwg.
50 Cymhwysodd ffordd iw ddigofaint, nid attali-
odd eu henaid oddi wrth angeu: ai bywyd a roddodd
efe i'r haint.
51 Tarâwodd hefyd bôb cyntaf-anedic yn yr Aipht,
sef blaenion eu nerth hwynt ym mhebyll Cam.

52 Ond efe a yrrodd ei bobl ei hun fel defaid, ac ai
harweiniodd hwynt fel praidd trwy'r anialwch.
53 Tywysodd hwynt hefyd yn ddiogel fel nad ofna-
sant: a'r môr a orchguddiodd eu gelynnion hwynt.
54 Hwythau a ddug efe i oror ei sancteiddrwydd:
i'r mynydd hwn a ennillodd ei ddeheulaw ef.
55 Ac efe a yrrodd allan genhedloedd o'i blaen hwynt,
ac a rannodd iddynt eu rhan-dir hwynt yn etifeddiaeth:
a gwnaeth i lwythau Israel drigo yn eu pebyll hwynt.
56 Er hynny temptiâsant, a digiâsant Dduw goru-
chaf, ac ni chadwâsant ei destiolaethau.
57 Eithr ciliâsant a buant anffyddlon fel eu tadau:
troâsant fel bwa twyllodrus.
58 Digiâsant ef hefyd ai huchel-fannau: a llidiasant
ef ai cerfiedic ddelwau.
59 Clybu Duw hyn ac a ddigiodd, ac a ddiystyrodd
Israel yn ddirfawr.
60 Gadawodd hefyd dabernacl Silo, y babell a oso-
dase efe ym mysc dynnion.
61 A rhoddes ei nerth mewn caethiwed, ai brydfer-
thwch yn llaw'r gelyn.
62 Rhoddes hefyd ei bobl i'r cleddyf, a digiodd wrth
ei etifeddiaeth.
63 Tân a yssodd ei wŷr ieuaingc, ai forwynion ni
phriodwyd.
64 Ei offeiriaid a laddwyd a'r cleddyf, ai wragedd
gweddwon nid wylasant.
65 Yna y deffrôdd yr Arglwydd fel un o gyscu: fel
cadarn yn bloeddio wedi gwîn.
66 Ac efe a darawodd ei elynnion yn eu hôl: rhoddes
iddynt warth tragywyddol.
67 Gwrthododd hefyd babell Ioseph, ac ni etholodd
lwyth Ephraim.
68 Ond efe a etholodd lwyth Iuda, sef mynydd Si-
on yr hwn a hoffodd efe.

69 Ac

69 Ac a adailadodd ei gyſſegr fel llys vchel: fel y
ddaiar yr hon a ſeiliodd efe yn dragywydd.
70 Etholodd hefyd Ddafydd ei wâs, ac ai cymmerth
o gorlannau y defaid.
71 Oddi ar ôl y defaid cyfebron y daeth ag ef i bor-
thi Jacob ei bobl, ac Jſrael ei etifeddiaeth.
72 Yntef ai porthodd hwynt yn ôl perffeithrwydd ei
galon, ac ai trinodd wrth gyfarwyddyd ei ddwylo.

Deus venerunt. Pſal. lxxix.

Y Cenhedloedd ô Dduw a ddaethant i'th e- Boreuol
tifeddiaeth, halogâſant dy Deml ſancta- weddi.
idd, a goſodâſant Jeruſalem yn garne-
ddau.
2 Rhoddâſant gelanedd dy weiſion yn
fwyd i adar y nefoedd, a chîg dy ſainct i fwyſt-filod y
ddaiar.
3 Tywalltaſant eu gwaed fel dwfr o amgylch Je-
ruſalem, ac nid oedd ai cladde.
4 Yr ydym ni yn warthrudd i'n cymmydogion, dir-
myg, a gwatwargerdd i'r rhai ydynt o'n hamgylch.
5 Pa hŷd Arglwydd? a ddigi di yn dragywydd? a
lyſc dy eiddigedd di fel tan?
6 Tywallt dy lid ar y cenhedloedd, y rhai ni'th ad-
nabuant: ac ar y teyrnaſoedd y rhai ni alwâſant ar dy
enw.
7 Canys yſſaſant Jacob, ac a wnaethant ei breſſ-
wylfa ef yn anghyfannedd.
8 Na chofia 'r anwireddau gynt i'n herbyn, bryſſia,
a rhacflaened dy doſtur drugareddau ni: canys lleſc
iawn ydym.
9 Cynnorthwya ni ô Dduw ein iechydwriaeth er
mwyn gogoniant dy enw: gwaret ni hefyd, a thruga-
rhâ wrth ein pechodau er dy enw.
10 Pa ham y dywed y cenhedloedd, pa lê y mae eu
Duw

Duw hwynt? bydded hyspys ym mhlith y cenhedlo-
edd yn ein golwg ni, pa ddial a ddaw am waed dy wei-
sion yr hwn a dywalltwyd.
11 Deued vchenaid y carcharorion ger dy fron, yn
ôl mawredd dy nerth cadw blant marwolaeth.
12 Tâl i'm cymmydogion ar y seithfed iw monwes
y gabledd, drwy 'r hon i th gablâsant di ô Arglwydd.
13 A ninneu dy bobl, a defaid dy borfa a'th folian-
nwn di yn dragywydd: ac a ddadcanwn dy foliant o
genhedlaeth i genhedlaeth.

Qui regis Israel. Psal.lxxx.

GWrando ô fugail Israel, yr hwn wyt yn arwain
Ioseph fel defaid: ymddiscleiria yr hwn wyt yn ei-
stedd ar y Cerubiaid.
2 Cyfot dy nerth o flaen Ephraim, Beniamin a Ma-
nasses, a thyret yn iechydwriaeth i ni.
3 Dychwel ni ô Dduw, a llewyrcha dy wyneb, ac
ni a achubir.
4 O Arglwydd Dduw 'r lluoedd, pa hŷd y sorri
wrth weddi dy bobl?
5 Gwnaethost iddynt fwytta bara dagrau, a dio-
daist hwynt â dagrau wrth fesur mawr.
6 Gosodaist ni yn gynnen i'n cymmydogion, a'n ge-
lynnion a n gwatwarent yn eu mysc eu hun.
7 O Dduw 'r lluoedd dychwel ni, a thywynna dy
wyneb, ac ni a achubir.
8 Mudaist win-wydden o'r Aipht, bwriaist y cen-
hedloedd allan, a phlennaist hi.
9 Arloesaist oi blaen, a pheraist i'r gwraidd wreiddio,
a hi a lanwodd y tir.
10 Cuddiwyd y mynyddoedd gan ei chyscod: ai
changhennau oeddynt fel cedrwŷdd rhagorol.
11 Hi a estynnodd ei changau hyd y môr, ai brig
hyd yr afon.
12 Pa ham y rhwygaist ei chaeau, fel y tynno pawb
a'r

a'r a elo heibio ar hŷd y ffordd ei grawn hi:
13 Y baedd o'r coed ai turriodd, a bwyst-fil y maes
ai pôrodd,
14 O Dduw 'r lluoedd dychwel attolwg: edrych
o'r nefoedd a chenfydd: ac ymwel a'r win-wydden hon,
15 A'r winllan yr hon a blannodd dy ddeheu-law,
ac a'r planhigin yr hwn a gadarnheaist i ti dy hun.
16 Lloscwyd hi â thân, a thorwyd hi i lawr: gan
gerydd dy wyneb y difethir hwynt.
17 Bydded dy law dros ŵr dy ddeheu-law: a thros
fab dyn yr hwn a gadarnheaist i ti dy hun.
18 Ac ni chiliwn ni oddi wrthit ti, bywhâ ni, ac ni
a alwn ar dy enw.
19 O Arglwydd Dduw 'r lluoedd trô ni: llewyr-
cha dy wyneb, ac ni a achubir.

Exultate Deo. Psal.lxxxj.

CEnwch yn llafar i Dduw ein cadernid: cênwch
yn llawen i Dduw Jacob.
2 Cymmerwch psalm, a moeswch dympan, telyn
fwyn, a nabl.
3 Ud-cênwch udcorn ar loer newydd, ar amser no-
dedic, yn nydd ein uchel-ŵyl.
4 Canys deddf yw hyn i Israel, a defod i Dduw
Jacob.
5 Efe ai gosododd yn destiolaeth yn Ioseph: pan aeth
efe allan o dir yr Aipht lle y clywais iaith ni ddeallwn.
6 Tynnais ei yscwydd oddi wrth y baich, ei ddwy-
lo a ymadawsant a'r crochanau.
7 Mewn cyfyngder y gelwaist, ac mi a'th waredais:
gwrandewais di yn nirgelwch y dâran, profais di wrth
ddyfroedd Meribba. Selah.
8 Clyw fy mhobl, a mi a destiolaethaf i ti Israel, os
gwrandewi arnaf,
9 Na fydded ynot Dduw arall, ac nac ymgrymma
i Dduw dieithr.

10 Myfi

10 Myfi 'r Arglwydd dy Dduw yw 'r hwn a'th
ddûg i fynu o dir yr Aipht: llêda dy safn,ac mi ai llan-
waf.
11 Ond ni wrandawe fy mhobl ar fy llef,ac Israel
nid vfuddhâe i mi.
12 Yna y gollyngais hwynt yng-hyndynrwydd eu
calon,aethant wrth eu cyngor eu hunain.
13 Oh na wrandawe fy mhobl arnaf fi : na rodie
Israel yn fy ffyrdd mau fi.
14 Buan y gostyngwn eu gelynnion : ac y troiwn
fy llaw yn erbyn eu gwrthwyneb-wŷr.
15 Caseion yr Arglwydd a gymmerant arnynt ym-
ostwng iddo ef,ai hamser hwythau fydde yn dragywydd
16 Bwydid ef hefyd â brasder gwenith : ac â mêl o'r
graig i'th ddiwallwn.

Deus stetit in Syna. Psal.lxxxij.

Prydnhawnol weddi.

Duw sydd yn sefyll yng-hynnulleidfa du-
wiau : ym mhlith duwiau y barn efe.
2 Pa hŷd y bernwch ar gam ? ac y cym-
merwch blaid y rhai annuwiol ? Selah.
3 Bernwch yn iniawn y tlawd a'r ym-
ddifad, cyfiawnhewch y truan a'r rheidus.
4 Gwarêdwch y tlawd a'r anghênus : achubwch
hwynt o law y rhai annuwiol.
5 Ni wyddant,ac ni ddeallant,mewn tywyllwch y
rhodiasant : a holl sylfaenau y ddaiar a symmudwyd
oi lle.
6 Myfi a ddywedais,duwiau ydych chwi : a meibi-
on y Goruchaf ydych chwi oll.
7 Diau y byddwch feirw fel dynnion,ac fel vn o'r
tywysogion y syrthiwch.
8 Cyfot ô Dduw,a barna'r ddaiar, canys ti a ett-
feddi 'r holl genhedloedd.

Deus

Deus quis similis, Psal. lxxxiij.

O Dduw na ostega, na thaw, ac na sydd lonydd ô
Dduw.
2 Canys wele dy elynnion sydd yn terfyscu, a'th ga-
seion yn cyfodi eu pennau.
3 Ymgyfrinachâsant yn ddichellgar yn erbyn dy
bobl, ac ymgynghorâsant yn erbyn dy rai dirgel di.
4 Dywedâsant, deuwch, a difethwn hwynt fel na
byddant yn genhedlaeth, ac na chofier enw Israel
mwyach.
5 Canys ymgynghorâsant yn vn-fryd, ac ymwnae-
thant i'th erbyn.
6 Pebyll Edom, a'r Ismaeliaid, y Moabiaid a'r
Hagariaid.
7 Y Gebaliaid, a'r Ammoniaid, a'r Amaleciaid, y
Philistiaid gyd â phreswyl-wŷr Tyrus.
8 Assur hefyd a ymgwplysodd â hwynt, buant fraich
i blant Lot. Selah.
9 Gwna di iddynt fel i Madian, megis i Sisara,
ac megis i Jabin wrth afon Cizon.
10 Yn Endor y difethwyd hwynt, ac y buant yn
dail i'r ddaiar.
11 Gosot hwy ai boneddigion fel Oreb, a Zeb, ai holl
dywysogion fel Zeba, a Salmunah.
12 Y rhai a ddywedâsant, gorescynnwn i ni gyfan-
neddau Duw.
13 Gosot hwynt ô fy Nuw fel olwyn, ac fel sofl o
flaen y gwynt.
14 Fel y llysc tân goed, ac fel y goddeithio fflam
fynyddoedd:
15 Felly erlit ti hwynt a'th demhestl, a dychryna
hwynt a'th gor-wynt.
16 Llanw di eu hwynebau â gwarth, fel y ceisiant
dy enw ô Arglwydd.
17 Cywilyddier, a thralloder hwynt yn dragywydd:

gwradwydder hefyd, a difether hwynt.
18 Fel y gwypont mai tydi yn vnic yr hwn wyt Je-
hofa wrth dy enw, wyt Oruchaf ar yr holl ddaiar.

Quam dilecta tabernacula. Psal.lxxxiiij.

MOr hawddgar yw dy bebyll di ô Arglwydd y llu-
oedd
2 Fy enaid a chwennychodd, ac a flysiodd hefyd am
dy gynteddau di ô Arglwydd: fyng-halon a'm cnawd a
orfoleddant yn Nuw byw.
3 Aderyn y tô hefyd a gafodd dy, a'r wennol nyth
iddi, lle y gesid ei chywion: sef dy allorau di ô Arglw-
ydd y lluoedd fy Mrenin a'm Duw.
4 Gwynfyd preswylwyr dy dy: yn wastad i'th foli-
annant. Selah.
5 Gwyn ei fyd y dyn y mae ei gadernid ynot, a'th
ffyrdd yn ei galon.
6 Y rhai sydd yn myned trwy ddyffryn wylofain, ai
gosodant yn ffynnon, a'r glaw a leinw y llynnau.
7 Aant o nerth i nerth, ac ymddengys pob vn ger
bron Duw yn Sion.
8 O Arglwydd Dduw 'r lluoedd clyw fyng-weddi
gwrando ô Dduw Jacob. Selah.
9 O Dduw ein tarian gwel, ac edrych wyneb dy
eneiniog.
10 Canys gwell yw diwrnod yn dy gynteddau di na
mil: dewiswn gadw drws yn nhy fy Nuw o flaen
trigo ym-mhebyll annuwioldeb.
11 Cynys haul, a tharian yw 'r Arglwydd Dduw,
yr Arglwydd a rydd râd a gogoniant: ni attal efe ddai-
oni oddi wrth y rhai a rodiant yn berffaith.
12 O Arglwydd y lluoedd gwynfyd y dyn a ymddy-
riedo ynot.

Bene dixisti Domine, Psal.lxxxv.

GRas-lawn wyt ô Arglwydd i'th dir, dychwelaist
gaethiwed Jacob.

2 Maddeuaist

2 Maddeuaist anwiredd dy bobl : a chuddiaist eu
holl bechod. Selah.
3 Tynnaist ymmaith dy holl lid, troaist oddi wrth
lidiawgrwydd dy ddigter.
4 Troa ni ô Dduw ein iechydwriaeth : a thorr dy
ddigofaint wrthym.
5 Ai byth y digi wrthym? a estynni di dy soriant
hyd genhedlaeth a chenhedlaeth?
6 Oni throi di a'n bywhau ni: fel y llawenycho dy
bobl ynot ti?
7 Dangos i ni Arglwydd dy drugaredd : a dôd ti i
ni dy iechydwriaeth.
8 Gwrandawaf beth a ddywed yr Arglwydd Dduw
am danaf fi : canys efe a draetha heddwch i'w bobl,
ac i'w saint, fel na throant i ynfydrwydd.
9 Diau fod ei iechyd ef yn agos i'r rhai ai hofnant
ef : fel y trigo gogoniant yn ein tir ni.
10 Trugaredd a gwirionedd a ymgyfarfûant : cy-
fiawnder a heddwch a ymgusanâsant.
11 Gwirionedd a dardda o'r ddaiar, a chyfiawnder
a edrych o'r nefoedd.
12 Yr Arglwydd hefyd a rydd ddaioni, a'n daiar a
rydd ei chnwd.
13 Cyfiawnder a aiff oi flaen ef : ac efe a esid ei dra-
ed ar y ffordd.

Inclina Domine. Psal. lxxxvj.

GOstwng ô Arglwydd dy glust, a gwran- Boreuol
do fi : canys truan a thlawd ydwyf fi. weddi.
2 Cadw fy enaid canys duwiol yd-
wyfi : achub di dy wâs ô Dduw 'r hwn
sydd yn ymddyried ynot.
3 Trugarhâ wrthif Arglwydd, canys arnat y lle-
faf beunydd.
4 Llawenhâ enaid dy wâs, canys attat y ddercha-
faf fy enaid.

5 Canys

5 Canys ti ô Arglwydd ydwyt ddâ, a thrugarog: ac
o fawr drugaredd i'r rhai oll a alwant arnat.
6 Clyw Arglwydd fyng-weddi : ac ystyria ar lais
fy ymbil.
7 Yn nydd fyng-hyfyngder y llefaf arnat : canys
gwrandewi fi.
8 Nid oes fel tydi ym mysc y duwiau : nac fel dy
weithredoedd di ô Arglwydd.
9 Yr holl genhedloedd y rhai a wnaethost a ddeuant,
ac a addolant ger dy fron di ô Arglwydd : ac a
ogoneddant dy enw.
10 Canys ydwyt fawr, ac yn gwneuthur rhyfeddodau:
ti yn unic wyt Dduw.
11 Dysc i mi dy ffordd ô Arglwydd, ac mi a rodiaf
yn dy wirionedd di: una fyng-halon â thi, fel yr ofnwyf
dy enw.
12 Moliannaf di ô Arglwydd fy Nuw a'm holl galon:
a gogoneddaf dy enw yn dragywydd.
13 Canys mawr yw dy drugaredd tu ag attafi, a
gwaredaist fy enaid o uffern isod.
14 Rhai beilchion a gyfodâsant i'm herbyn ô Dduw,
a chynnulleidfa y cedyrn a geisiasant fy enaid, ac ni'th
osodasant di ger eu bron.
15 Eithr ti ô Arglwydd Dduw ydwyt drugarog, a
gras-lawn : hwyrfridic i lid, ac aml o drugaredd a gwirionedd.
16 Edrych arnaf, a thrugarhâ wrthif: dod ti dy nerth
i'th wâs, ac achub fab dy wasanaethferch.
17 Gwna di i mi arwydd daioni, fel y gwelo fynghaseion,
ac y gwradwydder hwynt, am i ti ô Arglwydd
fyng-hynnorthwyo a'm diddânu.

Fundamenta eius. Psal. lxxxvij.

EI sail a osodwyd ar y mynyddoedd sanctaidd.
2 Yr Arglwydd a gâr byrth Sion yn fwy nâ holl
brefswylfeudd Jacob.

3 Gogone-

3 Gogoneddus bethau a ddywedir am danat ti ô
ddinas Dduw. Selah.
4 Coffâf Rahab a Babilon wrth fyng-hydnabod:
wele Palestina a Thyrus yng-hyd ac Ethiopia: yno y
ganwyd hwn.
5 Ac am Sion y dywedir, llawer gŵr a anwyd yn-
ddi, a'r Goruchaf ei hun ai siccrha hi.
6 Yr Arglwydd a gyfrif pan scrifenno y bobl eni hwn
yno. Selah.
7 Y cantorion a'r cerddorion a'th folant, fy holl ffyn-
honnau ydynt ynot ti.

Domine Deus salutis. Psal. lxxxviij.

O Arglwydd Dduw fy iechydwriaeth, gwaeddais
o'th flaen ddydd a nôs.
2 Deued fyng-weddi ger dy fron, gostwng dy glust
at fy llefain.
3 Canys fy enaid a lawnwyd o ddrygau, a'm henio-
es a aeth i'r beddrod.
4 Cyfrifwyd fi gyd a'r rhai a ddescynnent i'r pwll:
oeddwn fel gŵr heb nerth.
5 Yn rhydd ym mysc meirw, fel rhai wedi eu harcho-
lli yn gorwedd mewn bedd: y rhai ni chofiaist mwy, ca-
nys hwynt a dorrwyd oddi wrth dy law.
6 Gosodaist fi yn y pwll issaf mewn tywyllwch, ac yn
y dyfnder.
7 Arnaf y pwysa dy ddigofaint, ac a'th holl donnau
i'm cystuddiaist. Selah.
8 Pellheaist fyng-hydnabod oddi wrthif, a gosodaist
fi 'n ffieidd-dra iddynt: gwarchawyd fi fel nad awn
allan.
9 Fyng-olwg a ofidiodd gan fyng-hystudd, llefais ar-
nat Arglwydd beunydd: ac estynnais fy nwylo attat.
10 Ai i'r meirw y gwnei ryfeddod? a gyfyd y meirw
a'th foliannu di? Selah.
11 A draethir dy drugaredd di mewn bedd? a'th wi-

rionedd yn nestruw?
12 A adwaenir dy ryfeddod mewn tywyllwch? a'th
gysiawnder yn nhir anghof?
13 Ond mysi a lefais arnat Arglwydd: yn foreu y
daw fyng-weddi o'th flaen.
14 Pa ham Arglwydd y gwrthodi fy enaid? ac y cu-
ddi dy wyneb oddi wrthif?
15 Truan ydwysi, ac ar drangedigaeth o'm hieuengc-
tid, dygais dy ofn, ac yr ydwyf yn pettruso.
16 Dy soriant a aeth trosof, dy arswyd a'm torrodd
ymmaith.
17 Fel dwfr i'm cylchynâsant beunydd: ac i'm cyd-
amgylchâsant.
18 Pellhêaist bob câr a chyfaill oddi wrthif: fyng-
hydnabod ydynt yn ymguddio.

Misericordias Domini. Psal.lxxxix.

Prydnhawnol weddi.

TRugareddau 'r Arglwydd a ddatcanaf
byth, â'm genau y mynêgaf dy wirionedd
di o genhedlaeth hyd genhedlaeth.
2 Canys dywedais yr adailedir truga-
redd yn dragywydd: yn y nefoedd y cadarn-
hei dy wirionedd.
3 Gwneuthum ammod a'm etholedig, tyngais i'm
gwâs Dafydd.
4 Yn dragywydd y siccrhâf dy hâd ti: ac o genhed-
laeth i genhedlaeth yr adailadaf dy orsedd-faingc di.
Selah.
5 Am hynny ô Arglwydd, y nefoedd a folianant dy
ryfeddod, a'th wirionedd yng-hynnulleidfa y sainct.
6 Canys pwy yn yr wybrennau a gystedlir a'r Arg-
lwydd? pwy a gyffelybir i'r Arglwydd ym mysc y du-
wiau?
7 Duw sydd ofnadwy iawn yng-hynnulleidfa 'r
sainct: ac iw arswydo yn ei holl amgylchoedd.

8 O Arglwydd Dduw 'r lluoedd pwy sydd fel tydi
yn gadarn Ior, a'th wirionedd o'th amgylch?
9 Ti ydwyt yn llywodraethu ymchwydd y môr, pan
gyfodo ei donnau ti ai gostegi.
10 Ti a ddrybaeddaist yr Aipht fel vn lladdedic: drwy
nerth dy fraich y gwascêraist dy elynnion.
11 Y nefoedd ydynt eiddo ti, a'r ddaiar sydd eiddo ti: ti
a seiliaist y bŷd ac sydd ynddo.
12 Ti a greaist ogledd a dehau: Thabor a Hermon a
lawenŷchant yn dy enw.
13 Y mae i ti fraich, a chadernid, cadarn yw dy law,
ac vchel yw dy ddeheu-law.
14 Cyfiawnder, a barn yw trigfa dy orseddfaingc·
trugaredd a gwirionedd a ragflaenant dy wyneb.
15 Gwyn ei fyd y bobl y rhai a fedrant lawenychu y-
not: yn llewyrch dy wyneb ô Arglwydd y rhodiant
hwy.
16 Yn dy enw di y gorfoleddant beunydd, ac yn dy gy-
fiawnder yr ymdderchafant.
17 Canys godidawgrwydd eu cadernid hwynt yd-
wyt..., ac o'th ewyllys dâ y derchefi ein cyrn ni.
18 Canys o'r Arglwydd y mae ein tarian, ac o Sanct
Israel y mae ein Brenin.
19 Yna 'r ymddiddenaist mewn gweledigaeth â'th
sainct, ac a ddywedaist, gosodais gynnorth ar vn ca-
darn: ac a ddyrchefais vn etholedic o'r bobl.
20 Cefais Ddafydd fyng-wasanaeth-wr, ac eneiniais
ef a'm holew sanctaidd.
21 Yr hwn y cadarnheuir fy llaw gyd ag ef: a'm
braich ai nertha ef.
22 Ni orthrymma y gelyn ef, a'r mab anwir nis cy-
studdia ef.
23 Canys coethaf ei elynnion oi flaen, ai gaseion a
darawaf.
24 Fyng-wirionedd hefyd, a'm trugaredd fyddant

gyd ag ef: ac yn fy enw y dercheſir ei gorn ef.
25 A gosodaf ei law ar y môr, ai ddeheulaw yn yr afo-
nydd.
26 Efe a'm geilw gan ddywedyd, ti yw fy Nhâd, fy
Nuw a chraig fy iechydwriaeth.
27 Minne ai rhoddaf yntef yn gynfab, goruchaf ar
frenhinoedd y ddaiar.
28 Cadwaf iddo fy nhrugaredd yn dragywydd: a'm
cyfammod fydd ffyddlon iddo ef.
29 Gosodaf hefyd ei hâd yn dragywydd: ai orsedd-
faingc fel dyddiau y nefoedd.
30 Os ei feibion a adawant fyng-hyfraith: ac ni ro-
diant yn fy marnedigaethau,
31 Os fy neddfau a halogant: a'm gorchymynnion
ni chadwant,
32 Yna gofwyaf eu camwedd â gwialen, ai hanwi-
redd â ffrewyllau.
33 Ond ni thorraf fy nhrugaredd oddi wrtho ef: ac
ni phallaf o m gwirionedd.
34 Ni thorraf fyng-hyfammod: ac ni newidiaf yr hyn
a ddaeth allan o m genau.
35 Tyngais vn-waith i'm sancteiddrwydd na phall-
wn i Ddafydd gan ddywedyd:
36 Bydd ei hâd ef yn dragywydd: ai orseddfaingc fel
yr haul ger fy mron i.
37 Siccrheir ef yn dragywydd fel y lleuad, ac fel y ty-
stion ffyddlon yn yr wybr. Selah.
38 Ond ti a ffieiddiaist, ac a ddiystyraist, ac a ddigiaist
wrth dy eneiniog.
39 Diddymmaist gyfammod dy wâs, halogaist ei go-
ron gan ei thaflu i lawr.
40 Drylliaist ei holl gaeau ef, gosodaist ei amddeffyn-
feudd yn adwyau.
41 Yr holl fforddolion ai hyspeiliasant ef: aeth yn
warthrudd iw gymmydogion.

42 Derche

42 Derchefaist ddeheu-law ei wrthwynebwŷr ef, a
llawenheaist ei holl elynnion ef.
43 Troaist hefyd fin ei gleddyf, ac ni chadarn-heaist
ef mewn rhyfel.
44 Peraist iw lendid ddarfod, a bwriaist ei orsedd-
faingc i lawr.
45 Byrrhêaist ddyddiau ei ieuengctid, a thoaist gywi-
lydd trosto ef. Selah.
46 Pa hŷd Arglwydd yr ymguddi? ai yn dragywydd?
a lysc dy ddigofaint ti fel tân?
47 Cofia pa oes sydd i mi, pa ham y creaist holl blant
dynnion yn ofer?
48 Pa ŵr a fydd byw, ac ni wêl farwolaeth? ac a wa-
red ei enaid o feddiant uffern? Selah.
49 Pa lê y mae dy hèn drugareddau ô Arglwydd, y
rhai a dyngaist i Ddafydd yn dy wirionedd?
50 Cofia ô Arglwydd wradwydd dy weision, yr hwn
a ddygais yn fy monwes gan yr holl bobloedd fawrion.
51 A'r hwn y gwarthruddodd dy elynnion dydi ô Ar-
glwydd, y rhai a gablasant ôl troed dy eneiniog.
52 Bendigedic fyddo 'r Arglwydd yn dragywydd, fe-
lly y byddo, ac Amen.

Domine, refugium. Pſal.xc.

TI Arglwydd fuost yn breswylfa i ni o gen- Boreuol weddi.
hedlaeth i genhedlaeth.
2 Cyn gwneuthur y mynyddoedd, a
llunnio o honot y ddaiar, a'r bŷd, ti hefyd
oeddit Dduw o dragywyddoldeb hyd dra-
gywyddoldeb.
3 Troi ddŷn i ddinistr, trachefn y dywedi, dychwe-
lwch feibion dynnion.
4 Canys mil o flynyddoedd ydynt yn dy olwg di fel
doe, wedi 'r êl heibio, ac fel gwiliadwriaeth nôs.

5 Pan wascarech hwynt megis a llifeiriant y bydd-
ant fel hûn: yn forau fel llysieun y cyfnewidiant.
6 Y borau y blodeua, ac yr adnewydda, eithr prydnawn y torrir ef ymmaith, ac y gwywa.
7 Canys yn dy ddig y difethwyd ni, ac yn dy lidiaw-
grwydd ein brawychwyd.
8 Gosodaist ein anwiredd ger dy fron, a'n dirgel be-
chodau yng-oleuni dy wyneb.
9 Canys ein holl ddyddiau ni a ddarfuant gan dy
ddigofaint di, treuliasom ein blynyddoedd fel lleferydd.
10 Yn nyddiau ein blynyddoedd y mae deng-mhly-
nedd a thrugain, ac os o gryfder y cyrheuddir pedwar v-
gain mhlynedd, yna eu nerth sydd boen, a blinder: ca-
nys ebrwydd y dersydd, ac yr ehedwn ni ymmaith.
11 Pwy a edwyn nerth dy sorriant di? canys fel y
mae dy ofn y mae dy ddigter.
12 Dysc ni felly i gyfrif ein dyddiau, fel y dygom ein
calon i ddoethineb.
13 Dychwel Arglwydd, pa hŷd y sorri? cymmer dru-
garedd ar dy weision.
14 Diwalla ni yn forau a'th drugaredd, fel y gorfole-
ddom, ac y llawenychom dros ein holl ddyddiau.
15 Llawenhâ ni yn ôl y dyddiau y cystuddiaist ni, a'r
blynyddoedd y gwelsom ddrygfyd.
16 Gweler dy waith tu ag at dy weision, a'th odi-
dawgrwydd tu ag at eu plant hwy.
17 A bydded prydferthwch yr Arglwydd ein Duw
arnom ni, a threfna weithred ein dwylo ynom ni, ie
trefna waith ein dwylo.

Qui habitat. Psal. xcj.

YR hwn sydd yn trigo yn nirgelwch y Goruchaf a e-
rys yng-hyscod yr Holl-alluoc.
2 Dywedaf wrth yr Arglwydd, fyng-obaith a'm
hamddeffynfa ydwyt, yn fy Nuw y gobeithiaf.
3 Canys efe a'th wareda di o fagl yr heliwr: ac oddi
wrth

wrth haint echryslon.
4 Ai ascell y cyscoda efe trosot, a than ei adenydd y
byddi diogel: ei wirionedd fydd darian, ac astalch i ti.
5 Nid ofni rhag dychryn nôs, na rhag y saeth a ehe-
to'r dydd.
6 Na rhâg yr haint yr hwn a rodio yn y tywyllwch,
na rhag y dinistr a ddinistrio hanner dydd.
7 Wrth dy ystlys y cwymp mil, a deng-mil wrth dy
ddeheu-law: ond ni ddaw yn agos attat ti.
8 Etto canfyddi a'th lygaid, a gweli dâl y rhai annu-
wiol.
9 Canys ti ô Arglwydd wyt fyng-obaith: uchel y go-
sodaist dy bresswylfa.
10 Ni ddigwydd i ti niwed, ac ni ddaw plâ yn agos
i'th babell.
11 Canys efe a orchymyn i'w angelion am danat ti,
dy gadw yn dy holl ffyrdd.
12 Ar eu dwylo i'th ddygant, rhag taro dy droed wrth
garrec.
13 Ar y llew, a'r asp y cerddi: ar gen-llew, a'r ddraig
y sethri.
14 Gwaredaf ef hefyd am roddi o honaw serch ar-
naf: derchafaf ef am adnabod o honaw fy enw.
15 Efe a eilw arnaf, a mi ai gwrandawaf: mewn ing
y byddaf fi gyd ag ef, y gwaredaf ef, ac y gogoneddaf ef.
16 Digonaf ef â hir ddyddiau: a dangosaf iddo fy ie-
chydwriaeth.

Bonum est confiteri. Psal. xcij.

DA yw moliannu'r Arglwydd: a chanu i'th enw di y
Goruchaf.
2 A Mynegu y boreu am dy drugaredd, a'th wirio-
nedd y nosweithiau.
3 Ar ddec-tant, ac ar nabl, ac ar delyn yn fyfyrriol.
4 Canys llawenychaist fi ô Arglwydd a'th weithred:
yng-waith dy ddwylo y gorfoleddaf.

5 Mor fawredic ô Arglwydd yw dy weithredoedd! dwfn iawn yw dy feddyliau.
6 Gwr annoeth ni wyr, a'r ynfyd ni ddeall hyn.
7 Pan flodeuo y rhai annuwiol fel llysieun, y blagura holl weithred-wyr anwiredd i'w dinistrio byth bythoedd.
8 Tithe Arglwydd wyt dderchafedic yn dragywydd.
9 Canys wele dy elynnion ô Arglwydd, wele dy elynnion a ddifethir: gwascerir holl weithred-wyr anwiredd.
10 A'm corn a dderchefi fel unicorn, ag olew ir i'm taenellir.
11 Fy llygad hefyd a wel fyng-wynfyd ar fyng-wrthwyneb-wyr: fyng-hlustiau a glywant fy ewyllys am y rhai drygionus a gyfodant i'm herbyn.
12 Y cyfiawn a flodeua fel palm-wydden, ac a gynnydda fel cedr-wydden yn Libanus.
13 Y rhai a blannwyd yn nhy'r Arglwydd a flodeuant yng-hynteddoedd ein Duw.
14 Ffrwythant etto yn eu henaint, tyrfion, ac iraidd fyddant,
15 I fynegu mai iniawn yw'r Arglwydd fyng-hraig: ac nad oes anwiredd ynddo.

Dominus regnauit. Psal. xciij.

Prydnhawnol weddi.

YR Arglwydd sydd yn teyrnasu, ac a wiscodd ardderchawgrwydd, gwiscodd yr Arglwydd, ac ymwregysodd â nerth: y byd hefyd a siccrhaodd efe fel na syflo.
2 Darparwyd dy orseddfaingc er ioed: ti ydwyt er tragywyddoldeb.
3 Y llifeiriaint ô Arglwydd a dderchafasant, y llifeiriaint a dderchafasant eu twrwf: y llifeiriaint a dderchafasant eu tonnau.

4 Cadarn.

4 Cadarn yw tonnau 'r môr gan dwrwf dyfroedd
lawer, cadarnach yw 'r Arglwydd yn yr uchelder.
5 Siccr iawn yw dy destiolaethau, sancteiddrwydd
a wedde i'th dŷ ô Arglwydd byth.

Deus vltionum. Psal. xciiij.

O Arglwydd Dduw yr dial, ô Dduw 'r dial ymddis-
cleiria.
2 Ymddercha farn-wr y bŷd : tâl eu gwobr i'r beil-
chion.
3 Pa hŷd Arglwydd y llawenycha yr annuwolion?
pa hyd y gorfoledda y rhai drygionus?
4 Yr ymfawryga holl weithred-wŷr anwiredd? y sia-
rádant, ac y dywedant yn galed?
5 Dy bobl Arglwydd a faeddant : a'th etifeddiaeth a
gystuddiant.
6 Y weddw a'r dieithr a laddant, a'r ymddifad a lia-
sant.
7 Dywedásant hefyd, ni wêl yr Arglwydd : ac ni dde-
all Duw Jacob hyn.
8 Ystyriwch chwi rhai annoeth ym mysc y bobl : a'r
ynfydion, pa bryd y deallwch?
9 Oni chlyw 'r hwn a blannodd ygluft? oni wêl yr
hwn a luniodd y llygaid?
10 Oni cherydda 'r hwn a gospa y cenhedloedd : oni
ŵyr yr hwn sydd yn dyscu gwybodaeth i ddŷn?
11 Gŵyr yr Arglwydd feddyliau dŷn, mai gwagedd
ydynt.
12 Gwyn ei fŷd y gŵr yr hwn a gospi di ô Arglwydd,
ac a ddysci yn dy gyfraith,
13 I beri iddo lonydd oddi wrth ddyddiau dryg-fyd,
hyd oni chloddier ffôs i'r annuwiol.
14 Canys ni âd yr Arglwydd ei bobl, ac ni wrthid efe
ei etifeddiaeth.
15 Eithr barn a ddychwel at gyfiawnder, a'r holl rai
iniawn o galon a ânt ar ei ôl ef.

16 Pwy

16 Pwy a gyfyd gyd â mi yn erbyn y rhai drygio-
nus? pwy a saif gyd â mi yn erbyn gweithred-wŷr an-
wiredd?
17 Oni buase'r Arglwydd yn gymmorth i mi, braidd
na thrigâse fy enaid mewn distawrwydd.
18 Pan ddywedwn, llithrodd fy nhroed, dy druga-
redd di ô Arglwydd a'm cynhalie.
19 Yn amlder fy meddyliau o'm mewn, dy ddidda-
nwch di a lawenyche fy enaid.
20 A fydd cydymdeithas i ti â gorseddfaingc yr an-
wir: yr hwn a lunnia anwiredd yn lle cyfraith?
21 Yn fintteioedd y deuant yn erbyn enaid y cyfiawn:
a gwaed gwirion a farnant yn euog.
22 Eithr yr Arglwydd sydd yn amddeffynfa i mi, a'm
Duw yw craig fy ymddyried.
23 Ac efe a dâl iddynt eu hanwiredd, ac ai tyrr ym-
maith yn eu drygioni: yr Arglwydd ein Duw ai tyrr
hwynt ymmaith.

Venite exultemus. Psal. xcv.

Boreuol weddi.

Deuwch, canwn i'r Arglwydd, ymlawen-
hawn yn nerth ein iechyd.
2 Deuwn ger ei fron ef â diolch: cânwn
yn llafar iddo psalmau.
3 Canys yr Arglwydd sydd Dduw
mawr, a Brenin mawr ar yr holl dduwiau.
4 Yr hwn y mae gorddyfnder y ddaiar yn ei law: ac
uchelder y mynyddoedd yn eiddo ef.
5 Yr hwn y mae'r môr yn ei eiddo, canys efe ai gw-
naeth: ai ddwylo a luniasant y sych-dir.
6 Deuwch, addolwn, ac ymgrymmwn, gostyngwn
ger bron yr Arglwydd ein gweithydd.
7 Canys efe yw ein Duw ni, a ninne yn bobl ei bor-
fa, ac yn ddefaid ei ddwylaw, heddyw os gwrandewch
ar ei leferydd,

8 Na

8 Na chaledwch eich calonnau, megis yn yr ymry-
sonfa, fel yn nydd profedigaeth yn yr anialwch.
9 Lle y temptiodd eich tadau fi, y profâsant, ac y
gwelsant fyng-weithredoedd.
10 Deugain mhlynedd yr ymrysonais â'r genhedla-
eth hon, a dywedais, pobl gyfeiliornus yn eu calon yd-
ynt hwy: canys nid adnabuant hwy fy ffyrdd.
11 Am y rhai y tyngais yn fy llid na ddelent i'm gor-
phywysfa.

Cantate Domino. Psal. xcvj.

Cênwch i'r Arglwydd ganiad newydd: cênwch i'r
Arglwydd yr holl ddaiar.
2 Cênwch i'r Arglwydd, a bendigwch ei enw ef: cy-
hoeddwch o ddydd i ddydd ei iechydwriaeth ef.
3 Dadcenwch ym mysc y cenhedloedd ei ogoniant
ef, ac ym mhlith yr holl bobloedd ei ryfeddodau.
4 Canys mawr yw'r Arglwydd, a chanmoladwy
iawn, ofnadwy yw efe goruwch yr holl dduwiau.
5 Canys holl dduwiau'r bobloedd ydynt eulynnod,
yr Arglwydd a wnaeth y nefoedd.
6 Gogoniant, a harddwch ydynt oi flaen ef, nerth a
hyfrydwch sydd yn ei gyssegr.
7 Tylwythau y bobl rhoddwch i'r Arglwydd: rho-
ddwch i'r Arglwydd ogoniant a nerth.
8 Rhoddwch i'r Arglwydd ogoniant ei enw, dygwch
fwyd offrwm, a deuwch i'w gynteddoedd.
9 Addolwch ger bron yr Arglwydd mewn prydferth
sancteiddrwydd: yr holl ddaiar ofnwch rhagddo ef.
10 Dywedwch ym mysc y cenhedloedd, yr Arglwydd
sydd yn teyrnasu: a'r byd a siccrhaodd efe fel nad yscogo:
efe a farna y bobl yn iniawn.
11 Llawenhaed y nefoedd, a gorfoledded y ddaiar:
rhûed y môr ac sydd ynddo.
12 Gorfoledded y maes, a'r hyn oll sydd ynddo: a holl
brennau'r coed a gânant o flaen yr Arglwydd:

13 Am ei ddyfod, am ei ddyfod i farnu yr ddaiar: efe a
farna yr byd drwy gyfiawnder, a'r bobloedd yn ei wirio-
nedd.

Dominus regnauit. Psal. xcvij.

YR Arglwydd sydd yn teyrnasu, gorfoledded y ddaiar,
a llawenyched ynysoedd lawer.

2 Niwl a thywyllwch ydynt oi amgylch ef: cyfiawn-
der, a barn yw sail ei orseddfaingc ef.

3 Tân aiff allan oi flaen ef, ac a lŷsc ei elynnion ef o
amgylch.

4 Ei fellt a lewyrchâsant y byd, y ddaiar a welodd, ac
a ofnodd.

5 Y mynyddoedd a doddasant fel cwyr o flaen yr Arg-
lwydd: sef o flaen Arglwydd yr holl ddaiar.

6 Y nefoedd a fynegâsant ei gyfiawnder ef: a'r holl
bobl a welsant ei ogoniant.

7 Gwradwydder y rhai oll a wasanaethant ddelw
gerfiedic, y rhai a orfoleddant mewn eulynnod: addo-
lwch ef yr holl dduwiau.

8 Sion a glywodd, ac a lawenychodd: a merched
Juda a orfoleddasant o herwydd dy farnedigaethau di ô
Arglwydd.

9 Canys ti wyt Arglwydd goruchaf ar yr holl ddai-
ar: dirfawr y derchafwyt ti goruwch yr holl dduwiau.

10 Casewch drygioni y rhai a gerwch yr Arglwydd:
yr hwn sydd yn cadw eneidiau ei saint, ac ai gwared o
law y rhai annuwiol.

11 Hauwyd goleuni i'r cyfiawn, a llawenydd i'r rhai
iniawn o galon.

12 Y rhai cyfiawn llawenychwch yn yr Arglwydd:
a moliennwch goffadwriaeth ei sancteiddrwydd ef.

Cantate Domino. Psal. xcviij.

Prydnhawnol weddi.

CEnwch i'r Arglwydd ganiad newydd, canys efe
a wnaeth bethau rhyfedd: âi ddeheulaw, ac
âi fraich sanctaidd y parodd iddo ei hun iechyd-
wriaeth.

wriaeth.
2 Yspyssodd yr Arglwydd ei iechydwriaeth, a dat-cu-
ddiodd ei gyfiawnder yng-olwg y cenhedloedd.
3 Cofiodd ei drugaredd, ai wirionedd i dy Israel:
holl derfynau y ddaiar a welsant iechydwriaeth ein
Duw ni.
4 Cênwch yn llafar i'r Arglwydd bob daiar: lle-
fwch, ac ymlawenhewch, a chênwch.
5 Cênwch i'r Arglwydd gyd a'r delyn: sef gyd a'r de-
lyn â llef canmoliaeth.
6 Cênwch yn llafar o flaen yr Arglwydd y Brenin
ar yr bdcyrn, a sain trwmpet.
7 Rhûed y môr ac sydd ynddo, y bŷd a'r rhai a drigant
oi fewn.
8 Cured y llifeiriaint eu Dwylo: a chydganed y my-
nyddoedd
9 O flaen yr Arglwydd, canys efe a ddaeth i farnu y
ddaiar: efe a farna 'r bŷd mewn cyfiawnder, ar bobloedd
mewn iniondeb.

Dominus regnauit. Psal. xcix.

YR Arglwydd sydd yn teyrnasu er maint a ymderfys-
co y bobloedd: eistedd y mae rhwng y Cerubiaid er
maint a ymsiglo y ddaiar.
2 Mawr yw 'r Arglwydd yn Sion, a derchafedic yw
efe goruwch yr holl bobloedd.
3 Moliannant dy enw mawr ac ofnadwy, canys
sanctaidd yw.
4 A nerth y brenin a hoffa farn, ti a ddarperaist ini-
ondeb, barn, a chyfiawnder a wnaethost ti yn Iacob.
5 Derchefwch yr Arglwydd ein Duw, ac ymgrym-
mwch o flaen ei stôl draed ef, canys sanctaidd yw efe.
6 Moses ac Aaron oeddynt ym mhlith ei offeiriaid
ef: a Samuel ym mysc y rhai a alwent ar ei enw, gal-
wasant ar yr Arglwydd, ac efe ai gwrandawodd hw-
ynt.

7 Llefarodd

7 Llefarodd wrthynt mewn colofn o niwl, cadwa-
sant ei destiolaethau, a'r ddeddf a roddodd efe iddynt.
8 Gwrandewaist arnynt ô Arglwydd ein Duw:
Duw oeddit yn eu harbed, pan ddielit am eu gweithre-
doedd.
9 Derchefwch yr Arglwydd ein Duw, ac ymgrym-
mwch ar ei fynydd sanctaidd, canys sanctaidd yw'r Ar-
glwydd ein Duw.

Iubilate Deo. Psal. c.

CEnwch yn llafar i'r Arglwydd yr holl ddaiar:
2 Gwasanaethwch yr Arglwydd mewn llawe-
nydd: deuwch oi flaen ef â chân.
3 Gwybyddwch mai'r Arglwydd sydd Dduw: efe
a'n gwnaeth, ac nid ni ein hunain: ei bobl ef ydym, a
defaid ei borfa.
4 Ewch iw byrth ef â diolch, ac iw gynteddau â
mawl: clodforwch ef, a bendithiwch ei enw.
5 Canys dâ yw'r Arglwydd, ai drugaredd sydd yn
dragywydd, ai wirionedd hyd genhedlaeth a chenhed-
laeth.

Misericordiam & iudicium. Psal. cj.

DAdcanaf drugaredd a barn: i ti Arglwydd y ca-
naf.
2 Byddaf ddeallus mewn ffordd berffaith hyd oni
ddelech attaf: rhodiaf mewn perffeithrwydd fyng-ha-
lon o fewn fy nhŷ.
3 Ni osodaf ddim anwir o flaen fy llygaid, câs gen-
nif waith y rhai cildynnus, ac ni lŷn wrthif.
4 Calon gyndyn a gilia oddi wrthif, nid adnaby-
ddaf ddŷn drygionus.
5 Torraf ymmaith yr hwn a enllibio ei gyfaill yn
ddirgel, y balch o olwg a'r uchel galon ni allaf ei ddio-
ddef.
6 Fy llygaid fyddant ar ffyddlonniaid y tir, fel y tri-
gant gyda mi: yr hwn a rodio mewn ffordd berffaith

hwnnw

hwnnw a'm gwasanaetha fi.
7 Ni thrig o fewn fy nhŷ yr vn a wnelo dwyll, ni
chadarnheuir yn fyng-olwg yr vn a ddywedo gelwydd.
8 Yn foreu y torraf ymmaith holl annuwolion y tir:
gan ddiwreiddio holl weithred-wŷr anwiredd o ddinas
yr Arglwydd.

Domine exaudi. Psal. cij.

ARglwydd clyw fyng-weddi, a deled fy llêf Boreuol
attat. weddi.
2 Na chudd dy wyneb oddi wrthif, yn
nydd fyng-hyfyngder gostwng dy glust attaf:
yn y dydd y galwyf, bryssia, a gwrando fi.
3 Canys fy nyddiau a ddarfuant fel mŵg: a'm hes-
cyrn a boethasant fel pentewyn.
4 Fyng-halon a darawyd: ac a wywodd fel llyssieun:
fel yr anghofiais fwytta fy mara.
6 Gan lais fy nhuchan y glŷnodd fy escyrn wrth
fyng-nhawd.
6 Tebyg wyf i belican mewn anialwch, ydwyf fel
dylluan mewn diffaethwch.
7 Gwiliais, ac ydwyf fel aderyn y tô vnic ar benn
y tŷ.
8 Fyng-elynnion a'm gwarthruddasant beunydd: y
rhai a ynfydant wrthif a dyngasant yn fy erbyn.
9 Canys bwytteais ludw fel bára: a chymmyscais
fy niod ag wylofain,
10 A hynny gan dy lid a'th ddigofaint: canys codaist
fi, a thessaist fi i lawr.
11 Fy nyddiau a aethant fel cyscod wedi cilio, a min-
ne fel glas-welltyn a wywais.
12 Tithe Arglwydd a barhei yn dragywyddol: a'th
goffadwriaeth hyd genhedlaeth a chenhedlaeth.]
13 Ti a gyfodi, ac a drugarhei wrth Sion: canys ma-
dws

dduws yw trugarhau wrthi, o herwydd dyfod yr amser
nodedic.
14 O blegit y mae dy weision yn hoffi ei meini hi: ac
yn tosturio wrth ei llwch hi.
15 A'r cenhedloedd a ofnant enw'r Arglwydd: a holl
frenhinoedd y ddaiar dy ogoniant,
16 Pan adailado yr Arglwydd Sion, a phan weler
ef yn ei ogoniant.
17 Edrychodd ar weddi y gwael: ac ni ddiystyrodd eu
dymuniad.
18 Hyn a scrifennir i'r genhedlaeth nessaf, a'r bobl a
ênir a foliannant yr Arglwydd.
19 Canys edrychodd o uchelder ei gyssegr: yr Arglw-
ydd a edrychodd i lawr o'r nefoedd,
20 I wrando ucheneid y carcharorion: ac i ryddhau
plant angeu.
21 Fel y mynegent enw'r Arglwydd yn Sion, a i fo-
liant ef yn Jerusalem,
22 Pan gesclid y bobl yng-hyd, a'r teyrnasoedd i wa-
sanaethu r Arglwydd.
23 Gostyngodd efe fy nerth ar y ffordd, a byrhaodd fy
nyddiau.
24 Dywedais, fy Nuw na chymmer fi ymmaith yng-
hanol fy nyddiau: dy flynyddoedd di ydynt yn oes oeso-
edd,
25 Yn y dechreuad y sylfaenaist y ddaiar, a'r nefoedd yd-
ynt waith dy ddwylo,
26 Hwynt a ddarfyddant a thi a barhei, ie hwynt oll
a heneiddiant fel dilledyn: fel gwisc y newidi hwynt, ac
y newidiant.
27 Tithe r un ydwyt, a'th flynyddoedd ni ddarfy-
ddant.
28 Plant dy weision a brelswyliant, a i hâd a gadarn-
heuir ger dy fron di.

Benedic

Benedic anima mea. Psal.ciij

Fy enaid bendithia 'r Arglwydd, a chwbl sydd ynof,
ei enw sanctaidd.
2 Ffy enaid bendithia 'r Arglwydd, ac nac anghofia
ei holl ddonniau ef.
3 Yr hwn sydd yn maddeu dy holl anwireddau : a'r
hwn sydd yn iachaû dy holl lescedd.
4 Yr hwn sydd yn gwaredu dy fywyd o ddestruw, yr
hwn sydd yn dy gorôni â thrugaredd, ac â thosturi.
5 Yr hwn sydd yn diwallu dy enau â daioni : fel yr
adnewydder dy ieuengctid fel yr eryr.
6 Yr Arglwydd sydd yn gwneuthur cyfiawnder, a
barn i'r rhai gorthrymmedic oll.
7 Yspyssodd ei ffyrdd i Moses, a'i weithredoedd i fei-
bion Israel.
8 Trugarog, a gras-lawn yw r Arglwydd : hwyr-
frydic i lid, a mawr o drugarogrwydd.
9 Nid byth yr ymryson efe, ac nid byth y ceidw efe
ei ddigofaint.
10 Nid yn ôl ein pechodau y gwnaeth efe i ni, ac nid
yn ôl ein anwireddau y tâlodd efe i ni.
11 Canys cyfuwch ac yw'r nefoedd uwchlaw 'r ddai-
ar y rhagorodd ei drugaredd ef ar y rhai ai hofnant ef.
12 Cyn belled ac yw'r dwyrain oddi wrth y gorlle-
wyn y pellhaodd efe ein camweddau oddi wrthym.
13 Fel y tosturia tâd wrth ei blant, y tosturiodd yr
Arglwydd wrth y rhai a'i hofnant ef.
14 Canys efe a adwaene ein defnydd ni : cofiodd
mai llŵch oeddem ni.
15 Dyddiau dŷn ydynt fel glas-welltyn : megis blo-
deun y maes y blodeua efe.
16 Pan êl gwynt trosto, yna ni bydd mwy o honaw:
ai le nid edwyn ddim o honaw ef mwy.
17 Ond trugaredd yr Arglwydd sydd o dragywy-
ddoldeb hyd dragywyddoldeb ar y rhai a'i hofnant ef:

18 Ai gyfiawnder i blant plant y rhai a gadwant
ei gyfammod ef: ac a goſiant ei orchymynnion iw gw-
neuthur.
19 Yr Arglwydd a baratôdd ei orſeddfa yn y nefoedd:
ai frenhiniaeth ef ſydd yn llywodraethu ar bôb peth.
20 Bendithiwch yr Arglwydd ei angelion ef, cedyrn
o nerth yn gwneuthur ei air ef, gan wrando ar leſe-
rydd ei air ef.
21 Bendithiwch yr Arglwydd ei holl luoedd ef:
ſef ei holl weiſion yn gwneuthur ei ewyllys.
22 Bendithiwch yr Arglwydd ei holl weithredoedd
ef, ym mhob mann oi lywodraeth. Fy enaid bendithia
'r Arglwydd.

Benedic anima mea. Pſal.ciiij.

Prydnhawnol weddi.

Fy enaid bendithia 'r Arglwydd, ô Argl-
wydd fy Nuw tra mawr ydwyt: gwiſcaiſt
ogoniant, a harddwch.
2 Yr hwn ſydd yn gwiſco goleuni fel
dilledyn: ac yn tânu y nefoedd fel llenn.
3 Yr hwn ſydd yn tỳlathau yn y dyfroedd, yn goſod
y cwmylau yn gerbyd iddo: ac yn rhodio ar adenydd
y gwynt.
4 Yr hwn ſydd yn gwneuthur yſprydion yn gen-
nadon iddo: ai wenidogion yn dân fflamllyd.
5 Efe a ſeiliodd y ddaiar ar ei ſylfeini: fel na ſiglo
byth, nac yn dragywydd.
6 Toaiſt hi â gorddyfnder megis â gwiſc: y dyfro-
edd a ſafant ar y mynyddoedd.
7 Gan dy gerydd di y ffoant, rhag ſŵn dy daran y
rhedant yn frawchus.
8 Fel mynyddoedd yr ymgodant, fel glynnoedd y
deſcynnant i'r lle yr hwn a ſeiliaiſt iddynt.
9 Goſodaiſt derfyn fel nad elont troſodd, fel na ddy-
chwelont i orchguddio 'r ddaiar.

10 Yr

10 Yr hwn a yrraiff ffynhonnau i'r afonydd y rhai
a gerddant rhwng y mynyddoedd.
11 Diodant holl fwyst-filod y maes: yr assynnod
gwylltion a dorrant eu syched ynddynt.
12 Adar y nefoedd a drigant ger llaw iddynt, ac a
leisiant oddi rhwng y cangau.
13 Y mae efe yn dwfrhau y mynyddoedd oi vchel-
der: a'r ddaiar a gyflawnir o ffrwyth dy weithredoedd.
14 Y mae yn peri i'r gwellt dyfu i'r anifeiliaid, a
llysiau i wasanaethu dŷn: gan ddwyn bara allan o'r
ddaiar.
15 A gwîn hefyd y llawenycha efe galon dŷn, gan
beri i wynêbau ddiscleirio ag olew: ac â bara y cynnal
efe galon dŷn.
16 Prennau 'r Arglwydd ydynt lawn o sugn: sef
cedr-wydd Libanus y rhai a blannodd efe.
17 Lle y nytha'r adar: y ffynnidwydd yw tŷ y Ci-
conia.
18 Y mynyddoedd vchel sydd i'r geifr, a'r creigiau yn
lloches i gwnningod.
19 Efe a wnaeth y lleuad i amserau nodedic: yr
haul a edwyn ei fachludiad.
20 Gosodi dywyllwch a nôs fydd: ynddi 'r ymlusca
pôb bwyst-fil coed.
21 Y llewod a rûant am sclyfaeth, ac a ânt i geisio
eu bwyd gan Dduw.
22 Pan godo haul yr ymgasclant, ac y gorwedd-
ant yn eu llochesau.
23 Dŷn a aiff allan i'w waith, ac i'w orchwyl hyd
yr hwyr.
24 Mor lluosog yw dy weithredoedd ô Arglwydd!
gwnaethost hwynt oll mewn doethineb, llawn yw 'r
ddaiar o'th gyfoeth.
25 Felly mawr, a llydan yw 'r môr: yno y mae ym-
lusciaid heb rifedi, a bwyst-filod mawrion a bychain.

26 Yno 'r aiff llongau: a'r Lefiathan yr hwn a lu-
niaist i chware ynddo.
27 Hwynt oll a ddisgwiliant wrthit am roddi eu
bwyd yn ei bryd.
28 Casclant pan roddech iddynt: pan agorech dy law
diwellir hwynt â daioni.
29 Pan guddiech dy wyneb y dychrynant, pan gas-
clech dy yspryd y trengant, ac y dychwelant iw llwch.
30 Pan ollyngech dy yspryd y creuir hwynt, ac yr ad-
newyddi di wyneb y ddaiar.
31 Gogoniant yr Arglwydd fydd yn dragywydd: yr
Arglwydd a lawenycha yn ei weithredoedd.
32 Yr hwn a edrych ar y ddaiar, a hi a gryna, ac a
gyffwrdd a'r mynyddoedd, a hwynt a fygant.
33 Canaf i'r Arglwydd yn fy mywyd, canaf i'm
Duw tra fyddwyf.
34 Bydd melys ganddo fy myfyrdod: mi a laweny-
chaf yn yr Arglwydd,
35 Derfydd y pechaduriaid o'r tir, ni bydd yr annu-
wolion mwy: fy enaid bendithia di 'r Arglwydd. Mo-
lwch yr Arglwydd.

Confitemini Domino. Psal.cv.

Boreuol weddi.

CLodforwch yr Arglwydd, gelwch ar ei enw:
mynegwch ei weithredoedd ym mysc y bo-
bloedd.
2 Cenwch iddo, can-molwch ef: treu-
thwch am ei holl ryfeddodau ef.
3 Gorfoleddwch yn ei enw sanctaidd, llawenyched
calon y rhai a geisiant yr Arglwydd.
4 Ceisiwch yr Arglwydd ai nerth: ceisiwch ei wy-
neb bôb amser.
5 Cofiwch ei ryfeddodau y rhai a wnaeth efe: ei wr-
thiau, a barnedigaethau ei enau.
6 O hâd Abraham ei wâs ef: ô meibion Jacob ei
etho-

etholedigion.
7 Efe yw'r Arglwydd ein Duw ni, ei farnedigae-
thau ef ydynt trwy'r holl ddaiar.
8 Cofiodd ei gyfammod bôb amser: a'r gair a orchy-
mynnodd efe i fil o genhedlaethau.
9 Yr hyn a ammododd efe ag Abraham, ai lŵ i Isaac,
10 A'r hyn a osododd efe yn ddeddf i Jacob, ac yn gy-
fammod tragywyddol i Israel,
11 Gan ddywedyd, i ti y rhoddaf dir Canaan rhan-
dir eich etifeddiaeth.
12 Pan oeddynt anaml ac ychydig, a dieithriaid yn-
ddi,
13 Pan rodiasant o genhedlaeth i genhedlaeth: o'r
naill deyrnas at bobl arall:
14 Ni adawodd i neb eu gorthrymmu, onid cery-
ddodd frenhinoedd oi plegit gan ddywedyd:
15 Na chyffyrddwch a'm rhai eneiniog, ac na ddryg-
wch fy mhrophwydi.
16 Galwodd hefyd am newyn ar y tîr: a dinistriodd
holl gynhaliaeth bara.
17 Anfonodd wr oi blaen hwynt, Joseph a werth-
wyd yn wâs.
18 Cystuddiasant ei draed ef mewn gefyn: daeth yr
haiarn hyd ei enaid,
19 Hyd yr amser y daeth ei air ef i ben, gair yr Ar-
glwydd a'i profodd ef.
20 Y brenin a anfonodd, ac ai gollyngodd ef, a lly-
wodraeth-wr y bobl ai rhyddhâodd ef.
21 Gosododd ef yn Arglwydd ar ei dŷ, ac yn llywydd
ar ei holl gyfoeth,
22 I athrawiaethu ei dywysogion ef wrth ei ewy-
llys, ac i ddyscu doethineb iw henuriaid ef.
23 Yna'r aeth Israel i'r Aipht, ac Jacob a ymdei-
thiodd yn nhîr Ham.
24 Ac efe a gynnyddodd ei bobl yn ddirfawr: ac ai

gwnaeth yn grykach nai gwrthwyneb-wŷr.
25 Trôdd eu calon hwynt i gasaû ei bobl ef, ac i wneuthur yn ddichellgar ai weision ef.
26 Yna 'r anfonodd efe Moses ei wâs, ac Aaron yr hwn a ddewisase efe.
27 Gosodâsant eiriau ei arwyddion ef yn eu plith hwynt: a rhyfeddodau yn nhîr Ham.
28 Efe a anfonodd dywyllwch, ac a dywyllodd: ac nid anufyddhasant hwy ei air ef.
29 Efe a drôdd eu dyfroedd yn waed, ac a laddodd eu pyscod hwynt.
30 Eu tir a heigiodd lyffaint yn stafelloedd eu brenhinoedd.
31 Efe a ddywedodd, a daeth cymmysc-bla, a llau yn ei holl frô hwynt.
32 Efe a roddes eu glaw hwynt yn genllysc, ac yn fflammau tân yn eu tir.
33 Tarawodd hefyd eu gwinwŷdd, ai ffigus-wydd: ac a ddrylliodd goed eu gwlad hwynt.
34 Efe a ddywedodd, a daeth y celioc rhedyn a'r lindis yn anneirif,
35 Y rhai a fwytâsant yr holl las-wellt yn eu tir hwynt: ac a ddifâsant ffrwyth eu daiar hwynt.
36 Tarawodd hefyd bôb cyntaf-anedic yn eu tir hwynt, sef blaen-ffrwyth eu holl nerth hwynt.
37 Ac ai dug hwynt allan ag arian, ac ag aur: ac heb un llesc yn eu llwythau hwynt.
38 Llawenychodd yr Aipht pan aethant allan, canys syrthiase eu harswyd arnynt hwy.
39 Efe a estynnodd gwmwl yn dô, a thân i oleuo liw nôs.
40 Gofynnasant, ac efe a ddug sofl-ieir, ac ai diwallodd â bara nefol.
41 Efe a holltodd y graig, a'r dwfr a ddelifodd, ac afonydd a gerddâsant ar hŷd lleoedd sychion.

42 Canys efe a gofiodd ei air sanctaidd, ac Abra-
ham ei wâs,
43 Ac a ddûg ei bobl allan mewn llawenydd : ai
etholedigion mewn gorfoledd.
44 Ac a roddes iddynt dir y cenhedloedd : a gores-
cynnasant lafur y bobloedd.
45 Fel y cadwent ei ddeddfau ef, ac y cynhalient ei
gyfreithiau. Molwch yr Arglwydd.

Confitemini Domino. Psal.cvj.

Clodforwch yr Arglwydd canys dâ yw: Prydnhawnol weddi.
o herwydd ei drugaredd a beru yn dragy-
wydd.
2 Pwy a draetha gadernid yr Arglw-
ydd ? ac a fynega ei holl fawl ef ?
3 Gwyn eu byd a gadwant farn : a'r hwn a wnêl
gyfiawnder bôb amser.
4 Cofia fi Arglwydd yn ôl dy rasonrwydd i'th bobl,
ymwel â mi a'th iechydwriaeth.
5 Fel y gwelwyf ddaioni dy etholedigion, gan la-
wenychu yn llawenydd dy genhedlaeth : a chan orfo-
leddu gyd a'th etifeddiaeth.
6 Pechasom gyd a'n tadau, gwnaethom gamwedd,
anwir fuom.
7 Ein tadau ni ddeallasant dy ryfeddodau yn yr
Aipht, ni chofiasant lufogrwydd dy drugareddau: eithr
annufydd fuant wrth y môr, sef y môr coch.
8 Etto efe ai hachubodd hwynt er mwyn ei enw :
i beri adnabod ei gadernid.
9 Ac a gerydddodd y môr coch fel y sychodd efe : a gw-
naeth iddynt fyned trwy'r dyfnder megis trwy'r a-
nialwch:
10 Achubodd hwynt hefyd o law y digasog: ac ai
gwarêdodd o feddiant y gelyn.
11 A'r dyfroedd a doâsant eu gwrthwyneb-wyr : ni

adawyd vn o honynt.
12 Yna y credâsant iw eiriau ef: ac y canâsant ei
fawl ef.
13 Yn y fan yr anghofiasant ei weithredoedd ef, ni
ddisgwiliasant am ei gyngor ef.
14 Eithr blyssiâsant yn ddirfawr yn yr anialwch:
a themptiâsant Dduw yn y diffaethwch.
15 Ac efe a roddes eu dymuniad iddynt, ac a anfo-
nodd gulni arnynt.
16 Cyffroasant hefyd Moses yn y gwerssyll: ac Aa-
ron sanct yr Arglwydd.
17 Y ddaiar a agorodd, ac a lyngcodd Ddathan, ac a
orchguddiodd gynnulleidfa Abiram.
18 Cynneuodd tân hefyd yn eu cynnulleidfa hw-
ynt: fflam a loscodd y rhai annuwiol.
19 Llô a wnaethant yn Horeb: ac ymgrymmasant
i'r ddelw dawdd.
20 Felly y troâsant eu gogoniant i lûn eidion yn
poru glas-wellt.
21 Anghofiasant Dduw eu hachub-wr, yr hwn a
wnelse bethau mawrion yn yr Aipht.
22 Pethau rhyfedd yn nhîr Ham: pethau ofnadwy
wrth y môr coch.
23 Ac efe a ddywedase am eu dinistrio hwynt, oni
buase i Moses ei etholedig ef sefyll ar yr adwy oi flaen
ef, i droi ei lidiawgrwydd rhag eu dinistrio.
24 Diystyrasant hefyd y tir dymunol: ac ni chre-
dâsant ei air ef.
25 Grwgnachâsant hefyd yn eu pebyll: ac ni wran-
dawsant ar lais yr Arglwydd.
26 Yna y derchafodd efe ei law yn eu herbyn hw-
ynt, iw cwympo yn yr anialwch,
27 Ac i gwympo eu had ym mysc y cenhedloedd, ac
iw gwascâru hwynt drwy 'r tiroedd.
28 Ymgymharâsant hefyd â Baalpeor, a bwytta-
sant

sant ebyrth y meirw.
29 Felly y digiasant ef â i dychymmygion eu hyn-
nain: ac y tarawodd plâ yn eu mysc hwy.
30 Yna y safodd Phinehes, ac a iawn farnodd: a'r
plâ a attaliwyd.
31 A chyfrifwyd hyn iddo yn gyfiawnder: o genhed-
laeth i genhedlaeh byth.
32 Llidiâsant ef hefyd wrth ddyfroedd y gynnen: a
drygwyd Moses oi plegit hwynt.
33 O herwydd cythruddo o honynt ei yspryd ef, fel
y cam-ddywedodd â i wefusau.
34 Ni ddinistriâsant y bobloedd, megis y dywedase
'r Arglwydd wrthynt.
35 Eithr ymgymmyscâsant â'r cenhedloedd: a dyscâ-
sant eu gweithredoedd hwynt.
36 A gwasanaethâsant eu gau dduwiau hwynt, y
rhai a fuant yn fagl iddynt:
37 Aberthâsant hefyd eu meibion, ai merched i gy-
threuliaid,
38 Ac a dywalltâsant waed gwirion sef gwaed eu
meibion, ai merched, y rhai a aberthâsant i gau ddu-
wiau Canaan, ac a halogwyd y tir â'r gwaed.
39 Felly 'r ymhalogâsant yn eu gweithredoedd eu
hun, ac y putteiniasant gyd ai dychymmygion.
40 Am hynny y cynneuodd dîg yr Arglwydd yn er-
byn ei bobl, ac y ffieiddiodd efe ei etifeddiaeth.
41 Ac efe ai rhoddes hwynt yn llaw 'r cenhedlo-
edd, ai caseion a lywodraethâsant arnynt.
42 Eu gelynnion hefyd ai gorthrymmâsant, a gost-
yngwyd hwynt tann eu dwylo hwy.
43 Llawer gwaith y gwarêdodd efe hwynt, hwy-
thau ai digiâsant ef â i cyngor eu hun: a hwynt a gy-
studdiwyd am eu hanwiredd.
44 Ond efe a edrychodd pan oedd ing arnynt: pan
glywodd eu llefain hwynt.

45 Ac

45 Ac efe a gofiodd ei gyfammod a hwynt, ac a do-
ſturiodd yn ôl lluoſogrwydd ei drugareddau.
46 Ac ai rhoes hwynt i gael trugaredd o flaen y rhai
oll a'u caethiwaſent hwy.
47 Achub ni ô Arglwydd ein Duw: a chynnull ni o
blith y cenhedloedd, i glodfori dy enw ſanctaidd: ac i
orfoleddu yn dy foliant.
48 Bendigedic yw Arglwydd Dduw Iſrael er ioed,
ac yn dragywydd: a dyweded yr holl bobl, felly y by-
ddo. Molwch yr Arglwydd.

Confitemini Domino. Pſal.cvij.

Boreuol weddi.

Glodforwch yr Arglwydd canys da yw: o her-
wydd ei drugaredd ſydd yn dragywydd.
2 Felly dyweded gwaredigion yr Arglwydd,
y rhai a waredodd efe o law'r gelyn,
3 Ac a gaſclodd efe o'r tiroedd, o'r dwyrain, ac o'r
gogledd, ac o'r dehau.
4 Cyrwydrâſant yn yr anialwch ac mewn diffaeth-
wch allan o'r ffordd: heb gael dinas i aros ynddi.
5 Yn newynog ac yn ſychedig eu henaid a lewyg-
odd ynddynt.
6 Yna y llefâſant ar yr Arglwydd yn eu cyfyngder:
ac efe ai gwaredodd oi gorthrymder.
7 Ac ai tywyſodd hwynt ar hŷd ffordd iniawn, i ddy-
fod i ddinas gyfanneddol.
8 Cyffeſſant o flaen yr Arglwydd ei drugaredd ef,
ai ryfeddodau a wnaeth efe i feibion dynion.
9 Canys diwallodd efe yr enaid ſychedig, ac a lan-
wodd yr enaid newynog â daioni.
10 Y rhai a breſſwyliant dy wyllwch a chyſcod ang-
eu, yn rhwym mewn cyſtudd a haiarn.
11 O herwydd annufyddhaû o honynt eiriau Duw,
a dirmygu cyngor y Goruchaf.
12 Yntef a oſtyngodd eu calon â blinder: ſyrthiâ-
ſant,

sant, acnid oedd cynnorthwy-wr.
13 Pan waeddâsant ar yr Arglwydd yn eu cyfyng-
der: efe ai hachubodd oi gorthrymder.
14 Dug hwynt allan o dywyllwch, a chyscod ang-
eu: a drylliodd eu rhwymau hwynt.
15 Cyffessant hwythau o flaen yr Arglwydd ei dru-
garedd, ai ryfeddodau a wnaeth efe i feibion dynnion.
16 Canys efe a dorrodd y pyrth prês, ac a ddrylli-
odd y barau heirn.
17 Ynfydion o blegit eu camweddau, ac o herwydd
eu hanwireddau a gystuddir.
18 Eu henaid a ffieiddie bôb bwyd: a daethant hyd
byrth angeu.
19 Yna y gwaeddasant ar yr Arglwydd yn eu cy-
fyngder: ac efe ai hachubodd oi gorthrymder.
20 Anfonodd efe ei air, ac iachâodd hwynt: ac ai
gwaredodd oi methiant.
21 Cyffessant hwythau o flaen yr Arglwydd ei dru-
garedd ef: ai ryfeddodau a wnaeth efe i feibion dynniō,
22 Aberthant hefyd aberth moliant: a mynêgant ei
weithredoedd ef mewn gorfoledd.
23 Y rhai a ddescynnant mewn llongau i'r mor,
gan wneuthur eu gorchwyl mewn dyfroedd mawrion:
24 Hwynt a welsant weithredoedd yr Arglwydd:
ai ryfeddodau yn y dyfnder.
25 Canys dywedodd efe, a chyfododd temhestl-
wynt: ac a dderchafodd ei donnau.
26 Y rhai a escynnasant i'r nefoedd, ac a ddescyn-
nasant i'r dyfnder, fel y toddodd eu henaid gan flinder.
27 Ymdroâsant, ac ymsymmudâsant fel meddwyn:
a methodd eu holl ddoethineb.
28 Yna y gwaeddâsant ar yr Arglwydd yn eu cy-
fyngder, ac efe ai dygodd hwynt allan oi gorthrymder.
29 Gwnaeth i'r storm sefyll yn dawel: ai tonnau
a ostegâsant.

30 Yna

30 Yna y llawenhausant am eu gostêgu, ac efe ai dug i'r porthladd a ddymunasent.

31 Cyffessant hwythau o flaen yr Arglwydd ei drugaredd ef ai ryfeddodau a wnaeth efe i feibion dynion.

32 A derchafed cynnulleidfa y bobl ef, a moliannant ef yn eisteddfod yr henuriaid.

33 Efe a osododd y llifeiriant yn ddiffaethwch: a ffynhonnau dyfroedd yn ddispydd.

34 A thîr ffrwyth-lawn yn ddiffrwyth: am ddrygioni y rhai a drigent ynddo.

35 Gosododd yr anialwch yn llynn dwfr: a'r tir crâs yn ffynhonnau dwfr.

36 Ac yno y gwnaeth i'r newynog aros: ac y darparasant ddinas gyfanneddol.

37 Ac yr hauâsant feusydd, ac y plannâsant winllannoedd, ac y dugâsant ffrwyth toreithiog:

38 Canys bendithiâse hwynt fel yr amlhâsant yn ddirfawr, ac ni adawodd iw hanifeiliaid leihau.

39 Wedi hynny y lleihauwyd hwynt, ac y gostyngwyd gan gyfynder drwg-fyd a chŷni:

40 Tywalltodd ddirmyg ar foneddigion, a gwnaeth iddynt gyrwydro mewn anialwch heb ffordd.

41 Ond efe a gododd y tlawd o gystudd, ac a osododd ei deuluoedd fel praidd.

42 Y rhai iniawn a wêlant, ac a lawenychant: a phob anwiredd a gaea ei safn.

43 Pwy sydd ddoeth fel y cadwo hyn? ac y deallant drugareddau 'r Arglwydd?

Paratum cor meum. Psal.cviij.

Prydnhawnol weddi

Parod yw fyng-halon ô Dduw, parod yw fyng-halon: canaf a chanmolaf a'm gogoniant.

2 Deffro dithe fyng-ogoniant, deffro y nabl a'r delyn, deffroaf yn foreu.

3 Clodforaf

3 Clodforaf di Arglwydd ym mysc y bobloedd: can-
nolaf di ym mysc y cenhedloedd.
4 Canys mawr yw dy drugaredd oddi ar y nefoedd,
a'th wirionedd hyd yr wybr.
5 Ymddercha ô Dduw vwch y nefoedd: a bydded
dy ogoniant ar yr holl ddaiar.
6 Fel y gwareder dy rai annwyl: achub a'th dde-
heu-law, a gwrando fi.
7 Duw a lefarodd yn ei sancteiddrwydd (am hynny
y llawenychaf) rhannaf Sichem, a messuraf ddyffryn
Succoth.
8 Eiddo fi yw Gilead, ac eiddo fi yw Manasses: E-
phraim hefyd yw nerth fy mhen: Juda yw fy neddf-wr:
9 Moab fydd fyng-hrochan golchi, ar Edom y taflaf
fy escid: buddugoliaethaf yn erbyn Palestina.
10 Pwy a'm dŵg fi i'r ddinas gadarn? pwy a'm
dŵg hyd yn Edom?
11 Onid tydi ô Dduw 'r hwn a'n ffieiddiaist, ac nid
eit ti allan ô Dduw gyd a'n lluoedd.
12 Dyro i mi gynnorthwy rhag y gelyn, canys gau
yw ymwared dyn.
13 Trwy Dduw y gwnawn wroldeb, ac efe a sathr
ein gorthrym-wyr.

Deus laudem. Pſal.cix.

NA thaw di ô Dduw fy moliant.
2 Canys genau 'r annuwiol, a genau y twyllo-
drus a ymagorâsant arnaf: â thafod gau y llefarasant
i'm herbyn.
3 Cylchynasant fi hefyd â geiriau câs, ac ymladda-
sant â mi heb achos.
4 Am fyng-hariad i'm gwrthwynebasant:
minne a arferais weddi.
5 Gosodasant hefyd i'm herbyn ddrwg am dda: a
châs am fyng-hariad.
6 Gosot tithe vn annuwiol arno ef, a safed Satan
wrth

wrth ei ddeheu-law ef.
7 Pan farner ef, eled yn euog, a bydded ei weddi yn
bechod.
8 Ychydig fyddo ei ddyddiau: a chymmered arall
ei escobaeth ef.
9 Bydded ei blant yn ymddifaid: a'i wraig yn we-
ddw.
10 Gan gyrwydro hefyd cyrwydred ei blant ef, a
chardottant: ceisiant hefyd eu bara oi hang-hyfannedd
leoedd.
11 Rhwyded y ceisiad yr hyn oll sydd ganddo: ac
anrheithied dieithriaid ei lafur ef.
12 Na fydded neb a estynno drugaredd iddo: ac na
fydded neb a drugarhâo wrth ei ymddifaid ef.
13 Bydded ei hiliogaeth ef yn ddinistr, delêer ei enw
yn yr oes nessaf.
14 Coffaer anwiredd ei dadau o flaen yr Arglwydd:
ac na ddelêer pechod ei fam ef.
15 Byddant bob amser ger bron yr Arglwydd: a
thorred efe ddydd eu coffadwriaeth o'r tîr.
16 Am na chofiodd wneuthur trugaredd, eithr er-
lid o honaw y truan a'r tlawd, a'r cystuddiedic o galon
iw ladd.
17 Hoffodd felldith, a hi a ddaeth iddo ef: ni fynne
fendith, a hi a bellhaodd oddi wrtho ef.
18 Je gwiscodd felldith fel dilledyn, a hi a ddaeth
fel dwfr iw fewn, ac fel olew iw escyrn.
19 Bydded iddo fel dilledyn yr hwn a wisco efe, ac
fel gwregys a wregyso efe yn oestadol.
20 Hyn fyddo tal fyng-wrthwyneb-wŷr gan yr Ar-
glwydd: a'r rhai a ddywedant niwed yn erbyn fy e-
naid.
21 Tithe Arglwydd Dduw gwna â mi yn ol dy enw,
am fod yn dda dy drugaredd, gwaret fi.
22 Canys truan a thlawd ydwyfi, a'm calon a arch-
ollwyd

-olſwyd o'm mewn.
23 Euthum ſel cyſcod pan gilio, ſel celiog rhedyn
i'm heſcydwyd.
24 Fyng-liniau a acthant yn egwan gan ympꝛyd,
a'm cnawd a guriodd a eiſieu bꝛaſder.
25 Gwarthꝛudd hefyd oeddwn iddynt: pan welent
ſi, ſiglent eu pennau.
26 Cynnoꝛthwya ſi ô Arglwydd fy Duw, achub ſi
yn ôl dy dꝛugaredd.
27 Fel y gwyppant mai dy waith di yw hyn: ac mai
ti Arglwydd ai gwnaethoſt.
28 Melldithiant hwy, tithe a fendithi, cywilyddier
y rhai a gyfodant i'm herbyn: a llawenycher dy was.
29 Gwiſcer fyng-wꝛthwyneb-wŷꝛ â gwarth, ac ym-
wiſcant yn eu cywilydd megis â chochl.
30 Clodfoꝛaf yꝛ Arglwydd yn ddirfawꝛ a'm genau:
a moliannaf ef ym myſc llawer.
31 O herwydd efe a ſaif ar ddeheu-law 'r tlawd:
i'w achub oddi wꝛth y rhai a farnant ei enaid ef.

Dixit Dominus. Pſal.cx.

DYwedodd yꝛ Arglwydd wꝛth fy Arglwydd, ei- Boꝛeuol
ſtedd ar fy nehcu-law hyd oni oſodwyf dy elyn- weddi.
nion yn faingc i'th dꝛaed.
2 Gwialen dy nerth a enfyn yꝛ Arglwydd o Sion:
llywodꝛaetha di ym myſc dy elynnion.
3 Dy bobl a offrymmant yn ewyllyſcar, yn nydd
dy nerth mewn harddwch ſanctaidd: o groth y wawꝛ
y mae gwlith dy anedigaeth i ti.
4 Tyngodd yꝛ Arglwydd, ac nid edifarhâ efe: ti yd-
wyt offeiriad yn dꝛagywyddol yn ôl bꝛdd Melchiſedec.
5 Yꝛ Arglwydd ar dy ddeheu-law a archolla fren-
hinoedd yn nydd ei ddigofaint.
6 Efe a farn ym myſc y cenhedloedd, lleinw lawer
lle â chelanedd; archolla benn llawer gwlad.

7 Efe

7 Efe a yf o'r afon a'r y ffordd, am hynny y dercha
efe ei benn.

Confitebor tibi. Psal.cxj.

CLodforaf yr Arglwydd a'm holl galon: yn nirgel-
fa y rhai iniawn, ac yn y gynnulleidfa.
2 Mawr yw gweithredoedd yr Arglwydd: hyspys i
bawb ai hoffant.
3 Gogoniant a harddwch yw ei waith ef: ai gyfi-
awnder sydd yn parhau byth.
4 Gwnaeth goffa am ei ryfeddodau, gras-lawn a
thrugarog yw'r Arglwydd.
5 Rhoddodd ymborth i'r rhai ai hofnant ef, efe a go-
ffa ei gyfammod yn dragywydd.
6 Mynegodd i'w bobl gadernid ei weithredoedd
gan roddi iddynt etifeddiaeth y cenhedloedd.
7 Gwirionedd a barn yw gweithredoedd ei ddwy-
law ef: ei holl orchymynnion ydynt ffyddlon:
8 Wedi eu siccrhau byth yn dragywydd, ai gwneu-
thur mewn gwirionedd, ac iniawnder.
9 Anfonodd ymwared i'w bobl, gorchymynnodd
ei gyfammod yn dragywyddol: sancteiddiol, ac ofna-
dwy yw ei enw ef.
10 Dechreuad doethineb yw ofn yr Arglwydd:
deall da sydd gan y rhai ai harferant hwy, y mae ei
foliant ef yn parhau byth.

Beatus vir. Psal.cxij.

GWyn ei fyd y neb a ofno'r Arglwydd, ac sydd yn
hoffi ei orchymynnion ef yn ddirfawr.
2 Ei had fydd cadarn yn y tir, cenhedlaeth y rhai
iniawn a fendithir.
3 Golud a chyfoeth fydd yn ei dŷ ef: ai gyfiawnder
sydd yn parhau byth.
4 Cyfododd goleuni i'r rhai iniawn yn y tywyll-
wch: trugarog,, a thosturiol, a chyfiawn yw efe.
5 Gwr da sydd trugarog, a chymmwynascar: wrth
farn

farn y llywodraetha efe ei eiriau.
6 Canys byth nid yscogir ef, y cyfiawn sydd byth me-
wn coffadwriaeth.
7 Nid ofna efe rhag chwedl drwg, ei galon sydd yn
ddisigl yn ymddyried yn yr Arglwydd.
8 Attegwyd ei galon fel nad ofno efe hyd oni welo ei
ewyllys ar ei elynnion.
9 Rhannodd, a rhoddodd i'r tlodion, ai gyfiawnder
sydd yn parhau byth: ei gorn a dderchefir mewn gogo-
niant.
10 Yr annuwiol a wêl hyn, ac a ddigia, efe a escyrny-
ga ei dannedd, ac a dawdd ymmaith: derfydd am ddy-
muniad y rhai annuwiol.

Laudate pueri. Psal. cxiij.

Gweision yr Arglwydd molwch: ie molwch enw 'r
Arglwydd.
2 Bendigêdic fyddo enw 'r Arglwydd o hyn allan yn
dragywydd.
3 O godiad haul hyd ei fachludiad moliannus yw
enw 'r Arglwydd.
4 Yr Arglwydd a dderchafwyd ar yr holl genhedlo-
edd: ei ogoniant ef sydd goruwch y nefoedd.
5 Pwy sydd fel ein Harglwydd Dduw ni, yn pres-
swylio yn uchel?
6 Ac yn ymddarostwng i edrych pethau yn y nefoedd,
ac yn y ddaiar?
7 Yr hwn sydd yn codi y tlawd o'r llwch: ac yn der-
chafu yr anghenus o'r tommennau,
8 Iw osod gyd â phendefigion: ie gyd â phendefigi-
on ei bobl.
9 Yr hwn sydd yn gosod yr amhlantadwy yn dyl-
wythoc, ac yn llawen-fam plant, cannolwch yr Ar-
glwydd.

In exitu Israel. Psal. cxiiij.

Prydnhawnol weddi.

PAn ddaeth Israel o'r Aipht, a thy Iacob oddi
wrth bobl ang-hyfiaith.
2 Iuda oedd ei sancteiddrwydd ef: ac Is-
rael ei arglwyddiaeth.
3 Y môr a welodd hyn, ac a giliodd: yr Iorddonen a
drôdd yn ol.
4 Y mynyddoedd a neidiasant fel hyrddod, a'r bryn-
nau fel wyn defaid.
5 Beth a ddarfu i ti o for pan giliaist? tithe Iorddo-
nen pa ham y troaist yn ol?
6 Pa ham fynyddoedd y neidiech fel hyrddod? a'r
brynnau fel wyn defaid?
7 Ofna di ddaiar rhag yr Arglwydd: sef rhag Duw
Iacob.
8 Yr hwn sydd yn troi'r graig yn llynn dwfr, a'r ga-
llestr yn ffynnon ddwfr.

Non nobis Domine. Psal.cxv.

NId i ni o Arglwydd, nid i ni, onid i'th enw dy hun
dod ti ogoniant o herwydd dy drugaredd a'th wirio-
nedd.
2 Pa ham y dyweid y cenhedloedd, pa le yn awr y mae
eu Duw hwynt?
3 Canys ein Duw ni sydd yn y nefoedd: efe a wna-
eth yr hyn a fynnodd oll.
4 Eu delwau hwy ydynt o aur, ac arian, sef o waith
dynnion.
5 Genau sydd iddynt, ac ni lefarant, llygaid sydd gan-
ddynt, ac ni welant.
6 Y mae clustiau iddynt, ac ni chlywant, ffroenau
sydd ganddynt, ac ni aroglant.
7 Dwylo sydd iddynt, ac ni theimlant: traed sy idd-
ynt, ac ni cherddant: ni leisiant ych waith ai gwddf.
8 I rhai ai gwnânt ydynt fel hwythau, a phob vn a

ymddyriedo ynddynt.
9 Ty Israel ymddyriet ti yn yr Arglwydd, efe yw eu
porth,ai tarian.
10 Ty Aaron ymddyriedwch yn yr Arglwydd: efe yw
eu porth,ai tarian.
11 Y rhai a ofnwch yr Arglwydd, ymddyriedwch yn
yr Arglwydd: efe yw eu porth,ai tarian.
12 Yr Arglwydd a'n cofiodd ni,efe a'n bendithia,ben-
dithia efe dy Israel: bendithia efe dy Aaron.
13 Bendithia efe y rhai a ofnant yr Arglwydd, fy-
chain,a mawrion.
14 Yr Arglwydd a chwanega ei ddonniau arnoch,sef
arnoch chwi,ac ar eich plant.
15 Bendigêdic ydych chwi gan yr Arglwydd,yr hwn
a wnaeth nefoedd a daiar.
16 Y nefoedd, ie'r nefoedd ydynt eiddo yr Arglwydd:
efe a roddes y ddaiar i feibion dynnion.
17 Y meirw ni foliannant yr Arglwydd,na'r rhai oll
a ddescynnant i ddistawrwydd.
18 Ond nyni a fendithiwn yr Arglwydd o hyn allan
yn dragywydd. Molwch yr Arglwydd.

Dilexi quoniam. Psal. cxvj

Da gennif wrando o'r Arglwydd ar fy llef Boreuol weddi.
a'm gweddiau.
2 Am ostwng o honaw efe i glust attaf,
llefaf tros fy nyddiau arno ef.
3 Maglau angeu a'm cylchynâsant, a
gofidiau uffern a'm daliâsant,ing a blinder a gefais.
4 Ond mi a alwaf ar enw'r Arglwydd, attolwg
Arglwydd gwaret fy enaid.
5 Trugarog yw'r Arglwydd, a chyfiawn, a thostu-
riol yw ein Duw ni.
6 Yr Arglwydd sydd yn cadw y rhai annichellgar:
tlodais,ac efe a'm hachubodd.

7 Dychwel ô fy enaid i'th orphywysfa, canys yr Ar-
glwydd fu ddâ wrthit.
8 O herwydd it waredu fy enaid oddi wrth angeu,
fy llygaid oddi wrth ddagrau, a'm traed rhag llithro.
9 Rhodiaf o flaen yr Arglwydd yn nhiroedd y rhai
byw.
10 Credais, am hynny y lleferais: cystuddiwyd fi yn
ddirfawr.
11 Mi a ddywedais yn fy ffrwst, pob dyn sydd gelwy-
ddoc.
12 Beth a dalaf i'r Arglwydd am ei holl ddaioni i mi?
13 Phiol iechydwriaeth a gymmeraf, ac ar enw 'r
Arglwydd y galwaf.
14 Fy addunedau a dalaf i'r Arglwydd, yn awr o fla-
en ei holl bobl ef.
15 Gwerth-fawr yng-olwg yr Arglwydd yw mar-
wolaeth ei saincteф.
16 Wele ô Arglwydd, o herwydd mai dy was di yd-
wyfi, (dy wâs di ydwyfi, sef mab dŷ wasanaeth-wraig,
y dottodaist fy rhwymau.
17 Aberthaf i ti aberth moliant: a galwaf ar enw 'r
Arglwydd.
18 Talaf fy addunedau i'r Arglwydd yn awr o flaen
ei holl bobl,
19 Yng-hynteddoedd ty 'r Arglwydd o'th fewn di ô
Jerusalem. Molwch yr Arglwydd.

Laudate Dominum. Psal. cxvij.

MOlwch yr Arglwydd yr holl genhedloedd: clodfo-
rwch ef yr holl bobloedd.
2 O herwydd ei drugaredd ef wrthym ni sydd fawr:
a gwirionedd yr Arglwydd a beru yn dragywydd. Mo-
lwch yr Arglwydd.

Confitemini Domino. Psal. cxviij.

CLodforwch yr Arglwydd, canys dâ yw, o herwydd
ei drugaredd a beru yn dragywydd.

2 Dyweded

2 Dyweded Israel yr awr hon mai daionus yw efe,
ac mai yn dragywydd y peru ei drugaredd ef.
3 Dyweded tŷ Aaron yn awr, mai yn dragywydd y
peru ei drugaredd ef.
4 Yn awr dyweded y rhai a ofnant yr Arglwydd mai
yn dragywydd y mae ei drugaredd ef.
5 Mewn ing y gelwais ar yr Arglwydd, yr Arglw-
ydd a'm clybu, ac a'm gosododd mewn ehangder.
6 Yr Arglwydd sydd gyd â mi, nid ofnaf beth a wnel
dŷn i mi.
7 Yr Arglwydd sydd gyd â mi ym mhlith fyng-hyn-
north-wy-wŷr: a mi a gâf weled fy ewyllys ar fyng-ha-
seion.
8 Gwell yw gobeithio yn yr Arglwydd, na gobeithio
mewn dŷn.
9 Gwell yw gobeithio yn yr Arglwydd, na gobeithio
mewn tywysogion.
10 Yr holl genhedloedd am hamgylchynasant: ond
yn enw'r Arglwydd y torraf hwynt ymmaith.
11 Amgylchynâsant fi, ie amgylchynâsant fi, ond yn
enw'r Arglwydd y torraf hwynt ymmaith.
12 Amgylchynâsant fi fel gwenyn, diffoddâsant fel
tân drain: o herwydd yn enw'r Arglwydd y torraf hw-
ynt ymmaith.
13 Gan wthio y gwthiaist fi i syrthio: a'r Arglwydd
a'm cynnorthwyodd.
14 Yr Arglwydd yw fy nerth a'm cân: ac sydd iechyd-
wriaeth i mi.
15 Llef gorfoledd, ac iechydwriaeth sydd ym mhebyll
y cyfiawn: deheulaw'r Arglwydd sydd yn gwneuthur
grymmusder.
16 Deheu-law'r Arglwydd a dderchafwyd, deheu-
law'r Arglwydd sydd yn gwneuthur grymmusder.
17 Ni byddaf farw eithr byw fyddaf: a mynegaf wei-
thredoedd yr Arglwydd.

18 Gan gospi i'm cospodd yr Arglwydd : ond ni'm
rhoddodd i farwolaeth.
19 Agorwch i mi byrth cyfiawnder fel yr elwyf idd-
ynt, ac y clodforwyf yr Arglwydd.
20 Dymma borth yr Arglwydd, y rhai cyfiawn a ânt
iddo,
21 Clodforaf di, o herwydd i ti fyng-wrando, a'th fod
yn iechydwriaeth i mi.
22 Y maen a wrthododd yr adailad-wyr a aeth yn
benn congl.
23 O'r Arglwydd y daeth hyn, hynny oedd ryfedd yn
ein golwg ni.
24 Dymma 'r dydd a wnaeth yr Arglwydd, gorfole-
ddwn, a llawenychwn ynddo.
25 Attolwg Arglwydd achub yn awr, attolwg Argl-
wydd pâr yn awr lwyddiant.
26 Bendigedic yw a ddelo yn enw 'r Arglwydd : ben-
dithiâsom chwi o dŷ 'r Arglwydd.
27 Yr Arglwydd sydd Dduw, ac a lewyrchodd i ni :
rhwymwch yr aberth â rhaffau wrth gyrn yr allor.
28 Fy Nuw ydwyt ti, am hynny i th glodforaf, der-
chafaf di fy Nuw.
29 Clodforwch yr Arglwydd canys da yw: o herwydd
yn dragywydd y peru ei drugaredd ef.

Beati immaculati. Psal. cxix.

Prydnhaw-nol weddi.

Gwynfyd y rhai perffaith eu ffordd : y rhai a rodi-
ant yng-hyfraith yr Arglwydd.
2 Gwyn-fyd y rhai a gadwant ei destiolae-
thau ef : ac ai ceisiant ef ai holl galon.
3 Yn ddiau y rhai ni wnant anwiredd a rodiant yn
ei ffordd ef.
4 Ti a orchymynnaist gadw dy orchymynnion yn
ddyfal.
5 O am gyfeirio fy ffyrdd i gadw dy ddeddfau.

6 Yna

6 Yna i'm gwradwyddid, pan edrychwn ar dy holl
orchymynnion.
7 Clodforaf di mewn iniondeb calon, pan ddyscwyf
farnedigaethau dy gyfiawnder.
8 Cadwaf dy ddeddfau: na âd fi'n dragywydd.

In quo corriget.

9 PA fodd y glanhâ llangc ei lwybr? wrth ymgadw
yn ôl dy air di.
10 A'm holl galon i'th geisiais, na âd i mi gyfeiliorni
oddi wrth dy orchymynnion.
11 Cuddiais dy ymadroddion yn fyng-halon, er mw-
yn na phechwn i therbyn.
12 Ti Arglwydd wyt fendigedic: dysc i mi dy ddedd-
fau.
13 A'm gwefusau y treuthais holl farnedigaethau
dy enau.
14 Bu mor llawen gennif ffordd dy destiolaethau a'r
holl olud.
15 Yn dy orchymynnion y myfyriaf, ac ar dy lwy-
brau yr edrychaf.
16 Yn dy ddeddfau'r ymddigrifaf, ac nid anghofiaf
dy air.

Retribue seruo tuo.

17 BYdd ddâ wrth dy wâs, fel y byddwyf byw, ac y
cadwyf dy air.
18 Datcuddia fy llygaid, fel y gwelwyf bethau rhy-
fedd yn dy gyfraith
19 Dieithr ydwyf fi yn y tir, na chudd di rhagof dy or-
chymynnion.
20 Drylliwyd fy enaid gan âwydd i'th farnedigae-
thau bob amser.
21 Ceryddaist y beilchion: melldigedic yw y rhai a
gyfeiliornant oddi wrth dy orchymynnion.
22 Trô oddi wrthif gywilydd a dirmyg, o blegit dy
destiolaethau di a gedwais.

23 Tywysogion hefyd a eisteddâsant: ac a ddywedâ-
sant i'm herbyn, dy wâs di the a fefyrrie yn dy ddeddfau.
24 A'th destiolaethau oeddynt fy hyfrydwch a'm
cynghor-wyr.

Adhæsit pauimento.

25 GLynodd fy enaid wrth y llwch, bywhâ fi yn ôl
dy air.
26 Fy ffyrdd a fynêgais, a gwrandewaist fi: dysc i mi
dy ddeddfau.
27 Gwna i mi ddeall ffordd dy orchymynnion, ac mi
a fyfyriaf yn dy ryfeddodau.
28 Diferodd fy enaid gan ofid: bywha fi yn ôl dy air.
29 Cymmer oddi wrthif ffordd y celwydd, ac yn dru-
garog dod ti i mi dy gyfraith.
30 Dewisais ffordd dy wirionedd: gosodais dy farne-
digaethau o'm blaen.
31 Glynais wrth dy destiolaethau: ô Arglwydd na'm
gwradwydda.
32 Ffordd dy orchymynnion a redaf, pan ehangech
fyng-halon.

Legem pone.

Boreuol weddi.

33 DYsc i mi ô Arglwydd ffordd dy ddeddfau,
a chadwaf hi hyd y diwedd.
34 Gwna i mi ddeall, a chadwaf dy gy-
fraith: ie cadwaf hi a'm holl galon.
35 Gwna i mi gerdded yn llwybr dy orchy-
mynnion: canys ynddo y mae fy ewyllys.
36 Gostwng fyng-halon at dy destiolaethau: ac nid
at gubydd-dra.
37 Tro heibio fy llygaid rhag gweled gwagedd: a by-
wha fi yn dy ffyrdd.
38 Cyflawna dy air i'th wâs, fel yr ymroddwyf i'th
ofn di.
39 Tro heibio fyng-wradwydd yr hwn a ofnais: ca-
nys

nys dy farnedigaethau ydynt ddâ.
40 Wele awyddus ydwyf i'th orchymynnion: gwna
i mi fyw yn dy gyfiawnder.

Et veniat super me.

41 D Eued i mi dy drugaredd Arglwydd, a th ie-
chydwriaeth yn ôl dy air.
42 Yna 'r attebaf i'm cabludd: o herwydd yn dy air y
gobeithiais.
43 Na ddwg dithe air y gwirionedd o'm genau
yn llwyr: o herwydd yn dy farnedigaethau di y gobei-
thiais.
44 A'th gyfraith a gadwaf yn wastadol, byth ac yn
dragywydd.
45 Rhodiaf hefyd mewn ehangder, o herwydd dy or-
chymynnion di â geisiaf.
46 Ac am dy destiolaethau di y llefaraf o flaen brenhi-
noedd, ac ni'm cywilyddir.
47 Onid ymddigrifaf yn dy orchymynnion y rhai a
hoffais.
48 A'm dwylo a dderchafaf at dy orchymynnion y
rhai a gêrais, ac mi a fyfyriaf yn dy ddeddfau di.

Memor esto verbi tui.

49 C Ofia dy air i th wâs yn yr hwn y peraist i mi
obeithio.
50 Dymma fyng-hyssur mewn cystudd, mai dy air di
a'm bywhâ fi.
51 Y beilchion a'm gwatwarasant yn ddirfawr: er
hynny ni throais oddi wrth dy gyfraith di.
52 Cofiais ô Arglwydd dy farnedigaethau er ioed, ac
ymgyssurais.
53 Ofn a ddaeth arnaf o blegit yr annuwolion, y
rhai sydd yn gadu dy gyfraith di.
54 Dy ddeddfau oeddynt fyng-hân yn nhŷ fy mhere-
rindod.
55 Cofiais dy enw Arglwydd liw nôs, a chedwais
dy

dy gyfraith.
56 Hyn oedd gennif, am gadw ohonof dy orchymyn-
nion di.

Portio meo Domine.

57 O Arglwydd fy rhan ydwyt, meddyliais gadw
dy air.
58 Gweddiais ger dy fron a'm holl galon: trugarhâ
wrthif yn ôl dy air.
59 Meddyliais am fy ffyrdd, a throais fy nhraed at
dy destiolaethau di.
60 Brysiais, ac nid oedais gadw dy orchymynnion.
61 Minteioedd yr annuwolion a'm hyspeiliasant:
ond nid anghofiais dy gyfraith di.
62 Hanner nôs y cyfodaf i th foliannu am farnedi-
gaethau dy gyfiawnder.
63 Cyfaill ydwyfi i'r rhai oll a'th ofnant, ac ir rhai a
gadwant dy orchymynnion.
64 Llawn yw'r ddaiar o'th drugaredd ô Arglwydd:
dysc i mi dy ddeddfau.

Bonitatem fecisti.

65 Gwnaethost yn dda a'th wâs o Arglwydd yn ôl
dy air.
66 Dysc i mi iawn ddeall, a gwybodaeth, o herwydd
yn dy orchymynnion di y credais.
67 Cyn fy narostwng yr oeddwn yn cyfeiliorni: ond
yn awr cedwais dy air di.
68 Da ydwyt, a daionus, dysc i mi dy ddeddfau.
69 Y beilchion a glyttiasant gelwydd i'm herbyn:
minne a gadwaf dy orchymynnion a'm holl galon.
70 Cyn frased a'r bloneg yw eu calon: minne a ym-
ddigrifais yn dy gyfraith di.
71 Da yw i mi fy narostwng, fel y dyscwn dy ddedd-
fau.
72 Gwell i mi gyfraith dy enau, na miloedd o ddar-
nau aur, ac arian.

Manus

Manus tuæ fecerunt me.

73 DY ddwylo a'm gwnaethant, ac a'm llunia- Prydnhaw-
sant: pâr i mi ddeall fel y dyscwyf dy orchy- nol weddi.
mynnion.
74 Y rhai a'th ofnant a'm gwelant, ac a lawenny-
chant, o blegit gobeithio o honof yn dy air di.
75 Gwn Arglwydd mai cyfiawn yw dy farnedigae-
thau: a chystuddio o honot fi yn ffyddlon.
76 Bydded attolwg dy drugaredd i mi cyssuro yn ôl dy
air i'th wasanaeth-wr.
77 Deued i mi dy drugareddau, fel y byddwyf byw: o
herwydd dy gyfraith yw fy nigrifwch.
78 Cywilyddier y beilchion, canys ar gam i'm ply-
gent: ond myfi a fyfyrriaf yn dy orchymynnion di.
79 Troer attafi y rhai a'th ofnant di, a'r rhai a adwa-
enant dy destiolaethau.
80 Bydded fyng-halon yn berffaith yn dy ddeddfau,
fel na'm cywilyddier.

Defecit anima mea.

81 DEffygiodd fy enaid am dy iechydwriaeth, wrth
dy air yr ydwyf yn disgwil,
82 Y mae fy llygaid yn pallu yn edrych am dy air gan
ddywedyd: pa bryd i'm diddeni?
83 Canys ydwyf fel costrel mewn mwg: ond nid
anghofiais dy ddeddfau.
84 Pa nifer yw dyddiau dy wâs? pa bryd y gwnei
farn ar y rhai a'm herlidiant?
85 Y beilchion a gloddiâsant byllau i mi, yr hyn nid
yw wrth dy gyfraith di.
86 Dy holl orchymynnion ydynt wirionedd, ar gam
i'm herlidiasant, cymmorth fi
87 Braidd na'm difasant fi ar y ddaiar, a minne ni a-
dewais dy orchymynnion,
88 Bywhâ fi yn ôl dy drugaredd: fel y cadwyf destio-
laeth dy enau.

In

In æternum Domine.

89 DY air ô Arglwydd sydd yn parhau byth yn y
nefoedd.

90 Dy wirionedd sydd dros genhedlaeth a chenhe-
dlaeth: seiliaist y ddaiar, a hi a saif.

91 Wrth dy farnedigaethau y safant heddyw: canys
dy weision ydynt oll.

92 Oni bai fod dy ddeddf yn hyfrydwch i mi, darfuse
yna am danaf yn fyng-hystudd.

93 Byth ni anghofiaf dy orchymynnion: canys â
hwynt i'm bywheaist.

94 Eiddo ti ydwyfi, achub fi ô herwydd dy orchymyn-
nion a geisiais.

95 Y rhai annuwiol a ddisgwiliasant am danaf i'm
difetha, dy destiolaethau di a ystyriaf.

96 Yr ydwyf yn gwêled diwedd ar bob perffeithrw-
ydd, ond dy orchymyn di sydd dra ehang.

Quomodo dilexi.

97 MOr gu gennif dy gyfraith di: hi yw fy myfyr-
dod beunydd.

98 A'th orchymynnion yr ydwyt yn fyng-wneuthur
yn ddoethach na'm gelynnion: canys byth y maent
gyd â mi.

99 Deallais fwy na'm holl athrawon: o herwydd dy
destiolaethau ydynt fy myfyrdod i.

100 Deallais yn well na'r henuriaid, am gadw o ho-
nof dy orchymynnion di.

101 Atteliais fy nhraed oddi wrth bob llwybr drwg,
fel y cadwn dy air di.

102 Ni chiliais oddi wrth dy farnedigaethau, o her-
wydd ti a m'i dyscaist.

103 Mor felus yw dy eiriau i'm genau: melusach na
mêl i'm safn.

104 Trwy dy orchymynnion di y pwyllais: am hyn-
ny y caseais bob gau lwybr.

Lucerna pedibus meis.

105 LLusern yw dy air i'm traed: a lle- Boreuol
wyrch i'm llwybr. weddi.
106 Tyngais, a chyflawnaf, y cadwn
farnedigaethau dy gyfiawnder.
107 Cystuddiwyd fi yn ddirfawr: by-
wha fi ô Arglwydd yn ôl dy air.
108 Attolwg Arglwydd bydd fodlon i ewyllyscar o-
ffrymmau fyng-enau, a dysc i mi dy farnedigaethau.
109 Y mae fy enaid yn fy llaw yn oestadol: er hynny
nid anghofiais dy gyfraith.
110 Y rhai annuwiol a osodasant fagl i mi: ond ni
chyfeiliornais oddi wrth dy orchymynnion di.
111 Cymmerais dy orchymynnion yn etifeddiaeth
dros byth: o herwydd llawenydd fyng-halon ydynt
hwy.
112 Gostyngais fyng-halon i wneuthur dy ddeddfau
byth hyd y diwedd.

Iniquos odio habui.

113 DYchymmygion ofer a gaseais, a'th gyfraith
di a hoffais i.
114 Fy lloches a'm tarian ydwyt: wrth dy air y dis-
gwiliais.
115 Ciliwch oddi wrthif rai drygionus: canys cad-
waf orchymynnion fy Nuw.
116 Cynnal fi yn ôl dy air, fel y byddwyf byw: ac na
phâr i mi gywilyddio am fyng-obaith.
117 Cynnal fi, ac iach fyddaf, ac yn dy ddeddfau y'r
ymddigrifaf yn wastadol.
118 Sethraist y rhai oll a gyrwydrent oddi wrth dy
ddeddfau: canys ofer oedd eu dichell hwynt.
119 Gwnaethost i holl annuwolion y tir ddarfod fel
sothach: am hynny'r hoffais dy destiolaethau.
120 Dychrynnodd fyng-nhawd rhag dy ofn, ac of-
nais rhag dy farnedigaethau.

Feci

Feci iudicium.

121 Gwneuthum farn, a chyfiawnder: na ad fi i'm gorthrym-wŷr.

122 Par i'th wâs roddi ei fryd ar ddaioni : ac na âd i'r beilchion fyng-orthrymmu.

123 Fy llygaid a ballasant yn edrych am dy iechydwriaeth, ac am dy ymadrodd cyfiawn.

124 Gwna i'th wâs yn ôl dy drugaredd: a dysc i mi dy ddeddfau.

125 Dy wâs ydwyf i, pâr i mi ddeall : fel yr adwaenwyf dy destiolaethau.

126 Amser yw i'r Arglwydd wneuthur barn : torrasant dy gyfraith di.

127 Am hynny 'r hoffais dy orchymynnion yn fwy nag aur, ie nag aur coeth.

128 Am hynny y cyfrifais yn iniawn dy orchymynnion eu gyd oll : ac y caseais bob gau lwybr.

Mirabilia.

129 Rhyfedd yw dy destiolaethau, am hynny y cadwodd fy enaid hwynt.

130 Agoriad dy air a rydd oleuni, gan beri deall i rai annichellgar.

131 Agorais fyng enau a dyheais, o blegit awyddus oeddwn i'th orchymynnion di.

132 Edrych arnaf a thrugarhâ-wrthif: yn ôl dy arfer i'r rhai a garant dy enw.

133 Cyfarwydda fyng-hamrau wrth dy air ac na lywodraethed dim anwiredd arnaf.

134 Gwaret fi oddi wrth drawsedd dynnion : felly y cadwaf dy orchymynnion.

135 Llewyrcha dy wyneb ar dy wâs, a dysc i mi dy ddeddfau.

136 Afonydd o ddyfroedd a ddescynnasant o'm llygaid, am na chadwasant dy gyfraith di.

Iustus

Iuſtus es Domine.

137 CYfiawn ydwyt ti ô Arglwydd, ac iniawn yw
dy farnedigaethau.
138 Gorchymynnaiſt gyfiawnder yn dy deſtiolae-
thau: a gwirionedd yn ddirfawr.
139 Fy Zêl a'm difaodd, o herwydd i'm gelynnion
anghofio dy eiriau di.
140 Purwyd dy ymadrodd yn ddirfawr: a'th wâs ai
hoffodd hwynt.
141 Bychan ydwyf fi, a dirmygus, ond nid anghofi-
ais dy orchymynnion.
142 Dy gyfiawnder ſydd gyfiawnder byth: a'th gy-
fraith ſydd wirionedd.
143 Adfyd a chyſtudd a'm goddiweddaſant: a'th or-
chymynnion oeddynt fy nigrifwch.
144 Cyfiawnder dy deſtiolaethau a beru yn dragy-
wydd: gwna i mi ddeall, a byw fyddaf.

Clamaui in toto corde meo.

145 LLefais a'm holl galon, clyw fi ô Ar- Prydnhaw-
glwydd, dy ddeddfau di a gadwaf. nol weddi.
146 Llefais arnat, achub fi: a chadwaf
dy deſtiolaethau.
147 Achubais flaen y cyfddydd, a gwa-
eddais, wrth dy air y diſgwiliais.
148 Fy llygaid a achubaſant flaen gwiliadwriae-
thau y nos, i ſyfyrio yn dy air di.
149 Clyw fy llef yn ôl dy drugaredd, Arglwydd by-
wha fi yn ôl dy farnedigaethau.
150 Y rhai a ddilynant ſcelerder a neſſaſant arnaf:
ac a ymbellhaſant oddi wrth dy gyfraith di.
151 Ti the Arglwydd bydd agos: canys dy holl orchy-
mynnion ydynt wirionedd.
152 Er yſtalm y gwyddwn am dy deſtiolaethau, ſe-
lio o honot hwynt yn dragywydd.

Vide

Vide humilitatem.

153 Gwêl fyng-hystudd, a gwaret fi, canys nid anghofiais dy air di.

154 Dadle fy nadl, a rhyddhâ fi: bywhâ fi o herwydd dy air.

155 Pell yw iechydwriaeth oddi wrth y rhai annuwiol: o herwydd na cheisiasant dy ddeddfau di.

156 Dy drugareddau Arglwydd ydynt aml: bywhâ fi yn ôl dy farnedigaethau.

157 Llawer sydd yn fy erlid, ac yn fyngwrthwynebu: er hynny ni throais oddi wrth dy destiolaethau.

158 Gwelais y troseddwyr, a gresynnais am na chadwent dy air di.

159 Gwêl hoffi o honof dy orchymynnion di: Arglwydd bywhâ fi yn ôl dy drugaredd.

160 Gwirionedd yw dechreuad dy air: a'th holl gyfiawn farn a bery yn dragywydd.

Principes persecuti sunt.

161 Tywysogion a'm herlidiasant heb achos, er hynny fyng-halon a gryne rhag dy air di.

162 Llawen ydwyfi o blegit dy air, fel vn yn cael sclyfaeth lawer.

163 Celwydd a gaseais, ac a ffieiddiais: a'th gyfraith di a hoffais,

164 Seith-waith yn y dydd yr ydwyf yn dy glodfori: herwydd dy gyfiawn farnedigaethau.

165 Heddwch mawr fydd i'r rhai a garant dy gyfraith: ac nid oes dramgwydd iddynt.

196 Disgwiliais wrth dy iechydwriaeth di ô Arglwydd: a gwneuthum dy orchymynnion.

167 Fy enaid a gadwodd dy destiolaethau: a hoff iawn gennif hwynt.

168 Cedwais dy orchymynnion a'th destiolaethau: am fod fy holl ffyrdd ger dy fron di.

Appropinquet

Appropinquet deprecatio.

169 Nesaed fyng waedd o'th flaen Arglwydd: gwna
i mi ddeall yn ôl dy air.
170 Deued fyng-weddi ger dy fron gwaret fi yn
ôl dy ymadrodd.
171 Fyng-wefusau a draethant dy foliant pan ddysc-
cech i mi dy ddeddfau.
172 Fy nhafod a ddatcân dy air: o herwydd dy holl
orchymynnion ydynt gyfiawnder.
173 Bydded dy law i'm cynnorthwyo: o herwydd
dy orchymynnion di a ddewisais
174 Awyddus ydwyf ô Arglwydd i'th iechydwri-
aeth: a'th gyfraith yw fy hyfrydwch.
175 Bydded byw fy enaid fel i'th folianno di: a chyn-
northwyed dy farnedigaethau fi.
176 Cyfeiliornais fel oen wedi colli: cais dŷ wâs,
o blegit nid anghofiais dy orchymynnion.

Ad Dominum. Psal.cxx.

AR yr Arglwydd y gelwais yn fyng-hy- Boreuol
fyngder: ac efe a'm gwrandawodd i. weddi.
2 Arglwydd gwaret fy enaid oddi wrth
wefusau celwyddoc, ac oddi wrth dafod
twyllodrus.
3 Beth a rydd dy dafod twyllodrus i ti? neu pa
beth a chwanega efe arnat.
4 Geiriau fel llymmion saethau cawr yng-hyd a
marwor mêryw.
5 Gwae fi bresswylio o honof ym Mesech: a chyfan-
neddu o honof ym mhebyll Cedar.
6 Rhy-hir y trigodd fy enaid gyd a'r hwn oedd yn
casau tangneddyf.
7 Heddychol ydwyf, ond pan ddywedwyf am hedd,
hwynt a godant i ryfel.

Leuaui oculos. Psal.cxxj.

DErchafaf fy llygaid i'r mynyddoedd o'r lle y daw
fyng-hymmorth i.
2 Fyng-hymmorth a ddaw oddi wrth yr Arglwydd,
yr hwn a wnaeth nefoedd a daiar.
3 Ni âd efe i'th droed lithro, ac ni hûna dy geidwad.
4 Wele ni huna, ac ni chwsc ceidwad Israel.
5 Yr arglwydd yw dy geidwad, yr Arglwydd yw dy
gyscod ar dy ddeheu-law.
6 Ni'ch deru 'r haul y dydd, na'r lleuad y nôs.
7 Yr Arglwydd a'th geidw rhag pob drwg: efe a
geidw dy enaid.
8 Yr Arglwydd a geidw dy fynediad, a'th ddyfodiad
o'r pryd hyn, hyd yn dragywydd.

Lætatus sum. Psal.cxxij.

LLawenychais pan ddywedent wrthif, awn i dy 'r
Arglwydd.
2 Ein traed ni a safant o fewn dy byrth di o Jeru-
salem.
3 Jerusalem a adailadwyd fel dinas yn cydtuno
ynddi ei hun.
4 Canys yno 'r escynnodd y llwythau, sef llwythau
'r Arglwydd, yn destiolaeth i Israel, i foliannu enw
'r Arglwydd.
5 Canys yno y gosodwyd gorsedd-feingciau barn:
sef gorsedd-feingciau ty Dafydd.
6 Dymunwch heddwch Jerusalem: llwydded y
rhai a'th hoffant.
7 Heddwch fyddo o fewn dy ragfur: a ffynniant yn
dy balassau.
8 Er mwyn fy mrodyr a'm cyfeillion y dywedaf yn
awr, llwyddiant fyddo i ti.
9 Er mwyn ty 'r Arglwydd ein Duw y ceisiaf i ti
ddaioni.

A

Ad te leuaui oculos. Psal.cxxiij.

ATtat ti y derchefais fy llygaid, yr hwn a breswyli
yn y nefoedd.

2 Wele fel y mae llygaid gweision ar law eu mei-
stred, neu fel y mae llawforwyn ar law eu meistres:
felly y mae ein llygaid ni ar yr Arglwydd ein Duw,
hyd oni thrugarhao efe wrthym ni.

3 Trugarhâ wrthym Arglwydd, trugarhâ wrthym,
canys llanwyd ni â dirmyg yn ddirfawr.

4 Yn ddirfawr y llanwyd ein henaid â gwatwar-
gerdd y rhai goludog, ac â diystyrwch y beilchion.

Nisi quia Dominus. Psal.cxxiiij.

DYweded Israel yr awr hon, oni buase i'r Arglwydd
fod gyd â ni:

2 Oni buase'r Arglwydd gyd â ni pan gyfododd
dynnion yn ein herbyn.

3 Yna ein llyngcasent ni yn fyw, pan enynnodd eu
llid hwynt i'n herbyn.

4 Yna y dyfroedd a'n boddasent ni: afon a aethe tros
ein henaid.

5 Yna'r aethe tros ein henaid ddyfroedd chwydde-
dig:

6 Bendigedic yw'r Arglwydd, yr hwn ni roddodd
ni yn sclyfaeth i'w dannedd hwynt.

7 Ein henaid a ddiangodd fel aderyn o faglau'r
adarwŷr: y fagl a dorrwyd, a ninneu a ddianghasom.

8 Ein porth ni sydd yn enw'r Arglwydd, yr hwn a
wnaeth nefoedd a daiar.

Qui confidunt. Psal.cxxv

YRhai a ymddyriedant yn yr Arglwydd fyddant fel
mynydd Sion: yr hwn ni syfl, ond a beru yn dragy-
wydd.

2 Fel y mae Jerusalem a'r mynyddoedd oi ham-
gylch: felly y mae'r Arglwydd o amgylch ei bobl o'r
pryd hyn hyd yn dragywydd.

3 Ni orphywys gwialen annuwoldeb ar etifeddi-
aeth y rhai cyfiawn : rhag i'r rhai cyfiawn estyn eu
dwylo at anwiredd.
4 Oh Arglwydd gwna ddaioni i'r rhai daionus : ac
i'r rhai iniawn yn eu calonnau.
5 Ond y rhai a ymdroânt yn eu trofeudd yr Argl-
wydd ai gyrr gyd â gweithred-wŷr anwiredd, a bydd
tangneddyf ar Israel.

In conuertendo. Psal.cxxvj.

PAn ddychwelodd yr Arglwydd gaethiwed
Sion, yr oeddem fel rhai yn breuddwy-
dio.
2 Yna y llawnwyd ein gênau â chw-
erthyn, a'n tafod â gorfoledd : yna y dywe-
dâsant ym mysc y cenhedloedd, yr Arglwydd a wnaeth
bethau mawrion i'r rhai hyn.
3 Yr Arglwydd a wnaeth i ni bethau mawrion, am
hynny 'r oeddem yn llawen.
4 Dychwel Arglwydd ein caethiwed ni, fel yr afo-
nydd yn y dehau.
5 Y rhai ydynt yn hau mewn dagrau a fedant me-
wn gorfoledd.
6 Yr hwn sydd yn myned rhagddo, ac yn wylo, gan
ddwyn hâd gwerthfawr, gan ddyfod a ddaw mewn
gorfoledd, dann gludo ei yscubau.

Nisi Dominus. Psal.cxxvij.

OS yr Arglwydd nid adailada y tŷ, ofer y llafuria ei
adailad-wŷr wrtho : os yr Arglwydd ni cheidw y
ddinas, ofer y gwilia y ceidwad.
2 Ofer i chwi foreu-godi, orwedd yn hwyr, a bw-
yta bara gofidus : felly y rhydd efe hûn iw annwylyd.
3 Wele plant ydynt yn etifeddiaeth yr Arglwydd,
ei obr ef yw ffrwyth y groth.
4 Fel y mae saethau yn llaw cadarn, felly y mae
plant

plant ieuengtid.

5 Gwyn ei fyd y gŵr yr hwn a lanwodd ei gawell
saethau â hwynt: ni's gwradwyddir hwy pan ym-
ddiddanant a'r gelynnion yn y porth.

Beati omnes. Psal.cxxviij.

Gwyn ei fyd pob vn y sydd yn ofni 'r Arglwydd: sef
yr hwn sydd yn rhodio yn ei ffyrdd ef.

2 Canys mwynhei lafur dy ddwylo: gwyn dy fyd,
a dâ yw it.

3 Dy wraig fydd fel gwin-wŷdden ffrwythlawn
ar hŷd ystlysau dy dŷ: a'th blant fel planhigion olîwydd
o amgylch dy ford.

4 Wele fel hyn yn ddiau y bendithir y gŵr a ofno 'r
Arglwydd.

5 Yr Arglwydd a'th fendithia o Sion, fel y gwelech
Jerusalem mewn llwyddiant holl ddyddiau dy einioes.

6 Ac y gwelech blant dy blant, a thangneddyf ar
Israel.

Sæpe expugnauerunt. Psal.cxxix.

Llawer gwaith i'm cystuddiasant o'm hieuengtid,
(y dichon Israel ddywedyd yn awr)

2 Llawer gwaith i'm cystuddiasant o'm hieuengc-
tid, etto ni'm gorfuant.

3 Yr arddwyr a arddasant ar fyng-hefn, ac a estyn-
nasant eu cwysau yn hirion.

4 Yr Arglwydd cyfiawn a dorodd raffau y rhai an-
nuwiol.

6 Y rhai a gasânt Sion gwradwydder hwy oll, a
chiliant yn ôl.

6 A'r hwn ni leinw y pladur-wr ei law: na'r hwn
fyddo yn rhwymo yr yscubau, ei fonwes.

7 8 Fel na ddywed y rhai a ânt heibio, bendith yr
Arglwydd arnoch: bendithiwn chwi yn enw 'r Ar-
glwydd.

Deprofundis clamaui. Psal.cxxx.

O'R dyfnder y gelwais arnat ô Arglwydd.
2 Arglwydd clyw fy llefain, ystyried dy glustiau
wrth leferydd fyng weddiau.
3 Os crefi ar anwireddau Arglwydd: ô Arglwydd
pwy a saif?
4 Onid y mae gennit ti faddeuant fel i th ofner.
5 Disgwiliais yr Arglwydd, disgwiliodd fy enaid ef,
ac yn ei air ef y gobeithiais.
6 Fy enaid sydd yn disgwil am yr Arglwydd yn fwy
nag y mae y boreu wilwyr yn gwilied am y boreu.
7 Disgwilied Israel am yr Arglwydd o herwydd y
mae trugaredd gyd a'r Arglwydd, ac aml ymwared
ganddo.
8 Ac efe a wareda Israel oddi wrth ei holl anwiredd.

Domine non est. Psal.cxxxj

O Arglwydd nid ymchwyddodd fyng-halon, ac nid
ymdderchafodd fy llygaid.
2 Ni rodiais ychwaith mewn pethau rhy fawr, a rhy
ryfedd i mi.
3 Eithr gosodais, a gostêgais fy enaid fel vn wedi ei
ddiddyfnu oddi wrth ei fam: fy enaid sydd ynof fel vn
wedi ei ddiddyfnu.
4 Disgwilied Israel wrth yr Arglwydd o'r pryd hyn
hyd yn dragywydd.

Memento Domine. Psal.cxxxij.

O Arglwydd cofia Ddafydd ai holl flinder.
Boreuol weddi. 2 Y modd y tyngodd efe wrth yr Ar-
glwydd, ac yr addunodd i rymmus Dduw
Iacob, gan ddywedyd:
3 Nid âf i fewn pabell fy nhŷ, ni ddring-
af ar erchwyn fyng-wely.
4 Ni roddaf gwsc i m llygaid, na hun i m amran-
tau.

5 Hyd oni chaffwyf le i'r Arglwydd: sef preswyl-
fod i rymmus Dduw Jacob.
6 Wele clywsom am dani yn Ephrata: cawsom hi
ym meusydd y coed.
7 Awn i'w bebyll ef, ymgrymmwn o flaen ei faingc
draed ef.
8 Cyfot Arglwydd i'th orphywysfa, ti ag Arch dy
gadernid.
9 Gwisced dy offeiriaid gyfiawnder: a gorfoledded
dy saint.
10 Er mwyn Dafydd dy was na wrthot wyneb
dy eneiniog.
11 Tyngodd yr Arglwydd wirionedd i Ddafydd, ni
thrŷ efe oddi wrth hynny: o ffrwyth dy groth y goso-
daf ar dy orsedd-faingc.
12 Os ceidw dy feibion fyng-hyfammod a'm testio-
laeth y rhai a ddyscwyf iddynt: eu meibion hwythau
yn dragywydd a eisteddant ar dy orsedd-faingc.
13 Canys dewisodd yr Arglwydd Sion, ac ai dymu-
nodd yn drigfa iddo ei hun gan ddywedyd,
14 Dymma fyng-orphywysfa yn dragywydd: ym-
ma y trigaf canys chwennychais hi.
15 Gan fendithio y bendithiaf ei llynniaeth, ac mi
a ddiwallaf ei thlodion â bara.
16 Ei hoffeiriaid hefyd a wiscaf ag iechydwriaeth:
ai saint dann ganu a ganant.
17 Yna y paraf i gorn Dafydd flaguro: canys dar-
parais lusern i'm heneiniog.
18 Ei elynnion ef a wiscaf â chywilydd, arno yntef
y blodeua ei goron.

Ecce quam bonum. Psal.cxxxiij.

VVEle mor ddaionus, ac mor hyfryd yw trigo o
frodyr yng-hyd.
2 Y mae fel olew gwerthfawr ar y penn yn descyn

ar hyd y farf, sef barf Aaron: yr hwn oedd yn descyn ar
hyd ymyl ei wiscoedd.
3 Ac fel gwlith Hermon yr hwn sydd yn descyn ar
fynydd Sion: canys yno y gorchymynnodd yr Arglw-
ydd y fendith a'r bywyd yn dragywydd.

Ecce nunc benedicite. Psal.cxxxiiij.

WEle holl weision yr Arglwydd bendithiwch yr
Arglwydd: y rhai ydych yn sefyll yn nhŷ 'r Ar
glwydd y nôs, sef yng-hynteddoedd tŷ yr Arglwydd.
2 Derchefwch eich dwylo tu a'r cyssegr: a bendi
thiwch yr Arglwydd.
3 Yr Arglwydd yr hwn a wnaeth nefoedd, a daiar,
a'th fendithio di o Sion.

Laudate nomen. Psal.cxxxv.

MOlwch enw 'r Arglwydd, gweision yr Arglwydd
molwch ef.
2 Y rhai ydych yn sefyll yn nhŷ r Arglwydd yng-
hynteddoedd ty ein Duw ni.
3 Molwch yr Arglwydd canys da yw 'r Arglwydd:
cenwch iw enw canys hyfryd yw.
4 O blegit yr Arglwydd a ddetholodd Jacob, ac Js-
rael yn bobl unic iddo ef.
5 Canys mi a wn mai mawr yw 'r Arglwydd, a
bod ein Harglwydd ni goruwch yr holl dduwiau.
6 Yr Arglwydd a wnaeth yr hyn oll a fynne yn y
nefoedd, ac yn y ddaiar, yn y môr, ac yn yr holl ddyfn-
dêrau.
7 Y mae yn codi mwgdarth o eithafoedd y ddaiar,
mellt a wnaeth efe yng-hyd a'r glaw: gan ddwyn y
gwynt allan oi dryssorau.
8 Yr hwn a darawodd holl gyntaf-anedic yr Aipht,
yn ddyn ac yn anifail.
9 Danfonodd arwyddion a rhyfeddodau i'th ganol
di 'r Aipht, ar Pharao, ac ar ei holl weision.

10 Yr

10 Yr hwn a darawodd genhedloedd lawer, ac a la-
ddodd frenhinoedd cryfion:
11 Sehon brenin yr Amoriaid: ac Og brenin Ba-
san: a holl frenhiniaethau Canaan.
12 Ac a roddodd eu tîr hwynt yn etifeddiaeth, sef
yn etifeddiaeth i Israel ei bobl.
13 Dy enw ô Arglwydd a bery yn dragywydd: dy
goffadwriaeth ô Arglwydd a fydd o genhedlaeth i gen-
hedlaeth.
14 Canys yr Arglwydd a farna ei bobl, ac a dostu-
ria wrth ei weision.
15 Delwau y cenhedloedd ydynt arian ac aur, gwa-
ith dwylo dŷn.
16 Genau sydd iddynt, ac ni lefarant: llygaid sydd
ganddynt, ac ni welant.
17 Y mae clustiau iddynt, ac ni chlywant: nid oes
ychwaith anadl yn eu genau.
18 Fel hwynt y mae y rhai ai gwnelont, a phob vn a
ymddyriedo ynddynt.
19 Tŷ Israel bendithiwch yr Arglwydd: bendithi-
wch yr Arglwydd tŷ Aaron.
20 Tŷ Lefi bendithiwch yr Arglwydd: y rhai a ofn-
wch yr Arglwydd bendithiwch yr Arglwydd.
21 Bendithier yr Arglwydd o Sion, yr hwn sydd yn
trigo yn Jerusalem. Molwch yr Arglwydd.

Confitemini Domino. Psal.cxxxvj.

CLodforwch yr Arglwydd canys da yw, o Prydnhawnol weddi.
herwydd ei drugaredd sydd yn dragywydd.
2 Clodforwch Dduw 'r duwiau: o ble-
git ei drugaredd sydd yn dragywydd.
3 Clodforwch Arglwydd yr arglwyddi:
o herwydd ei drugaredd sydd yn dragywydd.
4 Yr hwn yn vnic sydd yn gwneuthur rhyfeddo-
dau: canys ei drugaredd sydd yn dragywydd.

5 Yr

5 Yr hwn a wnaeth y nefoedd mewn doethineb:
o herwydd ei drugaredd sydd yn dragywydd.
6 Yr hwn a estynnodd y ddaiar ar y dyfroedd: o ble-
git ei drugaredd sydd yn dragywydd.
7 Yr hwn a wnaeth oleuadau mawrion: canys ei
drugaredd sydd yn dragywydd.
8 Yr haul i lywodraethu 'r dydd: canys ei drugar-
edd sydd yn dragywydd.
9 Y lleuad, a'r sêr i lywodraethu 'r nos: canys ei
drugaredd sydd yn dragywydd.
10 Yr hwn a darawodd yr Aipht, ai chyntaf-anedic:
o herwydd ei drugaredd sydd yn dragywydd.
11 Ac a ddug Israel oi mysc hwynt: o herwydd ei
drugaredd sydd yn dragywydd.
12 A llaw gref, ac â braich estynnedic: o herwydd
ei drugaredd sydd yn dragywydd.
13 Yr hwn a rannodd y môr côch yn ddau: o her-
wydd ei drugaredd sydd yn dragywydd.
14 Ac a wnaeth i Israel fyned trwy ei ganol: o her-
wydd ei drugaredd sydd yn dragywydd.
15 Ac a escyttiodd Pharao ai lû yn y môr côch: o
herwydd ei drugaredd sydd yn dragywydd.
16 Ac a dywysodd ei bobl drwy 'r anialwch: o her-
wydd ei drugaredd sydd yn dragywydd.
17 Yr hwn a darawodd frenhinoedd mawrion: o
herwydd ei drugaredd sydd yn dragywydd.
18 Ac a laddodd frenhinoedd ardderchog: o her-
wydd ei drugaredd sydd yn dragywydd.
19 Sehon brenin yr Amoriaid: o herwydd ei druga-
redd sydd yn dragywydd.
20 Ac Og brenin Basan: o herwydd ei drugaredd
sydd yn dragywydd.
21 Ac a roddodd eu tir hwynt yn etifeddiaeth: o
herwydd ei drugaredd sydd yn dragywydd.
22 Yn etifeddiaeth i Israel ei wâs: o herwydd ei
druga-

drugaredd sydd yn dragywydd.
23 Yr hwn yn ein cystudd a'n cofiodd ni: o herwydd
ei drugaredd sydd yn dragywydd.
24 Ac a'n hachubodd ni oddi wrth ein gelynnion: o
herwydd ei drugaredd sydd yn dragywydd.
25 Yr hwn sydd yn rhoddi ymborth i bôb cnawd: canys ei drugaredd sydd yn dragywydd.
26 Clodforwch Dduw 'r nefoedd: canys ei drugaredd sydd yn dragywydd.
27 Clodforwch Arglwydd yr arglwyddi: o herwydd ei
drugaredd sydd yn dragywydd.

Super flumina. Psal.cxxxvij.

Wrth afonydd Babilon yr eisteddasom, ac yno'r wylasom pan feddyliasom am Sion.
2 Ar yr helyg oi mewn y crogasom ein telynau.
3 Yna pan ofynnodd y rhai a'n caethtwasent i ni
gân a llawenydd yn ein griddfan gan ddywedyd, cenwch i ni rai o ganidau Sion:
4 Pa fodd eb ni y canwn gerdd yr Arglwydd mewn
gwlad ddieithr?
5 Os angofiaf di Jerusalem, anghofied fy neheulaw ganu.
6 Glyned fy nhafod wrth daflod fyng-enau oni chofiaf di: oni chodaf Jerusalem yn benn llawenydd i mi.
7 Cofia Arglwydd blant Edom yn nydd Jerusalem:
y rhai a ddywedent, dinoethwch, dinoethwch hi hyd
ei sylfaen.
8 Oh anrhaithiedic ferch Babilon, gwyn ei fyd a
dalo i ti fel y telaist i ninnau.
9 Gwyn ei fyd, a gymmero, ac a darawo dy blant
wrth y meini.

Confitebor tibi Domine. Psal.cxxxviij.

Clodforaf di a'm holl galon: yng-wydd y duwiau y canaf it
2 Ymgrymmaf tu a'th deml sanctaidd: a chlodforaf

dy

dy enw am y drugaredd a'th wirionedd : o blegit ti a
fawrheaist dy enw a'th air uwch-law pôb dim.
3 Y dydd y gelwais arnat i'm gwrandewaist : a cha-
darnheaist nerth yn fy enaid.
4 Holl frenhinoedd y ddaiar a'th glodforant di o Ar-
glwydd : canys clywsant eiriau dy enau.
5 Canant hefyd a'm ffyrdd yr Arglwydd : canys
mawr yw gogoniant yr Arglwydd.
6 O herwydd uchel yw 'r Arglwydd, ac efe a edrych
ar yr issel, a'r balch a edwyn efe o hirbell.
7 Pe rhodiwn yng-hanol cyfyngder, ti a'm bywha-
uit : estynnit dy law yn erbyn digofaint fyng-elynnion:
a'th ddeheulaw a'm hachube.
8 Yr Arglwydd a gyflawna ei drugaredd a mi : dy
drugaredd Arglwydd sydd yn dragywydd : nac esceulu-
sa waith dy ddwylo.

Domine probâsti. Psal. cxxxix.

Boreuol weddi.

ARglwydd chwiliaist, ac adnabuost fi.
2 Ti a adwaenost fy eisteddiad, a'm
cyfodiad : dealli fy meddwl ym mhell o'r
blaen.
3 Amgylchynaist fy llwybr a'm gor-
weddfa : ac yspys wyt yn fy holl ffyrdd.
4 Canys nid oes air ar fy nhafod, ond wele Arglw-
ydd ti ai gwyddost oll.
5 Lluniaist fi yn ôl, ac yn mlaen : gosodaist dy law
arnaf.
6 Dymma wybodaeth ry ddirgel i mi : uchel yw,
ni fedraf oddi wrthi.
7 I ba le 'r âf oddi wrth dy yspryd? ac i ba le y ffoaf
o'th wydd?
8 Os dringaf i'r nefoedd yno y byddi di : os gorwe-
ddaf yn uffern wele di yno.
9 Yno pe cymmerwn adenydd y wawr, a phe trigwn
yn

yn eithafoedd y môr:
10 Yna hefyd i'm tywyse dy law, ac i'm cynhalie dy
ddeheu-law.
11 Pe dywedwn, etto tywyllwch a'm cuddia: yna
y bydde y nos yn oleuni o'm hamgylch.
12 Ni thywylla y tywyllwch rhagot ti, ond y nos
a oleua fel dydd: vn ffunyd fydd tywyllwch a goleu-
ni i ti.
13 Canys ti a feddiannaist fy arennau, toaist fi yng-
hroth fy mam.
14 Clodforaf dydi canys ofnadwy, a rhyfedd i'm
gwnaed, rhyfedd yw dy weithredoedd, a'm henaid a
ŵyr hynny yn dda.
15 Ni chuddiwyd fy escyrn oddi wrthit, er fyng-
wneuthur yn ddirgel, a'm llunio yn isselder y ddaiar.
16 Dy lygaid a welsant fy annelwig ddefnydd, ac
yn dy lyfr di yr scrifennwyd hwynt oll y dydd y lluni-
wyd hwynt, pan nad oedd yr vn o honynt.
17 Am hynny mor werth-fawr yw dy gynghorau
gennif ô Dduw? mor fawr yw eu swm hwynt?
18 Pe cyfrifwn hwynt, amlach fyddent na'r ty-
wod: pan ddeffroiswyf, gyd â thi 'r ydwyf yn wastad.
19 O Dduw na leddit yr annuwiol, a'r gwŷr gw-
aedlyd, wrth y rhai y dywedais, ciliwch oddi wrthif.
20 Y rhai a ddywedant scelerder am danat, dy elyn-
nion a gymmerasant dy enw yn ofer.
21 Onid câs gennif ô Arglwydd dy gaseion di? a
ffiaidd gennif y rhai a gyfodant i'th erbyn?
22 A châs cyflawn y casehais hwynt: fel pe byddent
i mi yn elynnion.
23 Chwilia fi ô Dduw, a gŵybydd fyng-halon: prawf
fi, a gŵybydd fy meddyliau.
24 A gwêl, a oes ffordd annuwiol gennif: a thywys
fi yn ffordd tragywyddoldeb.

Eripe me Domine. Psal.cxl.

GWaret fi ô Arglwydd oddi wrth y dynnion drwg,
cadw fi rhag y gwŷr traws.
2 Y rhai ydynt yn bwriadu drygioni yn eu calon:
ac yn ymgasclu beunydd i ryfel.
3 Golymmasant eu tafodau fel sarph: gwenwyn
asp sydd tann eu gwefusau. Selah.
4 Cadw fi ô Arglwydd o ddwylo 'r annuwiol, a
chadw fi rhag y gwŷr traws: y rhai a fwriadasant fa-
chellu fy nhraed.
5 Y beilchion a guddiasant faglau i mi, ac a estyn-
nasant rwyd wrth dannau ar ymmyl y llwybrau: go-
sodasant hoenynnau ar fy medr. Selah.
6 Dywedais wrth yr Arglwydd, fy Nuw ydwyt ti,
clyw ô Arglwydd lef fyng-weddiau.
7 Arglwydd Dduw nerth fy iechydwriaeth gorch-
guddiaist fy mhenn yn nydd brwydr.
8 Na chaniadhâ Arglwydd ddymuniad yr annuwi-
ol: na chwpla eu drwg feddwl rhag eu balchio hw-
ynt. Selah.
9 Y vennaf a'm hamgylchyno, blinder eu gwefu-
sau ai toa hwynt.
10 Syrthied marwor arnynt, a bwried efe hwynt
yn tân: ac mewn ceu-ffosydd fel na chyfodant.
11 Dŷn siaradus ni wastateuir ar y ddaiar: drwg
a hela y gŵr traws iw ddestruw.
12 Gwn y dial yr Arglwydd y truan, ac y barna
efe y tlodion.
13 Y cyfiawn yn ddiau a glodforant dy enw di: y
rhai iniawn a drigant ger dy fron di.

Domine clamaui. Psal. cxlj.

ARglwydd gelwais arnat, brysia attaf: clyw fy
llais pan lefwyf arnat.
2 Cyfei ier fyng-weddi i'th ŵydd di fel arogldarth,
a derchafiad fy nwylo fel offrwm prydnhawnol.

3 Gosot

3 Gosot Arglwydd gadwriaeth o flaen fyng-enau:
cadw ddrws fyng-wefusau.
4 Na ostwng fyng-halon at ddim drwg i ddychym-
mygu dychymmygion mewn drygioni gyd a'r gwyr a
weithredant anwiredd: ac na ad ti i mi fwyta oi dante-
ithion hwynt.
5 Cured y cyfiawn fi yn garedig, a cherydded fi: ond
na thorred eu holew pennaf hwynt fy mhen: canys
fyng-weddi fydd etto yn erbyn eu drygioni hwynt.
6 Tafler eu barn-wyr i lawr mewn lleoedd carre-
goc, fel y clywant fyng-eiriau, canys melus ydynt.
7 Y mae ein hescyrn ar wascar ar fin y bedd, me-
gis vn yn torri, neu yn cymmynu coed ar y ddaiar.
8 Eithr arnat ti ô Arglwydd Dduw yr edrych fy
llygaid: ynot ti y gobeithiais, na fwrw fy enaid allan.
9 Cadw fi rhag y fagl a osodasant i mi: a hoenyn-
nau gweithred-wyr anwiredd.
10 Cyd-gwymped y rhai annuwiol yn eu rhwydau
eu hun, hyd onid elwyf fi heibio.

Voce mea ad Dominum Psal.cxlij.

Gwaeddais a'm llef ar yr Arglwydd: â'm Prydnhawnol weddi.
llef yr ymbiliais â'r Arglwydd.
2 Cywelltais fy myfyrdod oi flaen ef:
a mynegais fyng-hystudd ger ei fron ef.
3 Pan ofidiodd fy yspryd o'm mewn,
tithe a adwaenit fy llwybr, yn y ffordd y rhodiwn y
cuddiasant i mi fagl.
4 Edrychais ar y tu dehau, ac wele, ac nid oedd
gydnabod gennif: pallodd nodded i mi, nid oedd neb
yn ymofyn am fy enaid.
5 Llefais arnat ô Arglwydd, a dywedais, ti yw
fyng-obaith, a'm rhann, yn nhir y rhai byw.
6 Ystyr wrth fyng-waedd, canys truan iawn ydwyf,

gwaret

gwaret fi oddi wrth fy erlid-wyr, canys trêch ydynt
nâ mi.
7 Dwg fy enaid allan o garchar i foliannu dy enw:
y rhai cyfiawn a'm cylchynant pan fyddech dâ wrthif.

Domine exaudi. Psal.cxliij.

ARglwydd clyw fyng-weddi, a gwrando ar fy neisy-
fiad: erglyw fi er mwyn dy wirionedd, a'th gyfi-
awnder.
2 Ac na ddos i gyfraith a'th wâs, o herwydd ni chy-
fiawnheuir neb byw ger dy fron di.
3 Canys y gelyn a erlidiodd fy enaid, curodd efe fy
enaid i lawr, a gwnaeth i mi drigo mewn tywyllwch,
fel y rhai a fuasent feirw er ystalm.
4 Yna'r ymofidiodd fy yspryd o'm mewn: ac y syn-
nodd fyng-halon ynof.
5 Cofiais er hynny y dyddiau gynt, myfyriais ar
dy holl waith: ac yng-weithredoedd dy ddwylo y my-
fyriaf.
6 Lledais fy nwylaw attat: fy enaid fel tir sychedic
sydd yn hiraethu am danat.
7 Oh Arglwydd gwrando fi yn ebrwydd: pallodd fy
yspryd, na chuddia dy wyneb oddi wrthif, rhag fy mod
yn gyffelyb i'r rhai a ddescynnant i'r pwll.
8 Pâr i mi glywed dy drugaredd yn foreu: o her-
wydd ynot ti y gobeithiais, pâr di i mi wybod pa ffordd
y rhodiaf, o blegit attat ti y derchefais fy enaid.
9 Gwaret fi oddi wrth fyng-elynnion ô Arglwydd:
canys gyd â thi 'r ymguddiais.
10 Dysc i mi wneuthur dy ewyllys di: canys ti yd-
wyt fy Nuw: tywysed dy Yspryd daionus fi i dir yr ini-
ondeb.
11 Bywhâ fi ô Arglwydd er mwyn dy enw, dwg fy
enaid allan o ing er mwyn dy gyfiawnder.
12 Ac er dy drugaredd dinistria fyng-elynnion, a di-
fetha

ledha holl wrthwyneb wŷr fy enaid: o blegit dy wâs di
ydwyf i.

Benedictus Dominus. Psal.cxliiij.

BEndigedic fyddo 'r Arglwydd fy nerth, yr hwn sydd yn dyscu fy nwylo i ymladd, a'm byssedd i ryfela. Borenol weddi.
2 Fy nhrugaredd a'm hamddeffynfa, fy nhŵr, a'm gwaredudd, fy amddeffynnudd yw efe, ac ynddo y gobeithiais: yr hwn sydd yn darostwng fy mhobl tanaf.
3 Arglwydd beth yw dŷn, pan gydnabyddit ef? neu fab dŷn pan wnaeit gyfrif o honaw?
4 Dyn sydd debyg i wagedd, fel cyscod y mae ei ddyddiau yn myned heibio.
5 Arglwydd gostwng dy nefoedd a descyn, cyffwrdd a'r mynyddoedd a mygant.
6 Gwna fellt, a gwascar hwynt, gyrr dy saethau, a difa hwynt.
7 Anfon dy law oddi vchod, achub, a gwaret fi o ddyfroedd mawrion, sef o law plant estron.
8 Y rhai y llefarodd eu genau wagedd, ac y mae eu deheu-law yn ddeheu-law ffalster.
9 Canaf i ti ô Dduw ganiad newydd, ar y nabl, a'r dectant y canaf i ti.
10 Efe sydd yn rhoddi iechydwriaeth i frenhinoedd, ac yn gwaredu Dafydd ei wâs oddi wrth gleddyf niweidiol.
11 Achub fi, a gwaret fi o law meibion estron, y rhai y llefarodd eu genau am wagedd, ac y mae eu deheu law yn ddeheu-law ffalster.
12 Fel y byddo ein meibion fel plan-wydd yn tyfu oi hieuengctid, a'n merched fel conglfaen nadd yn adailadaeth teml.
13 Fel y byddo ein conglau yn llawn, ac yn aml o

amryw bethau, a'n defaid yn dwyn miloedd, a myrddi-
wn yn ein heolydd.
14 A'n ychen yn gryfion i lafurio, heb na rhuthro i
mewn, na myned allan, na gwaedd yn ein heolydd.
15 Gwyn ei fyd y bobl y mae felly iddynt, gwyn ei fyd
y bobl y mae'r Arglwydd yn Dduw iddynt.

Exaltabo te Deus. Psal. cxlv.

DErchafaf dy di fy Nuw a'm Brenin : a bendithiaf
dy enw byth, ac yn dragywydd.
2 Beunydd i'th fendithiaf, a'th enw a folaf byth, ac
yn dragywydd.
3 Mawr yw'r Arglwydd, a chanmoladwy iawn:
ac ar ei fawredd nid oes ddiben.
4 Cenhedlaeth wrth genhedlaeth a fawl dy weithre-
doedd, ac a fynegant dy gadernid.
5 Ardderchawgrwydd gogoniant dy fawl a'th be-
thau rhyfedd a fyfyriaf.
6 Traethant hwy gadernid dy weithredoedd ofnad-
wy: mynegaf inne dy fawredd.
7 Coffadwriaeth amlder dy ddaioni a draethant:
a'th gyfiawnder a ddadcanant.
8 Graslawn, a thrugarog yw'r Arglwydd: hwyr-
frydic i ddig, a mawr ei drugaredd.
9 Daionus yw'r Arglwydd i bawb: ai drugaredd
sydd ar ei holl weithredoedd.
10 Dy holl weithredoedd di a'th glodforant ô Arglw-
ydd: a'th sainct a'th fendithiant.
11 Dywedant am ogoniant dy frenhiniaeth: a thra-
ethant dy gadernid,
12 I beri i feibion dynnion adnabod ei gadernid ef:
a gogoniant ardderchawgrwydd ei frenhiniaeth.
13 Dy frenhiniaeth di sydd frenhiniaeth dragywy-
ddol: a'th lywodraeth a beru yn oes oesoedd.
14 Yr Arglwydd sydd yn cynnal y rhai oll a syrthiant:
ac sydd yn codi pawb a ddarostyngwyd.

15 Llygaid

15 Llygaid pawb a ddisgwiliant wrthit, ac yr ydwyt
yn rhoddi eu bwyd iddynt yn ei bryd:
16 Gan agoryd dy law, a diwallu pob peth byw a'th
ewyllys da.
17 Cyfiawn yw'r Arglwydd yn ei holl ffyrdd: a sanc-
taidd yn ei holl weithredoedd.
18 Agos yw'r Arglwydd i'r rhai oll a alwant arno:
sef i'r holl rai a alwant arno mewn gwirionedd.
19 Efe a wnaiff ewyllys y rhai ai hofnant: gwrendu
hefyd eu llefain, ac ai hachub hwynt.
20 Yr Arglwydd sydd yn cadw pawb ai carant ef, a'r
holl rai annuwiol a ddifetha efe.
21 Traethed fyng-enau foliant yr Arglwydd: a ben-
dithied pob cnawd ei enw sanctaidd ef byth ac yn dra-
gywydd.

Lauda anima mea. Psal. cxlvj.

FYenaid mola di'r Arglwydd.
2 Molaf yr Arglwydd yn fy myw: canaf i'm Duw
tra fyddwyf.
3 Na hyderwch ar dywysogion nac ar fab dyn, yr
hwn nid oes iechydwriaeth ganddo.
4 Ei anadl a aiff allan, efe a ddychwel i'w ddaiar: y
dydd hwnnw y derfydd am ei holl amcannion ef.
5 Gwyn ei fyd yr hwn y mae Duw Jacob yn gym-
morth iddo: ac y sydd ai obaith yn yr Arglwydd ei Dduw
6 Yr hwn a wnaeth nefoedd, a daiar, y môr a'r hyn
oll sydd ynddynt: yr hwn sydd yn cadw ei wirionedd yn
dragywydd.
7 Yr hwn sydd yn gwneuthur barn i'r rhai gorth-
rymmedic, ac yn rhoddi bara i'r newynoc: yr Arglwydd
sydd yn gollwng carcharorion yn rhydd.
8 Yr Arglwydd sydd yn agoryd llygaid y deillion,
yr Arglwydd sydd yn codi y rai a ddarostyngwyd: yr
Arglwydd sydd yn hoffi y rhai cyfiawn.
9 Yr Arglwydd sydd yn cadw y dieithriaid, efe a gyn-

nal yr ymddifad a'r wedd w: ac a ddrylla ffordd y rhai an-
nuwiol.

10 Yr Arglwydd a deyrnasa byth : dy Dduw di Si-
on sydd dros genhedlaeth a chenhedlaeth. Molwch yr
Arglwydd.

Laudate Dominum. Psal.cxlvij.

Prydnhaw-
nol weddi.

Molwch yr Arglwydd, canys da yw canu
i'n Duw ni : o herwydd hyfryd yw, ie pryd-
ferth yw mawl.
2 Yr Arglwydd sydd yn adailadu Jeru-
salem, efe a gasgl wascaredigion Israel.
3 Yr hwn sydd yn iachau y rhai briwedic o galon, ac
yn rhwymo eu doluriau.
4 Y mae efe yn rhifo rhifedi y sêr, geilw hwynt oll
wrth eu henwau.
5 Mawr yw ein Harglwydd, ac aml ei nerth: an-
neirif yw ei ddoethineb.
6 Yr Arglwydd sydd yn cynnal trueniaid, gan o-
stwng y rhai annuwiol hyd lawr.
7 Cenwch i'r Arglwydd mewn clodforedd : cenwch
i'n Duw a'r delyn.
8 Yr hwn sydd yn toi y nefoedd â chwmylau : ac yn
paratoi glaw i'r ddaiar : gan beri i'r gwellt dyfu ar y
mynyddoedd, a llysiau i wasanaeth dŷn.
9 Yr hwn sydd yn rhoddi i'r anifail ei borthiant : ac
i gywion y gig fran pan lefant.
10 Nid oes ewyllys ganddo yn nerth march: ac nid
ymhoffa efe yn ysceiriau gŵr.
11 Yr Arglwydd sydd yn hoffi y rhai ai hofnant : sef y
rhai a ddisgwiliant wrth ei drugaredd ef.
12 Jerusalem mola di'r Arglwydd, Sion molianna
dy Dduw.
13 O herwydd efe a gadarnhaodd farrau dy byrth, ac
a fendithiodd dy blant o'th fewn.

14 Yr

14 Yr hwn sydd yn gosod dy fro yn heddychol, ac a'th
ddiwalla di â braster gwenith.
15 Yr hwn sydd yn anfon ei orchymyn ar y ddaiar: ai
air a rêd yn dra buan.
16 Yr hwn sydd yn roddi eira fel gwlân: ac a dâna
rew fel lludw.
17 Yr hwn sydd yn bwrw iâ fel tammeidiau, pwy a
erys gan ei oerni ef?
18 Efe a enfyn ei air, ac ai tawdd hwynt, âi wynt y
chwyth efe, a'r dyfroedd a lifant.
19 Y mae efe yn mynegu ei eiriau i Jacob: ei ddedd-
fau a'i farnedigaethau i Israel.
20 Ni wnaeth efe felly ag vn genedl: ac nid adnabu-
ant farnedigaethau 'r Arglwydd. Molwch yr Arglw-
ydd.

Laudate Dominum. Psal.cxlviij.

MOlwch yr Arglwydd o'r nefoedd: molwch ef yn yr
vchelder.
2 Molwch ef ei holl angelion ef: molwch ef ei holl
luoedd.
3 Molwch ef haul a lleuad: molwch ef yr holl ser a
goleuni.
4 Molwch ef nef y nefoedd: a'r dyfroedd y rhai ydych
oddi ar y nefoedd.
5 Molant enw 'r Arglwydd: o herwydd efe a ddy-
wedodd y gair, a hwynt a wnaed, efe a orchymynnodd,
a hwynt a greuwyd.
6 A gwnaeth iddynt barhau byth yn dragywydd:
gosododd ddeddf, ac nis trossedir hi.
7 Molwch yr Arglwydd ar y ddaiar, y dreigiau a'r
holl ddyfnderau.
8 Tân a chenllysc, eira, a tharth: a gwynt ystormus
yn gwneuthur ei air ef.
9 Y mynyddoedd a'r bryniau oll, y coed ffrwyth-
lawn a'r holl cedr-wŷdd.

10 Y bwyst-filod, a phob anifail: yr ymlusciaid, ac a-
dar ascelloc.
11 Brenhinoedd y ddaiar a'r holl bobloedd, tywyso-
gion a holl farnwŷr y byd.
12 Gwŷr ieuaingc a gweryfon hefyd: henaf-gwŷr a
llangciau:
13 Molant enw'r Arglwydd: o herwydd ei enw ef
yn unic sydd dderchafadwy: ei ardderchawgrwydd ef
sydd uwch law daiar a nefoedd.
14 Ac efe sydd yn derchafu corn ei bobl, yn foliant iw
holl sainct, sef i feibion Israel pobl agos iddo. Molwch
yr Arglwydd.

Cantate Domino. Psal. cxlix.

CEnwch i'r Arglwydd ganiad newydd: bydded ei fo-
liant ef yng-hynnulleidfa y sainct.
2 Llawenhaed Israel yn yr hwn a'i gwnaeth: gor-
foledded meibion Sion yn eu Brenin.
3 Molant ei enw ef ar y dawns: cânant iddo ar dym-
pan a thelyn.
4 O herwydd hoffodd yr Arglwydd ei bobl: efe a bryd-
fertha y rhai llednais ag iechydwriaeth.
5 Gorfoledded y sainct mewn gogoniant: a chânant
yn eu gwelau.
6 Bydded ardderchog weithredoedd Duw yn eu ge-
nau: a chleddyf dau finioc yn eu dwylo,
7 I beri dial ar genhedloedd, a chosb ar bobloedd:
8 I rwymo eu brenhinoedd â chadwynau: ai pen-
defigion â gefynnau heirn.
9 I wneuthur arnynt farn scrifennedic: yr ardder-
chawgrwydd hyn sydd iw holl sainct ef. Molwch yr Ar-
glwydd.

Laudate Dominum. cl.

MOlwch Dduw yn ei sancteiddrwydd: molwch ef
yn ffurfafen ei nerth.

2 Molwch

2 Molwch ef yn ei gadernid : molwch ef yn ôl aml-
der ei fawredd.
3 Molwch ef â llais vd-corn : molwch ef â nabl, ac â
thelyn.
4 Molwch ef â thympan, ac â dawns : molwch ef â
thannau, ac ag organ.
5 Molwch ef â symbalau soniarus : molwch ef â
symbalau llafar.
6 Pob perchen anadl molianned yr Arglwydd. Mo-
lwch yr Arglwydd.

Terfyn Psalmau Dafydd.

LIST OF SUBSCRIBERS.

ASHER and Co., Messrs., 13, Bedford Street, Covent Garden, W.C.

BALA Theological College, Library of, North Wales

Bowen, Rev. David, B.A., Monkton Priory, Pembroke

CARDIFF Free Library (John Ballinger, Esq., Librarian) (*Large Paper Copy*)

Cardiff Free Library, presented by Marcus Gunn, Esq. (*Whatman Paper Copy*)

Charles, Rev. Wm., M.A., Glanyrafon, Treorchy, Glamorgan

Clark, G. T., Esq., D.L., J.P., F.S.A., Talygarn, Llantrisant, Pont-y-clun, Glamorgan

DAVIES, Rev. Daniel, B.A., Brymbo Vicarage, Wrexham

Davies, Edward, Esq., Plas Dinam, Llandinam, Mont. (*L. P.*)

Davies, James, Esq., Gwynfa, Broomy Hill, Hereford

Davies, John, Esq. (*Gwyneddon*), Carnarvon

Davies, Rev. John Evan, M.A., Llangelynin, Llwyngwril, Merionethshire

Davies, J. H., Esq., B.A., Cwrt Mawr, Llangeitho, Cardiganshire

Davies, J. Morgan, Esq., Froodvale, Llanwrda, R.S.O., South Wales

Davies, Morgan, Esq., M.D., F.R.C.S., 10, Goring Street, Houndsditch, E.C.

Davies, Rev. W., M.A., Llanllawddog, Llanpumpsaint, R.S.O., South Wales

Davies, W. Cadwaladr, Esq., 3, Harcourt Buildings, Temple, E.C.
Davies, W. E., Esq., 8, Rating Row, Beaumaris, R.S.O., Anglesey
Dawson, Lieut.-Col. H. P., R.A., East Holt, Alverstoke, Gosport
Dovey, Rev. W., B.A., Llanishen Vicarage, Cardiff
Duncan, John, Esq., J.P., F.J.I., *South Wales Daily News*, Cardiff

EDMONDES, Rev. Frederic W., Fitzhamon Court, Bridgend, Glamorgan (*L. P.*)
Edwards, Owen M., Esq., M.A., Fellow of Lincoln College, Oxford
Edwards, Rev. Principal T. C., M.A., D.D., Theological College, Bala, North Wales
Edwards, W., Esq., M.A., H.M.I.S., Courtland House, Merthyr Tydfil
Edwardes, Rev. E., M.A., Trefeglwys Vicarage, Caersws, Mont. (*L. P.*)
Ellis, Rev. Griffith, M.A., 10, Pembroke Road, Bootle, Liverpool
Ellis, Thos. E., Esq., M.P., Cynlas, Corwen, North Wales (*L. P.*)
Emrys-Jones, A., Esq., M.D., J.P., Brynderw, Fallowfield, Manchester (*L. P.*)
Evans, Rev. Chancellor D. Silvan, B.D., Llanwrin Rectory, Machynlleth
Evans, J. Henry Silvan, Esq., M.A., Llanwrin, Montgomeryshire
Evans, J. Gwenogvryn, Esq., M.A., 7, Clarendon Villas, Oxford (*Whatman Paper*)
Evans, Rev. W., M.A., 35, South Laws Street, Pembroke Dock
Evans, W. Pepyat, Esq., 6, King's Bench Walk, Temple, E.C.

FISHER, Rev. J., B.D., Ruthin, North Wales

GILBERTSON, Richard, Esq., D.L., J.P., Aberystwith (*L. P.*)
Griffith, Rev. David, 59, Brecon Road, Hirwain, Aberdare

HAINES, W., Esq., Y Bryn, near Abergavenny
Howell, Ven. Archdeacon D., B.D., Gresford Vicarage, Wrexham
Howell, Rev. W., Garthbrengy Vicarage, Brecon

Hughes, Professor Alfred, F.R.C.S., University College, Cardiff (*L. P.*)

Hughes, Gabriel, Esq., 28, Vale Road, Rhyl

Hughes, Rev. William, Llanuwchlynn Vicarage, Bala, North Wales

James, C. Henry, Esq., J.P., 8, Courtland Terrace, Merthyr Tydfil (*L. P.*)

James, Ivor, Esq., University College, Cardiff (*L. P.*)

Jankyn-Brown, J., Esq., 3, Priory Road, Edgbaston, Birmingham (*L. P.*)

Jarvis and Foster, Messrs., Lorne House, Bangor (*L. P.*)

Jones, David, Esq., Tanlan Maenan, near Llanrwst

Jones, D. B., Esq., 113, Balfour Road, Highbury, N.

Jones, G. David, Esq., Tabeel House, Halland, R.S.O., Sussex

Jones, Professor J. Morris, M.A., University College, Bangor (*L. P.*)

Jones, Rev. Lewis, Taf Fechan Vicarage, Merthyr Tydfil

Jones, Thomas, Esq., H.M.I.S., Llanelly

Jones, Thomas, Esq., 2, Clytha Square, Newport, Mon. (*Two Copies*)

Jubainville, M. d'Arbois de, 84, Boulevard Montparnasse, Paris

Lewis, Sir William T., Bart., The Mardy, Aberdare, South Wales (*L. P.*)

Lewis, His Honour Judge David, Llandrindod Wells

Lewis, Rev. H. Elvet, New Road, Llanelly (*L. P.*)

Lewis, Rev. W., Ystradyfodwg Vicarage, Pentre, Glamorgan

Lewis, Samuel, Esq., Penrhiwceiber, Glamorgan

Lloyd, E. O. V., Esq., Berth, Ruthin, North Wales

Lloyd, John Edward, Esq., M.A., Tanllwyn, Bangor (*L. P.*)

Lloyd, Rev. Rhys Jones, B.A., R.D., Troedyraur Rectory, Rhyd-Lewis, R.S.O., Cardiganshire

Lloyd, William, Esq., Bank Place, Machynlleth, North Wales

Lloyd-Philipps, F. L., Esq., Penty Park, Clarbeston Road, Pembrokeshire (*Two Copies*)

Loth, M., Doyen de la Faculté de Lettres, 74, Route de Redon, Rennes, Ille-et-Vilaine, France

Marks, T. T., Esq., C.E., (*Ap Myrddin*), Plas-Myrddin, Llandudno

Meyrick Library, Jesus College, Oxford (W. M. Lindsay, Esq., Librarian) (*L. P.*)

Miller, A. W. K., Esq., M.A., British Museum, W.C.

Morgan, D. T., Esq., Fairfield House, Merthyr Tydfil

Morgan E., Esq., Maengwyn, Machynlleth (*Whatman Paper*)

Morgan, Lieut.-Col. W. Ll., Brynbriallu, Swansea (*L. P.*)

Morgan, Rev. W., B.A., St. Anne's Vicarage, near Bangor, North Wales

Morgan, William, Esq., J.P., The Pant, Dowlais

Morris, T. E., Esq., B.A., 2, Brick Court, Temple, E.C., and Portmadoc, North Wales

Murray, Mr. Frank, 25, Loseby Lane, Leicester

New York Public Library, U.S.A., per Mr. B. F. Stevens, 4, Trafalgar Square, W.C.

Owen, Edward H., Esq., F.S.A., Ty Coch, Carnarvon (*L. P.*)

Owen, Henry, Esq., F.S.A., 44, Oxford Terrace, Hyde Park, W. (*L. P.*)

Owen, Rev. John, Llanfihangel y Pennant, Garn, Dolbenmaen, R.S.O., Carnarvonshire

Owen, Rev Canon R. Trevor, M.A. Oxon., F.S.A., Llangedwyn Vicarage, Oswestry, and The Canonry, St. Asaph

Parry, William, Esq., 46, Coltart Road, Liverpool

Picton, J. Allanson, Esq., Caerlŷr-by-Conway (*L. P.*)

Pierce, Mr. Ellis (*Ellis o'r Nant*) Dolyddelen, R.S.O., Arvon, North Wales

Powel, H. P., Esq., D.L., J.P., Castle Madoc, Brecon (*L. P.*)

Prichard, Thomas, Esq., Llwydiarth Esgob, Llanerchymedd, R.S.O., Anglesey

Pritchard, R. Hughes, Esq., M.A., The Cottage, Bangor (*L. P.*)

Pugh, J. W., Esq., M.B. Lond., M.R.C.S., L.S.A., 3, Upper Rock Gardens, Brighton (*L. P.*)

QUARITCH, B., Esq., 15, Piccadilly, W. (*Two Copies and Two L. P.*)

READE, Lady, Meldreth, St. Leonard's-on-Sea.

Rees, Rowland, Esq., 24, Watling Street, E.C. (*L. P.*)

Reichel, Principal H. R., M.A., Penrallt, Bangor, North Wales

Reynolds, Llywarch, Esq., B.A., Old Church Place, Merthyr Tydfil (*Whatman Paper*)

Richards, D., Esq., The Willows, Whitchurch, Cardiff

Richards, D. M., Esq., 9, Gadby's Terrace, Aberdare

Roberts, Principal T. F., M.A., University College of Wales, Aberystwith (*L. P.*)

Royal Institution of South Wales, Swansea (C. H. Glascodine, Esq., Cae Parc, Hon. Librarian) (*L. P.*)

SHANKLAND, Rev. T., Wheatville, Rhyl, North Wales

Sion College, Victoria Embankment, E.C. (Rev. W. H. Milman, Librarian)

TREDEGAR, Right Hon. Lord, Tredegar Park, Newport, Mon. (*L. P.*)

Thirlwall, Rev. Thos. J., M.A., R.D., Prebendary of St. David's, Nantmel Vicarage, Rhayader, Radnorshire (*L. P.*)

Thomas, Ven. Archdeacon, M.A., F.S.A., Llandrinio Rectory, Oswestry, and The Canonry, St. Asaph

Thomas, Abraham, Esq., Llansamlet, Swansea

Thomas, Rev. A. D., Glyndwr Villa, Dolyddelen, North Wales (*L. P.*)

Thomas, D., Esq., B.A., Inspector of Schools, Eirianfa, Caradoc Road, Aberystwith

Thomas, D. Lleufer, Esq., 11, Campden Grove, Campden Hill, W.

Thomas, J. D., Esq., Aeron Villa, Rhymney

Thomas, T. H., Esq., R.C.A., 45, The Walk, Cardiff (*L. P.*)

WILLIAMS, Sir John, Bart., M.D., 63, Brook Street, Grosvenor Square, W. (*L. P.*)

Williams, David, Esq., Henstaff Court, Llantrisant, Glamorgan (*Whatman Paper*)

Williams, Professor Hugh, M.A., Theological College, Bala, North Wales

Williams, J. Ignatius, Esq., Hendregodredol, Tremadoc, North Wales (*L. P.*)

Williams, J. I., Esq., Plas-yn-Llan, Whitchurch, near Cardiff

Williams, Owen, Esq., Plasucha, Penmachno

Williams, Richard, Esq., F.R. Hist. S., Celynog, Newtown, Mont.

Williams, Rev. T. Ll. L., M.A., The Vicarage, St. Asaph

Williams, Rev. O. Gaianydd, Llangwyllog, R.S.O., Anglesea

Williams, Rev. Robt., B.A., of Dolwyddelan, St. David's College, Lampeter

Williams, W., Esq., M.A., H.M.I.S., Aberystwith

Williams, W. Llewelyn, Esq., 55, Chancery Lane, W.C.

Willis-Bund, J. W., Esq., F.S.A., 15, Old Square, Lincoln's Inn, W.C.

Wood, R. H., Esq., F.S.A., Pantglas, Trawsfynydd (*L. P.*)

Wynne, Miss Frances, 62, Park Street, Grosvenor Square, W. (*Two Copies*)

ZIMMER, Dr. H., Professor of Sanskrit and Comparative Philology, University of Greifswald, Germany

---

PRINTED AT THE BEDFORD PRESS, 20 AND 21, BEDFORDBURY, STRAND, W.C.

Date Due

JUN 2 6 '59			
JUL 1 0 1998			
JUN 1999			
OCT 2 4 1998			

PRINTED IN U. S. A.

BS308.2 1896
Psalmau Dafydd, o'r vn cyfieithiad a'r
Princeton Theological Seminary–Speer Library
1 1012 00063 3786